GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

Litt.
Sv.

ETT GIFTERMÅL

ROMAN

AF

GERDA VON MICKWITZ.

HELSINGFORS,
G. W. EDLUNDS FÖRLAG.

FINSKA LITTERATUR-SÄLLSKAPETS TRYCKERI,
1889.

I

Före.

I.

Fram på våren eklaterades förlofningen mellan Anna Norman och Karsten Rode. De hade träffats för första gången på hennes första bal.

Karsten Rode var anställd vid senaten och hade några år förut blifvit referendariesekreterare. Man sade att han hade utsigt att få första lediga senatorsplats. Dessutom egde han förmögenhet, såg bra ut och var en af societetens mest distinguerade kavaljerer. Så att han i alla afseenden var ett utmärkt godt parti.

Att han hade valt just henne, väckte allmän förvåning. Hon var mycket ung. Vacker kunde man egentligen icke kalla henne, och icke heller älskvärd; hennes sätt var reserveradt, och hon var ganska fåordig. Dessutom sades om henne, att hon hade en häftig och sjelfrådig karaktär. Unga friherrinnan Mary Adlerstedt, född Törner, — som hörde till Normans intimaste umgängeskrets, — kallade henne för både

envis och nyckfull. Men fadern hade pengar och utom Anna blott en enda son, och de flesta sågo deruti en förklaring på Rodes giftermål, — som kom en smula oväntadt. Ty bland hans kamrater gällde det nästan som trossats att Rode var född till ungkarl.

Han hade redan engång förut varit gift. Men det var nu så länge sedan, att man så godt som hade glömt det. Hans hustru hade dött efter ett år, utan att efterlemna barn. Och när år efter år gick och Rode — trots sitt myckna kurtiserande — förblef ogift, hade societeten så godt som strukit honom ifrån listan af sina fashionabla partier. Och denna obenägenhet han visade för att inträda uti det heliga äkta ståndet var det enda fel, som societeten hade svårt att förlåta honom. Annars var han i alla afseenden oklanderlig.

Som student hade han en tid lefvat ganska friskt undan. Men äfven uti sina utsväfningar förstod han att iakttaga en vis måtta, som lät honom undvika alla helsofarliga öfverdrifter. Så hade han genomgått den första ungdomliga uppbrusningens farliga period, utan att på något sätt taga skada till sin helsa.

Efteråt kastade han sig med ifver på sina studier, tog med utmärkta vitsord alla examina och fick genast en god anställning. Han hade slägtingar och goda vänner bland senatorerna. Icke att han just skulle varit i behof utaf de inkomster, som platsen gaf honom. Hans privatförmögenhet var stor nog till

att ställa honom fullkomligt oberoende i ekonomiskt afseende. Men han var äregirig och ville komma sig upp.

Han gifte sig snart derefter med en mycket ung flicka af god familj.

Efter icke fullt ett år dog hans hustru i barnsäng.

Det var en ovanligt svår nedkomst, som räckte ett dygn. Den äkta mannen kunde icke uthärda anblicken utaf hennes lidanden. Han lemnade sjukrummet.

När läkaren fram på morgonen kom ut i förmaket, stod han lutad mot väggen bredvid dörren. Han var dödsblek, och svetten stod i stora droppar på hans panna. Han såg bönfallande på läkaren: »Är det slut?»

»De äro båda förlorade!»

»Båda!»

»Vill ni komma in?»

»Kan jag hjelpa?«

»Nej —» Han såg ett ögonblick tigande på den förkrossade äkta mannen, som med båda händerna hade gripit tag uti stolkarmen för att hålla sig upprätt: »Men — om ni kanske ännu en gång vill se henne —»

»Se? Nej — nej!» Han ryste vid tanken på det han åsett. Så sjönk han ner på stolen och dolde ansigtet i sina händer: »Att det nu skulle ... sluta så ...»

Läkaren ryckte på axlarna: »Ungdom ... stor

svaghet...» sade han kort och gick in i sängkammaren, derifrån man hörde ett skrik.

Två timmar senare var fru Rode död. —

Karsten Rode sörjde djupt sin hustru. I ett års tid gick han med krusflor kring hatten och förde ett regelbundet, indraget lif. Blott uti umgänget med några kamrater och uti arbetet, som han med rastlös ifver hängaf sig åt, fann han tröst.

Man tyckte allmänt att det var skada på den ståtlige unge karlen, att han så der skulle gå och sörja bort sina bästa år. Han, som var liksom skapad till att göra en qvinna lycklig. Hans korta äktenskap hade också varit mycket lyckligt — åtminstone hade man aldrig hört någonting om konflikter makarna emellan. Och fastän alla mödrar funno Rodes trohet mot den aflidna vara ett djupt rörande drag hos honom, voro de dock alla ense om, att det nu så småningom kunde vara nog med sörjandet och att det var på tiden att den unge enklingen tänkte på ett nytt giftermål. En lika god hustru, som den aflidna varit honom, skulle han nog finna — det fanns fullt opp med nätta, giftasvuxna unga flickor i societeten — och en ung embetsman, som sträfvar efter befordran, gör klokast uti att gifta sig. Det ökar hans förmäns förtroende till hans solida karaktär. —

Det var litet öfver ett år efter hans hustrus död...

Han hade slutat sitt föredrag och ville gå.

Chefen såg upp ifrån pappret: »Häradshöfding Rode —»

Han stannade.

Statsrådet Adlerstedt lade undan den stora blyertspenna, som han hållit i handen, medan föredraget varade.

»Det är... hm...» Han harklade sig: »Min hustru har emottagning i afton...»

Statsrådet Adlerstedt hade icke lätt för att uttrycka sig. Sin karrier hade han sina goda relationer att tacka för.

»Har ni... hm... redan erhållit inbjudningen?»

»Friherrinnan var så vänlig —»

Statsrådet reste långsamt sin tunga kropp och tog två små steg fram mot den unge mannen.

»Jag räknar *säkert* på att i afton... hm... ha det nöjet att...» Han räckte fram sin hand: »... helsa er välkommen som min gäst.»

Rode bugade sig djupt, när han tog uti chefens hand.

»Jag skall ha äran infinna mig», sade han.

»Bra. Det kommer att glädja min hustru. Au revoir.»

Dörren slöt sig bakom Rode och med en suck af lättnad sjönk statsrådet ner på sin stol. Hans hustru hade nu redan i veckotal gått på med, att han måste göra någonting för att få Rode till att antaga inbjudningarne — nu hade han gjort som hon ville och kunde ändtligen hoppas på husfred. För resten hade

ju hustrun också rätt, och han hade sjelf gerna haft Rode till svärson... Den unge mannen hade all utsigt att göra karrier, och Ellen gick nu redan på tjugoandra året... och han sjelf var gammal och skulle snart vara tvungen att taga afsked...

Statsrådet suckade. Om det nu var af oro för framtiden, eller af lättnad öfver den återställda husfreden — det var icke godt att veta.

Så visade sig Karsten Rode ånyo i societeten. Han återvann ifrån första stunden sin forna ställning der.

Han hade egentligen blifvit vackrare — tyckte fruntimren. Hans hållning var värdigare och öfver de mörka ögonen låg ett drag af mild tungsinthet, som utmärkt väl klädde det fina, brunhyade ansigtet. Han höll sig mest med de äldre herrarne — familjefäderna — derinne, der det spelades kort, eller han var uti rökrummet. När han emellanåt dansade, var det mest med unga nygifta fruar, eller med helt unga flickor — barn — som just gjorde sitt inträde uti stora verlden och icke ännu hade så många bekanta bland de unga herrarne.

Rode lät presentera sig, bjöd upp dem, och sörjde på allt sätt för att de fingo det roligt. Han presenterade andra — med urval — och vakade öfver dem med en rent af faderlig omsorg.

Det var just det som förskaffade honom mödrarnas förtroende, denna anstrykning af ren, faderlig

ömhet han visste att ge åt sitt sätt gentemot de unga flickorna och som gjorde att han ofta nog fick emottaga deras förtroenden och tillåta sig allehanda små friheter gentemot dem — som ingen annan fick. Och följden utaf allt detta var nästan ständigt den, att de förälskade sig uti honom — som unga flickor bruka. Saken var för resten fullkomligt oskyldig och slutade vanligtvis med att hon gifte sig med någon annan, och att han var marskalk på hennes bröllop. Han hade sjelf förmedlat de båda ungas bekantskap. Men att Karsten Rode var alla unga flickors första flamma, det var allmänt bekant.

I början trodde man naturligtvis att han snart nog skulle gifta om sig. Det talades en tid mycket om honom och yngsta fröken Adlerstedt. Statsrådinnan anförtrodde till och med i en förtrolig stund sin bästa väninna, att Ellen var så godt som förlofvad med Karsten Rode.

Dagen derpå fick Rode höra det.

Det var i teaterns foyer — i första mellanakten. Han stod vid buffeten, samtalande med statsrådinnan. Statsrådet stod ett stycke bakom sin fru. Han såg orolig ut — de hade redan ringt till andra akten. Hon märkte honom icke. Hon pratade ifrigt:

»Är det icke ledsamt med henne?... Hon har blifvit så ful... Skada, att hon gick och gifte sig... Nå, hvad tycker ni om vår nya stjerna — unge Håkansson? — Är han icke söt? Så ung och käck! Och spelar han icke förtjusande? För—tju—sande,»

upprepade hon ännu en gång med betoning: »Ja, han är nu min stora favorit».

»Han är ju alla damers favorit», smålog Rode. »Den lycklige! Han kommer nog att hela sitt lif igenom vandra på rosor...»

Foyern började bli tom. Några herrar kommo in och närmade sig buffeten. När de sågo statsrådinnan, stannade de nere vid dörren och hviskade.

Statsrådet begagnade sig utaf en paus uti samtalet och kom fram till sin fru: »Vi måste gå. De börja redan.»

»Genast». Hon räckte fram sin arm mot Rode. »Mitt armband... Vill ni vara god och knäppa igen det?... Det har gått upp...»

Medan han böjde sig ner öfver hennes arm, fortfor hon att prata, med ansigtet nära intill hans. Så tog hon mannens arm. Hon nickade åt Rode.

»Ni kommer ju i morgon? — »Och saktare: »Ellen skulle bli *så* bedröfvad, om ni inte —»

Rode bugade sig: »Jag skall icke underlåta att infinna mig.»

De gingo.

I nästa ögonblick var Rode omringad utaf en stojande, skrattande hop.

»Är det eklat?»

»Får man gratulera?»

»Hva' f—n ville svärmor utaf dig? Icke kan du väl ta henne med på köpet!»

Rode förde champagneglaset upp till sin mun.

Han svarade icke genast. Han smålog blott och ryckte på axlarne.

»Seså — inga dumheter nu! De ha redan börjat.» Han tog några steg öfver golfvet. Så stannade han och sporde: »Har någon utaf er sett till Carl Holst?»

»Han står der nere vid dörren —»

Rode gick skyndsamt genom foyern.

Medicinekandidaten Carl Holst var en lång, vacker karl med ett fint, blekt ansikte och ljust, lockigt hår. När han fick syn på Rode, gick det som en ljusning öfver hans drag. De båda hade i skolan varit klasskamrater och voro mycket goda vänner.

Rode tog hans arm, och de gingo ut i korridoren.

»Nå, du var illa utsatt, Karsten —»

Rode skrattade för sig sjelf: „Du menar henne — statsrådinnan?»

»Statsrådinnan? — Nej, men de andra. Att de nu också ständigt skola drifva med allt!»

Rode såg forskande på honom. Carl Holst var bland kamraterna känd för sin stora finkänslighet, och de vågade uti hans närvaro aldrig komma fram med någonting fult eller indiskret. Icke dessmindre, eller kanske just derföre, var han afhållen och aktad utaf alla.

»Drifva? — Huru menar du?»

»Ja, du vet ju —» Han undvek att se på Rode: »Det der med fröken Adlerstedt...» Han hade ett par

gånger sett Rode tillsammans med Ellen Adlerstedt, och han trodde att denne verkligen älskade henne.

Rode skrattade och slog honom skämtsamt på axeln.

»Åh — ingenting vidare? — Käre Carl, för den saken skall du icke oroa dig.»

Den andre teg. Framför logedörren stannade han.

»Är det då icke sannt?« frågade han tveksamt. Han tyckte att han genom sin fråga begick en indiskretion.

»Sannt? — Hvilket då?»

»Att du är förlofvad med Ellen Adlerstedt. Statsrådinnan skall sjelf ha berättat det.»

»Statsrådinnan —». Han började åter skratta. »Och du tror på sådant der prat? — Ellen Adlerstedt — blaserad och utdansad — och så gammal! Nej, du! — »Han öppnade logedörren: »Och för resten — hva' f—n skulle jag väl gifta mig för?»

De stego in i logen. —

Karsten Rode fortfor att lefva sitt lif inom societeten, kurtiserade unga flickor, var älskvärd emot deras mödrar och gick åt båda, när han var ensam med kamraterna. Snart nog måste äfven den mest kortsynte inse att hela berättelsen om hans förlofning med Ellen Adlerstedt endast var löst prat. Året derpå förlofvade hon sig också med en gammal rysk general, som var anställd vid hofvet i Petersburg och trettio år äldre än hon. Hon hade blifvit trött att

vänta på det som ändå aldrig kom och föredrog detta sätt att begrafva sina krossade illusioner framför alla andra.

Åren gingo. Karsten Rode lefde sig allt mera in i sina ungkarlsvanor, men fortfor i trots utaf den obenägenhet han visade för inträdet uti det äkta ståndet att vara societetens gunstling. Under tiden avancerade han äfven hastigt, blef protokoll- och så referendariesekreterare.

Det var icke länge derefter — på en bal hos Törners — som han för första gången såg Anna Norman.

II.

Han kom ut från rökrummet. Långsamt, som han brukade gå, med ena handen instucken i bröstfickan och hufvudet lutadt något åt venstra sidan. Det låg ett litet frånvarande leende kring hans läppar. En af herrarne derinne hade berättat en pikant historia.

Man fick annars lof att vara en smula försigtig, när han var med. Han tyckte icke om det, som alltför mycket smakade af råhet eller simpel cynism. Men denna gång hade det varit någonting verkligt qvickt, spirituelt, späckadt med små antydningar och halfva ord — det hela oemotståndligt komiskt. Hjalmar Stern förstod sig bra på konsten att berätta, det var hans specialitet. Man hade hejdlöst skrattat derinne.

Han fortfor att småle, medan han i tankarne ännu dröjde vid det han hört. Han gick långsamt fram genom den tätt sammanpackade menniskohopen.

Det var en paus i dansen — efter första fransäsen — och de dansande hade ifrån den varma, dammiga salongen dragit sig undan till sidorummen. Damerna voro lifvade och upphettade, viftande med solfjädrarna i stora bågar — medan de talade ifrigt och högljudt.

Rode såg upp med en half blick. Han hade i trängseln kommit att vidröra en blottad skuldra.

»Ber om ursäkt —» Han ville fortsätta sin väg, men hejdade sig tvärt. Den unga flickan hade med en rörelse af skrämsel och obehag dragit sig åt sidan — så långt hon bara kunde.

Medan han steg ur vägen, såg han fullt på henne.

Hon såg mycket ung ut, fin och späd, något mager, men med vackra behagfulla former. Ansigtet var litet och ljushyadt, med fint utarbetade drag och djupt liggande mörka ögon. Det låg ett uttryck af grubblande tungsinthet öfver pannan, som var rak och bred, och munnen med de smala, något ljusa läpparne var fast sluten, liksom i trots och missnöje. Hennes rörelser voro osäkra och besvärade. Hon bar klädningen temligen djupt urringad.

Det frånvarande uttrycket försvann från Rodes ansigte, medan han betraktade henne. Hon måste vara mycket ung och oerfaren, ty hon var synbarligen generad för att visa sig uti denna kostym inför så många ögon. Det hade han genast klart för sig.

Han utstötte ett sakta ljud. Det dog bort mellan tänderna, medan ögonen fingo någonting glim-

mande, och leendet försvann i mungiporna. Han kom närmare.

»Förlåt, fröken! Jag råkade stöta till er.» Han bugade sig djupt.

Rode hade ett eget sätt att buga sig. Han kunde uti sin bugning inlägga någonting på samma gång varmt och vördnadsfullt, som genast väckte sympati och förtroende. Det gjorde också intryck på henne, det såg han tydligt.

Hon rodnade och smålog — litet förläget, men vänligt. Såsom man småler, när man rättar ett misstag, som man uppriktigt beklagar.

»Åh nej — det gör ingenting!»

Hon såg upp till honom, när hon sade det. Han lade märke till det starka uttrycket uti hennes ögon. De voro liksom äldre än hon sjelf, djupa och allvarliga, med någonting starkt och lidelsefullt på bottnet. Hennes röst var behaglig, mjuk och böjlig, något dämpad, men med ett biljud af stål.

Han stod och såg efter henne, der hon gick fram genom mängden, med nerslagna ögon, armarna tryckta tätt mot lifvet och axlarna ihopdragna — liksom skälfvande.

Ja, hon måste vara ung, mycket ung . . .

En grupp unga flickor hade stannat uti hans närhet. Ett hvitt skjortbröst och en svart frack syntes midt emellan de ljusa lätta tygerna, ur hvilka blottade axlar och armar framstucko. Rode kunde

höra enskilda meningar utaf det lätta samtalet, afbrutna af klingande skrattsalfvor. Så gingo de vidare, medan herrn kom upp till Rode.

»Hvad du ser fundersam ut, Karsten!» Han for med näsduken öfver pannan: »Förb—dt varmt härinne... Annars en ganska treflig tillställning... glad ton, otvungen konversation och en hel hop skönheter, som exponera sig till benäget påseende. Nå — men du har ju lyckligen hunnit öfver den farliga åldern. »Han knep ihop ögonen och skrattade.

Gösta Kronfelt var icke vacker. Han hade ett ljust, färglöst ansigte, med ljust hår och ljusa mustascher, en stor mun med tunna läppar, och små, kloka ögon. Han var mycket begåfvad, hade först kastat sig på estetiken och hade det året utgifvit en samling smärre berättelser med stark realistisk tendens, som blifvit mycket rosad uti tidningarne. Han var mycket qvick, och hade ett raskt, hurtigt sätt att skrifva. Derefter hade han öfvergått till medicinen och ådagalade snart en lysande begåfning äfven för det facket. Han hade för någon tid sedan vid en årsfest hållit ett föredrag: »Om könens naturliga rättigheter, belysta både ifrån estetisk och medicinsk ståndpunkt», som rönt allmänt erkännande bland intelligensens ledande kretsar. Föredraget hade — med utelemnandet utaf några alltför vågade uttryck — blifvit intaget uti landets förnämsta periodiska tidskrift, som framför allt utmärkte sig genom sin ledares förmåga att på ett skickligt sätt kryssa sig

fram genom de stridiga motsatserna mellan det gamla och det nya, utan att öppet bryta med någondera. — För resten hade Gösta Kronfelt ännu den egendomligheten att nästan ständigt befinna sig uti något slags penningeförlägenhet. Ur en sådan knipa hade Rode ofta nog hjelpt honom, och det hade främst varit orsaken till deras närmare bekantskap. Fastän Kronfelt i allmänhet ansågs för en smula lättsinnig och öfverdådig, var han ändå gerna sedd utaf alla. Ingen kunde vara så qvick och roande som han — när han var vid humör. Man kunde icke undgå att ha roligt i hans sällskap.

»Du har väl dansat mycket i afton», sade Rode. Han hade en smula förströdd lyssnat till det som den andre sade.

»Ja — litet här och der. Men egentligen har man endast besvär utaf att dansa. Jag tror det blir snart tid för mig att sluta upp med att gå på bal — åtminstone att dansa —»

»Ja, kanske —» Rodes ögon gledo ut öfver mängden. Längre bort, i hörnet der den stora palmen stod, uppdök ett litet mörkt hufvud med fina skuldror derunder — något ihopdragna... »Sluta — att dansa —» upprepade han.

»Framför allt är jag trött på att stå och skuffas och svettas här i trängseln. Längtar efter en papyross och en tuting. Kommer du med?»

Rodes ögon följde henne allt fortfarande. Han hade knappt hört hvad Kronfelt sade. »Apropos,

Gösta — kan du säga mig, hvem den den der unga flickan är? Der borta i hörnet — vid palmen...»

»Hon der? — I ljusblåa klädningen?»

»Ja.»

»Fröken Norman. Oskar Normans dotter. Du vet — egaren till Nygård. Rik karl för resten — men litet underlig. Du känner honom ju...» Han observerade henne ett par ögonblick under tystnad. Så började han skratta: »Det tyckes vara hennes första bal. Man ser det tydligt nog — eller hur? Han drog ihop axlarne och tryckte armarne tätt mot sidan: »En komplett oskuld, för första gången ute för att mönstras — i full gala. Sådant der har man allt sett förut. Kännetecknen äro alltid desamma och alltid osvikliga.»

Rode skrattade.

»Du glömmer att vi här icke äro entre nous. Sådana föreställningar gå nog för sig i rökrummet — icke här. — Norman således?... Ja, jag känner Oskar Norman — så der litet. Men det kunde ju gå an att förnya bekantskapen. Hon är icke illa — flickan —»

»En oskuld... en oskuld... För resten är ju hvarje oskuld retande i dina ögon. Jag för min del föredrar de mer försigkomna bland Evas döttrar. Det är svårt att få i gång ett riktigt trefligt samtal med en af oskulderna, de begripa rakt ingenting. Men just det är ju i din smak... Nå, lycka till... Kommer du med till rökrummet?»

Innan Rode ännu hann svara, tillade han med ett skratt: »Åh — jag glömde. Du har naturligtvis andra planer.»

Rode ryckte småleende på axlarne: »Dessutom kommer jag just derifrån —»

»Är man lifvad?»

»Temligen. Stern berättade.»

»Då måste jag skynda. Han är rolig, när han engång börjar.» Han nickade åt Rode och gick hastigt.

När Rode kom ut i salongen, hade valsen redan börjat. Han stod en stund och betraktade den brokiga mängden. Så upptäckte han Norman uppe i hörnet, der han stod samtalande med ett äldre fruntimmer med ett stort, vackert, mycket ljust ansigte. Rode banade sig väg ditupp.

Efter en stund var han inbegripen uti ett lifligt samtal med de båda makarne. Norman hade presenterat honom för sin hustru.

»Ja, jag tycker nu, att ingen färg klär en ung flicka så bra som ljusblått», sade han som svar på en anmärkning utaf fru Norman.

»Ljusblått... Tycker ni?...»

Fru Norman hade ifrån första ögonblicket varit ense med sig sjelf om att Rode var utomordentligt treflig och en bekantskap, som var värd att kultiveras. Hon hade för resten redan förut hört så mycket godt om honom.

»Isynnerhet om håret skiftar i mörkbrunt», tillade han. Hon följde hans blick och upptäckte Anna.

Fru Norman såg snabbt och skarpt på Rode, och hennes leende blef ännu mera smältande. Så vinkade hon Anna till sig: »Är du icke trött, barn?» Hon strök öfver hennes hår och såg på Rode.

Han kom ett steg närmare: »Er dotter? — Får jag kanske —»

»Referendariesekreteraren Rode — min dotter Anna —»

Hon hade genast känt igen honom. Hon smålog och rodnade helt litet, när han bjöd upp henne till valsen.

De dansade två hvarf kring salen. Rode förde bra, lätt och tillika stadigt, medan han höll henne tätt intill sig och såg henne rakt in i ögonen. Mot slutet af andra hvarfvet såg han, huru hon plötsligt bleknade.

Han stannade genast. Han fick gripa fast tag uti henne, ty hon höll på att falla, så yr var hon utaf den hastiga rörelsen. De stodo just framför dörren till ett sidorum, och en hastig blick ditin visade honom att det var tomt.

»Ni är trött fröken — och här är det varmt. Kanske vi gå ditin?»

Hon böjde på hufvudet, och de gingo in.

Bakom en grupp täta bladväxter, arrangerade så att de nästan helt och hållet för de förbigående dolde hörnet vid fönstret, stodo en chäslong och några puffar uppställda kring en venusstaty på hög piedestal. Dit förde han henne.

Bullret från danssalongen trängde blott dämpadt in genom de tjocka portiererna. Emellanåt kommo några fruntimmer in — varma och strålande efter dansen. De talade halft hviskande — man hörde blott några enstaka ord — så gingo de åter. Eller ett par herrar skyndade sig igenom på väg till rökrummet.

Medfödd instinkt och en lång verldsvana hade lärt Karsten Rode den svåra konsten att med hvar och en anslå de ämnen, som mest intresserade denne. Det räckte aldrig länge, förrän han kommit på det klara med hvad det var som specielt intresserade en menniska. Men denna gång var det svårare att finna det rätta. Han försökte allt, talade om baler, teatern, toiletter, om gemensamma bekanta — men på alla sina anmärkningar och frågor erhöll han blott korta, en smula förlägna svar. Han började bli förargad. Skall man då tala med henne om dockor? tänkte han.

Han såg på henne, der hon satt med sänkt hufvud. Hon såg så barnslig ut. Så såg hon upp, och deras ögon möttes. De smålogo båda. Han kände sig med ens helt fri och behaglig till mods.

»Och jag, som så kunde misstaga mig!» utbrast han. »Och komma med den der vanliga balkonversationen... Det är naturligtvis er första bal, och ni är ännu icke invigd i den rätta baltonen.»

»Ja, det är min första bal... och jag tycker, att

det är förskräckligt tråkigt», sade hon. »I pensionen dansade vi endast flickor emellan...»

»Ni har varit i pension?»

»Ja — i Schweiz. Och så ett år i Tyskland —»

»Nå — ni har ju då sett er omkring i verlden, fröken. Bara icke vår hemknut nu förefaller er tråkig.»

»Naturligtvis saknar jag mina vänner», sade hon.

»Ni hade väl många?»

»Åh ja — och här har jag ingen.»

»Har ni då inga jemnåriga bekanta här?«

»Naturligtvis — men jag bryr mig icke om dem, och de bry sig icke om mig.»

»Är ni så säker på den saken?» sporde han leende.

»Ja visst», sade hon och såg bestämdt på honom. »De äro alls icke trefliga. Man kan icke tala ordentligt med någon enda utaf dem.»

»Ja — hvad kallar ni att »tala ordentligt?»

Hon såg på honom: »Åh — att tala om riktiga saker — om det, som är intressant, icke blott om baler och klädningar och dylikt. Nå, ni förstår nog huru jag menar det.»

Han bugade sig leende: »Jag kommer då icke under deras rubrik, som icke kunna tala om »någonting ordentligt»?»

»Nej», sade hon: »Men ni är också den förste här. I Schweiz hade jag en så god vän — en amerikanska —» Det lyste till i hennes ögon.

»En amerikanska? — Jaså. Nå, hon invigde er väl uti alla slags »frågor» kan jag tro.»

»Frågor?»

»Ja, nykterhetsfrågan och sedlighetsfrågan — och framför allt qvinnofrågan», sade han en smula spotskt.

Hon såg ett ögonblick på honom utan att svara. Så skakade hon otåligt på hufvudet.

»Åh nej», sade hon: »Hon var klok och intressant och hade läst mycket. Tänk, hennes far hade kämpat med i det stora slafkriget. Han hade hjelpt till att befria slafvarne —» Hon såg med lysande ögon på honom: »Tänk, så lycklig han måste ha varit!»

»Jag tror, ni skulle sjelf gerna ha kämpat med i slafkriget», sade han.

»Ja — det skulle jag visst... men jag är ju bara en flicka», sade hon suckande.

Nu började han skratta: »Och det tycker ni illa om?»

»Ja, naturligtvis», sade hon: »Hvem tycker nu icke det? Hvad kan en flicka göra?»

»Åh mycket.» Han blef allvarsam: »Lemna ni krig och blodsutgjutelse åt mannen, fröken! Hemmets verld, husligheten — der är er plats.»

»Ja, men det är mycket tråkigare. Det har jag alls ingen lust till —»

Musiken spelade upp till tredje fransäsen. Några

par gingo förbi dem in i salongen. Han hade suttit försänkt i tankar. Nu vände han sig till henne:

»Ni är engagerad till fransäsen, fröken?»

»Ja, af häradshöfding Stern. Hjalmar Stern — min kusin.»

Rode kom att tänka på den historia, som Stern berättat för en stund sedan i rökrummet. Han såg på henne och smålog:

»Jag känner mycket bra Hjalmar Stern», sade han.

»Nå — det är vår fransäs, Anna Får jag den äran?» Häradshöfding Stern böjde palmbladen åt sidan: »Jag har sökt dig öfverallt — de börja redan —» Han fick öga på Rode och nickade förtroligt åt honom med ena ögat ihopknipet: »Ser man på — Karsten! — ett trefligt tête à tête. Jo, Gösta berättade... Du är mig just en skön gynnare, du!...» Han tog skrattande Annas framräckta arm.

Rode tog ett steg emot dem: »Får jag be om kottiljongen?»

Han såg, huru det lyste till i hennes ögon, när hon böjde på hufvudet.

Så gingo de. Han följde dem med ögonen.

Hjalmar Stern, lång och bred i ryggen, med sina lättjefulla, oviga rörelser, sitt röda, något plussiga ansigte med vackra drag och godmodiga, beständigt liksom fuktiga ögon och med leendet kring de skäggiga läpparne. Det leende, som Rode så väl kände till — från rökrummet.

Hon räckte honom öfver axeln. Hon bar hufvudet litet sänkt, armarne voro tryckta mot lifvet, axlarne ihopdragna. Vid dörren vände hon på hufvudet och såg tillbaka på Rode.

Ja, hennes ögon voro äldre än hon sjelf. Så förunderligt djupa...

Han stod orörlig, lutande sig mot chäslongen, medan han såg efter dem. Kunde det verkligen vara möjligt att endast tanken på hennes väninnor, på ärofulla krig kunde komma sådana ögon att lysa till? — Och han, som hade tänkt börja tala med henne om dockor! Han smålog för sig sjelf. Men hon var icke utan — som en pikant omvexling efter alla de andra. I kottiljongen skulle man väl få mera ur henne.

Han begaf sig till rökrummet.

Det gick muntert till derinne. Punschen hade löst alla tungor. Genom de täta rökmolnen såg man glänsande ögon och röda kinder; det pratades och skrattades. Midt uti en grupp upptäckte Rode Carl Holst.

Säsongens evenemang var dr Holsts förlofning.

Ada Ring var egentligen så godt som hans syster. Hon hade efter sina föräldrars förtidiga död blifvit uppfostrad tillsammans med de Holstska barnen. Hennes mor hade varit kusin till fru Holst. Carl, som var mycket äldre än hon, hade alltid hållit utaf henne — en liten anspråkslös flicka med milda ögon och en liten fin röd mun. Men när han i sista

höst efter en tvåårig vistelse utrikes återvände hem, tyckte han att hon under tiden liksom blifvit en annan. Och så förälskade han sig.

Men i den mån som han märkte att det denna gång var allvar med hans kärlek, förändrades hans väsen. Han blef nervös och tungsint och höll sig borta från hemmet. Han ville med allvar kämpa emot sin kärlek, icke gifva vika för den.

Rode var den ende, han skänkte sitt förtroende. Och Rode var den ende, som visste att det var fruktan för ett nytt utbrott af den sjukdom han ådragit sig under sitt ungkarlslif, som afhöll honom ifrån att öppet bedja om hennes kärlek och som i mörka stunder lät honom betrakta sin egen kärlek nästan som ett brott. Huru vågade han — befläckad som han var — lyfta sina ögon upp till henne, så ren, så ung, så oskyldig!

Det var också Rode som ändtligen förmådde honom till att rådfråga en läkare. Och professor G... gaf det utlåtande, att han kunde gifta sig.

»Jag har sett värre fall än ert, doktor Holst, der allt har gått bra. Ni har ju nu redan i många års tid icke kännt utaf sjukdomen, och symptomerna voro ju icke af de farligaste... vill jag minnas... Jag tror nog, att jag med godt samvete kan säga, att ingenting står i vägen för ert giftermål. Fast naturligtvis...»

Han ville ännu tillägga någonting, men en blick på doktorns strålande anlete afhöll honom derifrån.

Professorn följde honom ut i tamburen. Der tog Carl Holst hans hand uti sina båda:

»Tusen tack — herr professor! — tusen tack! Ni har återgifvit mig åt lifvet!»

Professorn tryckte hans hand: »Ja, ja — det kommer nog att gå bra —». Och så, när doktorn öppnade dörren, tillade han liksom i förbigående: »Fast naturligtvis... *alldeles* säker för recidiv är ingen, som engång haft olyckan att ådraga sig denna sjukdom...»

Men Carl Holst hörde icke ens de sista orden. Han var alltför upptagen med tanken på sin stora lycka.

Dagen derpå förlofvade han sig. —

Han kom genast fram till Rode och tog hans arm. Han pratade lifligt och såg strålande lycklig ut.

»Hvad tycker du om Ada i qväll?... Det är samma klädning, hon hade på sig hos Adlerstedts. Alla säga, att den klär henne så bra... tycker du icke det? — Ja, hon ser nu för resten alltid söt ut, hon må vara klädd huru som helst — det säger mamma också. Mamma är nemligen fullt ut lika kär i henne som jag, du!... Åh, den mamma!» Han skrattade och såg ännu mera strålande ut.

Rode svarade blott med ett småleende och en varm handtryckning. Han kände så väl till Carl Holsts stora svaghet för sin mor, hvars stolthet han var.

»Ja, du har din lycka nu i säker hamn —»

»Gör du som jag», smålog den andre.

Medan Rode satt och hörde på pratet rundtomkring, föll han i tankar. Han dröjde vid sitt samtal med Anna Norman. Hennes ögon, det lilla småleende, som lyste upp hennes ansigte och som klädde henne så bra... han tyckte sig se det... Det skulle bli riktigt roligt att tala med henne i kottiljongen. Hvad månne hon tala om med Hjalmar Stern?...

Han steg upp och lemnade de andra.

»Hvad går åt Karsten i qväll?» frågade en af herrarne.

»Han är kär efter vanligheten», sade Kronfelt. »Lilla fröken Norman —».

»Det går herunter med Karstens smak!»

»Ja — lilla Norman är omöjlig... Gösta, hvem har du bjudit upp till kottiljongen?»

»Mary Adlerstedt!»

»Ser man på! Är hon nu återigen tagen till nåders?»

Kronfelt ryckte på axlarne, och de andra skrattade. Det var bekant att han en tid varit litet svag för den vackra fru Mary — nu hade Stern intagit hans plats.

En utaf herrarne tog sig för att börja räkna upp alla fru Marys beundrare — de andra korrigerade... Nej, Rode hade aldrig hört till dem...

»Men hon slog en tid vildt för honom» —.

»Ja — men Karsten brydde sig alls icke om henne —»

»Han tycker om ungdomen — han är förnuftig. Lefve ungdomen!»

Man hade just hunnit få dussinet fullt, då musiken spelade upp till kottiljongen. —

Rode och Anna Norman sutto i hörnet bakom soffan — friherrinnan Adlerstedt och Kronfelt voro deras vis à vis.

Rode hade upptagit deras samtal, der det hade blifvit afbrutet. Han talade om huslighet — men det intresserade henne synbarligen icke. Så kommo de öfver på kärleken, och genast var hon med.

»Nej ... om jag *vill* älska någon, så gör jag det. Hvem har rättighet att befalla öfver min kärlek?»

»Men om nu han icke älskar er —»

Hon såg tviflande på honom. Så log hon.

»Nej, det kan jag nu icke tänka mig. Huru skulle väl det vara möjligt? När jag älskar, så frågar jag icke — jag tar!» Hon såg med lysande ögon på honom.

Det kom en underlig känsla öfver honom. Han kände, huru uttrycket uti hans ögon förändrades ... Han ville säga någonting, men han visste sjelf icke hvad. Han lutade sig tigande tillbaka i stolen. Nej, detta var icke endast barnslighet, det var en stark viljas hela sjelfmedvetna kraft. Hvilken egendomlig natur!

Friherrinnan Adlerstedt hade genom lorgnetten observerat dem. Nu vände hon sig till sin kavaljer Hon log, och leendet smittade.

»Rode är... farlig... med sin smak för barn», sade hon och såg ner på sin solfjäder.

»Farlig? Hvad menar ni dermed, fru friherrinna?»

»Ja —» hon blef en smula röd, »ja — förstår ni det icke?» Hon såg upp: »För resten känner jag mycket bra Anna Norman... Jag begriper icke riktigt hans smak...»

»Nå — visst är hon ju nätt —».

»Ja — gud bevars! Men — jag menar hennes karaktär. Hon har någonting hårdt uti sitt sätt. Hon är...» Hennes blick gled ner för den blottade runda armen, som stack fram ur spetsarne: »... icke riktigt qvinlig», sade hon dröjande. Hon såg på honom med en oskyldig blick: »Och det är ju ändå hufvudsaken hos en qvinna — är det icke?»

»Ja bevars, det är klart som dagen», sade han och skrattade.

Det var en klang uti hans skratt, som hon icke riktigt tyckte om. Han hade på senare tider varit helt annorlunda mot henne än förut, och det gjorde henne så ondt, ty hon höll varmt utaf honom. Och han var så klok och begåfvad och skulle visst engång bli ryktbar... Hon bytte hastigt om samtalsämne.

»Hvad tycker ni om Ada Rings utseende i qväll?»

»Hon är vacker», sade han i uppriktig ton.

»Tycker ni? Ja visst... Men är icke hennes toilette en smula vågad — för en ung flicka —?»

»Icke mera vågad än andras», sade han med en blick på hennes runda, hvita axlar: »Det är vår tur!»

De dansade ut.

Det var en tur, der friherrinnan hade att välja mellan sin kavaljer och två andra herrar. Kronfelt kom upp till Stern.

»Vill du vara med —?»

Stern såg mörk ut. Han hade hela tiden suttit och observerat de båda — och han var rasande svartsjuk på Kronfelt.

Men han följde i alla fall med, och hans ansigte ljusnade något, när fru Mary med en talande blick räckte ringen åt honom.

När de åter sutto på sin plats, sade friherrinnan:

»Underligt, att fröken Ring icke dansar med sin fästman.»

»Doktor Holst dansar icke.»

»Nej? — Han skall ju vara så sjuklig —».

»Det är ett vackert par», sade Kronfelt undvikande: »De passa bra för hvarann.»

»Ja, är det icke? — Att menniskorna nu också tala illa om hvar och en!» tillade hon efter en paus med en liten suck.

»Tala illa?»

»Ja tänk, till och med om lilla Ada Ring —!»

»Så—å —».

»Man påstår att det är hon, som skall ha friat till honom», berättade fru Mary: »Att hans mor skall

ha legat på knä framför honom — bara för att han skulle ta henne —».

»Dumheter!» sade Kronfelt kort i det han reste sig: Alla paren ut!»

Hela salen var i en enda hvirfvel. —

Rode följde Normans ut i tamburen. När han hjelpte kappan på Anna, sade han med ens:

»Tänk, fröken! Och jag, som i början tänkte tala med er om dockor!»

Hon såg skrattande upp till honom: »Jag har aldrig lekt med dockor», sade hon. —

Fru Norman talade ännu med Rode uppe vid dörren till salongen. Norman och Anna väntade redan länge färdigklädda på henne.

Ändteligen kom hon. Hon såg förnöjd ut. När de gingo ner för trappan, sade hon:

»Oskar, jag har bedt Rode besöka oss —» och hon tillade: »Han är så ovanligt treflig och behaglig.»

»Det var rätt» sade han och svepte sjalen bättre kring Anna. »Se till, att du icke förkyler dig, barn. Det är kallt ute.»

III.

Anna Norman hade gjort ett starkt intryck på Rode. Bestämdheten uti hennes åsigter och tycken, förbunden med hennes fullkomliga okunnighet om det verkliga lifvet, intresserade honom. Han var fast besluten att följa fru Normans inbjudning och göra visit hos Normans.

Men andra göromål kommo emellan. Så råkade föresatsen en smula i glömska, och det var först längre fram på våren, som han ändtligen gick till Normans.

Fru Norman tog emot honom.

»Vänligt utaf er att komma! Min man reste bekagligtvis i dag på morgonen till Nygård. Anna? — Ja, hon är uppe hos sig. Hon hade en smula hufvudvärk i morgse... ack, den bleksoten, den bleksoten!... men jag skall genast skicka efter henne. Nej, inga besvär alls... Var god och stig in!»

De togo plats.

»Vi ha så väntat er», sade fru Norman med en litet förebrående blick.

»Jag har haft mycket arbete... Huru har fröken Norman mått efter Törnerska balen?»

»Ja, hon hade det så trefligt der. Fick dansa så mycket —»

»Kanske för mycket. Hon, som icke är van —»

»Nå — när man är ung... Det är väl icke så farligt då. Ungdomen måste roa sig, vara ung och glad. Och för resten höll hon sig ju stilla under de sista danserna. Särskildt i kottiljongen —»

Deras blickar möttes. Rode böjde på hufvudet.

»Hon var trött. Jag öfvertalade henne att sitta öfver de flesta turerna —». Han såg upp med ett småleende: »En gammal karl som jag måste ha förnuft — också för de unga».

»Det var utmärkt vänligt utaf er!» Hon böjde sig fram mot honom: »Mycket vänligt —»

»Det var helt naturligt». Han bytte om samtalsämne: »Kommer herr Norman att länge stanna på landet?»

»Han återvänder i nästa vecka».

De talade om Nygård.

Medan han lyssnade till fru Norman, som beskref husets läge och omgifningar, satt han och förliknade hennes utseende med Annas. Det fanns egentligen knappt någon likhet. Underligt, att de två skulle vara mor och dotter!

Fru Norman hade genom en skicklig vändning åter kommit in på ämnet om balen.

»Anna kände sig riktigt upplifvad, när hon kom hem. Hon hade haft det mycket roligare än hon väntat att få. Hon gick egentligen icke gerna dit — hon är icke särdeles road utaf dans. Men det är icke naturligt, när en ung flicka icke är road utaf oskyldiga nöjen. Och naturlighet — frisk, enkel naturlighet! — det är hufvudsaken». Hon såg på honom.

»Ja, det förstås», sade han.

»Och så — var det kostymen. Ja, Anna är nu ovan vid seder och bruk... Jag fick henne blott med stor möda öfvertalad att gå»... Hon väntade att han skulle säga någonting. Men han teg, och hon fortfor efter en paus: «Men hon hade det i alla fall utmärkt trefligt —» Hennes blick sökte hans: «Och det hade hon till största delen er att tacka för, herr Rode!»

»Mig?»

»Ja, ni var så vänlig emot henne. Offrade en stor del utaf er afton för att roa henne».

Han smålog artigt: »Jag kan försäkra er, min fru, att det icke var ett offer — tvärtom! Det var utmärkt trefligt att tala med fröken Norman». Han grep efter ett album, som låg framför honom på bordet, och slog upp det: «Vi förde riktigt intressanta samtal».

Fru Norman hade lagt sig tillbaka i stolen: »Ja, Anna har tänkt mycket för att vara så ung. Hon har nyss fyllt aderton år».

»Hon ser yngre ut». Han såg hastigt upp.

»Man säger det. Hon är också i många afseenden så otroligt barnslig. Naiv och oerfaren —»

Rode bläddrade uti albumet: »Ja, litet —»

Han var en smula förargad på fru Norman, och tillika roade hon honom genom sin omedvetna genomskinlighet. Hon liknade då absolut icke dottern. Huru länge det dröjde innan denna kom! Han fortfor att vända blad efter blad i albumet.

»Hon har under de tvenne sista åren vistats utomlands», berättade fru Norman: »I Schweiz — och så i Tyskland —»

»Jo, hon talade om det».

»Derigenom har hon stannat tillbaka i sin utveckling... på några punkter...»

Der var fadern. Han liknade Anna. På fotografin märktes det tydligare än i verkligheten. Men uttrycket i hans milda, svårmodiga ögon var ändå ett annat...

»... derigenom har hon också kommit ifrån förhållandena här hemma, har blifvit liksom fremmande —»

»Ja, det är ju klart — naturligtvis —» sade Rode utan att se upp. Han hade icke ens hört fru Normans sista ord. Han såg oafvändt på ett porträtt.

Frun böjde sig en smula fram. Ja, det var Anna. En bild från hennes barnaår. Fru Norman smålog belåtet.

Rode blef med ens medveten om att hon såg på honom, och att han svarat galet. Han kände sig förargad, och för att dölja det, sporde han kort:

»Ett barnporträtt af fröken — Anna? — förmodar jag —»

»Ja. Från hennes fjerde år».

Desamma ögonen. Det var förunderligt. De hade knappt nog förändrat uttryck sedan dess. Hvilken märkvärdigt djup blick — hos ett barn!

»Man kan mycket väl känna igen henne», sade han och slog långsamt till albumet: «Särskildt ögonen —»

»Det säges, att Anna har vackra ögon —»

Han svarade icke. Han lade albumet på bordet och lutade sig tillbaka i stolen.

»Bara hon vore litet förståndigare», sade fru Norman med en half suck: »litet mera försigkommen —»

»Hvarföre icke lemna henne sådan som hon är? Baldamer ha vi nog af — tycker jag. Det är just naturlighet som saknas. Alla små ojemnheter utplånar sedan nog lifvet och erfarenheterna. Bättre det än societetens schablonmessiga figurer. Detta barnsliga omedvetna är just så tilldragande —».

»Ja, deruti har ni naturligtvis alldeles rätt», sade fru Norman: «och det gläder mig uppriktigt att höra sådana förnuftiga åsigter uttalas. Jag har heller aldrig kunnat tåla den riktning, som nu vill göra sig gällande hos det uppväxande slägtet — just det qvinliga. Denna lust att lära känna allt, tala om allt, döma allt — allt det, som en ung flicka egentligen icke borde ha en aning om. Jag har äfven sökt hålla Anna i fullkomlig okunnighet om allt det der. Och

det har icke varit svårt. Hon har ingen smak för dylikt —»

När hon höll upp och frågande såg på honom, åtnöjde han sig med att gillande böja på hufvudet. Han tyckte att hon var underhållande, och för resten intresserade honom också det som hon berättade. Det kastade ett nytt ljus öfver Annas karaktär.

»Jag har vakat öfver att hon icke fått läsa någon utaf de der moderna böckerna», fortfor fru Norman: »Gengangere» kom hon genom en tillfällighet öfver. Mary Adlerstedt lånade henne den. Ja, jag var bra ledsen på Mary... Men Anna förstod alls icke boken — den intresserade henne knappt. Sendess vet jag, att Anna aldrig kommer att förlora den doft af barnslig renhet och oskuld, som är en ung flickas största ...hm... charme. Ja, ni förstår...»

Han smålog åter artigt. Åh — hvad de mammorna ändå ofta misstogo sig på sina döttrar! Det låg visst mycket uti Anna som modern ingenting visste utaf.

»Men jag hoppas, att ni småningom sjelf kommer att lära känna Anna. Bara vi bli mera bekanta... Der är hon ändtligen!»

Han reste sig.

Anna bar en tätt åtsittande mörk yllekläding med hög krage, som gaf någonting reserveradt, nästan afvisande åt hennes hållning. Nu, när hon rörde sig fritt och obesväradt, framträdde tydligt hela smidigheten utaf hennes fina och tillika spänstiga växt, huf-

vudets lediga hållning. Det satt så fritt på hennes axlar.

Han kände någonting varmt inom sig, när han mötte hennes blick. Det var en känsla, som skulle en viss förtrolighet existera dem emellan — som om han mycket bättre hade känt och förstått henne än modern gjorde det.

Hon satte sig uppe vid fönstret, till hälften dold utaf den stora solfjäderpalmen.

Modern förde samtalet och sökte oupphörligt att få Anna in i konversationen. Det hade kommit en viss oro öfver henne, och Rode uppfängade en gång en snabb, förargad blick, som hon sände Anna. Ty denna gaf blott korta svar — eller hon såg tigande ut på gatan. Hon tycktes icke ha lust att närmare inlåta sig i en tredjes närvaro.

Rode reste sig snart för att gå. Fru Norman följde honom ut i tamburen.

»Min man kommer att så beklaga sin otur att han icke fick råka er. Jag hoppas, att ni snart förnyar besöket — någon afton —». Hon tryckte varmt hans hand: »Riktigt snart!»

Rode stängde varsamt dörren bakom sig. Något långsamt, så att han ännu hörde det sakta frasandet utaf fru Normans klädning — när hon åter gick in.

Så stannade han ett ögonblick, och tryckte hatten djupare ner i pannan. Han log.

Stackars moder! Att Anna nu alls icke understödde hennes planer! Men flickan var i alla händel-

ser bra, och det gjorde ett behagligt intryck att hon icke lade an på att fängsla honom, fast det tillika ändå litet retade honom.

Han gick långsamt ner för trappan. Han tyckte sig ännu höra fru Normans sista ord: *riktigt* snart. Han hade ingenting svarat, och klangen utaf hennes mjuka, breda röst låg allt ännu qvar i luften.

»Nej, se! — referendariesekreteraren!»

Han såg upp. Unga friherrinnan Adlerstedt kom emot honom upp för trappan.

Han ville med en stum helsning gå förbi henne. Han tyckte icke om Mary Adlerstedt. Men hon stannade framför honom och sträckte fram handen.

»Att råka er *här!* Det var då minsann oväntadt. Får man kanske fråga —? —»

Hon lade hufvudet litet på sned, smålog ljuft och såg upp till honom, så som endast Mary Adlerstedt kunde göra det. En smula skälmskt, en smula sentimentalt, med ett halft löfte i blicken. Han stod ett trappsteg högre.

»Ja, bevars! — med största nöje. Jag kommer just från Normans».

Leendet bredde sig ut öfver hela det ljusa, runda ansigtet med de stora blå ögonen och den lilla röda, fylliga munnen.

»Ja — ni gjorde ju hennes bekantskap sista vintern, — Annas, menar jag. Jag är just på väg dit upp. Skada, att jag icke råkade komma litet tidigare. Jag hade så gerna velat träffa er *der* —».

Han kände en sådan lust att slå till detta rosiga, leende ansigte. Han såg henne rakt in i ögonen.

»Ja, det var verkligen skada. Så gick jag miste om ett tillfälle att njuta utaf ert alltid älskvärda sällskap, fru friherrinna! — Mjukaste tjenare!»

Han rörde flyktigt vid hatten och nästan sprang förbi henne ner för trappan.

När hon stod uppe och tryckte på knappen, hörde hon honom slå till dörren dernere, så att det ekade genom den höga trappuppgången. I detsamma öppnade flickan dörren.

»Är fru Norman hemma?»

»Frun och fröken Anna äro inne i salongen».

Hon tog af sig paltån och gick in.

»Goddag, tant! Goddag, Anna! Nå — huru står det till?»

Fru Norman lade albumet, hon stått och bläddrat uti, ifrån sig.

»Se — Mary! Det var snällt utaf dig att komma. Sitter du inte ner?»

»Tack. Jag gick just här förbi, och så grep mig lusten att komma hit upp».

Hon satt i samma länstol der Rode suttit, makligt tillbakalutad, med händerna knäppta i famnen: »Nå — och han var ju här!» Hon såg på fru Norman.

»Rode? — menar du. Ja, han gick för en liten stund sedan. Du mötte honom väl?»

»Jo... i trappan. Han märkte mig naturligtvis

inte. Han var så försjunken i sina tankar — han gick och smålog för sig sjelf —». Hon böjde sig fram och tog Anna under hakan: »Hvad tror du han tänkte på, Anna lilla?»

»Huru skall jag kunna veta det!» sade hon kort och drog med en otålig rörelse undan hufvudet.

»Hvem skulle väl veta det, om icke du? I voren ju så goda vänner — på balen —» Hon smålog upp till Anna med ögonen halfslutna.

Anna reste sig hastigt. Det kom ett hårdt, afvisande uttryck i hennes ögon.

»Jag går och säger till att man hemtar in vin, mamma.»

»Ja, gör det.»

»Inte för min skull, snälla tant. Jag måste genast gå.»

Men Anna hade redan gått.

»Hon tycks återigen vara retlig», anmärkte friherrinnan.

»Ja — som vanligt. Anna har ju alltid haft sitt eget sätt». Fru Norman såg mycket irriterad ut.

»Ja, det har hon. Och den långa vistelsen utomlands har icke heller förmått ändra henne — som tant ändå hoppades».

»Hon har om möjligt bara blifvit ännu sjelfrådigare. Ingenting biter på den flickan. Men Oskar gör nu också allt hvad hon vill — och det är icke bra».

»Ja, herr Norman skämmer allt bort henne.»

Anna kom åter in. Genast derpå flickan med vinet. Fru Norman fyllde glasen.

»Nej, tack, mamma, icke åt mig.» Anna hade gått upp till fönstret: »Mitt hufvud käns allt ännu litet tungt.» Hon stod med ryggen vänd inåt rummet och såg ut på gatan.

Friherrinnan talade igen om balen: »— den var verkligen lyckad —»

»Och det var till största delen senatorns förtjenst», sade fru Norman: »Ingen förstår som han att vara ung med de unga.»

»Jo, pappa är verkligen ovanligt kry och rask för sina år. Apropos Anna, tyckte du, att Ada Ring var vacker?»

»Vacker? Jo, det är hon visst.»

»Jag menar på balen hos pappa. Hennes klädning...»

»Jag tyckte icke om den.»

»Men den blef ju allmänt beundrad!»

»Jag tyckte icke om den», upprepade hon.

»Du tyckte väl, att den var för mycket urringad», anmärkte friherrinnan spefullt: »När skall du sluta upp att vara ett sådant barn, Anna? För resten var ju din egen klädning också...»

»Det var icke mitt fel», sade hon mörkt: »Jag gör det i alla fall aldrig mer!»

»Det är besynnerligt att du, som är så fri i många saker, som nu alls icke passa för en ung flicka, tillika är så otroligt pryd. Jag skall säga dig att det är mauvais genre —»

»Gerna för mig!»

»Jag håller riktigt utaf fästmannen — unge doktor Holst», sade fru Norman. »Det är ett sådant nöje att samtala med honom. Han är så klok och manlig.»

»Ja, han är nog treflig och intressant.»

»Och de äro så lyckliga. Jag tycker, att hon har blifvit så vacker —»

»Lyckan förskönar», sade friherrinnan med en liten suck. Hon började draga handskarna på sig.

»Ja — men aldrig har jag sett henne så vacker som den aftonen —»

»När blir bröllopet?»

»Det blir väl i höst, tänker jag —»

Friherrinnan bråkade med en bångstyrig knapp: »Jasså — redan!» Hon satt med nedböjdt hufvud: »Bara de nu... passa för hvarann...» sade hon, alltjemt bråkande med knappen.

»Tror du då...?

»För resten pratar folk nu så mycket... Man vet tillsist icke, huru mycket man får tro... Hvar och en sätter till sin skärf...» Hon såg upp: »Ja, nu måste jag gå!»

»Redan!... Hvad har du då hört? Om Ada?»

»Ja —» Hon kastade en hastig blick på Anna, som allt ännu vände ryggen åt dem. Så böjde hon sig fram mot fru Norman: »Man påstår, att han egentligen icke alls älskar henne. Det är hans mor, som har arrangerat hela partiet. Ada skall ha varit

så hejdlöst kär uti honom, att hon var riktigt sjuk utaf längtan... Ja, man kan knappt upprepa det», berättade fru Mary halft hviskande.

»Nej, hvad du säger! Är det verkligen sant?»

»Jag har hört det så. Vi talade också nyligen om den saken — med unga Kronfelt, tant vet, författaren. Det vill säga, det var på balen hos pappa», tillade hon.

»Hvem hade nu trott det om lilla Ada Ring! Hon, som alltid haft ett så stilla, anspråkslöst väsen...»

»Ja, få nu se, huru det går i det äktenskapet —» Hon reste sig: »Men visst hade man ju kunnat önska en annan hustru åt doktor Holst —»

Anna vände sig hastigt om: »Det är icke sant!» sade hon häftigt: »Det är en usel lögn alltihop. Någonting sådant har Ada aldrig gjort.»

»Jag skulle i ditt ställe bemöda mig om att uttrycka mig — litet finare», sade fru Mary spetsigt. Hon tog afsked: »Tack, snälla tant, jag skall visst icke glömma bort.» —

När Anna, som följde ut friherrinnan åter kom in, stod modern med sprutkannan i handen uppe vid fönstret.

»Flickan har glömt att vattna palmen», sade hon: »Mullen käns alldeles torr». Och så efter en paus i irriterad ton: »Jag kan icke begripa, huru du kan uttrycka dig så simpelt. Det passar sig nu alls icke för en bildad ung flicka.»

»Mary talade osanning.»

»Hon berättade saken så som hon hört den. Och för resten skall jag säga dig en sak, att det alls icke är qvinligt att uppträda så bestämdt och tvärsäkert med sina påståenden, som du gör det —»

»Jag bryr mig icke om att vara qvinlig!»

»Öfverhufvud borde du alldeles ändra ditt beteende», fortfor modern, utan att ge akt på Annas invändning. »Huru var det nu igen i dag, när Rode var här? — Du talade knappt ett ord, bemödade dig alls icke om att vara artig och älskvärd... fast han var så snäll emot dig på balen hos Törners —»

Anna hade rest på sig. Det hårda, afvisande draget framträdde åter skarpt kring ögon och läppar.

»För mitt beteende ansvarar jag nog sjelf.» Hon gick fram till dörren: »Och hvad Mary Adlerstedt angår, så vet du mycket väl, att jag icke tål henne!»

Hon stängde dörren bakom sig.

Fru Norman såg efter henne med en mörk blick. Hon kände så bra till den tonen hos Anna och visste, att ingenting mer stod att göras, när den engång kom fram. Besynnerligt, hvarifrån flickan hade fått det styfva sinnet! Fadern var så mild och eftergifven och hon sjelf — hon hade ofta en känsla som om Anna icke alls vore hennes barn, så föga liknade flickan henne...

Huru det nu skulle sluta! — Med ett sådant beteende blefve Anna nog aldrig gift —

Hon uttalade icke den tanken, icke ens för sig sjelf. Men hon höjde sprutkannan och lät en klar vattenstråle rinna ner öfver palmen — medan hon suckade.

IV.

Enkefru Holst bodde uti ett lågt trädhus vid en liten halfmörk tvärgata, bort mot stadens utkant. Hennes söner hade nog ofta bedt henne flytta till ett bättre qvarter — de hade ju nu båda egna inkomster och kunde understödja modern — men fru Holst ville icke höra derpå. Här hade hon nu lefvat i sexton år, alltsedan mannens död, och hon tyckte att det nog ännu kunde duga för henne och Hilda. »När du blir professor, Carl», sade hon, och klappade sonen på axeln: »Då skall jag också bli fin — så fin, att du icke skall känna igen mig. Men tilldess duga nog våra gamla rum med de gamla möblerna».

Han smålog och klappade hennes hand: »Som du vill, mor», sade han. Han sade alltid mor, och fru Holst tyckte, att intet ord i hela verlden hade en så vacker klang som det — när Carl sade det. Ty han var hennes guldgosse.

Hennes man hade varit lärare vid en statsskola.

När han dog hade hon blifvit qvar medellös med sina tre barn. »Nej, fyra», som hon sjelf sade med en moderlig blick på lilla Ada Ring, en blick, som endast fru Holsts vänliga små bruna ögon kunde ha. Carl, den äldste, hade nyss blifvit student, Hilda och Reinhold gingo ännu i skolan, och Ada hade kort förut fyllt sju år. Förmögenhet hade de icke, pensionen var liten, och barnen voro ännu alla ouppfostrade — men fru Holst tappade icke modet. Hon hyrde den anspråkslösa våningen vid tvärgatan och tog emot inackordering. Carl hjelpte henne troget. Han gaf privattimmar och studerade med jernflit, om sommaren var han på kondition. Han var ofantligt omtyckt både bland lärare och kamrater och hade en hel hop vänner, som på allt sätt hjelpte honom framåt, så att det för hvarje år gick bättre.

När Hilda var sjutton år lemnade hon skolan. Hon hade visst bedt modern att ännu få stanna qvar och gå igenom fortbildningsklassen; hon hade ett godt hufvud och en stor lust för att uträtta någonting. Men modern hade helt andra planer i hufvudet. Hildas ovanligt vackra utseende, som redan på skolbänken gjort henne till föremål för beundrande hyllning, var hennes stolthet, och hon ville icke att flickan såder skulle kasta bort sina bästa år, fastnitad vid skolbänken. Hon var öfvertygad om att bara Hilda finge litet mera komma ut bland folk, hon nog snart skulle bli lyckligt gift. Och hvad skulle hon då med all denna tomma lärdom, som icke tjenade till någonting?

Lärdom var till för männen — och fru Holst kände ofta ett djupt medlidande med den stackars Carl, som ibland måste sitta uppe till sent in på natten och studera. Han — stackare! — måste det ju, men hvartill skulle Hilda plåga sig med dylikt? —

När man är sjutton år, är det icke svårt att få en öfvertygad om att det är både trefligare och ändamålsenligare att roa sig än att arbeta — och Hilda lemnade skolan.

Nu började ett brokigt lif för henne. Soiréer, maskerader, slädpartier o. s. v. fyllde hennes tid — dessemellan hjelpte hon modern i hushållet. Och det gick bra. Hilda var firad och beundrad, kallades balernas drottning, och hade en hel hop beundrare, som på allt sätt skämde bort henne.

Modern var lycklig. Det var blott en omständighet, som småningom började oroa henne en smula. I trots utaf all den beundran dottern väckte, alla blombuketter, namnsdagspresenter och serenader hon fick, ville det icke bli allvar utaf saken. Reinhold klagade öfver att Hilda var så underligt styf och kall emot sina beundrare, och sqvallret påstod, att hon förlorat sitt hjerta till Karsten Rode.

Men i den saken kom aldrig någon riktig klarhet, fast fru Holst nog ibland gjorde små försök dertill. Ty äfven efter Rodes giftermål förblef Hilda sig lik.

Den tiden hade hon många anbud. Många utaf hennes tillbedjare, som nu sågo den, de ansågo för sin farligaste rival, försvinna från skådeplatsen, försökte

sin lycka. Men alla fingo de afslag. Och på alla moderns föreställningar gaf hon samma korta svar: Jag har icke lust.

Så gingo åren småningom. Hilda började se gammal ut. Man åldras hastigt vid ett sådant lif. Yngre skönheter intogo hennes plats, skaran utaf hennes beundrare glesnade allt mera. Hon började draga sig tillbaka från sällskapslifvet.

Hon hade också i annat afseende förändrat sig. Hennes lynne hade blifvit retligt. Ibland kunde en bitter, hånfull stämning komma öfver henne, och då tadlade hon skoningslöst allt, som på minsta sätt väckte hennes ovilja. Och hon hade en skarp blick för alla små menskliga svagheter och ofullkomligheter, och en skarp tunga, som förstod att träffa rätta punkten. Fru Holst fruktade ingenting mera än sådana utbrott af Hildas retlighet och sökte att genom fördubblad mildhet och saktmodighet afväpna denna. Men i tysthet fällde hon ofta bittra tårar för dotterns skull. Hon såg nog att Hilda var olycklig och förbittrad, och hon hade så gerna hjelpt henne, om hon bara kunnat. Ty fru Holst kunde icke se att någon var olycklig — det gjorde henne sjelf olycklig.

Hon trodde sig för resten nog veta, hvad det var som fattades dottern. Flickan hade bort gifta sig, då hade hon nog blifvit lycklig. Men hon aktade sig för att nämna någonting om den saken inför Hilda. Ty om hon blott långtifrån, uti en försigtig liten antydan rörde vid det farliga ämnet, då kunde Hilda brusa

upp i hejdlös häftighet, och då teg modern helt förskräckt. Men i sitt stilla sinne höll hon envist fast vid sin mening att det just var det som fattades dottern. Ett lyckligt äktenskap — och hon begrep icke, hvarföre icke alla äktenskap voro lyckliga — var i hennes ögon höjden på all mensklig lycka, och den enda sorg hennes älskling Carl beredde henne var att han allt ännu gick ogift.

Annars var han fullkomligheten sjelf i hennes ögon. En sådan son som han var, så god, så klok, så ståtlig, hade ingen annan mor. Under de svåra tiderna efter faderns död, hade han troget bistått modern och gjort allt för att hjelpa henne och de små syskonen. Fru Holst visste genom hans kamrater, att han för deras skull försakat månget nöje. Derföre tyckte hon, att ingen flicka var bra nog för honom. Hon hade haft mången sömnlös natt för hans skull. Gifta sig, det skulle han — men med hvem?

Undertiden hade lilla Ada vuxit upp. Mild, undfallande och hjelpsam som hon var, blef hon snart fostermodrens älskling — och småningom började den tanken skjuta upp i fru Holst, att här var en passande hustru för hennes Carl. Men hon hade en känsla, nästan som om denna önskan vore någonting orätt; de båda voro ju så godt som syskon.

När Ada var femton år, anträdde Carl sin utrikesresa för att i Wien fullända sina studier. Han blef borta i två års tid, och när han återvände, fann han Ada som fullvuxen ung flicka. Vacker var hon, ännu

vackrare än hon lofvat bli. Fru Holst tyckte att hvar och en som såg henne måste älska henne.

Engång, — kort efter Carls återkomst, fällde hon en liten antydan om att Ada småningom började bli fullvuxen, att hon blifvit så vacker... Och hon tillade: »Nu blir det väl snart på tiden att tänka på giftermål.» Hon såg småleende på Carl.

Men då hände någonting som ännu aldrig förut händt. Carl blef häftig mot henne — riktigt häftig. Han ångrade det visst genast och var efteråt dubbelt så öm mot henne — men det var ändå, som skulle ifrån denna stund en förändring inträdt uti hans väsen. Han blef nervös och retlig — var sällan hemma, och då mest tystlåten och inåtvänd.

Fru Holst visste icke hvad hon skulle göra. Och med ingen kunde hon tala om sin sorg. Reinhold var upptagen med att läsa på examen, och Hilda hade varit ovanligt retlig och nervös under de sista veckorna. Modern påstod, att det kom sig deraf att hon läste för mycket — ända till sent in på nätterna. Och så svårsmält lektyr sedan — alla Carls medicinska böcker. Fru Holst tyckte att det var en underlig lektyr för en ung flicka, men hon vågade ingenting säga derom.

Men så kom det då ändtligen. En vacker dag steg Carl in till henne med Ada vid sin arm.

»Mor — hvad säger du nu?» Och när hon helt förvirrad stirrade på deras lyckliga ansigten, och icke visste hvad hon skulle säga — tog han henne om

halsen: »Ja mor, nu äro vi förlofvade», och så kysste han henne. Men när det riktigt klarnat för fru Holst hvad det der allt skulle betyda, då visste hon intet annat råd än att börja gråta och klappa och kyssa lilla Ada, som älskade hennes guldgosse.

Men när den första glädjen en smula hade lagt sig, då föll det henne tungt på hjertat, att hon på detta sätt med ett slag förlorade två af sina barn. Ty Carl hade ansökt en plats som stadsläkare i en stad vid vestkusten, och när han fått den — som han bestämt hoppades — skulle han flytta dit med sin unga hustru genast efter bröllopet, som skulle stå efter ett år. Men det kunde nu icke hjelpas, och fru Holst tröstade sig med sin gamla förhoppning: »Bara Carl blir professor... De komma nog snart tillbaka...», ty fru Holst hade ett gladt lynne, som icke lät sig nedslås utaf någon motgång, utan genast hade en tröst i beredskap. Och för resten hade hon också orsak att tänka så. Ty när professor S... gratulerade henne till den briljanta examen Carl tagit, hade han tillagt: »Nå — när jag engång blir gammal, då veta vi nog hvem som blir min efterträdare, fru Holst... Ja, han är den allrabästa...» Fru Holst hade icke glömt dessa ord, och sedan dess brukade hon, när hon var vid riktigt godt lynne, ofta på skämt kalla Carl: herr professor.

Dessutom hade hon nu så mycket att bestyra om, att hon icke hann sörja öfver det stundande afskedet. Det var mycket bråk med Adas utstyrsel, och

Hilda hjelpte henne icke stort. Hon hade liksom förlorat allt intresse för hemmet och satt hela dagen på sitt rum med sina böcker. Engång hade fru Holst gjort en anmärkning derom, men Hilda hade helt kort svarat: »Det är hög tid för mig att återtaga det som jag i min ungdom förlorat». Och hon hade tillagt med en egen betoning: »— genom egen och andras skuld.»

Fru Holst kunde absolut icke begripa henne. Hvad hade flickan försummat i sin ungdom? Hade hon icke fått njuta utaf lifvet i fulla drag, hade icke modern gjort allt för att göra det så lätt och trefligt för henne som hon bara kunde? Måste man icke vara glad och roa sig så länge man är ung? Det hade modern också gjort. Det var visst sant, Hilda stod ensam — men det var nu hennes eget fel...

Fru Holst suckade, der hon satt böjd öfver sitt arbete. Hon begrep icke nutidens ungdom, allraminst de unga flickorna. Hvad skulle det flitiga studerandet nu tjena till — som de nu för tiden så mycket ordade om? Det gjorde hvarken dem sjelfva eller andra lyckliga... Nej, hela olyckan kom sig bara deraf, att Hilda icke hade förstått gripa tag uti lyckan, sålänge hon ännu hade tillfälle dertill. Nu satt hon hemma och surnade — en missnöjd, lefnadstrött gammal piga.

Men när man har godt om arbete, hinna tankarne icke flyga verlden ikring, och fru Holst glömde snart sina bekymmer för den vigtiga frågan, om Adas näsdukar skulle broderas i hvitt eller i rödt.

Så gingo våren och sommaren. I Augusti var Ada ett par veckor på Nygård. Hon var god vän med Anna, för hvilken hon hyste en till enthusiasm gränsande beundran, och som var hennes förtrogna i allt det som rörde Carl. Fru Holst kunde icke riktigt begripa Adas förtjusning för Anna, men hon var i alla fall glad, att Ada nu riktigt ordentligt fick hvila sig efter allt det bråk hon haft. Hon behöfde det nog, hon var en smula blodfattig.

Så fick Carl tjensten i September, och snart derpå stod bröllopet.

Det var, som bröllop i allmänhet bruka vara. Mycket folk, granna tal, champagne, och mer eller mindre varma gratulationer. Bruden såg strålande ut, fast hennes ögon hela tiden voro fuktiga, brudgummen gick knappt från hennes sida, och modern gret sina modiga tårar. Men det hörde nu engång till saken och förhöjde blott den festliga stämningen.

Anna Norman var brudtärna, och Hjalmar Stern var hennes marskalk. Han hade börjat slå för henne — några sade, för att på detta sätt slippa fru Mary, medan andra påstodo, att han hade allvarsamma afsigter. Flickan var ett godt parti. Men om det skulle komma att lyckas honom, det kunde man icke se. Anna Norman var icke lätt att bli klok på. —

På bröllopet återsåg Anna Rode för första gången efter sommaren.

Han hade gjort ett djupt intryck på henne, djupare än hon sjelf visste utaf — och fast hon under

sommarens lopp egentligen knappt tänkt på honom, hade han dock henne sjelf omedvetet legat uti hennes tankar. Hon kände huru hennes hjerta stannade i sitt slag, när hon nu upptäckte honom. Han stod lutande sig emot dörren med sin vanliga, något nonchalanta och tillika eleganta hållning — i ifrigt samtal med professor G.

Så fick han öga på henne. Ännu några ord till professorn, och de skiljdes. Han kom fram till henne.

De hade icke varit fem minuter i samtal med hvarann, förrän det gick upp för honom, att hon var mycket förändrad. Lugnare och allvarsammare och mindre barnslig. Och glädjen att få återse honom lyste ur hennes ögon, medan hon smålog hela tiden.

Stern, som åtminstone för tredje gången skålade med brudgummen, nickade ett par gånger för sig sjelf, medan han småskrattade godmodigt. Han hade hela tiden observerat dem. Jo, der gick den drömmen i kras — strunt i alltihop!... Men hvilken lycka att han egentligen aldrig allvarsamt tänkt på henne! —

»Ja, ja — den Karsten är en riktig filur...»

»Du menar? —»

»Ja — se nu dit... Min kusin Anna, förstås — och Karsten... Ser du icke?»

Doktorn öppnade sina milda blå ögon så mycket han kunde: »Jaså —» sade han i en ton, som hade någonting klarnat för honom. Och så sporde han: »Tror du, att fröken Norman älskar honom?»

»Älskar — nå, hvarföre genast det ordet? Hon

är för det första ännu ett komplett barn och vet icke hvad det är att älska... Men det kommer väl allt i sinom tid... Och blir det någon, så blir det då säkert Karsten!»

»Det vore rätt gjordt utaf honom», sade doktorn i uppriktig ton.

Stern log: »Ja, der ser man hvilket demoraliserande inflytande äktenskapet utöfvar — till och med innan det ännu börjat... Ja, gå du bara till din hustru, hon blickar så längtansfullt hitåt...»

Han såg efter brudgummen, som skyndsamt gick öfver till andra ändan af rummet, der Ada satt. Så utstötte han en liten suck. Ja, Carl var lycklig, han, efter allt. Det var väl ändå den enda sanna lyckan!

Han var trött på lifvet. Och framförallt var han trött på fru Mary. Det var någonting så innerligt tomt uti alltihop.

På väg till Carls rum, der herrarne sutto, mötte han fru Holst.

Hon hade ständigt haft en stor förkärlek för Hjalmar Stern, och det var hennes största sorg, att Hilda icke sagt ja, den gången han friade. Ty han hade under många års tid varit hopplös kär uti henne. Men det var nu länge sedan.

»Åh, herr Stern, är det ni? Har ni sett till Carl? — Professor G... sökte honom».

»Professor G...? Ja, han var just här... Jag skall genast taga reda på honom.»

När han skyndade bort, mumlade han för sig

sjelf: »Hvad är det professorn vill utaf Carl? — Han har ju sjelf sagt — Nå, f—n må vidare grubbla på den saken!»

Men fru Holst såg efter honom och suckade. Ja, hvarföre hade Hilda varit så dåraktig! En bättre man än Hjalmar Stern hade hon aldrig kunnat få! —

Professor G... ville blott ännu en gång skåla med brudgummen innan han gick — och önska honom lycka. När han gjorde det, såg han honom rakt in i ögonen och tryckte varmt hans hand. Hela vägen hem gick han i djupa tankar, och hans ansigte bar ett uttryck af bekymmer. Om någon förtjenade att blifva lycklig, så var det Carl Holst — och det såg ju visst så ut, som om man kunde hoppas att allt skulle gå bra...

Men professor G... hade sett mycket under sin långvariga praktik, och han visste att man *aldrig* var i absolut säkerhet för ett mer eller mindre svårt återfall.

V.

»Du är väl icke upptagen i morgon afton, Oskar?»

Fru Norman stod framför toiletten och kammade sitt rika blonda hår. Hon bar en lång peignoir med rik spetsgarnityr.

»Ja.» Han stod uti den halföppna dörren till sitt rum — färdigt påklädd: »Får jag komma in?»

»Kom bara... Hvad är det då?»

»Jag har tänkt resa ut till Nygård. I morgon med eftermiddagståget.»

»Det kan du lika gerna uppskjuta till följande dag.» Hon vände sig till honom: »Jag har tänkt ha en liten aftonbjudning i morgon. Utan dans — naturligtvis... Hvad söker du?»

Han hade dragit ut en byrålåda och låg nu öfver den: »Ett par rena manchetter.»

»De ligga der till venster... nej, mera framme — ja, just der —» Hon såg åter in i spegeln: »Det

blir för resten en helt enkel tillställning. Ada Holst var i går här —»

»Fru Holst?» Han stod och bråkade med att få manchetten in i ärmen på sin rock: »Ha de redan återvändt från bröllopsresan?» frågade han.

»De kommo för några dagar sedan. Doktorn reste vidare för att förbereda allt uti deras nya hem till hennes emottagande. Fru Holst var väl också glad att få behålla Ada ännu en liten tid. Hon är rentaf löjligt kär i henne. Det är just för Adas skull vi måste hålla bjudningen... Några herrar — du kan ju arrangera ditt whistparti — och ett par af Annas och Adas gemensamma vänninnor. Det blir nog icke många... Har du sett till Rode?»

»Nej.»

»Han var så älskvärd och artig på Holstska bröllopet — han är ovanligt treflig».

Norman kom upp till henne: »Tänker du bjuda honom också, Alma?»

»Ja — vi måste bjuda honom någon afton, och det är ju ett passligt tillfälle.»

»Mary Adlerstedt kommer naturligtvis också?»

»Det förstås.»

»Hon brukar nufördtiden mycket vara tillsammans med Anna», anmärkte Norman. Hon såg frågande på honom, och han sade efter en paus dröjande: »Tror du, att det är bra för Anna att ofta vistas i friherrinnans sällskap... jag menar, om hon kan ha ett godt inflytande — på en ung flicka —? —»

»Ett godt inflytande —?» Hon såg mycket förvånad ut: »Hvad menar du dermed, min vän?»

»Jo — ser du! — hon har ett så — egendomligt sätt emot herrar. Icke riktigt — qvinligt — kanske —»

»Käre vän —» Hon fäste upp håret: »Huru du nu kan tala! Jag vore tvärtom mycket glad, om Anna uti sitt sätt litet mera skulle försöka likna Mary — just i den vägen. Du kan alldeles icke tro, huru litet älskvärd hon ibland kan vara, när hon icke har lust. Anna borde helt och hållet ändra sitt beteende. Hon är ju i stånd till att rentaf skrämma bort folk ifrån oss... Men det är nu icke värdt att säga någonting åt henne — hon gör ändå alltid som hon behagar!... Hon hade tändt på ljuset, medan hon talade. Hon såg irriterad ut: »Och Anna blir envisare dag ifrån dag. Det är omöjligt att få bugt på henne. »Hon höll griffeln öfver ljuset: »Hvad har du egentligen att invända mot Mary?»

»Jag känner henne ju visserligen så litet. Du vet naturligtvis mera om henne än jag. Men jag observerade henne litet på Holstska bröllopet — det var riktigt obehagligt att se henne. Särskildt med Hjalmar — och unge Kronfelt —»

Hon klappade med ett mildt, litet protegerande leende hans hand, som låg på toilettbordet.

»Käre min vän — du är nu så gammalmodig i många afseenden...» Hon lade hufvudet upp mot honom och handen på hans axel: »— men det är just det —» Hon strök smekande ner långsmed hans arm:

»— som jag *så* tycker om hos dig, min egen vän! Ser du, det är ju någonting helt oskyldigt. De äro gamla, goda bekanta, och jag vet, att Mary varmt håller utaf honom.»

»Men Kronfelts rykte är icke det bästa.»

»Månne icke sqvallret dervidlag berättar mera än hvad sant är? — Och för resten bör man betänka, att den stackars gossen aldrig har känt en moders ömma omsorger... Vi böra beklaga, icke döma honom, Oskar», sade hon mildt.

Han böjde sig ner, och kysste henne på pannan.

»Du är så god, Alma! Ja, du vet ju nog, hvad du är för mig —»

»Jag vet.» Hon sköt honom med mildt våld ifrån sig: »Jag har brådtom, Oskar — det är redan sent». Hon drog hans hufvud ner till sig, och kysste honom: »Gå nu — min vän.» Och hon tillade: »Det blir då i morgon. Vill du ombesörja, att herrarne få inbjudningen? Ja, som vanligt — Hjalmar och Adlerstedt, och Reinhold Holst — och så Rode!» —

Fru Alma Norman var en ovanligt behaglig qvinna. Fastän hon redan var på fyrtiotalet hade hennes gestalt ännu bibehållit sin elastiska hållning, och hennes vackra ansigte nästan ingenting förlorat utaf sin ungdomliga rundning. Hennes uppträdande var lugnt och värdigt, hennes sätt så älskvärdt och hennes röst så mjuk och mild. Blott man hörde dess klang kom en känsla af lugn och trygghet öfver en, som om allt i verlden vore precis så som det bör vara.

Ingen förstod som hon att bryta spetsen utaf ett alltför skarpt uttryck och förmedla mellan tvenne stridiga meningar. Under hennes mjuka händer antog äfven det mest genstridiga en mjuk form.

Att det var hon, som förde regementet i Normanska huset, var helt naturligt. Hennes man motsade henne nästan aldrig — dertill var han alltför god och saktmodig, och för resten beundrade han henne liksom hela verlden gjorde, eller trodde sig åtminstone göra det. Det var blott ett enda fel, som hon hade i hans ögon. Och det var, att hon synbarligen föredrog sonen Axel framför Anna. —

Oskar Norman hade ärft en betydlig förmögenhet efter sin far, som varit en driftig, omtänksam affärsman. Ifrån en underordnad ställning hade denne genom flit och ihärdighet arbetat sig upp till innehafvare utaf en af stadens mest vidsträckta och tillika solidaste handelsrörelser. Största delen af förmögenheten — som enkan vid mannens död realiserat — hade sonen nedlagt uti egendomen. Dessutom egde han ännu en större gård uti staden, der familjen tillbragte största delen af vintern. Axel studerade, och fru Norman ville icke lemna honom ensam. För resten trifdes hon också bättre i staden. Hon tyckte icke om ensamheten och stillheten på landet. Som mannen om vintern hade godt om tid, kom han också ofta på längre eller kortare tid in till staden.

Särskildt under den sista vintern, första vintern

Anna var hemma efter sin tvååriga vistelse i Schweiz och i Tyskland, hade han oupphörligt rest af och an.

Att ega en dotter hade alltid varit Oskar Normans högsta önskan. En dotter, som bar hans mors namn och som kanske äfven liknade henne. Och Anna liknade farmodern — till och med uti sitt utseende, tyckte fadern. Och när han hade henne hos sig, då plågades han mindre utaf den inre tomhet, som han känt alltsedan hans mor dog.

Fadern kom han knappt ihåg, och modern hade icke heller berättat mycket om honom. Hon undvek så mycket som möjligt att nämna hans namn. Hon ville icke nedsätta fadern inför sonen, och någonting godt hade hon icke att berätta.

Hennes äktenskap hade icke varit lyckligt.

Viktor Norman hade gift sig, för att genom hustruns hemgift komma i besittning utaf det kapital han behöfde, för att gifva ny fart åt sin rörelse, och hon hade gifvit sitt ja utan att veta, hvad hon gjorde, derföre att föräldrarne önskade det så. Hon var då sjutton år gammal. Men den bleka, tysta qvinnan med sitt fina, reserverade sätt kunde icke tillfredsställa en natur sådan som Viktor Normans — energisk, kraftfull och något rå. Han fortsatte äfven efter sitt giftermål en kärleksförbindelse med sin fordna hushållerska, och gjorde sig icke ens mödan att alltför sorgfälligt dölja denna omständighet för sin hustru.

Sådant var deras äktenskap. Och uti detta äk-

tenskap föddes Oskar Norman vid en tidpunkt, då hans mor började komma till insigt utaf att det var en förnedring för henne att fortsätta denna samlefnad med sin make, då hon umgicks med tanken på skiljsmessa. Men fruktan för en skandal, som skulle ha bragt hennes namn inför offentligheten, och tanken på den sorg, som detta skulle vålla hennes föräldrar, afhöllo henne ifrån att taga det afgörande steget. Och så kom barnet, och band modern med de starkaste band lifvet har. Sedan dess återkom hon icke mera till dessa tankar — åtminstone icke fullt medvetet.

Några år efter gossens födelse dog fadern helt plötsligt.

Ingen hade tänkt att den stilla, ständigt sorgbundna qvinnan egde en sådan energi, som den hon utvecklade vid ordnandet af mannens affärer. Man förvånades lika mycket öfver hennes skarpa blick som öfver hennes bestämda säkra uppträdande. Hela affären realiserades, och mannens älskarinna erhöll ett årligt understöd. Det var enkan, som önskade det; mannen hade ingenting bestämt derom uti sitt testamente.

Derefter drog hon sig alldeles tillbaka från sällskapslifvet. Hon lefde endast för sin sons uppfostran.

Hon hade ställt upp för sig som sitt lifs mål att uppfostra Oskar till någonting annat än det fadern hade varit, att skydda honom för det blod, som flöt uti hans ådror. Hon öfvervakade derföre sorgfälligt hans utveckling, tog reda på hvarje gryende känsla och

bestämde hans tankeriktning uti hvarje småsak. Moder och son lefde blott med och för hvarann.

De voro hvarann mycket lika. Oskar påminte i intet afseende om fadern. Han var mild, saktmodig och finkänslig som modern, men detta moderns ständiga öfvervakande hade gjort honom vek och osjelfständig.

Så länge modern lefde, tänkte Oskar Norman icke på giftermål. Han fann allt det han behöfde uti hennes kärlek, och sökte intet annat fruntimmerssällskap. Kamrater och vänner hade han knappt. Hans stilla, inbundna väsen var icke i deras smak, och han fann uti intet af deras nöjen behag. Man tyckte allmännt, att det hade skadat hans utveckling att fadern dött så tidigt. Nu hade han, derigenom att modern ensam fått råda om honom fått någonting qvinligt uti sitt väsen.

Så dog modern. Och den tomhet han kände efter henne, förde honom på tanken af giftermål.

Att han valde just Alma Stern, var helt naturligt. Hon var en fattig, föräldralös flicka, som lefde hos sina slägtingar. Hennes ensamma ställning väckte först hans medlidande. Och när han trädde henne närmare, upptäckte han nästan med hvarje dag en ny sida hos henne, som var honom sympatisk. Hon påminte honom dessutom en smula om hans mor, hennes sätt var lugnt och saktmodigt, och hennes röst mild och en smula låg. Hon märkte nog, att hon gjort intryck på honom, och som en klok qvinna för-

stod hon att lägga bränsle på elden. Hon var trött på att äta nådebröd hos sina slägtingar och längtade efter en fri, oberoende ställning. För resten höll hon också utaf honom.

Att hans giftermål varit ett misstag, att det icke gifvit honom det han längtat efter, det hade Oskar Norman redan länge känt, fast han icke tillstod det ens för sig sjelf. Han hade ju icke heller kunnat säga, hvaruti denna missräkning egentligen bestod. Hon var den ömmaste, den mest hänsynsfulla hustru, den bästa mor, och ändå saknade han någonting — hufvudsaken. Egentligen gingo makarne bredvid hvarandra som främlingar.

Men alla sådana tankar när de någon gång ville sticka fram, sköt han ifrån sig. Han fruktade det, som låg bakom svaret på hans fråga. Han var i grunden en beqväm natur, en smula feg, som älskade sinnesro öfver allt annat och afskydde scener utaf hvarje slag. Och uti denna ro störde hans hustru honom aldrig.

Så gick han då hellre och intalade sig sjelf att han var fullkomligt lycklig. Men uti den starka, nästan häftiga kärlek han skänkte Anna, låg mycket utaf den känsla hans mor egt, och som han icke kunnat skänka sin hustru, emedan hon icke fordrade och icke hade förstått den.

Men Anna förstod honom. Och liksom Axel ifrån början hade varit moderns bortskämda älskling, så slöto far och dotter sig ömt till hvarandra. Med en

känsla, sammansatt af andäktig beundran och glädje observerade han hennes utveckling, och han tyckte — särskildt så länge Anna ännu var mindre — att hon i allt påminte om hans mor. Det var blott en sida hos henne, som han icke förstod och derföre nästan fruktade. Helst kom det fram gentemot modern — detta hårda, oböjligt trotsiga, inför hvilket både han och hustrun kände sig maktlösa. Särskildt efter hennes återkomst från pensionen, hade denna oenighet mellan mor och dotter, som ofta förde till stormiga scener, börjat framträda skarpare än någonsin förut. Fadern hade redan ofta — hvarje gång, när hustrun beklagade sig för honom — företagit sig att tala med Anna derom, men han uppsköt det ständigt åter. Han hade en instinktmessig känsla utaf att då kanske mångt och mycket kommit på tal, som han hellre lemnat orördt. Och så lät han då sakerna ha sin gång, och tröstade sig med att det endast var barnslighet hos Anna, och att det nog skulle bli annorlunda, bara hon blefve äldre och förnuftigare. —

När han gick på sin vanliga morgonpromenad kände han sig lättare till sinnes. Han var en stor naturvän, och det var en ovanligt vacker morgon. Natten förut hade snö fallit, och nu låg decembersolen blek och klar öfver den hvita ytan.

Det var icke mycket folk i rörelse — så tidigt på förmiddagen. Han vandrade långsamt neråt hamnen till.

Han tog af sig hatten. En herre hade gått förbi och helsat.

Det var ju Rode... Han stannade, och gick efter honom: »Herr referendariesekreterare —«

De tryckte hvarandras händer.

»Ni är ute och promenerar — som jag! — i detta vackra väder», sade Norman.

»Ja — det är en ovanligt vacker morgon.»

»Då kunde vi ju följas åt ett stycke —?»

»Med största nöje.»

Rode var en smula nervös. Han talade hastigt, i plötsliga öfvergångar från det ena ämnet till det andra. Han hade frågat efter fru Normans befinnande. Men innan han ännu hört slutet af svaret, började han redan tala om den tysk—ryska förvecklingen. Om herr Norman trodde, att kriget var oundvikligt? —

Ja, nog såg det ju så ut...» Men ni ser en smula medtagen ut!»

»Jag har icke varit riktigt frisk —» Han gick och slog med spatserkäppen mot husväggen.

De stodo vid hörnet af gatan. Norman räckte fram sin hand.

»Jag hoppas, vi få se er i morgon afton hos oss — på kortparti —?»

»Tack.» Han såg upp, och mötte Normans blick: »Ja, jag kommer», sade han. —

Rode hade verkligen icke varit riktigt frisk. En nervös oro hade plågat honom under de senaste veckorna. Han ertappade sig ständigt med att tänka på Anna Norman. Hon hade sett så vacker och skär

ut på bröllopet, och hennes ögon lyste så gladt hela tiden han talade med henne.

Hjalmar Stern hade efteråt brydt honom för henne, och fast Rode nog var van vid att kamraterna drefvo med honom för sådant, hade det denna gång gjort ett obehagligt intryck på honom.

Så hade han för någon vecka sedan tillfälligtvis på gatan träffat en gammal studiekamrat, som var läkare på landsorten. De hade talat om likgiltiga saker, men hela tiden hade läkaren pröfvande betraktat honom. När de skulle skiljas sade han helt apropos:

»Nå, du har icke varit frisk?»

»Nej — icke riktigt.»

»Du borde föra ett annat lif, Karsten, ett hemlif...» Och så tillade han efter en paus: »Har du icke tänkt på att gifta om dig?»

»Gifta om mig!» Han ryckte till. Så sade han hastigt: »Tack — jag har haft nog utaf mitt första giftermål.»

»Men du borde gifta dig, Karsten. I ungdomen går det nog för sig att föra ett oregelbundet lif, men — tro mig! — när man engång hunnit öfver en viss ålder, då fordrar naturen någonting annat. Ett hemlif — hustru och barn att arbeta och lefva för. Det är just det som du saknar, det, som skulle göra dig frisk. Du borde gifta dig, Karsten.»

Han hade ingenting svarat, och de hade sedan talat om någonting annat. Men han hade icke glömt läkarens ord.

Och nu hade han fattat sitt beslut. Han ville närma sig henne — hvarföre skulle han icke göra det? — när han nu hade henne i sina tankar. Hvad det sedan än blef utaf den saken — han kunde ju alltid i god tid draga sig tillbaka, han riskerade ju ingenting.

Och blef det allvar utaf — nå, det var framtidens sak! Karsten Rode var icke van vid att försaka det, hans önskan stod efter.

VI.

»Pass».

»Pass».

Hjalmar Sterns breda gestalt uppdök uti dörröppningen: »Nå, huru står det till härinne?»

»Pass.»

»Pass! F—n ett sådant spel! Torrt som en witz uti aftonbladet», skrattade Reinhold Holst. Han var anställd för afdelningen »Småplock» vid redaktionen af »Nya morgonbladet», som ständigt låg i fejd med det religiöst-konservativa aftonbladet.

»En gång till!» Axel Norman kastade sina kort på bordet. Han var en smärt, vacker gosse med små bruna mustascher och ett säkert, ibland en smula drygt uppträdande — nyssbakad student.

»Förb—dt usla kort du hade bestått mig». Han vände sig till Stern: »Har Rode kommit?»

»Ja, för en liten stund sedan.»

Axel samlade ihop korten: »Hvad hålla de på med derinne?»

»Qvinnofrågan», svarade Stern lakoniskt.

Holst böjde sig fram med båda armbågarne stödda mot bordet.

»Då var Hilda väl festlig! Hon har blifvit så förb—dt emanciperad nuförtiden. Jag vet ingenting bättre än när fruntimren börja mala på qvinnofrågan. De äro som ett sällskap hönor, som slå sig ihop för att lära sig gala». Han kastade sig storskrattande tillbaka i stolen.

Att skratta åt allt — framför allt åt det, som han sjelf hittade på — var Reinhold Holsts specialitet. Han var mycket omtyckt och något bortskämd utaf fruntimren, som satte ett högt värde på hans sällskapliga talanger, framförallt på hans utomordentliga förmåga att roa folk. Han var oöfverträfflig i konsten att berätta anekdoter — som sedan kommo in i tidningen — och att gifva karrikerande föreställningar utaf det ena eller det andra. De påstodo, att man aldrig kunde ha tråkigt i hans sällskap, och Reinhold Holst satte ett större värde på detta beröm, än han brydde sig om att tillstå för kamraterna.

Stern stod bakom Normans stol. Holst höll kortpacken i handen; han skulle dela ut, medan Axel blandade.

»Du går naturligtvis in till fruntimren, Hjalmar?» frågade han med en liten blinkning på ögonlocken.

»Nej —» svarade Stern kort, och Axel stötte till Holst under bordet. Det var allmänt bekant att Stern

på senare tider icke tålte den allraringaste hänsyftning på fru Mary.

Holst lade korten ifrån sig: »Då kan du just intaga min plats —» Han reste sig: »— så går jag ditin.»

»Ja, mycket gerna.»

Ingen af de spelande gjorde en invändning. De voro glada att slippa Holst. Han var icke omtyckt som whistspelare, spelade utan intresse och pratade mycket.

»Det blir då du, som delar ut, Hjalmar.»

Stern tog kortpacken: »Men du får lof att akta dig, Reinhold. Din syster är med i dusten, och du vet, att hon icke är god att tas med. Törner var illa fast för henne.» Han delade ut.

»Åh ja — nog känner jag mina gossar.»

»Och skicka hit Rode», sade Axel Norman: »Robberten är troligen snart slut.»

»Skall ske.»

»Klöfver.»

»Pass.»

Holst stängde dörren bakom sig.

I salongen vid mellersta fönstret stodo fru Norman och Rode. Hon talade ifrigt, med något dämpad röst. Han lyssnade uppmärksamt.

Holst stannade tätt bakom honom. Han ville icke afbryta fru Norman.

»— man känner knappt igen henne. Hon har till den grad förändrats. Hon, som förut ofta var så

barnsligt tanklös... och nu hvilar ett sådant allvar öfver henne. Ett sådant allvar», upprepade hon efter en paus, när Rode ingenting svarade, och rösten blef ännu mjukare och mera inställsam.

I detta ögonblick fick Rode öga på Holst, och räckte fram sin hand.

»Spelar du icke med?»

»Jag har öfverlåtit min plats åt Stern. De vänta dig derinne.»

»Jag kommer genast.» Han vände sig åter till fru Norman.

Holst fortsatte sin väg, småleende för sig sjelf. Jo, Karsten Rode var ett godt parti, och fru Norman var en klok qvinna. Men den fisken stod icke så lätt att fångas, det skulle hon nog snart märka. Rode var dessutom van vid dylika attentat mot hans frihet, och allvarsamt menade han det ändå aldrig med sina barnflammor.

Han slog undan portiererna till kabinettet.

Det var mycket ljust derinne. Ljus i alla kandelabrar och lampetter långsmed väggarne och en stor ljuskrona i taket.

De voro i full strid borta vid den runda soffan i hörnet, der Runebergs byst stod omgifven af bladväxter — Hilda Holst och Henrik Törner. Han på en puff framför henne.

»Men — fröken Holst! — det vore ju rentaf omöjligt, en galenskap! Mannen lämpar sig nu engång bättre för det offentliga lifvet, der man endast

räknar med realiteter, icke med känslor... som representant för staten, det allmänna rättsmedvetandet. Han, med sin starka hederskänsla, sin klara bestämda åsigt om det som är rätt, viker icke för subjektiva, rent personliga sympatier och antipatier — som qvinnan. Hon, med sitt mjuka hjerta, sina lättrörda känslor skulle icke kunna förbli ståndaktig och gå den juridiska rättens väg... Ja, fröken, det är just denna sida, denna känslighet som ställer qvinnan högre än mannen...»

Henrik Törner var filosofiekandidat och hade studerat i Berlin. Han hade rönt ett starkt inflytande utaf det tyska lifvet. Han var också till sin karaktär och sina anlag en tysk — godmodig, opraktisk och en smula »philiströs.» Han tyckte om att hålla tal och utlade gerna och mycket detaljerat sina åsigter uti åtskilliga sociala, filosofiska och politiska frågor, hvarvid man dock aldrig fick riktigt klart för sig, hvad han egentligen menade. Alla hans omdömen buro prägeln af en mild måttfullhet, och han såg det mycket ogerna att en fråga tillspetsades och drefs till ett bestämdt afgörande, då förlorade han fullkomligt koncepterna.

»Hederskänsla», upprepade Hilda Holst: »Hederskänsla — rättsmedvetande!... Nej, att ni kan tala så! Ni, som ju ännu bättre än jag bör veta, huru mycket mannens »hederskänsla» tillåter honom, som är absolut vanhederligt —» Hon såg honom rakt in i ögonen: »— utan att derföre förlora hvar-

ken sin egen eller sina kamraters aktning och förtroende!»

Hilda Holst var omkring trettio år. Hon var mycket vacker, lång och ståtlig, med fina, regelbundna drag, god hy och mörka ögon. Uttrycket var bestämdt, nästan hårdt, och kring munnen voro skarpa linier af förakt och misströstan, som gjorde att hon såg gammal ut.

Man hade på senare tid uti societeten börjat draga sig tillbaka från henne. Hon hade blifvit så underlig. Uti sina samtal kunde hon ibland bli riktigt obehagligt närgången; under hvart ord hon sade, liksom låg någonting på lur, detta någonting, som en qvinna aldrig får ge tillkänna att hon vet utaf, om hon ville vara sannt qvinlig.

Som nu igen. Denna raka, en smula utmanande blick, denna föraktfulla krökning på öfverläppen — hvad det misskládde henne, hon såg med ens så gammal ut! Henrik Törner vred sig på puffen der han satt, och hans ljusa ögon irrade oroligt sökande genom rummet. Hvad skulle man svara på sådant der? —

Holst hade stannat vid dörren. Hans ögon gledo öfver gruppen vid soffbordet — hans svägerska unga doktorinnan Holst, Anna Norman och yngsta fröken Törner, och mötte så kandidatens förlägna och en smula roade blick.

Han gick hastigt fram öfver golfvet, medan han rodnade af förtrytelse. Nu hade Hilda naturligtvis igen ställt till någon dumhet! Att hon nu icke kunde uppföra sig som andra!

»Magister Holst —» Friherrinnan Adlerstedts ögon glimmade emot honom, der hon satt ett stycke längre bort bakom blomsterbordet, det blonda hufvudet lutadt mot den mörkröda fönsterportieren. Hon hade hela tiden observerat honom utan att han märkt det: »Tänk, att ni verkligen icke försmår vårt sällskap, fast det gäller kortspel derinne!»

Han kom upp till henne: »Ni vet nog — fru friherrinna! — att jag föredrar ett trefligt sällskap framför det intressantaste kortspel!»

»Det var i alla fall snällt utaf er att komma. Det började bli tråkigt här —» Hon såg menande bort mot de stridande: »Man börjar småningom bli trött på den evinnerliga qvinnofrågan... Nå, hvar blef herr Stern?»

»Han stannade derinne.»

»Jaså —» Det blixtrade till i hennes ögon: »Och skickade er i stället?»

»Han vågade sig icke engång till in i Venusberget», sade Holst med ett skratt öfver hela ansigtet. Det skulle vara en qvickhet.

Fru Mary låg beqvämt tillbakalutad i fåtöljen och smålog upp mot honom: »Men ni vågar komma? Ni är alltså säker på er sjelf, magister Holst?» — Hennes röst var irriterande skarp: »Vet ni, att det der låter bra lite smickrande — för oss —»

»Icke smickrande? — Åh nej, huru kan ni tro någonting sådant —» Hennes blick förvirrade honom. Han var icke slängd uti en konversation sådan som

denna, der man aldrig fick vara förlägen om ett behändigt svar; han tappade snart koncepterna. Han böjde sig ner öfver en blommande heliotrop, medan han förstulet mellan bladen såg på henne.

Fru Mary var djupt kränkt. Hon hade på eftermiddagen haft en scene med sin man, och fastän den efter vanligheten slutade med att han bad henne om förlåtelse, hade saken ändå förstämt henne. Och nu skulle det här ännu komma till! Denna uppenbara likgiltighet, som Stern lagt i dagen genom att stanna inne hos herrarne.

Hon hade ända hittills icke velat tro, att det var slut med hennes makt öfver honom, fastän han nog på senare tider icke hade varit som förr. Men nu kände hon så tydligt, att det var slut, ohjelpligt slut... Medan hon satt och stirrade framför sig, blef hennes blick allt mörkare.

Fru Norman hade kommit in från salongen. Hon såg mycket nöjd ut. Det låg till och med någonting af ömhet i det sätt på hvilket hon strök Anna öfver håret.

»Nå flickor, hvad håller ni på med härinne?» Hon tog smekande Ada Holst om lifvet. »Jo, lilla Ada, du måste förlåta, att jag kallar dig så. Jag tycker bara, att du allt ännu är lilla Ada Ring — fast du nu är välbeställd fru doktorinna!»

Ada Holst svarade blott med en rodnad och ett småleende. Hon hade nu varit gift i sex veckors tid.

Hon var ganska lång och väl växt, med ett vac-

kert formadt hufvud och slätkammadt mörkbrunt hår. Dragen voro egentligen icke vackra, men mycket tilldragande med sitt milda, något svärmiska uttryck. Hon satt tillbakalutad i soffhörnet med en frånvarande lycklig blick i ögonen och ett litet leende kring munnen, som beständigt åter frambröt, medan rodnaden på hennes kinder kom och gick. Händerna höll hon löst knäppta i famnen.

Reinhold Holsts blick hade vid fru Normans ord vandrat öfver till hans unga svägerska. Han kom att tänka på det som Stern sagt — nyligen på gatan, der de hade mött henne: »F—n, hvad det klär fruntimmer att vara nygifta!»

Han smålog. Ja, hon såg verkligen bra söt ut...

Han såg åter på friherrinnan. Huru länge skulle hon väl sitta så der försjunken i tankar? Han hade aldrig förut sett henne så allvarsam — den lifliga, älskvärda fru Mary!

Men det tankfulla, en smula vemodiga uttrycket klädde henne i alla fall förträffligt. Det framåtböjda blonda hufvudet på den mjuka, hvita halsen emot den mörkröda bakgrunden... ja, hon var vacker.

Han tyckte annars icke just om henne. Man berättade så mycket... Hennes små affaires de coeur med Kronfelt och Stern och så många andra voro nu allmänt kända, liksom också de scener af svartsjuka, som hennes man tid efter annan ställde till. Men hon hade med allt detta ändå någonting tilldragande — någonting pikant. Och så var hon verkligen så vacker...

Hans blick återspeglade hans tankar, och fru Mary uppfångade den. Hon var van vid att tyda dylika blickar, och det, som hon läste uti hans ögon, kom henne att en smula rycka till. Det var som en liten ljusstråle uti mörkret. Reinhold Holst var visserligen hvarken särdeles vacker eller intressant, hade icke heller det kraftfullt manliga, som på ett så fördelaktigt sätt utmärkte Stern, men — i alla fall — den der blicken —

Hon böjde sig fram mot honom.

»Ja, ni tycker nu visst att jag bra illa lönar er för er uppoffring att lemna korten för att hålla oss fruntimmer sällskap —» Hon såg så mild och sorgsen ut: »— att det är bra oartigt utaf mig att sitta så der stum. Men — jag kan icke beständigt, beständigt spela komedi — nej, jag *kan* icke!»

Hon vände sig bort. Men han hade ändå hunnit se att hennes blå ögon stodo fulla af tårar — verkliga tårar. Han kände sig illa till mods och tillika så underligt varm.

»Jag kom så gerna», sade han. Det var dumt sagt, tyckte han efteråt sjelf, men han hittade i brådskan icke på någonting annat. Och han kände, att hon väntade att han skulle säga någonting.

»Ja, ni är god, magister Holst», sade hon med vek röst och såg upp till honom med ett smältande vemodigt leende: »Det har jag alltid trott om er. Derföre vågade jag också inför er engång vara mig sjelf. Om ni bara visste, huru svårt det är att vara glad

och liflig, om också hjertat ibland är så tungt — så tungt», upprepade hon ännu en gång med knappt hörbar röst. Så tillade hon: »Men förlåt, jag besvärar er visst med mina förtroenden. Men det gör så godt att engång få lätta sitt hjerta! Och ni förstår mig ju?»

Han visste icke hvad han skulle svara. Han stod och såg på henne och tyckte, att han egentligen nu först lärde känna henne. De hade hittills blott vexlat några få likgiltiga ord med hvarann, och kamraternas berättelser hade ingifvit honom misstro mot henne. Men nu stod hon med ens framför honom i en helt annan belysning än förut, och han fick í hastigheten icke klart för sig hvilken som var den rätta.

Hon läste osäkerheten uti hans ögon. Det vemodiga leendet låg alltjemt qvar kring hennes läppar.

»Ser ni», sade hon: »När man som jag haft mycket att lida genom onda tungors förtal, då först förstår man att rätt uppskatta en trogen vän, som håller af och talar godt om en. Ni kan aldrig veta — ni, som man! — huru svårt lifvet ibland kan göras för en stackars qvinna, huru verlden med misstänksamma ögon följer hvarje hennes steg, uttyder allt — äfven det mest oskyldiga! — till... det sämsta...» Hon hade slagit ner sina ögon: »Och sedan — att se sig misskänd äfven utaf sina närmaste, sina *allra*närmaste —» Hennes röst darrade helt litet. Hon tystnade. Så reste hon sig.

»Nej, jag riktigt skäms för min påflugenhet!» Hon såg med ett öppet, vänligt småleende på honom:

»Att jag med er — en främmande! — så öppet talar om mina sorger, som ju alls icke kunna intressera er. Hvad vet ni om mig, hvad rör jag er? — Men jag känner ett så starkt förtroende till er —» Hon gick några steg öfver golfvet. Så stannade hon. »Ni förstår mig ju rätt, icke sant?»

Innan han hade tid att svara, ropade fru Norman från soffan: »Mary, du som är så skicklig, har ett så godt färgsinne...»

»Ja, genast!» Ännu en varm blick, och rak och spänstig gick hon fram till soffbordet.

»Elma har råkat uti ett svårt bryderi», sade fru Norman. »Vi tycka alla att brunt icke är vackert — som botten —»

»Nej, det är det icke». Hon höll arbetet pröfvande mot ljuset.

Elma Törner var den enda, som hade arbete. En stor, vacker golfmatta i lysande färger, med en mycken het ljust silke emellan brokiga ullgarn.

»Du vet ju alltid råd, Mary. Hvilken färg bör jag taga?»

»Mörkrödt», sade friherrinnan efter en paus. Hon letade bland garnen: »Det här blir bra», sade hon, och drog fram en härfva.

»Tror du verkligen?»

»Ja —». Hon höll garnet mot arbetet. »Ser du — det kommer att förhöja effekten utaf denna olivgröna schattering. Tag du mörkrödt.» Hon satte sig

i länstolen bredvid fru Norman. »Du har ännu mycket arbete på din matta. När blir lotteriet?»

»Efter två veckor». Hon satt åter böjd öfver arbetet.

Elma Törners enda sysselsättning bestod uti att arbeta till fashionabla lotterier. Det gaf henne fullt upp att göra, ty hon satte sin ära uti att alltid lemna vackra, dyrbara arbeten, som räknades bland de bästa vinsterna.

Lotteriet ifråga föranstaltades utaf studenterna vid —ska afdelningen i ändamål att anskaffa medel till byggandet utaf ett eget nationshus. Idén hade funnit ett sympatiskt emottagande hos publiken.

Fru Norman talade om huru glädjande det var att se den ifver, med hvilken de unge hängåfvo sig åt sitt företag, — Axel hörde till samma afdelning — huru de icke skydde hvarken tid eller möda eller pengar för att väcka allmänhetens intresse —

»För deras nya viftlokal», inföll Hilda Holst på sitt kärfva sätt. Hon hade kommit till, när talet föll på lotteriet. »Någonting annat blir det naturligtvis icke.»

Fru Norman gjorde som skulle hon icke hört den sista anmärkningen. Hon fortfor att tala, vänd till friherrinnan. Men Törner började med stor ifver inför fröken Holst utlägga hela ändamålet med företaget.

Hon lyssnade tigande, alltjemt med samma hårda uttryck kring läpparne. Så sade hon med ens midt uti hans tal:

»Jag undrar, magister Törner, om ni sjelf tror på alla de vackra saker ni säger der. Jag gör det i alla fall icke!» Hon gick bort till andra ändan af bordet, der Anna satt.

Fru Norman gaf sig i tal med Törner — om qvinnofrågan. De kommo väl öfverens — båda lika milda och måttfulla. Fru Norman beklagade hvarje qvinna, som icke var i tillfälle att uppfylla sin rätta bestämmelse — den att vara maka och mor. Det återverkade alltid skadligt på karaktären — gjorde den hård och oqvinlig. Hon såg menande på Hilda Holst.

»Ja», sade han och följde riktningen utaf hennes blick. »Det brukar verkligen i de flesta fall vara så. Men det är lätt att förklara... psykologiskt...»

»Vet du, Elma», sade friherrinnan. »Egentligen borde studenterna öfverräcka dig en tacksägelseadress. Hvad skulle det bli utaf deras lotterier om du icke vore? — deras goda engel!»

»Huru du nu kan tala, Mary!» Hon rodnade och skrattade.

Elma Törner liknade alls icke sin syster. Hon var liten och mycket rund, och hade ett rundt ansigte med frisk hy, små, vänliga ögon och mjuka, litet för runda drag. Hennes skratt var icke vackert. Hon öppnade dervid munnen för mycket, så att hela tandraden syntes. Och hon hade fula tänder. För resten var hon klent begåfvad, mycket begifven på nöjen och hade en ofantlig respekt för herrar.

De sutto alla kring soffbordet, Holst litet bakom

fru Mary. Samtalet gick lifligt; man flög från det ena ämnet för dagen till det andra. Allt emellanåt hördes Elma Törners högljudda skratt.

Törner utlade Bismarcks socialekonomiska planer... Friherrinnan vände sig till Holst.

»Vi äro ju goda vänner — äro vi icke?» sporde hon hastigt och halfhögt. Så böjde hon sig långt tillbaka i stolen och såg honom rakt in i ögonen. »Jag kan ju lita på er vänskap?» Det var som en liten oro uti hennes blick.

»Ja, det kan ni», sade han och böjde på hufvudet.

»Tack», hviskade hon och lade med en varm tryckning sin hand på hans arm. »Det här gör godt.» Hon drog sin stol närmare bordet: »Nå, herr Holst», sade hon i en lätt, munter ton: »Skola vi icke få höra någonting roligt i dag?»

Fru Norman bjöd omkring konfektskålen. Holst hade äfven dragit sin stol närmare bordet. Han var glad och lifvad, berättade och skrattade. Hvar gång, när han mötte friherrinnans blick, smålog hon.

Herrarne kommo från kortspelet. Man stod eller satt i spridda grupper och pratade. Fru Norman gick från den ena gruppen till den andra, älskvärd och förekommande, med ett vänligt ord, ett leende för hvar och en. Husets herre höll sig litet tillbaka. Han gjorde vanligtvis en mera slät figur på dylika tillställningar, der hans hustrus sällskapliga talanger fullkomligt ställde hans egen tunga, oviga hjertlighet i skuggan.

Protokollsekreteraren Adlerstedt stod med mörk blick och sammandragna ögonbryn bakom sin hustrus stol. Småningom ljusnade hans ansigte. Hon såg allt med ens upp till honom, strök nacken mot hans hand, som hvilade på ryggstödet af hennes stol, och vände sig ofta till honom med en fråga eller en anmärkning: »Knut lilla...» Hon klappade smekande hans hand.

Stern hade dragit Rode upp till fönstret. Han talade halfsakta, ofta afbruten af det hejdlöst frambrytande skrattet:

»... röd i ansigtet som en tupp. Han kunde knappt tala, så ilsken var han. Hva' f—n sa' jag, du är vådlig, Adlerstedt. Ja, sa' han och knöt näfven — ser du, så der! — den som understår sig att vara alltför älskvärd mot min hustru — han må akta sig!» Stern grep storskrattande Rode i armen: »Man borde låta en offentlig varning utgå; en svartsjuk äkta man är icke att leka med. Piken gällde för öfrigt naturligtvis mig. Men kan du tänka dig »Knut lilla» med dolken i handen?!»

Rode smålog med förströdd min.

Han hade under hela qvällen varit förströdd, till och med vid whistbordet. Han hade sett Anna blott ett ögonblick — när han helsade — och väntade nu endast på ett passligt tillfälle att åter närma sig henne. Men Stern stod och pratade oafbrutet, och nu kom äfven Norman. Han måste stanna der han var, gifva svar och ställa frågor.

Man gick in till supén.

Damerna sutto vid små bord långsmed fönstersidan, herrarne klämde ihop sig på andra sidan om bordet. Emellanåt kom en och annan öfver till fruntimrens sida.

Fru Norman gick omkring och bad gästerna taga för sig. Adlerstedt kretsade i närheten af sin hustru, som satt och åt kräftpastej vid ett af de små sidoborden och smålog upp mot Holst, som bjöd öl.

Bland herrarne kurserade berättelsen om Adlerstedts hotelse. Stern skrattade så att det slog klunk uti honom.

Norman serverade fruntimren stek, medan frun stod och talade med Rode midt på golfvet. Han såg otålig ut. Han hade just varit på väg upp till Anna, som satt vid bortersta fönstret.

Medan de stodo der, vandrade Annas ögon ut öfver de spridda grupperna af pratande, skrattande och ätande menniskor. De stannade på Rode — när skulle han komma och tala till henne? Hon hade så gladt sig åt denna afton, bara derföre att hon visste att han skulle komma. Ty annars var der icke någon hon öppet kunde tala med. Hilda Holst tyckte hon visst om, som barn hade hon tillochmed svärmat för henne, men hon kände med sig, att denna ansåg henne för ett barn och behandlade henne som ett sådant. Ada hade helt och hållet förändrat sig sedan sitt giftermål. Hon intresserade sig blott för det, som rörde hennes man och hade gentemot Anna anslagit en litet öfver-

lägsen frulik ton. Så att Rode var den enda... Hon hade också en känsla utaf att han förstod henne, ja, att han kommit dit hufvudsakligen för hennes skull...

Hennes ögon, som fullt hvilade på honom, uttalade hennes tankar. Han blef allt otåligare.

Ändtligen gick fru Norman, och Rode gick hastigt upp till Anna.

»Den Rode!» sade friherrinnan. Hon satt med stektallriken, som Holst just hemtat åt henne i handen: »Ser ni honom? — Med Anna Norman! — Åh, det är en farlig karl!» Hon utstötte en liten suck.

»Ja, det ser verkligen ut som om de vore intresserade utaf hvarandra.»

»Han är ändå bra underlig med sin smak för barn. Men männen lära ju ofta nog vid en viss ålder —» Hon såg oskyldigt på honom: »— föredraga barn. Hvaraf kommer det sig väl? — Anna är naturligtvis förtjust...» Hon satte lorgnetten på. »Ja, jag tror nog att det smakar bra — en så intressant, vacker karl som Rode... Fy!» Hon fällde hastigt lorgnetten. Hon såg helt upprörd ut. »Såg ni, hvilken blick hon gaf honom? — Huru kan en ung flicka vara *så* provocerande! Åh — hvad sådant der ändå är fult!» Hon åt en stund under tystnad. »Men det är uppfostrans fel. Det är rent af otroligt, huru fadern skämmer bort henne. Enda dottern —» Hon satte tallriken ifrån sig, och fattade glaset. »Skål — magister Holst!» Hon lyftade glaset mycket högt,

medan hon såg på honom med strålande ögon. Den halföppna klädningsärmen föll tillbaka och blottade den runda armen ända ner till armbågen. Fru Mary var känd för sina vackra armar.

Flickan gick omkring och tog bort de tömda tallrikarne. Vid salsdörren pratade Stern med Elma Törner. Hon såg strålande ut och skrattade mycket.

Man hade hunnit till efterrätten. Stämningen blef allt mera lifvad. På alla bord stodo halffyllda vinglas — rödt vin och scherry. Stern gick upp till friherrinnan med vinglaset i handen.

»Skål — fru friherrinna!»

Hon höjde sitt glas med en knappt märkbar böjning på hufvudet. Hon förändrade icke en min, medan hon vidrörde glaset med läpparne.

Men han låtsade icke märka hennes köld. Han hade hela tiden oafbrutet observerat henne och Holst, och frestelsen att låta henne känna att hon var genomskådad, hade slutligen blifvit för stark. Han stannade bredvid henne.

»Treflig karl — Reinhold Holst!» började han med något mysande röst. Han hade druckit ganska mycket och var uti en stämning, der man blir språksam och öppen, med en stark benägenhet för att taga allt ifrån den lätta sidan.

»Jag känner magister Holst mycket litet», sade hon styft.

»En godmodig själ — och en smula godtrogen — fru friherrinna! — mycket godtrogen...» Han stödde

handen på hennes stol och stod der, bredbent och röd i ansigtet. »Men mycket treflig... kanske just för sin godtrogenhet så treflig... Eller hvad tycker ni? — fru friherrinna!» Han skrattade för sig sjelf.

Friherrinnan vände sig ifrån honom och började tala med Ada Holst, som satt midtemot henne. Adlerstedt, som hade upptäckt Stern bredvid sin hustru, kom med en tallrik frukt.

»Får jag skala en apelsin åt dig, Mary?»

»Ja — tack, min vän!»

Han drog en stol upp till hennes sida och skalade långsamt, medan han tid efter annan misstroget från sidan såg på Stern.

Man drog sig småningom ut från matsalen. Några af herrarne försvunno i värdens rum, fruntimren slogo sig ner i salongen. Rode och Anna, som kommo sist gingo upp till fönstret, der ett tungt draperi nästan fullständigt dolde dem för de andra. Han såg tankfull och intresserad ut, hon var en smula upphettad, och hennes ögon glänste.

»Huru bra fröken Norman ser ut i qväll», anmärkte Holst, när han följde dem med blicken.

»Bra? Tycker ni egentligen det?» — Fru Mary halflåg på schäslongen. »Visst är hon ju näpen, men någonting saknas ändå — Saknar ni det icke? — detta någonting, som icke bör fattas i ett qvinnoansigte, det mjuka, det, som jag specielt skulle vilja kalla det qvinliga... det, som... som låter en ana, att hon förstår att hängifva sig — fullkomligt! — åt den

man hon älskar. Denna qvinlighetens hängifvenhet...» Hon hviskade fram de sista orden, med den fuktigt strålande blicken fästad på honom.

»Ja — naturligtvis...» sade han, en smula stammande.

Flickan kom in med kaffet och likörerna.

Stern talade med doktorinnan Holst, som satt i fåtöljen, hufvudet — tungt af vinet — lutadt mot det mjuka ryggstödet och ögonen halft slutna. Hon svarade mest kort, med en frånvarande min. Men så lifvades hon med ens. Han hade frågat efter hennes man.

Hon satte sig upprätt i stolen och talade lifligt, med glänsande ögon och rodnande kinder. Han lyssnade med ett halft småleende i mungiporna, och blicken beundrande fäst på henne.

Holst roade fruntimren. Han förevisade sitt sista bravurstycke — en teaterbesökare. Han kom in med högtidlig min, satte sig långsamt och omsorgsfullt, ställde hatten under stolen, drog långsamt af sig handskarne och kikade uppåt väggarne med båda händerna i form af kikare för ögonen... Elma Törner skrattade så att hon blef blodröd i ansigtet. Han måste upprepa föreställningen. —

Rode hade frågat Anna hvad då hennes planer för framtiden voro, huru hon tänkte sig lifvet.

»Jag skulle vilja lära mig någonting riktigt ordentligt och sedan ta examen...»

Han smålog: »Är det allt? Hvad vill ni då sedan bli, fröken? Lärarinna?»

Hon såg på honom: »Åh nej — men så skulle jag vilja gå ut i verlden och försöka på — riktigt långt härifrån! — Jag kan ju försöka allt — fast också att bli kejsare i Kina...»

»Kejsare — ni menar naturligtvis kejsarinna», sade han skrattande.

»Åh — det kommer ut på ett... Bara det att känna, att man har hela lifvet framför sig, att man kan göra och bli *allt* — bara man vill, vara fri att välja hvad man vill!» Hennes ögon lyste.

Han såg på henne, och det kom en vemodig stämning öfver honom, en stämning ifrån hans ungdom. Drog icke hvarje menniska ut i lifvet med patent i fickan på att bli kejsare af Kina? — och huru många hunno dit, om alls någon? —

Anna hade blifvit bortropad, och han satt der ensam med sina tankar. Han var i allmänhet icke fallen för dylika stämningar, åtminstone icke nu mera, sedan han blifvit äldre. Men hon liksom väckte hos honom hans ungdom — med alla dess illusioner och förhoppningar. Det var just det, som gjorde henne så tilldragande i hans ögon, så att han kände för henne nästan som för en god kamrat. Han hade en känsla, som hade han kunnat säga åt henne allt det som han annars icke ens sade sig sjelf. —

När han hade gått ifrån Normans, tog han sig ännu en lång promenad i den stilla stjernklara natten. Han kände sig öfvertygad om att hon älskade honom. Kanske hon sjelf ännu icke ens visste det — men

just denna okunnighet var så vacker och rörande. Han tyckte att han redan länge hade längtat just efter en natur sådan som hennes, och nu, när han hade funnit det han längtat efter, nu ville han icke åter låta det gå förbi sig, utan fånga lyckan i flykten. Han började bli gammal, han kände det på sig, och läkaren hade haft rätt: När man hunnit öfver en viss ålder, då fordrar naturen någonting annat, ett hemlif — hustru och barn. Nu ville han bli solid, föra ett lugnt hem- och arbetslif, och hennes kärlek skulle värma och lysa deröfver. Hon och barnen... Han gick och smålog helt lycklig för sig sjelf, han kände sig så fri och glad. Ja, denna afton hade afgjort hans öde.

Så kom han ihåg det som hon talat om, hennes framtidsplaner. Kejsare af Kina! Du lilla oerfarna barn! — Jag skall visa dig vägen till Kina, lära dig älska.

VII.

Det var ett utmärkt trefligt fönster — det allratrefligaste i hela Normanska huset — hörnfönstret i kabinettet, der blommor och några mjuka stolar med ett litet sybord i midten doldes utaf den vackert utsirade spanska skärmen i svart, med japanesiska figurer i guld på. Det kändes nästan som vore man uti ett rum för sig, när man satt der. Ifrån fönstret kunde man se in i tre af stadens förnämsta och mest trafikerade gator, och bara man böjde sig en smula fram, fick man äfven syn på Normanska ingångsdörren.

Det var också fru Normans favoritplats, och här satt hon vanligtvis fram på förmiddagen med sitt handarbete. Hon fick först då en känsla af verklig trefnad öfver sig, när ett broderi eller en virkning låg framför henne, och hennes fingrars rörelse ackompagnerade hennes tankar.

Och hon hade fått så mycket att tänka på. Det

gick icke alldeles efter önskan med Anna och Rode. De hade under vintern varit mycket tillsammans. Han hade ofta besökt dem, hade åtföljt dem både på teatern och konserter — men i trots utaf att fru Norman uppmärksamt hade observerat dem, kunde hon icke märka att de voro med hvarann som två förälskade bruka vara. Och ändå var deras ömsesidiga intresse omisskänneligt.

Fru Norman kunde icke begripa sin dotter. Att på ett så kyligt sätt bemöta en karl sådan som Karsten Rode — vacker, fin, intressant och dertill ett af stadens bästa partier. Hon började småningom bli rädd för att han — retad utaf hennes likgiltighet — måhända alldeles droge sig tillbaka, och det hade varit en svår missräkning för fru Norman, som satt allt sitt hopp till honom. Ty för hvar dag som gick, blef Anna svårare uti hemmet. Hennes sjelfrådighet kände inga gränser, det fanns hos henne ingenting utaf sann qvinlig mildhet och efterlåtenhet, och det som allramest oroade modern var, att Rode möjligtvis ännu innan han tagit det afgörande steget, kunde lära känna henne ifrån den sidan. Att han i så fall ögonblickligen droge sig tillbaka, var helt naturligt.

Ännu sist, när Annas klädning skulle sys — till balen hos protokollsekreterar Adlerstedt — hade en stormig scen egt rum mellan mor och dotter. Fru Norman ville ha den urringad — som man ju vanligtvis brukade på större baler. Men Anna förklarade

bestämdt, att hon icke tålte urringade klädningar och att hon i alla fall icke ginge uti en sådan, hellre alls icke. Der hjelpte inga föreställningar och förebråelser, hon fick till moderns stora förtrytelse naturligtvis sin vilja fram. Anna hade ovanligt vackra axlar och armar, och fru Norman hade i hemlighet hoppats att flickans toilette skulle göra sitt till för att få Rode att ändtligen säga det afgörande ordet. Detta hopp hade nu Annas envishet omintetgjort.

Nej, det skulle göra Anna riktigt godt att komma bort hemifrån, gifta sig, så att hon ändtligen lärde sig att böja sin hårda vilja under en annans. Det var fru Norman fullt och fast öfvertygad om.

I dag var Anna på sin sånglektion, hvilken hon tog två gånger i veckan. Som Rode vanligtvis middagstiden kom ifrån senaten och de delvis hade samma väg, träffades de nästan alltid, och han brukade då följa henne ett stycke väg. Ibland togo de sig till och med en liten extra promenad. På sådana dagar försummade fru Norman aldrig att intaga sin plats vid hörnfönstret i kabinettet. Derifrån kunde hon litet observera dem, när de kommo — utan att sjelf ses.

Medan hon satt der, ifrigt virkande och med ögonen allt efter litet ute på gatan, kom hennes man in. Han satte sig midtemot henne på en puff. Han såg trött ut. Hon gjorde en anmärkning derom.

»Jag tål icke riktigt vid stadsluften», sade han.

»Du reser ju i öfvermorgon?»

»Ja — med Anna», sade han, och hans ansigte ljusnade.

»Anna? — Skall du taga Anna med dig?» Hennes arbete hvilade. Hon såg med en forskande blick öfver till honom. »Har du redan talat med henne?» frågade hon.

»Nej, men jag tänkte just göra det i dag. Hon kommer ju snart ifrån lektionen?»

Fru Norman svarade icke. Efter en stund sade hon: »Tror du, att Anna också har lust att resa med dig?»

»Hvarföre icke? I sista höst voro vi två engång tre veckor å rad på Nygård. Och hon trifdes bra. Anna är som jag, hon tycker om landtluft och ensamhet.

»Ja — men nu, Oskar!» Hon lade stark tonvigt på ordet nu.

»Just nu, när våren börjar komma, är det vackert på landet. Det är synd och skam att då sitta inne i staden. Vi hafva ju redan april.»

»Icke för det, men —» Hon förde virknålen långsamt öfver bordskanten, medan hon betänkte sig. Han anade synbarligen ingenting. Men vore det icke kanske bäst att öppna hans ögon för den möjligheten? —

Under det hon såg på honom, sade hon långsamt: »Jag tror icke att Anna *nu* skulle ha lust att resa bort.»

»Hvarföre icke?» Han såg förvånad ut.

»Nej, men Oskar! — har du då ingenting märkt?»

»Märkt? — Hvad skulle jag märka?»

»Rode har ju ändå så ofta varit här», sade hon, alltjemt seende på honom. »Du har ju nog sett dem tillsammans...»

»Sett dem?... Tillsammans?... Hvem?...» Han stirrade på hustrun. Så for han med ens upp från stolen. »Du menar väl icke —? Alma! —»

»Att han är mycket intresserad utaf Anna? — Ja, det är klart!»

»Intresserad», upprepade han förvirrad. »Och Anna?»

»Åh — hon håller visst nog mycket utaf honom», sade fru Norman långsamt.

»Anna! —» Han gick oroligt af och an. »Kan det vara möjligt!»

»Men Oskar, du är då underlig! Hvarföre skulle det icke vara möjligt? En vacker, behaglig karl som Rode! — Jag förvånar mig endast öfver en sak — att du icke redan för länge sedan märkt någonting.»

»Jag? — nej! Jag har ju för resten icke mycket varit i staden —» Han fortsatte sin väg med händerna på ryggen och hufvudet nerböjdt.

Fru Norman virkade tyst. Hon kände sin man. Det var bäst, att nu låta honom ostörd ordna sina tankar.

Oskar Norman behöfde verkligen en smula samla sig. Det här kom bra oväntadt. Men nu, när han började tänka efter, blef småningom mångt och myc-

ket klart för honom, som han hittills icke fäst sig vid. Rodes täta besök, Annas förändrade väsen — hon hade blifvit tystare och allvarsammare och var icke mera så mycket som förr i sällskap med fadern — och så spridda antydningar, som han hört här och der ute i staden och som han nu först började förstå. Han stannade framför hustrun.

»Du kan ha rätt», sade han med ett djupt andetag. »Ja, det är väl så — att hon älskar honom!»

»Det vet jag nu icke så säkert», sade fru Norman utan att se upp från sitt arbete. »Du vet ju, att jag aldrig har egt hennes förtroende, och hennes sätt emot honom blir jag icke riktigt klok på. Hålla af honom måste hon, annars skulle hon icke handla så som hon gör. Du skall veta, att de nästan dagligen gå tillsammans — folk pratar redan om det. Men om hon derföre älskar honom, vill gifta sig med honom, det är alls icke säkert. Hon, som är så nyckfull och oberäknelig —»

Det var nästan som en glimt af hopp uti hans ögon, när han hastigt sporde: »Tror du det?»

Hon såg pröfvande på honom. »Skulle du icke gerna se att Anna gifter sig med Rode?»

»Jag vet icke.» Han gick åter några slag öfver golfvet. »Det vore naturligtvis icke lätt att gifva henne ifrån sig», sade han.

»Nej — det förstår jag nog. Men engång måste det ändå ske. Eller du hade väl icke trott att Anna skulle förbli ogift?»

»Jag vet icke. Jag har aldrig tänkt derpå».

»Hon stannar ju i alla fall här i staden — i vår närhet», sade fru Norman. »Du kan se henne så ofta du vill, hvar sommar ha henne ut till Nygård. Du skulle knappt nog märka någon skilnad, Oskar.»

»Ja, ja visst.» Han satte sig åter. Han såg lugnare ut. »Men hurudan karl är Rode egentligen?» frågade han efter en paus.

»Åh — han är ju allmänt känd, och du sjelf tyckte också om honom. För resten vet du ju att han åtnjuter allmän aktning — både utaf förmän och kamrater —» Hon gjorde en paus. Och medan hon såg på honom, der han satt med armbågen stödd mot bordsskifvan, tillade hon i en lätt ton: »Man säger, att gamle senator Törner snart kommer att taga afsked, och Hjalmar berättade nyligen att man allmänt anser Rode för hans efterträdare. Han säges vara så ovanligt skicklig och duglig.»

»Ja, det är ju nog bra. Men jag menar, hurudan karl han annars är, om han kommer att göra Anna lycklig.»

»Huru du nu kan tala, Oskar! En sådan fin och bildad karl som han! Anna kan minsann vara glad, om hon får honom...» Hon gjorde en paus. Så lade hon arbetet ifrån sig. Hon såg mycket allvarsam ut. »Och så vore det ännu i ett annat afseende bra för Anna», började hon. »Det är alldeles nödvändigt för henne att komma bort hemifrån. Dag ifrån dag blir hon envisare och sjelfrådigare. Hon följer ständigt

endast sin egen vilja och frågar icke efter någon annans. Sådant klär icke en ung flicka, Oskar».

»Du vill väl icke säga att Anna är oqvinlig!» for han upp.

»Om hon ännu icke är det, så är hon åtminstone på god väg att blifva det. Qvinnans sanna styrka ligger uti hennes svaghet, Oskar — det är det, som Anna icke kan och vill inse.»

Han svarade icke.

»Giftermål med en man hon älskar och som älskar henne igen, kan allena lära henne inse att det är qvinnans pligt — nej, hennes skönaste rättighet! — att gifva efter, att böja sin vilja under en annans. Denna frivilliga underkastelse, detta tjenande i kärlek är hennes bästa värn, hennes skönaste prydnad. Och så länge hon stannar hemma, kommer Anna aldrig att lära sig det. På det som jag säger hör hon nu alls icke, och du —»

»Jag ser henne egentligen icke mycket», sade han hastigt och liksom urskuldande.

»Ja», sade hon med ett mildt småleende: »ja, du har nog skämt bort flickan. Tro icke, att jag förebrår dig det, min vän. Jag vet ju, att du gjort det af kärlek till vårt barn, samma kärlek, som gör att jag är orolig för hennes framtid. Ser du, om hon icke i tid lär sig att bryta sitt hårda, gensträfviga sinne kommer hon att få det dubbelt svårt i lifvet. Och det är just det jag vill: göra lifvet lätt för henne.»

Han satt tyst och såg ner framför sig. När hon hade slutat tala, och han ingenting svarade, lade hon sin hand på hans arm.

»Har jag icke rätt, min vän?» frågade hon.

»Ja», sade han, utan att se på henne. »Det lär väl vara som du säger.» Han reste sig. »Jag har kanske varit allt för svag för barnet. Det blir nog bäst för henne, om hon kommer bort hemifrån», sade han långsamt.

Hon följde honom med ögonen, der han gick genom rummet. Vid dörren sade han utan att se sig om: »Jag går snart ut. Jag kommer knappt nog hem till middagen. Affärer...»

»Bra. Jag skall då icke vänta med maten.» —

Fru Norman återtog sin virkning. Hon var mycket nöjd med att ha talat rent ut. Hon visste mycket bra, att mannen på sitt stilla sätt ogillat den förkärlek, hon hade för Axel. Men i dag hade hon visat honom, att han dömt henne orättvist, att hennes modershjerta slog lika varmt för Anna som för Axel. Och medvetandet utaf, att han inför sig sjelf måste erkänna sin orättvisa, gladde henne.

Att hon hade mera sympati för Axels karaktär än för Annas, det rådde hon icke för, och det var äfven helt naturligt. Redan när barnen voro helt små, hade Axel varit hennes älskling. Han var så öm och hade ett vekt hjerta. När han varit obeskedlig och hon bannade honom, var han genast beredd att be om förlåtelse och under tårar lofva bättring,

så att man aldrig kunde bli riktigt ledsen på honom. Och alltid sökte han att genom smekningar åter göra henne god. Det hade Anna aldrig gjort, hon var redan som barn styfsint och hård, aldrig hade modern sett henne fälla tårar. Icke att hon just ofta varit obeskedlig. Hon höll sig för det mesta för sig sjelf, men hade hon engång föresatt sig någonting, då hjelpte ingenting, man fick henne icke till att ändra sin mening.

Men just genom sitt veka hjerta och sin stora godmodighet var Axel också utsatt för faran att råka i allehanda svårigheter, få dåliga kamrater, som kunde förleda honom till någonting ondt. Hvaruti detta onda egentligen bestod, det hade fru Norman visst icke riktigt klart för sig, men hon tyckte, att det på ett eller annat sätt hängde ihop med lättja, gudlöst tal och förtärande af starka drycker och att det fullkomligt förstörde en ung mans framtid. Och för ett sådant öde ville hon med Guds hjelp bevara sin son. Derföre måste modersögat dubbelt så uppmärksamt vaka öfver sonen som öfver dottern. —

Oskar Norman gick af och an uti sitt rum, medan han klädde sig. Men det gick långsamt i dag, och han stannade allt emellanåt försänkt i tankar.

Han var icke snabb uti sin tankegång, och det dröjde en god stund, innan han fick det riktigt klart för sig hvad det, som hans hustru i dag sagt, innebar för honom. Men när han hunnit så långt, då lade han handduken ifrån sig och satte sig i skjort-

ärmarne på soffan, med båda armbågarne stödda mot knäna.

Det skulle bli tungt för honom att lemna henne ifrån sig, och hans lif blef visst ännu ödsligare än det hittills hade varit. Han tviflade icke ett ögonblick på sanningen utaf det, som hans hustru sagt. Han kände med sig att hon hade rätt — ja, nu blef det med ens klart för honom, att han redan länge anat någonting. Det var just det, som under de sista tiderna gjort honom så tung till sinnes.

Men om det nu var till hennes lycka, hvarföre skulle han då egoistiskt sörja deröfver? — Ja, hans hustru hade rätt, han hade kanske verkligen en smula skämt bort Anna. Hans kärlek till henne hade varit alltför blind, nu måste en annan fullborda det, som han genom sin efterlåtenhet försummat. Ty äfven deruti hade hans hustru rätt: en qvinna bör icke uppträda så som Anna gjorde det — allraminst en ung qvinna. Den rätta qvinligheten låg uti det sjelfuppoffrande, ödmjuka sinnelaget. En sådan qvinna hade hans mor varit. Det var nog bäst för Anna om hon kom bort hemifrån. —

Emellertid vandrade Rode och Anna genom stadsparken. Det var han, som hade föreslagit denna omväg, och hon hade utan vidare antagit hans förslag. Hon tyckte att det var helt naturligt. De voro ju så bekanta med hvarann och hade alltid så mycket att tala om.

Nu gingo de långsmed de våta uppblötta vägarne,

der isen gråaktig och halfsmulten låg långsmed dikeskanten.

Rode hade i början varit förstämd och fåordig. För några dagar sedan hade Carl Holst helt plötsligt och oväntadt kommit till staden. Han var svårt sjuk och ville konsultera professor G... Han led af en förlamning i venstra sidan och kunde tidtals helt och hållet glömma bort namn och händelser. Rode hade dagligen besökt honom. Han var allvarsamt oroad, ty professorn sade icke mycket och såg temligen hopplös ut. I början hade han besvarat Rodes frågor med återhållsamhet. Men samma dag hade denne på morgonen varit hos honom för att ändtligen få reda på, huru det egentligen stod till. Och då hade professorn sjungit rent ut...

Det var, som Rode hade fruktat, ett häftigt anfall utaf hans gamla sjukdom.

»Vet den sjuke sjelf det?»

Professorn ryckte på axlarne. »Det är icke så godt att säga. Han anar det visst — men om han nu *vet* det... Det brukar vanligtvis vara så. En sådan sjuk vägrar intill det sista att tro, att han har den sjukdomen...»

»Finns der intet hopp?»

Professorn satt en stund tyst. »Det enda som man kan göra är att muntra upp den sjuke, hålla honom vid godt mod», sade han slutligen. »Kanske han ännu öfvervinner detta anfall —»

När Rode gick, tillade han: »Men förr eller senare

slutar det med galenskap... Stackars unge man! Och hans stackars hustru och mor...»

Rode stod och vred på sin signetring. Han var mycket upprörd och kände, att någonting kom upp i halsen på honom. Så sade han ändtligen hastigt: »Ja, naturligtvis böra de ingenting få veta!» —

Hans allvarsamma, litet tunga stämning meddelade sig äfven åt Anna. De voro båda fåordiga.

»Fröken — mins ni ännu era framtidsplaner?...» Hon såg frågande på honom. »Jo, att ni ville bli kejsare af Kina...» tillade han småleende.

Hon skrattade: »Åh — det var då!»

»Ändrar ni så hastigt ert tycke? — Det är icke ännu ett halft år sedan dess.»

»Är det icke mera? — Åh, jag tycker nu, att det är så länge sedan!»

»Det är också bäst, att uppge den planen. Det är en farlig resa — öfver hafvet.»

Hon såg på honom. Hon förstod, att der låg en djupare mening under hans ord.

»Finns det då icke en annan väg?» frågade hon.

Han teg en stund. »En säkrare... kanske...», sade han långsamt. »Men om den för till Kina —?» Han gjorde en paus. Så sade han, öfvergående till sin förra tankegång: »Om ni skulle ha sett så många skeppsbrutna, som jag, fröken, då skulle ni kanske icke våga den färden. Skepp, som gått i qvaf utanför hamnen...»

Hon svarade icke, och han gick öfver på ett an-

nat ämne. Men äfven dit följde hans stämning honom. De talade om sällskapslifvet, och i bittra ord for han ut mot alla dess lögner och halfheter, all den orenlighet, som dolde sig under den skimrande ytan...

Hon såg på honom med stora ögon och nickade några gånger med hufvudet.

»Men säg», sporde hon med ens. »Huru har ni så länge kunnat lefva med i ett sådant lif, då ni tycker att det är så afskyvärdt?»

Han teg ett ögonblick. »Ja, vanan... och så — åh, fröken Anna, allt det der kan ni icke förstå. Man kan icke mera frigöra sig derifrån, när man engång råkat ditin. Det är som ett maskinhjul som gripit en...»

»Men om man nu tycker att det icke är bra? — Hvem kan tvinga en till att fortfara med någonting sådant?»

Han kunde icke låta bli att småle åt den ifver med hvilken hon talade. »Ja, det kan jag icke förklara, ty ni skulle icke förstå det», sade han. »Men det är nu engång så, att man ofta blir tvingad till att göra det som man sjelf icke vill.»

Hon kastade hufvudet tillbaka. »Nej», sade hon, »aldrig skall någon kunna tvinga mig till att göra det, som jag sjelf icke *vill*. Aldrig!»

Han ryckte på axlarne. »Nå, ni får nog engång sjelf erfara det, fröken. När man är ung, talar man alltid så der...»

De stodo utanför hennes dörr. Hon räckte fram sin hand. »Tack för i dag».

»Vi träffas ju i morgon?» sade han, fasthållande hennes hand: »På teatern. De ge »Maria Stuart.»

»Ja, vi ha redan biljetter.» Hon nickade åt honom och gick in. —

VIII.

Kort före middagen kom Axel hem. Han hade Hjalmar Stern med sig. Fru Norman tyckte om att ha en eller annan bekant som gäst vid måltiderna — helst någon herre. Hon gjorde ingen hemlighet utaf att hon föredrog herr- framför fruntimmerssällskap, och Hjalmar Stern isynnerhet var en af hennes favoriter.

Annars var det vanligtvis någon utaf Axels studentkamrater, som kom. Fru Norman hade tillsagt sin son att ibland taga sina kamrater med sig hem — helst dem han mest umgicks med. Hon ville lära känna dem, det var som en slags kontroll hon derigenom utöfvade öfver Axel. Efter måltiden brukade de unga herrarne röka sin cigarrett inne i salongen, der fru Norman fasthöll dem i ifrigt samtal. Derigenom gjorde hon sig en smula förtrogen med de ungas sätt att tänka och tala.

På detta sätt hade hon efterhand lärt känna en

hel hop unga studenter och kunde derföre af egen erfarenhet berätta, att andan bland studenterna var god — glad, godmodig och lefnadsfrisk. Litet öfvermod ibland skadade icke så mycket. Det var endast som skummet på champagnen, och det goda, oförderfvade hjertat kom alltid åter fram.

I dag var stämningen särdeles lifvad. Fru Norman var vid godt lynne. Samtalet med hennes man hade varit första orsaken dertill, och dessutom hade hon trott sig märka, att afskedet mellan Rode och Anna i dag varit varmare än det annars brukade vara. Annas tystnad och det tankfulla uttrycket uti hennes ansigte — medan de sutto i kabinettet och väntade på maten — utlades af modern i samma anda. Hvem vet, kanske han i dag hade tagit ett mera afgörande steg!

För resten var det nära nog en omöjlighet att någonsin vara vid dåligt lynne i Sterns sällskap. Han var outtröttlig uti att slå omkring sig med godmodiga vitzer och tokroliga berättelser, så att man icke kunde låta bli att skratta åt honom.

När de gingo in i matsalen, bjöd Stern armen åt fru Norman. Vid bordet satt han uppe på Normans plats, för att, som han sade, »spela pappa.» Han såg också riktigt faderlig ut, der han satt och sken ner på de andra med det breda, godmodiga skrattet öfver det runda, rödlätta ansigtet.

»Ja, du är verkligen född till att vara pappa, Hjalmar», sade Axel Norman.

»Jag tycker precis som du, min gosse!»

»Du borde verkligen gifta dig, Hjalmar», sade fru Norman. »En ungkarl är ändå bara någonting halft. Det, som först ger det rätta värdet åt menniskan, är hemmet och familjen. Och för resten vore det skada på dig — du skulle kunna lyckliggöra en bra flicka.»

Stern brummade något för sig sjelf. »Jag håller just som bäst på att söka reda på den rätta», sade han med munnen full af mat.

»Är hon då så svår att finna? Det finns ju nog med nätta unga flickor», sade fru Norman småleende.

Han skrattade. »Det är just detta faktum, som gör det svårt för en hygglig karl att välja —» Han fortsatte allvarsammare: »Ser du, tant Alma! — jag fruktar, att mina fordringar kanske äro alltför stora. Icke skulle jag ta hvem som helst.»

»Och det gör du rätt i.»

»Du dansade bra mycket med Elma Törner nyligen på soiréen», sade Axel.

Stern böjde sig öfver sin tallrik. »Så-å, ha ni också märkt det? — gulnäbbar!»

»Hon såg strålande ut. Det vet du för resten naturligtvis... Jo, att hon är pinkär i dig», tillade han skrattande.

Stern svarade icke. Han bjöd brödkorgen öfver till Anna. »Behagas det?» Så sade han helt apropos: »Anna, du kom visst bra sent hem i dag — från din sånglektion.»

»Jag träffade Rode, och vi gjorde en tur i parken.»

»Jag såg er nog», sade han och tittade skrattande på henne. »Men det var icke i parken.»

»Såg du oss? — Tänk, att jag alls icke märkte dig!»

»Det tror jag gerna. Du talade så ifrigt. Får man fråga, hvad saken gällde?»

»Jo, mycket gerna — om jag bara sjelf visste det. Vi talade om så mycket.»

»Det var nere vid hamnen. Du såg upphettad ut och gestikulerade ifrigt.»

»Vid hamnen... jo, nu vet jag. »Hon såg på honom. »Det var väl då vi talade om uppfostran», sade hon.

»Han har sådana förnuftiga åsigter i den saken», sade fru Norman. »Vi ha engång haft ett intressant samtal derom.» Pigan kom fram till henne och sade sakta några ord. »Ja, jag kommer.» Hon gick ut.

Stern hade storskrattande kastat sig tillbaka i stolen. »Ser man bara på! Ha ni redan hunnit så långt som till frågan om barnauppfostran...? Ja, ja, sådant der går qvickt undan — nu för tiden...»

»Vi talade om uppfostran i allmänhet. Jag undrade, hvaraf det kommer sig, att de flesta menniskor bara bry sig om nöjen och sådant der, och han menade, att det var uppfostrans fel alltihop.»

»Nej, att på så kort tid hinna med så mycket... Kärleken är naturligtvis undanstökad — eftersom ni redan hunnit till barnauppfostran?»

»Jag förstår icke, hvad du menar», sade Anna

otåligt. »Kärlek? — naturligtvis ha vi talat om kärlek — vi ha talat om allt... Axel, skratta då icke så... Här är nu verkligen ingenting att skratta åt.»

Axel hade fått ett fiskben i halsen. Han höll på att qväfvas och måste skynda sig ut. Men Stern fortfor i samma halft godmodiga, halft raljerande ton.

»Nu talar du visst igen bara dumheter!» utbrast Anna slutligen en smula förargad, och fru Norman, som kom in med Axel och hade hört Sterns sista ord, hotade halft skämtsamt med fingret. »Låt det nu vara nog, Hjalmar!» Hon tyckte annars icke alls om sådant tal, men Stern var nu engång hennes favorit och fick derföre tillåta sig en hel hop saker, som hon icke hade tålt utaf någon annan. Han sade också allt sådant der på sitt roliga, godmodiga sätt, så att man egentligen icke kunde bli riktigt ledsen på honom. Dessutom kände fru Norman sig också stå i tacksamhetsskuld till honom — för Axels skull. Sedan denne hade blifvit student, hade Stern antagit sig honom. Han var verkligen snäll emot Axel — varmt kamratlik och tillika en smula protegerande. Fru Norman kände, att Axel hade ett godt stöd uti sin kusin.

Efter middagen sutto de i kabinettet, der kaffet dracks. Herrarne rökte, och fru Norman tog åter fram sin virkning. Anna hade stannat i salongen. Hon måste ordna sina noter, sade hon.

Samtalet gick hit och dit. »Hvarföre kommer unge Holst — Reinhold — numera så sällan till dig,

Axel?» sade fru Norman. »Jag saknar honom riktigt — en så treflig och glad ung man.»

Båda herrarne skrattade. »Åh — han har nog annat att tänka på nuförtiden», sade Stern.

»Han sitter ju nästan dagligen hos Mary Adlerstedt», tillade Axel.

»Hos Mary?» Hon såg ifrån den ena till den andra. »Sedan när äro de så goda vänner?»

»Alltsedan whistaftonen här — i vintras», sade Stern. »Det är ju för resten alldeles naturligt. En ung man så — hm — lätt eldfängd och godtrogen som Reinhold Holst, och en ung qvinna, vacker och — fängslande som fru Mary!» Fastän han sade det skrattande, låg der ett biljud uti rösten, en blick uti ögat, som gjorde fru Norman eftertänksam.

Hon hade naturligtvis hört om Sterns svärmeri för Mary Adlerstedt. Mary hade sjelf engång talat derom — på ett så vackert sätt, halft beklagande, halft urskuldande honom — och fru Norman förstod så bra, att Stern just derföre kände sig böjd för att alltför strängt döma en kamrat, som kanske engång hade väckt hans svartsjuka. Hon såg på honom med ett moderligt småleende.

»Det kan nog vara bra för unge Holst att han skänker Mary sitt förtroende», sade hon. »En ung man behöfver nog en, som ser efter honom en smula, och som han kan se upp till —»

Stern mumlade någonting ohörbart, men Axel skrattade helt öppet borta på chäslongen, der han låg

och drog sig. »Att ha Mary Adlerstedt att se efter sig! — Åh, det är icke illa!»

»Apropos Holst — huru står det till med unge doktorn?» frågade fru Norman.

»Bättre», sade Stern kort. Han stod borta vid kakelugnen.

»Jag träffade nyligen Ada — på gatan. Hon såg så medtagen ut — stackars liten! Det är ju —» Hon böjde sig djupt ner öfver sitt arbete »— en hjernaffektion.»

»Ja.»

Fru Norman teg en stund. Så såg hon bort till Axel. »Axel, snälla, — vill du hemta åt mig en annan virknål? — Den ligger i sängkammaren — på toiletten —»

Axel bytte en hastig blick med Stern, när han reste sig. Det såg nästan ut, som om han haft lust att skratta. Han gick.

»Hjalmar», började fru Norman med litet osäker röst. »Jag skulle vilja fråga dig någonting, som Axel icke behöfver höra. Jag, som gammal fru... det har redan länge legat mig om hjertat... Huru är det, hvad fattas egentligen doktor Holst? Jag har hört sägas att... Man säger, att han nu lider under följderna af det lättsinniga lif, han fört i sin ungdom.»

Stern hade gått upp till fönstret och så åter ner till kakelugnen. Han rörde sig oroligt, medan han klämde cigaretten mellan läpparne. »Hvem säger det?» frågade han, utan att se på fru Norman.

»Jag har hört det. Det kan nu vara detsamma utaf hvem», sade fru Norman hastigt. Hon hade för några dagar sedan varit hos Mary Adlerstedt, som berättat hela historien.

»Att menniskorna också ständigt bara gå och tala illa om hvarandra!» brast det löst hos honom. »Kunna de icke lemna folk i fred för sådant der — käringprat! Ja, förlåt det starka uttrycket, tant Alma, men du vet ju sjelf, hvad som är fruntimrens käraste sysselsättning. Att springa med sqvaller...»

»Deri har du beklagligtvis rätt. Det är alltså bara prat? — hvad det gläder mig! Jag har alltid haft en sådan förkärlek för unge doktor Holst, och det gjorde mig riktigt ondt, att höra någonting sådant om honom. Fast Mary tillika sade, att hon icke heller kunde sätta tro dertill —»

Stern blef ånyo uppbragt, när han hörde friherrinnans namn. »Att nu fruntimmer icke kunna tänka på sitt, utan bara gå och snoka i andras affärer och genast dra fram det värsta de möjligtvis kunna hitta på, för att göra saken riktigt intressant. Hva' f—n — ber om förlåtelse! — angår det dem, hvilken sjukdom Carl Holst har?» Han satte sig midtemot fru Norman. »Du måste ursäkta min häftighet, tant Alma, men Holst är min gamle vän och skolkamrat, och det kränkte mig att höra, huru illa man talar om honom.»

»Jag tycker tvärtom, att det är vackert gjordt utaf dig, att så varmt försvara honom, som du gör. Det

är just det, jag så mycket tycker om hos männen, det, att de aldrig tala illa om hvarandra, utan att den ene alltid försvarar den andre. — Han är alltså nu på bättringsvägen?»

»Ja.»

»Och det finns hopp om att sjukdomen alldeles går om?»

Stern satt framåtlutad, med ögonen på golfvet. Utan att se upp, sade han långsamt, i allvarlig ton:

»Man måste hoppas det. Det vore stor skada på en sådan förmåga. Han är en redbar, duglig karl, med hufvud och hjerta på rätta stället. Jag mötte i går professor G..., som behandlar honom. Han berömde Carl varmt, kallade honom en »lysande förmåga.» Han omtalade en operation, som Carl utfört der uppe vid vestkusten, innan den här olyckan kom...»

De hade båda kommit in i en allvarsam stämning. Snart derpå gick Stern. Axel hade icke kommit tillbaka. —

Under tiden satt Anna ensam uppe på sitt rum. När hon var färdig med ordnandet utaf sina noter, hade hon icke återvändt till de andra. Sedan någon tid tyckte hon icke mera om att vara tillsammans med Stern. Hans qvickheter föreföllo henne ofta plumpa och barnsliga, och hon hade fått öronen öppna för ett litet biljud uti hans historier, som hon icke tyckte om.

Hon kände, att hon förändrat sig under denna vinter, och att det var Rode, som hade framkallat denna förändring. Hon talade så öppet med honom

om allt det, som försiggick uti henne, och allt hvad han sade, kastade liksom en ny belysning öfver det, som hon tänkt för sig sjelf, så att hon nu förstod det bättre än förut. Hon kände med sig, att han förstod henne — kanske bättre än hon sjelf gjorde det.

Hon hade aldrig förut talat så öppet med någon menniska, icke ens med fadern. Det hade ifrån början, allt sedan dess hon var gammal nog för att kunna förstå det, som försiggick omkring henne, uti hennes känsla för honom ingått någonting rentaf beskyddande. Hon kände instinktmessigt, att det hos honom fanns någonting halft och osäkert, någonting, som ständigt sökte efter ett stöd. Och detta hade förhindrat henne att skänka honom sitt fulla förtroende; hon hade lefvat sitt lif mest för sig sjelf.

Hon hade knappast någonsin haft en riktigt god vän. Äfven uti pensionen hade hon för det mesta gått för sig sjelf. Blott under den allra sista tiden då hon vistades der, hade hon närmare slutit sig till en ung flicka — amerikanskan, — som drog henne till sig genom sitt käcka, bestämda uppträdande, sin omutliga rättskänsla och sina sjelfständiga, kraftfulla, ofta till och med vilda idéer. Men de hade icke länge fått vara tillsammans, ty snart derpå lemnade Anna pensionen, och de intryck hon fått genom denna bekantskap, stannade halffärdiga och overkliga endast uti hennes minne. Hon saknade ju fullkomligt de lifserfarenheter, som allena kunna förarbeta yttre intryck till fromma för en sjelfständig, inre utveckling.

Så hade Rode kommit in i hennes lif och hade ifrån första stunden eröfrat hela hennes tanke- och känsloverld. Hvad som mest drog henne till honom, var henne så sympatiskt, det var det fina, estetiska hos honom, som lade dessa vackra ord uti hans mun, när det gällde att gifva uttryck åt en melankolisk stämning. Och dertill kom ännu, att hon trodde honom missförstådd utaf alla, trodde, att hon allena rätt kunde förstå hans väsen och sympatisera med honom. Det behöfdes icke mera, för att hos henne framalstra en känsla, som såg ut som vänskap, men som blott tarfvade en tillfällighet, en yttre anledning, för att afkasta masken och visa sig vara kärlek. En sådan fantastisk, öfversinlig kärlek, hvars lifsvilkor är obekantskap med det verkliga lifvet och dess förhållanden.

Ute föll vårskymningen på. Middagstiden hade solen skinat ganska varmt, men senare på eftermiddagen hade en skarp, nordlig vind börjat blåsa. Gatan såg ruskig ut med sin smutsbruna, halfsmultna snö och de stora vattenpussarne, der en tunn is redan hade bildat sig — klar och bräcklig som fint glas. Men bakom de låga hustaken i nordvest, der solen just sjunkit, var himmeln glänsande ljusgul med blekröda strimmor, som gingo öfver halfva hvalfvet och kastade ett svagt återsken öfver den skumma gatan nedanför.

Medan skymningen derute fördjupade sig, alltefter som det röda skenet på himmeln dog bort, satt Anna

och stirrade ner på gatan, och hennes tankar gingo småningom öfver i halfklara, förvirrade drömmerier. I fönstren midtemot tändes ljus, och gatlyktornas sken upplyste mörkret, som började falla på.

Dörren till sängkammaren öppnades. Hon hörde modern, som tände lampan derinne. Hon reste sig och gick genom det mörka rummet fram till dörren.

Fru Norman låg i fåtöljen bredvid toiletten med en bok i handen.

»Är pappa hemma?» frågade Anna.

»Ja, han kom för en stund sedan.»

»Är han på sitt rum?»

»Ja —» Hon lät boken sjunka ner i famnen. »Men han vill icke störas i afton. Han har brådtom.»

Anna hade redan tagit några steg öfver golfvet. Nu stannade hon.

»Har han sjelf sagt det?»

»Naturligtvis... Ville du gå till honom? Jag tror, det är bättre om du icke gör det — han har mycket arbete.»

Utan att svara återvände Anna till sitt rum. När hon gick förbi modern, sade denna utan att se upp från boken: »Han reser i morgon — med första tåg.»

»Redan i morgon!» Anna stannade. Det såg ut, som ville hon ännu fråga någonting, och modern såg upp.

»Nå —?»

»Nej, ingenting!» Hon gick hastigt. Hon hade velat fråga, huru det nu skulle gå med hennes resa.

Hon visste, att fadern ville taga henne med sig till Nygård, och hon hade i hemlighet grufvat sig för denna resa, ty hon hade ogerna velat skiljas från Rode. Men det hade varit svårt, att utan vidare säga nej, ty hon visste, att det var faderns största nöje att ha henne med sig. Och orsaken hvarför hon icke gerna kom, skulle hon ändå aldrig säga... På detta sätt slapp hon nu hela besväret.

Men när hon åter hade intagit sin plats vid fönstret, kunde hon icke återvinna den fordna stämningen. Det kändes nästan, som om hon måste skämmas för någonting, som hade hon varit feg, eller sagt en osanning...

När Anna hade gått, satt fru Norman ännu länge med boken i handen. Hennes ansigte bar ett uttryck af innerlig förnöjelse. Hon hade dragit sina slutsatser och visste nu, att Anna verkligen höll af Rode. Annars hade hon nog uttalat sin fråga. Medan hon såg in i ljuset med ett småleende kring munnen, tyckte hon sig höra Hjalmar Sterns röst: »Han blir nog Törners efterträdare...» Senator! Hon sade sakta för sig sjelf: »Min dotter — senatorskan Rode —»

Derpå återvände hon till sin bok.

IX.

Hjalmar Stern höll advokatkontor i staden. Dermed förenade han äfven en agentur- och kommissionsaffär, så att han hade fullt upp med arbete. Hvarje förmiddag från 10—1 hade han emottagning, men medan affärer inleddes och slutfördes i kontorsrummet, sutto kamraterna ofta uti hans beqvämt och hemtrefligt möblerade salong, der samtalet fördes lifligt och otvunget, och en flaska portvin sörjde för att stämningen höll sig animerad.

Hjalmar Stern var omtyckt utaf alla, som kommo i beröring med honom. Det var hans stora godmodighet, — den stack genast fram, både när det gällde skämt och allvar — som gjorde att folk gerna umgicks med honom. Han sårade aldrig någon med vett och vilja, blef aldrig förolämpad och sökte, att på bästa möjliga sätt hjelpa alla, som kommo till honom och begärde råd. Han ville ständigt ha glada ansigten omkring sig, och det kunde riktigt plåga

honom, att nödgas se någon, som gick och hängde läpp.

Han hade för resten ännu en liten specialitet, som bland kamraterna förskaffade honom det rykte, att han var en tusan så rolig karl. Det var hans största nöje, att uti sällskap, der unga flickor voro tillstädes, komma fram med små tvetydiga historier, der pointen var så dold, att den blott förstods utaf de invigde. De unga damerna smålogo, halft roade, halft osäkra, — de förstodo egentligen icke riktigt hela roligheten — men kamraterna skrattade sig nästan sjuka, medan han sjelf visste bibehålla ett obegripligt allvar, blott att han helt litet plirade med ögonen åt kamraterna.

Han hade haft en hel hop flammor uti sitt lif, alltsedan den dag, då han som nyssbakad student på en soirée förälskade sig uti den sjuttonåriga Hilda Holst. Men han insåg snart nog, att denna kärlek, åtminstone för det första, var temligen hopplös, och han var alltför praktisk för att öda bort sin tid med dylikt hopplöst tillbedjande. Han hade, efter några misslyckade frierier, vändt sig till andra, allt under afvaktan på att Hilda Holst ändå slutligen skulle ge med sig.

Säsong efter säsong gick, och Stern hade en hel hop små kärleksaffärer att skryta med. Han var stolt öfver den goda smak han visat. De voro alla näpna unga flickor och hade för det mesta varit pinkära uti honom. Hjalmar Stern hade fruntimmerstycke —

han såg kraftfull och manlig ut. På giftermål tänkte han icke. Det var nästan, som skulle han allt ännu i stillhet hoppats på att slutligen ändå kunna röra Hilda Holsts hjerta.

Blott en enda utaf sina flammor ignorerade han, och det var Mary Adlerstedt. Tanken på att han i trots utaf sina erfarenheter hade låtit fånga sig i den vackra fruns nät, förargade honom mera än han brydde sig om att tillstå. Det var egentligen obegripligt, huru han hade kunnat bli kär i henne, men faktum var, att han under ett halft års tid, ja, strängt taget ännu längre, verkligen hade varit det. Han mindes ännu alltför tydligt de scener, till hvilka hans svartsjuka på Kronfelt — hans föregångare — hade gifvit anledning, och hvar gång han gjorde det, kände han ånyo en häftig förbittring mot henne. Kamraterna aktade sig för resten nog för att nämna hennes namn, ty då var hans goda lynne borta för en lång stund.

På senare tid hade han börjat bli solid, och bland kamraterna gick den sägen, att Stern tänkte på att gifta sig. Hans ställning var säker, hans inkomster voro goda. Han hade betalt de skulder, han gjort under sin studietid — nu var tiden inne att grunda ett hem. Hvem det skulle bli, det visste man icke alldeles säkert, blott ett stod fast, att han icke mera tänkte på Hilda Holst. Hon hade mycket förändrat sig under de sista åren — för resten hade hon börjat se gammal ut. —

Kronfelt var uppe hos Stern med en bok, som han lånat för några veckor sedan. Kontorstiden var tilländalupen, och de sutto båda i salongen. Samtalet drog sig i likgiltiga frågor och tröga svar. De lågo hvar i sin fåtölj.

»F—n, hvad du är lat i dag, Gösta», sade Stern.

»Den komplimangen kan jag ge dig tillbaka.»

»Vårluften!» sade Stern suckande. »Den tar på.»

»Du har nu för resten redan länge varit så der — underlig...!»

»Tycker du?»

»Ja, och det gör icke jag ensam. Jag mötte i går din kusin —»

»Axel Norman?»

»Jo — och vi talade om dig.»

Stern mumlade någonting. »Har ni nu ingenting bättre att tala om?»

»Man påstår, att du är kär».

»Så? — det vore nu icke första gången», sade han och skrattade.

»Nej, men allvarsamt. Att du vill gifta dig.»

Stern teg en stund. Så sade han, tvärt hoppande öfver på ett annat ämne:

»Nå — huru går det med din roman?»

»Jag brände i går upp hela bundten. Det dugde icke. Det var icke någonting riktigt verkligt.»

»Åh, dumheter! Hvarföre skulle det inte duga?»

»Det vete f—n! Det dugde i alla fall inte.»

Han tillade efter en paus: »Ingenting nytt under solen — och att åter och åter tugga om det gamla, är så torrt.»

Stern svarade icke. Han låg och bläddrade uti en tidskrift.

»Vet du det nyaste?» frågade han med ens.

»Hvad nu?»

»Jo, i en stad i Sverige — jag minns icke hvilken — ha några unga snärtor kommit öfverens om att icke gifta sig med en karl, som icke har fört »ett anständigt lif.» Hva' falls?»

»Sådana dumheter!»

»Skrif du din roman derom. På grundvalen utaf: »Könens naturliga rättigheter.»

»Ja, det vore icke så illa.»

Stern såg på klockan. »Väntar du ännu någon?» frågade Kronfelt.

»Carl Holst lofvade titta in till mig på förmiddagen.»

»Doktor Holst!» Kronfelt såg hastigt bort till honom. »Han säges vara illa deran. Är det hopplöst?»

Stern skakade på hufvudet. »Jag vet icke. Han är nu bättre. Förlamningen har försvunnit, och han har så der temligen återfått sina sinnens bruk. Men sjukdomen kan hvilket ögonblick som helst åter frambryta — och då är det slut.» Han gick med stora steg af och an öfver golfvet. »En sådan karl som han . . . att sluta så!» sade han efter en paus, och man hörde,

att der var tårar i rösten. »Stackars Carl! — och hans stackars hustru sedan — de voro så lyckliga!»

»Månntro hon vet allt?»

»Huru skulle hon väl det?» Han stannade och lyssnade. »Der kommer han. Vi måste vara glada, muntra upp honom en smula... Professorn säger, att enda möjligheten till räddning ligger deruti...» Han gick ut i tamburen.

Carl Holst inträdde. Han var aftärd och blek i ansigtet, och ögonen hade en skygg, undvikande blick. Stern presenterade Kronfelt, och de togo plats. Kronfelt satt midtemot doktorn, Stern gick af och an. De talade båda ifrigt och muntert. Doktorn hörde på med ett förströdt uttryck, som tid efter annan vexlade, blef dystert och grubblande — och han hade ett egendomligt sätt, att då gripa efter sitt hufvud. Stern såg hela tiden på honom, medan han talade. När han gick förbi Kronfelt hviskade han: »Han har sin svåra dag...»

Kronfelt berättade komiska historier från sista studentmaskraden, men han slutade tvärt, när han märkte, att doktorn alls icke lyssnade. Han kastade en orolig blick på Stern. Så fick han en idé. Han började tala om en mycket svår operation, som en utaf universitetets professorer hade utfört och som hade väckt stor uppmärksamhet inom den lärda verlden. Han vände sig till doktorn och ställde några vetenskapliga frågor till honom.

Medan doktorn förklarade, försvann det spända,

plågade uttrycket ifrån hans ansigte. Han blef liflig och intresserad.

»Det var verkligen ett mästerstycke!»

»Det har ju också blifvit omnämndt uti utländska tidningar», sade Stern. Han stod med handen stödd mot karmen utaf doktorns stol. »Jag hörde i går berättas derom.»

»Har det?» Det lyste till i Carl Holsts ögon. »Ja, han är en skicklig karl — professorn! En heder för landet.»

»Det skall du också engång bli, Carl», sade Stern och lade handen på hans axel.

»Jag? — Ja, om bara ett sådant fall... Jag tror nog, att jag skulle kunna gå i land med en dylik operation. Jag har redan engång utfört en liknande...»

»Jo, professor G... omtalade det nyligen. Han berömde dig.»

»Gjorde han det? Ja, det gick bra...» Han började berätta hela tillgången vid operationen.

Stern såg med ett uttryck af lättnad på Kronfelt, och snart nog hade de båda glömt sin oro, medan de med uppmärksamhet följde doktorns framställning.

När Carl Holst fram emot middagen gick, tackade Kronfelt honom för det nöje han beredt dem genom sina intressanta meddelanden. Doktorn tryckte varmt hans hand och bad honom icke glömma bort, ifall han händelsevis någongång skulle råka besöka den stad, der han hade sin anställning.

Stern följde honom ut. När han kom in tillbaka, stannade han vid dörren. »Nå?» sporde han förväntansfull.

»En intressant karl!» sade Kronfelt.

»Det var bra, att du började tala om operationen», sade Stern. »När det gäller hans vetenskap, då är han allt ännu bra. Det är just derpå, som professorn bygger sitt hopp.»

»Skada på karlen!»

»Ja, är det icke!» utbrast Stern, som tände en ny cigarett. »Det är ett ljust hufvud, ett veritabelt snille inom medicinen! — Går du redan?» tillade han, när han såg Kronfelt gripa efter sin hatt.

»Det är mycket sent.»

»Vänta ett ögonblick, så följer jag med dig.»

När de gingo ner för trappan, sade Kronfelt: »Apropos Rode — jag har hört, att han på allvar skall tänka på att gifta sig med fröken Norman. Månne det vara sannt?»

Stern ryckte på axlarne. »Det vete Gud. Intresserad är han utaf henne — det är säkert. Jag har ännu aldrig sett Karsten så intresserad utaf en qvinna.»

»Men det vore dumt gjordt utaf honom. Han duger icke för äktenskapet. Han är född till ungkarl.»

Stern kastade bort den utbrunna cigaretten. »Hvem kan så noga veta det? Man blir också småningom äldre och solidare.»

Kronfelt såg från sidan på honom. »Ja-a», sade

han skrattande. »Du sjunger ju riktigt nog också på den visan, du! Ska' ni nu alla bli solida? — det blir minsann tråkigt!»

»Åh — är du nu igen framme med den dumheten!» utbrast Stern. Men han blef i alla fall en smula förlägen, och de fortsatte båda skrattande sin väg. —

Doktor Holst kände sig riktigt upplifvad, när han lemnade Stern. En gammal idé hade der fått ny näring, och han upptog tanken derpå med ifver. Han hade redan vid jultiden börjat arbeta på en skriftlig redogörelse öfver den operation han utfört. Han hade haft för afsigt, att sedan sända uppsatsen till en utländsk vetenskaplig tidskrift, densamma, som omnämnt professorns operation. Men så kom sjukdomen emellan.

Han hade icke just brydt sig om de första symptomerna, hade försökt inbilla sig sjelf, att det var någonting annat, att det kom sig genom öfveransträngning. Men tillika dref honom en inre oro, att med spänd uppmärksamhet följa sjukdomens framsteg, taga reda på hvarje ny form den antog, medan han fortfor att intala sig sjelf, att alltihop blott kom sig deraf, att han arbetat för mycket.

Han blef dyster och nedstämd. Det var då, som Ada började bli orolig. Hennes frågor stegrade hans oro, men han besvarade dem kort och afvisande och tvang sig, att i hennes sällskap vara som han brukade. Men nätterna igenom låg han vaken, förföljd af dystra tankar, och när han icke fick sömn, då brukade han stiga upp och i timtal vandra af och an uti sitt

rum. Han kände, huru hjernverksamheten slappades, huru underliga tankar och begär fingo makt öfver honom, och hade han den ena natten med öfvermenskslig ansträngning jagat dem ifrån sig, så återvände de den följande dubbelt starka.

En morgon märkte Ada att den laddade revolvern, som alltid hängde öfver hans säng var borta. Hon frågade efter den, men han gaf ett undvikande svar. Han hade gömt bort den, ty om natten hade en förfärlig lust att skjuta henne gripit honom. Han hade redan ryckt ner revolvern från väggen — men så slängde han den med ens ifrån sig, störtade tillbaka till sitt rum och kastade sig ner framför skrifbordet. En våldsam gråt skakade honom...

Under denna natt fattade han sitt beslut, och dagen derpå förklarade han för sin hustru, att de måste resa till hufvudstaden. Han kände sig sjuk och ville rådfråga en läkare. Ada samtyckte med glädje.

I början såg det mörkt ut, och professor G... skakade betänksamt på hufvudet. Carl kunde hela dagarne igenom sitta försjunken i dystra grubblerier, och när han sedan talade, skrämde han upp både modern och hustrun med sitt underliga, förvirrade prat. Men modern förlorade icke modet, och hennes förtröstan smittade också Ada. Professorn hade sagt, att Carls hjerna var angripen genom det trägna studerandet, och detta fel, tyckte fru Holst, kunde lätt afhjelpas genom hvila, stärkande föda och god skötsel. Hon och Ada voro outtröttliga uti sin omsorg

för den sjuke. Hilda höll sig återigen som vanligt tillbaka, och fru Holst tyckte, att hon visade bra litet hjerta för brodern. Det såg nästan ut, som skulle hon med ett visst nyfiket intresse observerat det, som försiggick omkring henne; hon undvek dock så mycket som möjligt, att träffa ihop med brodren. Engång hade fru Holst gjort henne förebråelser för hennes hjertlöshet. Hon hade väntat att Hilda efter vanligheten skulle bli häftig, men till hennes stora förvåning hade denna ingenting svarat. Hon hade blott sett på modern med sådana underliga ögon, fulla af medlidande, och fru Holst hade tegat, medan en för henne sjelf oförklarlig känsla af ångest hade gripit henne.

Professorn var just inne hos Carl, och hon skyndade dit. I salongen mötte hon honom. Han gick med sänkt hufvud och lade icke genast märke till henne. Det slog fru Holst, huru bekymrad och hopplös han såg ut, och med ens grep den tanken henne: Om han skulle dö!

Professorn riktigt ryckte till, när hon så der plötsligt störtade fram och grep uti hans arm. »Dör han?» frågade hon, och hon tyckte, att hennes egen röst ljöd så underlig, fastän hon till det yttre var helt lugn.

»Fru Holst —?» Han visste icke genast hvad han skulle svara, frågan kom så oväntad. »Döden? — Åh nej, icke det! Men, det är —»

»Han dör!» sade hon återigen med samma röst.

Men nu hade professorn återvunnit sin sjelfbeherskning.

»Kära fru Holst», sade han och tog hennes hand i sina båda händer, »vi vilja hoppas det bästa. Doktorn är ung, han kommer kanske nog att öfvervinna sjukdomen. Det är nu redan betydligt bättre. Ni tyckte ju sjelf i går —»

I går! Fru Holst tyckte att det låg år emellan denna stund och gårdagen, då hon full af hopp hade sagt: »Åh, herr professor, han är nästan alldeles som förr!»

Hon såg honom rakt in i ögonen. Nu kunde hon icke mera bedragas. »Faran är icke förbi», sade hon.

»Nej», sade han, efter att ett ögonblick ha betänkt sig. »Nej — icke alldeles. Men vi kunna hoppas, fru Holst, hoppas det bästa. Bara lugn, lugn! Visa den sjuke ett lugnt, hoppfullt ansigte — det är hufvudsaken härvidlag. Vid sådana sjukdomar spelar sinnesstämningen — nerverna — en så stor roll. Ser han, att vi alla tro på hans återställande, då är redan mycket vunnet. Mod, fru Holst, mod!»

Han släppte hennes hand efter en varm tryckning. Men vid dörren stannade han ännu en gång och såg sig om efter henne, der hon stod på samma ställe utan att röra sig.

»Ja, ännu någonting —» Han dröjde. Så sade han helt lugnt, medan han betraktade sin urkedja. »Vi behöfva ju ingenting säga om allt det här åt unga frun? Icke för annat, men det kunde kanske oroa henne — onödigtvis. Och dessutom är hon ung, kan icke beherska sig, och den sjuke behöfver framför allt

lugn, absolut stillhet!» Han hade kommit upp till henne medan han talade.

»Ja», sade fru Holst. »Ada skall ingenting få veta. Hon skulle icke kunna bära sanningen.»

Professorn tryckte ännu engång varmt hennes hand, så kraftigt, att hennes fingrar pressades ihop.

När han hade gått, stod modern ännu länge utan att röra sig. Så började hon mekaniskt ställa om sakerna på bordet. Hon hade förstått professorns handtryckning, hon hade förstått, hvarföre han undvek att se på henne. Hon visste nu, att professorn trots sina lugnande ord, icke hade något hopp, att han gaf hennes son förlorad. —

Emellertid tycktes förbättringen uti Carls tillstånd verkligen framskrida dag för dag. Ada blef igen glad och liflig som förr, och i sin egen glädje märkte hon icke, att fru Holst hade förändrat sig. Hennes hår hade på några veckor blifvit helt grått, och hon var tyst och fåordig. Blott Hilda märkte det, och hennes väsen hade gentemot modern fått någonting mildt och undfallande. Hon behandlade henne så som man behandlar en svårt sjuk eller en mycket olycklig, — som man icke kan hjelpa.

Den dag, när Carl hade varit hos Stern, var han ovanligt rask och lifvad. På eftermiddagen satt han till och med en lång stund på sitt rum, med alla sina anteckningar strödda öfver bordet, och skref. Och när Ada engång tittade in till honom för att se hvad han höll på med, nickade han åt henne. »Nu får ni

icke störa mig, jag skrifver på min afhandling. Jag hoppas, den blir bra —» Och så drog han henne till sig, kysste henne och sade: »Allt skall nog snart bli bra, Ada lilla. Jag känner mig så kry och rask. Bara jag nu får det här färdigt.»

På aftonen kom han ut i salongen, der modern och hustrun sutto i soffan. Han satte sig bredvid modern och tog hennes hand. Han var alldeles som i fordna tider, berättade om sitt arbete och frågade ett och annat. Så tystnade han, betraktade henne uppmärksamt och strök med handen sakta öfver hennes hår.

»Hvad du har blifvit grå, mor», sade han. »Du har visst varit så bekymrad för min skull. Stackars mor...» tillade han och klappade hennes hand. »Men nu skall du få se att allt snart blir bra.»

Modern försökte småle, men leendet ville icke riktigt komma fram. Hon kände, att hon fick tårarne upp i ögonen, och hon vände bort sitt hufvud. Men Carl satt försjunken i tankar, medan han fortfor att sakta klappa hennes hand.

Så sade han plötsligt:

»Jag har i dag skrifvit att jag kommer endera dagen... Jag har tänkt resa som i öfvermorgon.»

Det kom med ens öfver modern en vild ångest för att släppa honom ifrån sig. Hon slog båda armarna omkring honom.

»Så snart, Carl? Hvarföre så snart?» Men när

han helt förvånad såg på henne, kom hon ihåg hvad professorn sagt, och hon släppte honom.

»Ja, så dåraktig kan en gammal mor vara! Naturligtvis måste du resa, min egen gosse», sade hon och smålog upp till honom. »Du kan väl också der bättre arbeta på din afhandling.»

Han talade åter om sitt arbete, huru han hoppades derigenom vinna både rykte och pengar. Han och Ada täflade om hvem utaf dem, som kunde utmåla framtiden med ljusare färger. Modern hörde på med ett småleende. När de togo god natt, sade Carl helt apropos:

»Men mor, du kallar mig nuförtiden aldrig mera »herr professor —» Han såg på henne med ett skälmskt leende. »Just nu, när jag snart hoppas få min afhandling färdig vore det på sin plats.» —

Två dagar senare reste de. Carl hade under de sista dagarne varit alldeles som fordom, och Ada strålade. Fru Holst gick omkring som i en dröm. Hon tyckte sjelf, att hon icke *kunde* låta honom resa ifrån sig. Det var en så obegripligt förfärlig tanke, att hon icke skulle få ha honom hos sig den korta tid, han ännu hade qvar att lefva. Men hon tänkte på det som professorn sagt, och hon teg.

När tåget satte sig i gång, när hon för sista gången såg Carls ansigte, då var det icke långt ifrån att hon skulle ha kastat sig under hjulen, en sådan hopplös, ångestfull smärta grep henne. Men Hilda, som hela tiden hade hållit sig i hennes närhet, tog i

samma ögonblick uti hennes arm. »Kom mamma, så gå vi hem», sade hon. Och fru Holst lät sig viljelös bortföras af dottern.

På aftonen voro de båda ensamma hemma, Reinhold hade gått ut. Fru Holst stickade i gungstolen, Hilda virkade. De tego efter vanligheten.

Hilda såg med ens upp. Modern hade utstött ett så underligt ljud. Ett andedrag — darrande, nästan som en våldsamt undertryckt snyftning.

Hon såg på modern. Stickstrumpan hade sjunkit ner i famnen, och fru Holst låg med slutna ögon tillbakalutad i gungstolen.

»Mamma», sade Hilda.

Fru Holst öppnade sina ögon. »Han dör», sade hon.

»Carl! — Du vet då allt?»

»Professorn har sagt det. Jag har länge vetat det.»

Öfver dotterns ansigte flög ett uttryck af spänd förväntan. »Hvad sade professorn vidare?»

»Han ville låta mig tro, att han ännu hoppades. Men jag kände, att han icke gjorde det. Ada skulle ingenting få veta . . .»

»Sade han ingenting annat?»

»Nej.»

Hilda öppnade sin mun. Hon ville säga någonting, och det hårda uttrycket framträdde skarpt kring läpparne. Men så såg hon på modern, som hade gömt sitt ansigte i näsduken och grät tyst, — och hon sväljde åter det, som hon velat säga. Hon böjde

sig fram och strök smekande öfver moderns skuldra. »Stackars mamma», sade hon sakta. »Ja, det *är* tungt!»

»Och jag som tänkte, att du icke hade hjerta för Carl», sade fru Holst mellan snyftningarna. »Men huru fick du veta, att hans tillstånd är hopplöst? Sade professorn det?»

»Tänk nu icke mera derpå», sade hon undvikande. »Kanske han ändå ännu repar sig, han var ju så mycket bättre. Hvem kan veta...?» Och hon återtog sin virkning.

X.

Fru Mary låg på chäslongen och såg missnöjd ut. Hon hade råkat falla dagen förut och hade dervid illa skadat sin fot. Doktorn rekommenderade absolut stillhet. »Det är en vrickning, som kunde ha svåra följder», sade han, »— om man inte är försigtig. Foten måste hvila i en veckas tid — åtminstone!»

Det var nu redan dumt nog — att hon i afton icke kunde gå på theatern. Hon tyckte så mycket om Håkansson — särskildt när han sjöng »Tennsoldaten.» Han gjorde det på ett fint sätt, uttalade orden en smula otydligt, gled hastigt öfver några — så att man endast kunde urskilja dem, om man lyssnade med spänd uppmärksamhet, och det tyckte fru Mary så mycket om — just denna finhet...

Håkanson var den allrabästa aktören vid theatern och såg bra ut. Lång och kraftfull med ett öppet, manligt ansigte och brunt, lockigt hår. Fru Mary hade så gerna gjort hans personliga bekantskap, men

hennes man ville icke tillåta det. Han påstod, att Håkansons rykte icke var godt, och att han derföre icke var någon passlig bekantskap för ett hyggligt fruntimmer. Att han var en glad gosse, som nog förstod sig på konsten att lefva, det visste hon ju nog, men derföre var han ju också konstnär, och någonting *riktigt dåligt* kunde hon icke tro om honom. Så ofta hon nu sett honom — och det hade ibland händt att hon mött hans blick, när hon med kikarn fastnitad vid ögonen uppmärksamt följde alla hans rörelser — aldrig hade hon kunnat upptäcka ett orent uttryck uti hans ögon. Kronfelt hade förr i tiden också ofta talat om Håkanson — de båda voro goda vänner. Att Knut nu skulle vara så svartsjuk! — på hvarje man, som närmade sig henne! Hon suckade.

Om han nu åtminstone hade stannat hos henne i dag! Hon var en smula känslofullt stämd och kände sig böjd för ömma scener, der hon halfläg på chäslongen, iklädd den lösa morgonklädningen och med små mjuka turkiska tofflor på fötterna. Men fastän hon bedt honom stanna hemma i dag, hade han ändå gått ut — i tjenstgöromål, sade han. Nu var hon alldeles ensam och hade det grufligt tråkigt. Hon hade låtit flickan draga chäslongen fram till fönstret. Så hade hon ändå en sysselsättning, som en smula kunde roa henne — den, att se ut på gatan.

Men det var i dag märkvärdigt litet folk i rörelse der ute och det till på köpet bara tråkiga menniskor, som hade brådtom och icke sågo hvarken åt höger

eller åt venster. Den vackra frun låg och gäspade och såg allt emellanåt på klockan. Ville då i dag ingen komma? — Och under tiden vandrade hennes ögon af och an långsmed den solljusa gatan, der den sista snön smälte.

Men med ens reste hon på sig, med armbågen stödd mot fönsterbrädet.

»Nej, minsann! — Äro de nu återigen ute!»

Hon hade fått syn på Rode och Anna Norman, som långsamt kommo uppför en tvärgata.

Hon följde dem med ögonen, medan hon runkade på hufvudet. »Hvad tänker han på? — Han vill väl aldrig i verlden inbilla flickan att han är verkligt kär uti henne? Att vara kär, *förälskad* i Anna Norman! — Nej, det skulle jag icke kunna begripa. Och dertill ännu Rode... Nej, omöjligt!»

Hon såg efter dem, der de försvunno bakom gathörnet — då det ringde. Genast derpå kom flickan in och anmälde magister Holst.

»Stig in! Stig in!» ropade hon emot den inträdande. »Ja, ni ser, jag är fången, kan icke komma emot er. Men ni ursäktar ju?» — Hon såg riktigt glad ut. Ändtligen kom då någon, man kunde tala med.

Han hade villrådig stannat på tröskeln. Hon uppfångade hans blick, som frågande gled öfver hennes toilette.

»Jag råkade falla så olyckligt i går, att jag vrickade min venstra fot. Nu har jag fått ligga så här

hela förmiddagen», sade hon klagande. »Det är läkarens stränga befallning. Men ni bryr er ju icke om det — icke sannt?» Hon räckte honom sin hand. »Hade det varit någon annan, så hade jag naturligtvis icke tagit emot. Men en god vän som ni, magister Holst! — Ja, var så god och sitt ner. Knut gick visst ut för en stund sedan, men han kommer nog snart igen. Jag hoppas, ni så länge håller tillgodo med mitt sällskap.»

»Icke hemma? — Det var ledsamt —» Men han satte sig i alla fall på stolen midtemot henne. Saken var den, att han sett protokollsekreteraren ute, och just derföre kommit upp till fru Mary.

Friherrinnan sade till om vin. Hon låg tillbakalutad och lekte med det breda guldarmbandet, som syntes mellan spetsarne på hennes morgonklädning. »Nå — hvad nytt?» Hon såg bort till honom, der han satt med hatten mellan knäna. »Mötte ni icke fröken Norman?»

»Med Rode — ja.»

De utbytte en blick och ett leende. »Man möter dem ofta», anmärkte Holst. »Också på theatern och på konserter har jag sett dem tillsamman.»

»Det är icke rätt gjordt af honom», sade hon med allvarlig, en smula känslofull röst. »Han borde tänka på, att hennes rykte derigenom kunde lida.»

Flickan kom in med brickan. »Sätt den dit — på lilla bordet», sade friherrinnan. »Ja, ni är väl så

snäll och fyller glasen, magister Holst.» Hon lade sig åter tillbaka. »Ni känner ju Rode närmare?»

»Han är Carls vän».

»Man borde verkligen göra honom uppmärksam på hvad han gör. Det finns tillräckligt af onda tungor, som sätta sqvaller i gång äfven om det mest oskyldiga — det har jag nog ofta fått erfara. Dessutom kan ju flickan gå och inbilla sig, att han är förälskad i henne, har afsigter...» Han såg frågande på henne. »Ja, jag menar naturligtvis, vill gifta sig med henne», sade hon hastigt och rodnade.

»Rode gifta sig! Åh nej, så illa är det väl icke heller!»

»Hvarföre icke?» Hon hotade honom skämtande med fingret. »Åh — de männen! de männen! Hvarföre skulle han icke kunna tänka på giftermål?»

»Rode är alltför månn om sina ungkarlsfriheter», log han. »Jag kan icke tro, att han verkligen vore sinnad att uppgifva dem — icke för någon flicka i verlden —» Han bjöd brickan öfver till henne, »— fast jag också ifrån annat håll har hört, att han är mycket intresserad utaf henne.»

»Tack.» Hon tog glaset. »Jaså — har ni? — och ändå!» Hon suckade. »Ja, det lär vara så att männen i allmänhet anse giftermål för en uppoffring från deras sida. Och vi qvinnor — för oss är det det bästa, det högsta — vår kärlek!... Skål, magister Holst!»

»Åh nej, så är det väl icke», sade han en smula

förvirrad. »När en man verkligen älskar, då är det naturligtvis icke någon uppoffring för honom att gifta sig. Men jag kan icke tro, att Rode älskar på allvar — han är nu engång född till att vara ungkarl och skulle icke trifvas uti det äkta ståndet. För resten är ju fröken Norman bara barnet, och Rode har ofta förut haft dylika barnflammor.»

»Jag tror icke heller, att Anna Norman vore den rätta för honom», sade friherrinnan. »jag känner henne ganska bra, ser henne ofta... Fastän hon ju annars är en mycket präktig flicka... Men hon har nu sina egenheter —» Hon satt och vred armbandet kring den runda handleden. »Nå, doktor Holst reste ju nyligen —?» Hon strök armbandet uppför armen, så högt det bara gick.

»Ja —» Han följde alla hennes rörelser med spänd uppmärksamhet. Armen hade blifvit litet röd.

»Huru lycklig Ada nu måste vara!» sade friherrinnan. »Nu, när hon åter har sin man frisk och får fara till sitt eget lilla hem.»

»Lycklig... ja visst...» Han var förströdd.

Hon såg upp och följde riktningen utaf hans blick. Hon strök hastigt klädningsärmen ner öfver armen. Hon rodnade.

»Ada trifdes mycket bra här», sade han och såg bort. »Hon har ju så många goda vänner här.»

»Tror ni att någon vän kan ersätta den älskade? — Åh, magister Holst! — ni känner icke qvinnans

hängifvenhet! Men huru skulle ni?» Hon såg på honom med ett talande uttryck uti sina vackra blåa ögon.

Han svarade icke. Han satt bara och stirrade på henne. Han kände en sådan lust att springa upp, gripa tag uti henne och dra henne till sig, der hon låg, så rund och mjuk och varm...

I detsamma kom hennes man. Hon hörde hans steg i tamburen och vände på hufvudet.

»Knut! — Nå, ändtligen! — Ja, du ser att jag icke är ensam. Magister Holst var så vänlig —»

Herrarne helsade på hvarann. Det var fru Mary, som nästan uteslutande fick uppehålla konversationen, hennes man var tyst. Emellanåt ryckte han sig våldsamt upp ur sina tankar och visade då en forcerad liflighet. När han såg på sin hustru, fingo hans ögon ett ängsligt spörjande uttryck.

Holst var också fåordig, svarade mest ja och nej. Han stod allt ännu under intrycket af den blick, hon gifvit honom. Snart derpå tog han afsked.

När han gick ner för trappan, tänkte han på huru tråkigt det var, att den äkta mannen just nu skulle komma och afbryta deras tête à tête. Hon hade i dag varit uti en mjuk, känslofull stämning, hennes toilette var så egendomligt retande och hela hennes sätt, klangen utaf hennes röst så inbjudande. Och dertill kom ännu den der besynnerliga blicken hon sändt honom, just innan mannen kom... »Förb—d otur!» mumlade han.

Reinhold Holst var mycket förälskad uti fru Mary, men han blef icke riktigt klok på uti hvilket förhållande han i sjelfva verket stod till henne, och han frågade sig sjelf otaliga gånger, hvad det var, som hon egentligen ville utaf honom. Samvaron med henne plågade honom rentaf genom allt det outtalade, som låg på bottnet utaf alltihop. Deras samtal vände sig ständigt kring ett och samma ämne, och hon behandlade honom så ojemnt. Ibland var han endast en god bekant, en annan gång återigen en god vän, till hvilken hon full af förtroende vände sig med alla sina sorger och bekymmer, för att hos honom finna tröst och sympati — och dessemellan kunde hon någongång sända honom ett ögonkast, ett litet leende, som lofvade ännu långt mera än det. Det var vid sådana tillfällen, som han var mest förälskad. Men ville han då närma sig henne på allvar, gripa tag uti den erbjudna frukten, då visste hon alltid att på ett behändigt sätt afböja hans närmande. Hon förstod då aldrig en djerf antydan, mötte hans eldiga blick så oskyldigt och kyligt vänskapsfullt, att han osäker och förvirrad frågade sig sjelf, om icke alltihop varit en inbillning utaf honom, och om hon icke i sjelfva verket var det hon utgaf sig för att vara: en svag qvinna, som var utsatt för onda tungors förtal och som behöfde en smula varm sympati från en god vän. Men denna beständiga osäkerhet, denna oupphörliga vexel mellan nervspännande förhoppningar och sviken förväntan hade gjort honom blek och mager; han hade

förlorat sitt goda humör och fått ett retligt lynne. Ibland blef han otålig, tyckte, att hon bara dref med honom och fattade ett bestämdt beslut, att göra slut på hela komedin. Men så behöfdes det blott ett par smäktande blickar från hennes blåa ögon, och han glömde allt och hängaf sig åter åt de vildaste förhoppningar — och samma lek återupprepades.

Att kamraterna bak ryggen skrattade åt och gjorde narr utaf honom, det visste han nog, men det brydde han sig icke om. Engång hade de gjort det uti hans närvaro, men då hade han blifvit rasande. Sedan dess lemnades han i fred.

Äfven hans egna ledo genom hans retlighet och hans ständigt vexlande lynnen, fastän modern, som var så helt och hållet upptagen utaf Carls skötsel, icke just hade tid att bry sig om någon annan. Hon tyckte blott att Reinhold, liksom Hilda, visade bra litet intresse för brodern. Sanningen att säga, var han alltför upptagen utaf sin olyckliga kärlek, för att ha ögonen öppna för någonting annat. —

När Holst hade gått, sutto makarne en stund tysta. Friherrinnan låg med slutna ögon och ett lidande uttryck kring munnen. Mannen betraktade henne med mörk blick. Så sade han helt tvärt:

»Jag mötte Stern.»

»Jaså.» Och efter en lång paus tillade hon i släpig ton: »Taltes ni vid?»

»Ja. Han frågade efter dig.»

»Verkligen?» Hon öppnade långsamt ögonen. »Det var ju snällt utaf honom.»

»Han har icke varit här på bra länge», sade protokollsekreteraren.

»Länge? — Tycker du det? Var det då icke helt nyligen, som han var här?» Hon tänkte efter, men så skakade hon på hufvudet, och det lidande uttrycket framträdde ännu skarpare. »Åh, jag mins icke och orkar icke tänka efter.»

»Värker din fot?»

Hon nickade stumt och såg på honom. Hennes ögon stodo fulla af tårar.

»Knut», sade hon sakta.

»Ja —?» sade han litet sväfvande.

»Kom litet närmare — så der —» Hon drog hans hufvud till sig. »Knut, oroa dig allt ännu de der fula tankarne? —» Hon vände sig ifrån honom, och tårarne rullade långsamt ner för hennes kinder. »Åh — Knut! —»

Han böjde sig fram med en häftig rörelse och drog hennes bortvända hufvud åter till sig.

»Förlåt, Mary, förlåt! Ser du då icke, att det bara är min kärlek till dig — min stora kärlek!» Han kysste henne häftigt.

»Ja, jag vet. Men kan du då icke inse huru djupt det sårar mig, måste såra mig», sade hon och drog sig undan hans smekningar. »Det, att du icke alls har förtroende till mig.»

»Nej, det är det icke — det skall du aldrig tro,

Mary!» utbrast han. »Men — ser du! — Stern är klok och ser så bra ut, och hvad har jag att bjuda dig? — Och du är så vacker, Mary! — Han måste ju älska dig.»

»I mina ögon är ingen lefvande man så vacker som du, Knut», sade hon varmt. »och du vet ju, att jag endast älskar dig, endast tillhör dig. Hvad vill du mera?»

»Jag vet det — min älskade, förlåter du mig?»

I stället för att svara, slog hon båda armarne kring hans hals och kysste honom ömt. »Jag håller så innerligt utaf dig, Knut», sade hon. »Om du bara visste!» —

Hon höll verkligen varmt utaf honom, det kände hon särdeles lifligt hvarje gång efter en sådan scen. Han var så innerligt snäll och uppfyllde nästan alla hennes önskningar. Hans ständigt vakna svartsjuka kunde visst ibland falla henne litet besvärlig, men i grunden var den henne icke oangenäm. Den var ändå ett bevis på, att han allt fortfarande älskade henne lika varmt, som i början utaf deras äktenskap. Och för resten var det ändå alltid hon, som segrade uti dylika små sammandrabbningar, och efteråt var han sedan dubbelt så uppmärksam emot henne, för att visa huru uppriktigt han ångrade sina misstankar. Hennes vackraste klädningar och kappor härstammade ifrån sådana stunder. Och de unge männen, som hon samlade omkring sig — åh, Herre Gud, hon menade ju intet ondt dermed! — om han nu bara ville be-

gripa det! Hon aktade sig nog för att ge dem rättigheter, hon icke hade lof till att gifva, men hon var ung, Knut var mycket borta och hon tyckte om att bli firad. Deruti låg ingenting ondt, och roligt hade hon! —

När han hade gått, låg hon och tänkte på den vackra pariserhatten hon nyligen sett hos sin modist. Hon ville be honom köpa den. Hon visste nog att han nu icke skulle ha hjerta, att afslå hennes bön — och hon smålog helt lycklig vid den tanken. Ty det var en helt ny fason — som klädde henne förträffligt.

XI.

På de varma dagarne i april följde en kall tid med bitande ostlig vind och tid efter annan starka snöfall. Himmeln var beständigt mulen, och under det entoniga, molngrå ljuset släpade dagarne sig fram med plågsam långsamhet. Det tycktes nästan som ville våren alls icke komma.

Men så kom den ändå. I ett par dagars tid rasade häftiga stormar, och derunder vände vinden sig till sydvest, åtföljd af starka regnbyar. Det regnade nästan oafbrutet i en veckas tid, allt varmare och varmare — och en morgon var himmeln klarblå med en strålande varm och mjuk, nästan sommarlik luft.

Under en half timmas tid hade Rode redan vandrat af och an på de trånga gatorna vid hamnen, der magasinerna stodo. Han väntade på Anna Norman, som kom ifrån sin sånglektion.

Han var blek och utvakad, och tillika bar hans

ansigte ett uttryck af orolig, spänd förväntan. Han var fast besluten, att i dag taga ut det vigtiga steget och fria till Anna Norman. Han hade under de senaste tiderna börjat tvifla på, att hon verkligen älskade honom, och han ville nu i dag göra slut på denna osäkerhet. Hon var alltför jemn och säker gentemot honom, och fastän han nog kände att hon intresserade sig för honom, var han icke på det klara med, af hvilket slag detta intresse var.

På sig sjelf var han säker. Det hade gått steg för steg, han hade ofta betänkt sig, varit i begrepp att draga sig tillbaka, men han hade alltid ånyo gifvit vika för frestelsen att få vara tillsammans med henne. På detta sätt hade han småningom vuxit sig in i sina giftermålstankar, som först blott varit en stämning, tills han tyckte, att hela hans lif skulle vara tomt och värdelöst, om han icke fick hennes ja. Hans fordna njutningar voro honom likgiltiga, han trifdes icke mera uti sitt eget lif.

Men nu, just i denna stund, sköt tviflet upp inom honom starkare än någonsin förut, tviflet på huru hennes svar skulle lyda. Han hade så ofta gjort försök att väcka den inom henne slumrande gnistan, att genombryta den mur, som hennes öppenhet och förtrolighet byggde omkring hennes varmare känslor — men ständigt förgäfves. Det var alltid någonting, som fattades. Skulle det i dag lyckas honom att väcka henne till medvetande om sig sjelf?

Men han sköt detta tvifvel ifrån sig. I dag må-

ste det lyckas. Han kände, huru en ström af varma, lidelsefulla ord ville tränga sig fram öfver hans läppar, när han tänkte på henne, föreställde sig henne, omsluten af hans armar, tryckt till hans hjerta. Blodet steg brännande het upp mot hans hufvud... Och den varma, hafsfriska luften, det blixtrande solskenet, hela den liffulla vårstämningen, allt bidrog till att ytterligare stegra hans känslor.

Ändtligen kom hon. Fastän han var så upprörd och hans hjerta slog så, att han tyckte sig höra dess slag, märkte han ändå genast, att hon var förändrad. Hennes gång var långsammare, och sättet, på hvilket hon drog ihop sina axlar och tryckte armarne mot lifvet, påminte honom om någonting. Som en blixt dök det upp för honom — minnet utaf denna balafton, då de råkades för första gången. En känsla af segerviss öfverlägsenhet, nästan jubel, bemäktigade sig honom, när han ilade emot henne. Han kände sig åter som den säkra, erfarna verldsmannen, hon var blott en blyg, oerfaren flicka, som hvarken kände lifvet eller sig sjelf och som maktlös var gifven uti hans våld.

Äfven hennes helsning var helt annorlunda än den brukade vara. Hon smålog visst som vanligt, men leendet var icke fritt och obesväradt. Det gjorde intryck utaf att vara framtvunget för att dölja någonting. Men öfver hennes ansigte låg ett skimmer af strålande, öfversvallande lycka, som gjorde henne så vacker, och när hennes ögon föllo på honom, steg en

klar rodnad upp på hennes kinder. Det var första gången han såg henne rodna vid ett möte.

Det hade varit en vigtig dag uti Anna Normans lif.

På förmiddagen hade hon haft en häftig scen med modern.

Fru Norman hade dittills på det omsorgsfullaste undvikit, att på något sätt blanda sig uti Annas förhållande till Rode. Hon visste, att detta hade varit det säkraste sättet att väcka flickans trots, och då kunde man icke veta, hvilken dårskap hon kunde begå. Fru Norman hade dessutom hoppats, att detta förhållande småningom utaf sig sjelf skulle leda till en förlofning. Men när vecka efter vecka, månad efter månad gick, utan att någonting hördes utaf, började hon på allvar blifva orolig. Hon hade redan länge velat tala med Anna, men fruktan för att derigenom göra saken ännu värre, afhöll henne derifrån.

Samma dag på morgonen hade Mary Adlerstedt suttit hos henne en stund. De hade pratat hit och dit. Fru Mary hade berättat detaljerna utaf den sista förlofningen uti societeten... Och så hade hon med ens frågat, när då förlofningen mellan Rode och Anna skulle eklateras.

»Man ser dem ju öfverallt tillsammans» tillade hon. »Jag för min del tycker nu att det egentligen är ändamålslöst, att ännu längre hålla saken hemlig.» Hon såg på fru Norman med ett småleende, och blicken fick någonting spanande.

Fru Norman svarade blott med en mycket sägande axelryckning. Men hon kunde ändå icke fullkomligt beherska sina drag, och en missnöjd ryckning på läpparne förrådde för fru Marys skarpa ögon sakernas rätta läge.

Hennes leende blef ännu mera smältande. Hon böjde sig en smula fram mot fru Norman. »Ty de *äro* naturligtvis hemligt förlofvade», sade hon, »Annars skulle de icke få umgås så ogeneradt. Tant, som har sådana strängt sedliga principer...»

Det förorsakade henne en intensiv njutning att se, huru fru Norman vred sig under hennes ord. »Jag skulle nu i alla fall eklatera förlofningen», tillade hon efter en paus. »Annars kunde följderna bli ledsamma. Menniskorna äro så elaka, och förtalet har en skicklig tunga —» Det gjorde så godt att ändteligen rätt grundligt gifva luft åt sin förargelse på Anna.

När fru Mary hade gått — mycket nöjd med resultatet utaf sina sonderingar — gick fru Norman ögonblickligen till Anna. Nu var det slut med hennes tålamod, nu skulle det bli allvar utaf saken. Om Rode lemnade flickan efter detta! Det vore ju en skamfläck för hela familjen, som för alltid kunde tillintetgöra Annas utsigter äfven för framtiden. Och det hade hon allt sjelf förskyllt genom sitt obegripligt kallsinniga beteende. Fru Normans vanliga lugn hade alldeles öfvergifvit henne; hon hade kunnat slå Anna, så uppretad var hon.

Anna satt och spelade. När modern kom till

henne och öfverhopade henne med en ström af förebråelser, såg hon förvånad upp.

»Nå, hvad nu? Hvad har händt?»

Men modern fortfor utan att låta hejda sig: »Ditt rykte är redan så godt som förstördt, alla menniskor tala om dig. Hvad skall man också annat tänka om dig? — så opassande, som du uppför dig! Att springa kring gatorna med en fremmande herre —»

Anna stirrade på modern. Hon visste nog, att denna ibland kunde vara hejdlöst häftig, men ett så hänsynslöst språk hade hon ännu aldrig hört. Förvåningen öfver detta oväntade utbrott band hennes tunga; dessutom förstod hon icke ännu, hvad modern egentligen menade.

»Nå, hvarföre svarar du icke?» sade fru Norman. Hon var blossande röd och rösten slog nästan öfver, så ansträngde hon den. »Hvad är det du egentligen vill utaf honom? — Om du icke älskar honom, vill gifta dig —»

Anna hade rest på sig. »Gifta mig», upprepade hon. Så klarnade det med ens för henne, hvad modern menade. Hon tog ett steg tillbaka. »Hvad jag vill göra eller icke, det angår ingen menniska!» sade hon. Hon var mycket blek och uttrycket var kallt och afvisande. Men ögonen hade en underlig blick, som beslöjad, och under denna slöja tändes en stråle...

Hennes lugn återverkade på fru Norman, som icke hade väntat att hon skulle taga saken så. Hon sänkte sin röst. »Det angår mig framför allt, som

är din mor. Det är alls icke comme il faut, att dag för dag promenera med en herre — som du gör. Det anses för mycket opassande — men hvad skulle du bry dig om dylika småsaker —» Rösten höjdes åter. »Du är ju rentaf en skamfläck för hela familjen —»

Anna började lägga ihop sina noter. Hon svarade icke, och uttrycket uti hennes ögon förändrades icke. Det var, som skulle hon alls icke hört hvad modern sade, utan vara upptagen utaf helt andra tankar.

»Du vet mycket väl, att han håller af dig», fortfor fru Norman. »Hvarföre i Guds namn kan du då icke få saken afgjord? — ty naturligtvis älskar du honom också —»

Utan att säga ett ord, gick Anna fram till dörren. Fru Norman följde efter henne.

»Hvarföre svarar du icke?»

Anna skakade blott på hufvudet och såg på henne. Så lemnade hon rummet. —

Hon stod i sitt rum framför skrifbordet och såg ner på gatan, medan tankarne förvirrade tumlade om i hennes hjerna. Men uti all denna oreda uppdök en bild och hängde sig fast vid hennes minne.. Hon såg Ada Ring på lysningsdagen — huru hon stod der uti sin hvita klädning och smålog emot gratulanterna, och samma pinsamma känsla, som hon då haft plågade henne nu åter. Att stå och låta fremmande menniskor se på sina känslor — åh, huru vederstyggligt det var! Nej, aldrig, aldrig!

Hvarje ord som modern sagt, stod med ens klart framför henne; det var, som skulle en slöja, som ända dittills dolt hennes känslor för henne sjelf, plötsligt sönderslitits...

Hon tänkte på Rode, och en jublande känsla af lycksalighet fyllde henne. Hon gick till soffan och kastade sig ner på den, med händerna knäppta bak hufvudet. Huru hade hon icke redan länge vetat det? — att hon älskade honom! — Huru hade hon så länge kunnat vara blind för sitt eget hjerta? Det var ju så naturligt, så sjelffallet, att hon älskade honom! De voro som skapade för hvarandra, hon och han — åh, huru hon älskade honom!

Han gick ensam i lifvet, liksom hon. Han hade ju så ofta sagt henne det, sagt henne sin längtan efter en, som förstod honom. Så skulle det just vara. Han *skulle* stå ensam, ensam och oförstådd, han, som hon kunde älska. Hon ville ha honom ensam för sig, bara för sig sjelf. Nu förstod hon, hvarföre det gifvit henne ett stygn i hjertat, när hon nyligen sett honom på gatan i förtroligt samspråk med Hjalmar Stern. Huru skulle nu Hjalmar kunna förstå honom — Karsten!

Hon sade namnet flere gånger, först sakta, sedan allt högre och högre, tills det lät som en jublande sång. Så teg hon, liksom skrämd genom ljudet af sin egen röst, medan hon lyssnade. Men hon tyckte, att hela luften omkring henne sjöng hans namn.

Hon steg upp och började vandra af och an. Detta var alltså kärlek! Åh, den var skön, hon hade aldrig vetat huru skön! Hon, som alltid skrattat åt dylikt, tyckt, att det var sentimentalt och barnsligt! Men det här var ju någonting helt annat, någonting berusande skönt och stort! Och om han nu hade gått ifrån henne, om hon aldrig mera fått återse honom — hon hade ändå varit så outsägligt lycklig. Ty redan det att hon älskade, att hon visste, att de båda voro skapade för hvarandra — var ju nog. Mera än nog för att strö solsken öfver ett helt långt lif, göra det fullt och rikt. Hvad kunde hon nu, efter detta, begära mera utaf ett lif, som gifvit henne någonting så obeskrifligt herrligt?... Åh, huru lycklig hon var, och huru skönt det var att lefva! Hon kastade sig framstupa framför soffan, med ansigtet gömdt i händerna och grät, grät i öfvermåttan af sin lycka och sin tacksamhet.

Det föll henne icke in att fråga, om han också älskade henne. Det var någonting, hvilket liksom icke rörde henne, upptagen som hon var med den lycka, som medvetandet utaf hennes egen kärlek gaf henne. För resten hade han ju också ofta låtit henne förstå, huru lycklig han kände sig, när han var med henne. Hon hade en förnimmelse utaf att han hela sitt lif igenom gått och väntat på henne. Och det var ju också helt naturligt. Det *måste* ju vara så, när två älskade hvarandra.

Men hans första hustru? De hade aldrig talat

om den saken, men engång när Hjalmar Stern i förbigående nämde henne, hade Anna sett ett moln på Rodes panna. Nu begrep hon det med ett slag. Detta misstag just var hans lifs stora olycka, och derpå tänkte han, när han talade om, huru tungt lifvet ibland kunde vara, och huru man ofta kunde göra det, man efteråt bittert måste ångra. Huru förfärligt måste det icke vara, medvetandet om att redan förut engång ha skänkt sin kärlek åt någon annan, det var ju som en förnedring utaf hans kärlek till henne. Stackars Karsten! — åh, hvilket brinnande medlidande hon kände för honom, huru hon nu med ens förstod den melankoliska blick, han ofta hade, orsaken till den tungsinthet, som ibland föll öfver honom.

Huru sannt var det icke, som stod uti böckerna, det, att kärleken löser alla gåtor. Först nu, när hon visste, att hon älskade honom, kunde hon helt och hållet förstå honom. —

Under sin sånglektion var hon förströdd och ouppmärksam. Hon visste, att hon skulle möta Rode på hemvägen, och en känsla af fruktan smög sig öfver henne, när hon tänkte på detta möte. Huru skulle det nu bli — efter den stora upptäckt hon gjort?

Hon var glad, när lektionen var slut och hon fick gå. Och ändå dröjde hon länge med att kläda på sig och stod en lång stund obeslutsam vid porten. Om hon i dag kanske hellre gick den andra vägen? —

Hon upptäckte honom redan långtifrån, och hen-

nes sinnesrörelse var så stark, att hon kände sig gripen af svindel, allt gick omkring för hennes ögon. Men han kom allt närmare.

När han tog uti hennes hand, kände hon denna beröring som en elektrisk stöt genom hela kroppen. Han föreföll henne med ens som en annan, — större, starkare och stoltare. Hon kände sig helt blyg, och blodet flammade på hennes kinder, medan hon med nerslagna ögon gick vid hans sida.

Han såg på henne, och han visste, att den förändring han så länge väntat på, nu hade kommit. Hon älskade honom och hon var hans.

Ingendera af dem talade. Hon försökte tänka på tusen saker, men hennes tankar voro som vingskjutna. De kunde icke höja sig från detta ena, att hon älskade honom, och att de enkom voro skapade för hvarandra. Det låg någonting så förunderligt lycksaligt uti detta medvetande — som berusade henne.

De hade kommit in bland magasinerna. Icke en menniska syntes. Han fick en sådan brinnande lust att se hennes ögon, tvinga henne att möta och besvara hans blick. Månne icke den slumrande lågan uti hennes öga nu var väckt? —

Han lutade sig ner till henne och grep hennes hand.

»Anna», sade han med låg, skälfvande röst. »Hvarföre ser du icke på mig? — Gör det — min älskling!»

Han kände med förtjusning, huru hennes hand viljelöst gaf sig uti hans. Hennes ögonlock darrade litet — så lyfte hon dem, och hennes blick mötte hans. Det låg en strålande glans uti hennes ögon, ett skimmer af svindlande lycksalighet öfver hennes drag, men det var icke alldeles det uttryck, som han hade väntat, och han såg bort. Han kände sina ögon fuktas, han visste sjelf icke hvarför.

Så stannade han. Med blicken vänd mot den lilla strimma af hafvet, som i små krusiga, solbelysta böljor glittrade fram mellan magasinerna, sade han i lugnare ton:

»Älskling, du är ju min?»

»Ja, jag älskar dig, Karsten.»

De fortforo att gå hand i hand. De smålogo båda och deras ögon strålade.

Ett stycke längre bort mötte de Hjalmar Stern. Ingen utaf dem märkte honom. Han studsade först, så kom han leende fram till dem.

»God dag», helsade han. »Får man gratulera?»

Rode ryckte till och gjorde en rörelse, som ville han draga undan sin hand. Men Anna höll fast den, och utan att besvara helsningen eller se på Stern, fortsatte de sin väg.

Stern utstötte en låg hvissling, der han stod och såg efter dem.

När de kommo ut på hufvudgatan, bjöd Rode armen åt Anna. »Så brukar man gå», sade han.

Hon smålog blott och lade sin arm uti hans. Efter alla de vexlande sinnesrörelserna hade en förnimmelse utaf lugn, säker lycka kommit öfver henne.

När de skiljdes utanför hennes dörr, sade han:

»På eftermiddagen kommer jag upp till er. Din far är ju hemma?»

»Ja —» Hon såg upp till honom, en smula förvånad. »Du vill tala med pappa?»

Han smålog. »Jag måste väl i all högtidlighet anhålla om din hand — barn!» sade han. »Vi äro ju nu förlofvade.»

»Förlofvade!» upprepade hon och drog ihop ögonbrynen. »Så att alla veta utaf det — med kort?»

»Så brukas det vanligtvis», sade han och skrattade. »— när man vill gifta sig.»

»Gifta sig!» Hon ville tillägga: Skola vi gifta oss? — Men hon visste, att det var dumt och hon teg. Moderns ord runno henne i hågen, och bilden utaf Ada Ring på sin lysningsdag uppdök ånyo. Åter hade hon denna plågsamma känsla. Huru? Skulle hon nu också vara tvungen att stå och taga emot gratulationer? Utaf menniskor, som ingenting kunde veta om hennes känslor, som det alls icke angick! —

Senare fram på eftermiddagen kom Rode. Hon hörde hans steg uti tamburen, der hon satt uti sitt rum, och hon hörde, huru han frågade efter hennes

far. Så gick han in i faderns rum; ljudet, när han stängde dörren efter sig, skar genom hennes öron.

Hennes nerver voro till ytterlighet spända. Hon trodde sig kunna urskilja enskilda ord utaf samtalet derinne.

Det här var ju nästan, som måste han fråga hennes föräldrar, om han hade lof till att älska henne! Nu ångrade hon att hon icke sagt åt honom, att det var fullkomligt öfverflödigt. Hon fick väl älska hvem hon ville, utan att behöfva begära lof dertill? Dessutom skulle de nu få veta, huru hon älskade honom, modern och Axel! — åh, så obehagligt, så förnedrande!

Hon satt och retade upp sig med sådana tankar, tills hon rentaf kände sig förbittrad på honom.

Ändtligen gick dörren åter. Hon hörde honom gå genom matsalen. I nästa ögonblick knackade han på dörren till hennes rum.

Hon hade rest sig, då han inträdde. Men hon förblef orörlig på sin plats uppe vid fönstret.

»Du har talat med dem om vår kärlek», sade hon.

Han var alltför upprörd för att fästa sig vid hennes vredgade ton. Han kom upp till henne.

»Ja, och jag har deras samtycke. Min älskade, nu är du min!»

»Var jag då förut icke din?» sporde hon. »Om jag älskar dig, så gör jag det derför att jag måste och

vill göra det. Dertill behöfver jag icke fråga lof utaf någon menniska.»

Han såg förvånad på henne. Han begrep henne icke. »Huru menar du?» frågade han.

»Förstår du det icke? Är det icke nog för dig, när du vet, att jag älskar dig? Hvartill behöfver du då ännu fråga, om de tillåta det?»

Han smålog. Der kom nu åter hennes barnsliga okunnighet om verkligheten fram! Men det klädde henne så utmärkt. Hon såg så söt och tilldragande ut, der hon stod halft bortvänd, med sammandragna ögonbryn och läpparne trotsigt ihoptryckta. Den fina gestalten var sträckt till hela sin längd, och hufvudet tillbakakastadt.

Utan att säga ett ord, uti ett utbrott af hejdlös ömhet, slog han sina armar om hennes lif och böjde hennes hufvud upp till sig. Och åter kände han, huru hennes muskler slappades och huru hon viljelöst gaf sig uti hans famntag.

Han såg ner på hennes ansigte, som hvilade mot hans axel. Ögonen voro slutna, och läpparne en smula öppnade. Det ryckte nästan smärtsamt i ansigtsmusklerna.

Han böjde långsamt sitt hufvud ner mot hennes ansigte. Hon kände hans andedrägt mot sin kind.

»Min egen älskling», hviskade han och tryckte sina läppar mot hennes uti en lång, varm kyss.

När han åter lyfte på hufvudet, förblef hon orör-

lig. Hon var dödsblek och såg ut, som vore hon på väg att svimna.

Han ledde henne till soffan och stannade vid hennes sida. Hon låg tillbakalutad med hufvudet mot hans arm, som låg på soffkarmen. Hon rörde sig allt ännu icke.

Han började bli orolig och böjde sig ner till henne. »Är du sjuk?» sporde han sakta.

Hon skakade på hufvudet, medan hon smålog svagt. Hon lyfte hans hand upp till sitt ansigte och lutade sin kind emot den. Så förblefvo de en stund orörliga.

Ändtligen lösgjorde han sin hand sakta ur hennes. Han satte sig bredvid henne på soffan. Han tyckte, att han måste säga någonting och visste icke riktigt hvad. Han hade väntat någonting annat utaf henne, och hennes orörliga tystnad nästan irriterade honom. Kunde hon icke vara glad och lycklig som han? —

Så sade han slutligen i munter ton.

»Nå — skola vi icke nu gå in till de andra? Jag misstänker, att de skickat efter champagne. Så låta vi dem dricka vår skål...»

Han reste sig och drog henne med sig. Med armen kring hennes lif gick han fram till dörren.

De voro alla i matsalen. Ett par champagneflaskor och glas stodo uppradade på skänken.

Det blef ett jubel, när de båda kommo ut. Fru

Norman omfamnade och kysste Anna. Hon hade tårar i ögonen, och hennes ansigte strålade. Fadern kysste henne och tryckte hennes hand utan att säga ett ord.

Flaskorna öppnades, och vinet skummade i glasen. Axel kom och skålade med Anna. Han småskrattade och sade någonting som ungefär lät som: Hvem tusan hade trott det om dig!

Rode hotade honom skämtande med fingret. »Respekt för din syster, min herr svåger!» Han såg på Anna. Men hon tycktes icke ha hört hvad Axel sade. Hon hade allt ännu samma orörliga, frånvarande uttryck liksom en, som går i sömnen. Jo, de hade verkligen rätt som påstodo, att hon var oberäknelig... Men han älskade henne likafullt, just sådan som hon var. Det var någonting fint och förnämt hos henne, som skiljde henne ifrån de andra...

Han satt i djupa tankar, medan han sakta klappade hennes hand. —

Rode hade gått tidigt, och fru Norman hade skickat Anna, som såg blek och trött ut, till sängs. Hon följde dottern till dennas rum, hon hade ännu aldrig förut känt så moderligt för henne; nu, när lyckan gjort Annas sinne mjukt, var det väl ändtligen tid, att hon öppnade sitt hjerta för modern. Men på alla fru Normans frågor och anmärkningar gaf Anna korta, frånvarande svar. Ja, det tycktes nästan, som om hon knappt varit medveten om att modern var närvarande.

Fru Norman begrep mindre än någonsin förut sin dotter. Men när hon gick derifrån, hade hon en treflig förnimmelse utaf att det numera icke behöfdes, att hon nu med godt samvete kunde öfverlemna omsorgen om henne åt en annan. Och hon kände sig så innerligt tacksam derför. —

Anna klädde hastigt af sig och lade sig. Ljuset hade hon lemnat att brinna på toiletten. Så blef hon med ens medveten om att någonting verkade störande. Hon steg upp och släckte ljuset. Derpå låg hon åter helt stilla, ihopkrupen, med täcket uppdraget ända upp till öronen.

Minnet utaf förmiddagen steg upp för henne, men det var så länge sedan dess. Hon tyckte, att det alls icke varit hon, som då tänkt allt det der. Ja, hvad hade hon egentligen tänkt? — Det hade allt försvunnit, och någonting annat hade kommit, någonting, som hon icke väntat... Medan hon låg der med slutna ögon, steg det varmt upp uti henne, hon kände en stickande smärta uti strupen, hela ansigtet — och så började hon gråta, allt. häftigare, allt hejdlösare. Hon borrade ansigtet in i dynan, hon ville öfvervinna gråten, kämpade emot den, men som en flod, som länge varit innesluten, störtade tårarne fram.

Och medan hon grät, framstammade hon helt högt: »Jag är så lycklig, så lycklig...» Hon upprepade det oupphörligt. Hon måste säga någonting och fann intet annat ord.

Så somnade hon, halft bedöfvad af den häftiga gråten, med kinderna våta af tårar och med detta enda ord på sina läppar.

XII.

Ännu samma afton flög ryktet kring staden, att Anna Norman och Karsten Rode voro förlofvade. Man hade sett dem arm i arm på gatan, strålande af lycka.

Har ni hört nyheten? — Att han nu verkligen tog henne! — Tänk, lilla Anna Norman! — Kan det månntro *verkligen* vara sannt? — Ha de redan skickat kring korten? —

»Jaså, att Karsten ändå sist och slutligen nappade på kroken!»

Den sista anmärkningen gjordes af Gösta Kronfelt. Han hade fått höra den stora nyheten hos en bekant och var nu på väg till Stern, för att närmare höra åt, huru det stod till med den saken.

Stern hade mycket brådtom. Han skulle ut och äta qvällsvard på operakällaren, skulle der träffa ihop med några andra. Kronfelt följde med ett stycke.

»Jo, visst är det sannt», sade Stern. »Jag har

sjelf sett dem i dag på förmiddagen... Hand i hand! — Kan du tänka dig någonting mera idylliskt!» skrattade han.

»Ja, hon lär allt vara en smula idyllisk utaf sig, har jag hört. Tänk, att Rode ändå lät fånga sig!»

Stern såg fundersam ut. »För resten begriper jag det nog», sade han, »— att han är förälskad. Flickan har en egen charme, och Karsten är en Feinschmecker. Men till hustru —! hm... Nå, tycke och smak äro ju, Gud ske lof, olika...» Han fick öga på ett par helsande fruntimmer på andra sidan gatan och tog af sig hatten.

»Fröken Törner och friherrinnan», sade Kronfelt, »Hör du, jag tyckte, att friherrinnan vinkade.»

»Hon vill väl höra närmare om den stora nyheten... Adjö med dig!» Han skyndade öfver gatan.

Fru Mary hade alldeles glömt alla små obehagligheter, hon haft med Stern — hon var så ifrig, att få höra någonting nytt angående dagens evenemang.

»Jaså, att ni sjelf träffade dem, herr Stern! De strålade naturligtvis —»

»Naturligtvis», sade Stern. Han var förströdd och sneglade från sidan på Elma Törner, som hade blifvit mörkröd vid hans helsning.

»Men det är ändå underligt. Jag var hos Normans i dag på morgonen, och då visste tant ännu ingenting om hela saken. Månntro de ha varit hemligt förlofvade? — utan att ens hennes mor vetat utaf någonting?» Hon såg frågande på honom.

»Jag vet det verkligen icke», sade han kort. Han hade egentligen blott för att få tala med Elma, kommit öfver till dem. Han hade ingen lust att ånyo besvara alla frågor angående förlofningen. För resten kände han så väl till alla fru Marys anmärkningar, när det gällde en förlofning. Han började i något lägre ton tala med Elma.

Fru Mary brann utaf begär, att få säga allt det som hon visste, eller trodde sig veta. Att det var fru Norman, som ställt till hela saken. Hon hade så gerna bragt honom till att sjelf tala om allt; hon kunde ju egentligen icke gerna börja dermed — fru Norman var ju hans faster. Men nu brydde han sig endast om att tala med Elma.

Hon betraktade dem — Elmas rodnande ansigte, det intresserade uttrycket i Sterns ögon, när han lyssnade till henne. Hennes vana öga kunde icke misstaga sig på sådant der. Stern tycktes verkligen mena det allvarsamt denna gång.

Det vore för resten nu alls icke illa. Det var ett godt parti, isynnerhet som Elma hvarken var vacker eller klok och annars icke hade några utsigter. Fastän det alltid var en smula förargligt att tänka, att Stern ifrån *henne* gått öfver till systern. Men tillika kändes det liksom ett slags godtgörelse, att han just valde hennes syster. Det var nästan, som skulle han uti Elma älskat ett stycke utaf henne sjelf.

Fru Marys sinne mjuknade allt mera. Sådant der utöfvade alltid ett lugnande inflytande på hennes

sinne och gaf hennes tankar ny sysselsättning. Hon hade till och med glömt hela nyheten om Annas förlofning, så upptagen var hon med att i tankarne arrangera det nya partiet.

Han följde de båda fruntimren ända till friherrinnans dörr; Elma skulle på qvällen till Adlerstedts. När Stern tog afsked, tryckte fru Mary hjertligt hans hand.

»Ni har icke visat er hos oss på så länge, magister Stern! Knut frågade nyligen efter er...» Och så, när hon redan stod i trappuppgången: »Glöm icke bort!»

När de gingo uppför trappan, såg hon pröfvande på Elma. Den der röda rosetten i hatten klädde henne egentligen icke — det hade bort vara en grön... Elma hade stark färg...

»Vet du, Elma —» Hon stannade och tog henne smeksamt om lifvet. »Den der hatten du har, klär dig bra... Men den vore ännu nättare, om du hade någonting grönt som garnityr. Jag tror, jag har ännu ett stycke grön sammet... Du, vi sprätta bort den röda rosetten, — och jag lagar någonting riktigt nätt utaf den gröna sammeten. Jo?» —

Hos Normans var fullt upp med arbete. Annas bröllop skulle stå redan på sensommaren. Fru Norman hade med fästmannen aftalat allt, — han var otålig och ville icke vänta längre än det var nödvändigt.

Fru Norman hade en smula fruktat för att Anna skulle göra invändningar. Men Anna hade gått in på

allt, varit nöjd med allt, det var nästan, som skulle allt detta icke alls rört henne. Så att fru Norman slutligen utan att fråga Anna gjorde som hon tyckte.

Anna var mycket förändrad. Den fordna säkerheten var borta. Hon hade hängifvit sig åt någonting, som hon icke kände, någonting nytt, om hvars tillvaro hon förut ingenting vetat, och detta medvetande gaf åt hennes väsen någonting stapplande, som ofta antog formen utaf mild efterlåtenhet.

»Qvinnan uti henne har vaknat», sade fru Norman till Rode. »Hon har blifvit en annan —» Och hon tillade med en känslofull blick: »Kärleken har utfört sitt underverk.»

Rode svarade blott med ett småleende.

Han kände sig mycket lycklig och innerligt förnöjd med det steg, han tagit. Han hoppades uti Anna få just den hustru, han önskade. Och hon hade blifvit så vacker — tyckte han — nu, när det barnsligt sträfva bortfallit, och de qvinligt veka sidorna mera framträdde. Att hennes öppenhet och förtrolighet äfven försvunnit, tog han just för det säkraste tecken på hennes vaknade kärlek.

I sjelfva verket hade Anna genom detta nya, som vaknat inom henne, förlorat det säkra medvetande om sig sjelf, och hon kämpade nu förgäfves för att återvinna det. Hon var visst lycklig, men på ett annat sätt än hon tänkt, att hon skulle bli det. Ömheten, som hon kände för honom, oroade henne genom sin

styrka, och hon tyckte, att hon måste skämmas för den, gömma bort den, så att ingen, icke ens han sjelf, skulle få reda derpå. Det berörde henne nästan som någonting fysiskt obehagligt, när han i andras närvaro smekte henne, eller på något sätt gaf till känna, huru nära de stodo hvarandra. Han kom också småningom underfund med denna egendomlighet hos henne och respekterade den, fastän han tyckte, att det egentligen blott var en barnslighet hos henne.

Han förstod icke huru absolut okunnig hon var om allt det, som kärlek och äktenskap innebära, och att all hennes osäkerhet, allt det motsägande hos henne, kom sig endast deraf. Den fantasiverld om lifvet och kärleken, som hon byggt upp för sig, hade råkat i strid med verkligheten och med de känslor, som vaknat inom henne. Hon kände böjelser uppstå hos sig, hvilkas existens hon aldrig anat, och för hvilka hon kände en obestämd fruktan, ja, skam. —

I början på sommaren, midsommartiden, foro de alla ut till Nygård. Blott fru Norman stannade i staden, upptagen som hon var af omsorgen för Annas utstyre.

Dagarne voro vackra, klara och icke alltför varma, dessemellan kom något lätt, uppfriskande sommarregn. Jasminen stod i full blomning långsmed husväggen, och på rosenbuskarne på den stora gräsplanen framför verandan började de första rosorna slå ut. Hvar morgon, när de möttes under lindarne, der kaffet brukade

drickas, räckte Rode en ros åt Anna, som hon sedan hela dagen bar vid sitt bröst.

Det var en lugn, lycklig tid. De seglade, redo ut och gjorde långa promenader. Fadern var nästan ständigt uti deras sällskap. Han hade blifvit ännu mildare uti sitt sätt och ännu mera efterlåten, och hans väsen gentemot Anna bar prägeln utaf ett mildt vemod, som skulle han under dessa stilla, sommarljusa dagar taga afsked utaf henne för lifvet — taga afsked med medvetandet om en skuld emot henne, som han icke mera kunde godtgöra, och för hvilken han med tusen små uppmärksamheter bad henne om tillgift.

En afton hade de rott ut på sjön — Axel, Rode och Anna. De återvände temligen sent, och Axel stannade nere vid båthuset; han ville bada, påstod, att vattnet just om qvällen kändes mest uppfriskande. Så gingo Rode och Anna allena upp genom lindallén.

Det hade under färden förts en liflig debatt om hvad lycka är, för det mesta mellan Anna och Axel. Rode hade mest suttit tyst och hört på. Slutligen hade Axel halft skrattande utbrustit: »Ja, hvad är det nu värdt att tala om sådant med dig. Du, som är förlofvad... sitter naturligtvis ända upp öfver öronen i illusioner...»

Anna såg på Rode. Det låg en mild, nästan vemodig värme uti hans blick, som grep henne. Saken var den, att han befann sig uti en melankolisk stämning, som ännu hade förhöjts genom kontrasten mellan de uttalade åsigterna. Axel, full af denna lef-

nadströtta pessimism, som vanligtvis följer på de första erfarenheterna inom ungkarlslifvet, och Anna med sina fantastiska drömmar om en fullkomlig lycka, för hvilken hon förgäfves sökte efter ett motsvarande uttryck.

Nu gingo de långsamt, arm i arm, under lindarnes täta löfhvalf, der luften låg tung af fuktighet, doft och mörker. De tego båda. Anna kände sig så underligt upprörd. Med ens började hon darra i hela kroppen. Och följande en oemotståndlig impuls smög hon sig närmare intill honom, och han lade sakta armen kring hennes lif. Så kommo de fram till bänken utanför verandan. I matsalen brann lampan, och de sågo Norman gå af och an derinne med stora steg. Utan att säga ett ord, liksom uti en tyst öfverenskommelse, satte de sig på bänken.

Så började han tala. Han talade om lyckan. Huru man i ungdomen gör sig alla möjliga öfverspända idéer om lycka, som man sedan dyrt måste plikta för.

»Den verkliga lyckan, den, som sedan kommer, är någonting helt annat. Den är icke sådan man tänkt sig den, — men mycket, mycket bättre. Lugn och säker och värmande —» Han slöt henne fast intill sig, medan han talade.

Hon lösgjorde sig en smula häftigt ifrån honom. »Du menar väl icke att Axel har rätt?» sporde hon.

»Nej — visst icke! Han är i den åldern, då man lutar åt den andra öfverdriften — att neka till, att

det finnes lycka. Det ger sig nog med tiden. Efteråt inser man att lyckan finnes, men att den icke är sådan, som man tänkte sig den... Kan du förstå mig?»

Hon såg tankfullt framför sig. Hennes ögonbryn sammandrogos. Så skakade hon på hufvudet.

»Jag vet icke. Kanske...» Hon reste sig. »Det gör ondt...» sade hon nästan häftigt, »— när du talar så.»

»Älskade», sade han och drog henne åter ner till sig. »Hvarföre säger du så? — Kan du då icke inse, att jag, som så länge förgäfves har sökt efter lyckan, vet det bättre än du, som är så ung?» Han böjde hennes hufvud till sig och kysste henne. »Vi två skola åtminstone blifva lyckliga — och det är ju hufvudsaken. Hvad lyckan sedan är...?»

De sutto ännu en stund derute, tills fadern kom ut på verandan och upptäckte dem.

Några dagar senare reste de åter in till staden. —

De sista veckorna gingo som i en dröm för Anna. Hon hade mycket att uträtta, måste följa med modern till sömmerskor och i butikerna... Men den inre oron tilltog, allt efter som bröllopsdagen närmade sig.

Den var utsatt till början af Augusti. Derefter skulle det unga paret göra en bröllopsresa till Sverige, Norge och Danmark. I September skulle de återvända, och det blef aftalt mellan Norman och fästmannen, att Anna då en tid skulle vistas på Nygård. —

Den 12:te Augusti stod bröllopet.

Fru Norman hade gjort det så ståtligt hon kunnat, och när hon i sin tunga mörkbruna atlasklädning med långt släp gick genom rummen, som småningom fylldes utaf en talrik skara inbjudna gäster, strålade hennes ansigte af förnöjelse.

»Det är, min själ! — ingen småsak att ha en blifvande senator till svärson!» hviskade Stern till Reinhold Holst.

Holst nickade kort. Hans ögon formligen slukade friherrinnan Adlerstedt, som i en mörkröd, djupt dekolleterad sidenklädning småleende hängde vid sin mans arm. Men hon gick förbi, utan att låtsa se honom.

Hilda Holst hade icke kommit. När fru Norman, som i sin öfversvallande glädje kände ett behof af att säga ett vänligt ord åt hvar och en, frågade efter henne, fick fru Holst efter en lång inledning och mycket stammande fram, att Hilda hade en så svår hufvudvärk.

Det var icke ofta, som den goda, öppenhjertliga fru Holst sade en osanning. Men att hon denna gång icke for med sanningen, det hade ett barn kunnat märka. Ty i sjelfva verket förhöll det sig helt annorlunda med den saken.

När inbjudningarne kommo, hade Hilda efter en hastig blick häftigt kastat dem ifrån sig. »Jag kommer icke att gå!» Och när modern helt förvånad sagt: Nå, men du håller ju nog af lilla Anna Norman?» då hade hon helt kort svarat: »Ja — just der-

för går jag icke. Det skulle göra mig ondt att se, huru de schackra bort barnet. Det är rentaf vederstyggligt!»

Fru Holst var så förvånad att hon vågade en invändning.

»Men kära Hilda! — hon är ju väl fyllda nitton år. En ung flicka är väl intet barn heller!»

»Men hon är okunnig som ett barn — så mycket känner jag henne.»

»Okunnig...?»

»Ja —» Hon såg modern rakt in i ögonen, »om allt det som äktenskapet innebär. Framför allt om dess fysiska sida.»

Fru Holst blef så häpen, att hon förstummades. Så slog hon i högsta förfäran ihop händerna. »Och du talar om sådant der! Du, en ung flicka! Huru *kan* du!»

»Ja, säg sjelf, visste du utaf någonting, när du i tiden gifte dig? Det var väl en treflig öfverraskning — eller huru?»

Fru Holst började gråta. »Att du kan tala så till din egen mor! I min tid tänkte ingen ung flicka på sådant der, — allraminst, när hon skulle gifta sig. Det är ju oanständigt tal, som du för. Huru har du blifvit sådan? Ack, jag har väl varit allt för efterlåten...»

Hilda ryckte på axlarna. »Det är väl den nya tiden, kära mamma... I alla fall får du gå ensam på denna tillställning. Stackars Anna!» —

Vigseln egde rum kl. 3. Tre timmar sednare stod det unga paret på ångbåten och vinkade sitt sista farväl. Men åskådarne på stranden kommo öfverens om att det måste vara sannt, hvad ryktet berättade om Anna Norman. Hon såg kall och känslolös ut, der hon stod med båda händerna stödjande sig mot relingen, likblek i ansigtet.

Nere i hytten hade hon tagit afsked utaf sina närmaste. Hon var lugn och fåordig som alltid och besvarade alla de goda råd hennes mor halft hviskande gaf henne med samma orörliga ansigte. Fru Norman smälte i tårar, och mot hennes öppet visade sorg gjorde dotterns köld ett starkt afbrott.

Blott när fadern för sista gången slöt henne i sina armar, kände han, huru en skakning, som en våldsamt undertryckt snyftning, gick genom hennes kropp. Det gick genast åter om — och de gingo. Men vid landgången såg han ännu en gång tillbaka på henne, och han uppfångade en ångestfullt spörjande blick...

Nu stod hon och stirrade bort på den tätt sammanpackade menniskomassan på bron — medan ångbåten långsamt, under maskinens korta flämtande ljud, utstötande stora moln af hvit ånga, vände, och de efterlemnades hurrarop genljödo omkring henne. Hon kunde ännu urskilja faderns bleka, sorgfulla ansigte, — och nu — i afskedets stund — kände hon, huru högt hon älskade denne fader. Hon grep stadigt i ledstången — så att fingrarne hvitnade, hennes

strupe sammandrogs smärtsamt, och blicken skymdes af tårar.

Rode stod bredvid henne. Han såg strålande lycklig och mycket upprörd ut.

Ångbåten gled ut ur hamnen, farten blef allt hastigare. Hon såg menniskorna på bron blott som en tätt sammanpackad mörk massa med några ljusa punkter emellan. Men allt fortfarande höll hon sina ögon fästade på det ställe, der fadern stod. Och ännu när allt redan sjunkit ner bakom böljorna, stod hon orörlig — stirrande ditåt.

De passerade skärgården och kommo ut i öppna hafvet. Vinden friskade på. Rode fick henne slutligen halft med våld att gå in i rökhytten, der lampan redan var påtänd.

Han beställde thé, men hon ville icke ha någonting. Hon lutade sig tillbaka i soffan med slutna ögon. Han tyckte, att det bleka, fina ansigtet såg så rörande skönt och hjelplöst ut.

Han böjde sig fram mot henne och lade armen kring hennes axlar.

»Kom ner i hytten, min älskling», bad han. »Det är kallt här uppe — och du ser så trött ut, min lilla hustru!»

Han drog henne med mildt våld upp från soffan. Hon gjorde ett svagt försök att göra motstånd, medan hon mumlade någonting om att det icke var kallt... men han släppte icke sitt tag. Med ena armen om hennes lif ledde han henne ner för salongstrappan.

Städerskan, som mötte dem me den bricka med öl och sodavatten, stannade och såg efter dem. Så skyndade hon upp till de tyska handelsresandena som redan för andra gången ringt efter det beställda.

II

Efter.

I.

I slutet af September återvände det unga paret till fäderneslandet, och det gjorde Anna ett barnsligt nöje att efter sin smak ställa och arrangera allt i deras nya hem. Karsten var så snäll, han gaf henne alldeles fria händer och hemtade ofta någon ny vacker prydnad åt henne, en vacker vas, en statyett eller någon rar blomma. Fru Norman strålade utaf belåtenhet. Hon kände sig god vän med hela verlden och kom dagligen ånyo underfund med, huru mycket hon ändå höll utaf Anna. Hon hade blifvit mycket religiös och besökte kyrkan ännu flitigare än förut; hon var så tacksam att vår Herre trots Annas bångstyrighet ändå fogat allt till det bästa.

Norman hade ifrån Nygård kommit in till staden, för att taga emot det unga paret. Han var dagligen hos Anna. Han brukade i timtal sitta i gungstolen i salen, rökande en cigarr efter den andra, medan hon ställde om möblerna och berättade om sin resa. En

eftermiddag kom han fram med att Anna hade lofvat, att efter hemkomsten fara ut till Nygård med honom. Han skulle nu resa efter två dagar. Om hon ville följa med honom? —

»Ja, det skulle kanske nog göra henne godt», menade Rode. Han såg bort till Anna, som stod och arrangerade några vaser på kakelugnskransen. »Hvad tycker du, liten?»

Anna svarade icke genast. Hon hade alldeles glömt bort den öfverenskommelsen. Hon såg tvekande ut. Nu — till Nygård! Tanken att der vara ensam med fadern var henne nästan obehaglig.

»Jag vet icke —» började hon tvekande.

»Ja, jag kan naturligtvis icke följa med dig», sade Rode. »Så att om det är den orsaken —»

Han kom upp till henne och klappade henne på kinden, »— om du icke har lust att fara ensam, barn, så stannar du naturligtvis hemma hos mig», sade han och kysste henne.

Så vände han sig till fadern. »Ja, ser du, kära pappa! — det är nu engång så att hvad en ung flicka lofvar, det håller sällan den unga hustrun!» Han såg helt strålande ut, när han gick in till sig, der budet från senaten väntade.

Norman satt tyst och såg på sin dotter, och hans hjerta krymptes smärtsamt ihop. Hade hon alldeles och för alltid vändt sig ifrån honom? Han var utesluten ifrån hennes förtroende — det var ju helt

naturligt, nu, när hon hade Karsten, men det kändes ändå tungt för honom, han, som haft all sin kärlek koncentrerad på henne.

Anna stod med hufvudet sänkt och läpparne ihoppressade, som tänkte hon efter. Fadern kände så väl till denna ställning ifrån fordna tider. Hon var villrådig och visste icke, hvad hon skulle göra. Men naturligtvis — om hon icke ens för en kort tid ville lemna Karsten — fadern måste ju vika för makens rättigheter.

Hon höjde hufvudet och deras blickar möttes. Hon läste sorgen uti hans ögon och kom fram till honom.

»Var icke ledsen på mig, pappa, men jag kan icke komma till Nygård.»

Han lade armen kring hennes lif. »Nej, min flicka, det begriper jag så bra. Du skall icke tro, att jag är ledsen... Det är ju helt naturligt, att du icke vill lemna Karsten.»

»Det är icke just det», sade hon långsamt. »Men — ser du! — det är så ensamt på Nygård. Jag skulle der ha ingenting att göra...»

Fadern såg förvånad på henne. »Men du kan ju nu göra detsamma der som förut. Vi voro ju så ofta ensamma på Nygård — vi två. Och du trifdes bra.»

»Ja, det var då», sade hon. »Då var det icke som nu. Då satt jag bara och fantiserade och drömde

— åh, jag var så barnslig —» Hon såg småleende på honom.

Han förstod henne icke rätt. Han såg blott att det icke var för Rodes skull, hon ville stanna i staden. Kanske hon ändå, när allt gick omkring, kom med honom. »Du har ju ännu två dagar att betänka dig», sade han.

»Nej, nej», sade hon otåligt. »Nej, jag har ju redan sagt, att jag icke kan och icke vill komma —»

Hon började tala om någonting annat, och fadern återkom icke mera till sitt förslag.

Men Anna hade sjelf börjat fundera på saken. Hvarföre var tanken på denna resa henne så obehaglig? Hon var rentaf rädd för ensamheten der. Det var väl ändå sist och slutligen det, att hon icke ville lemna Karsten. Hon kände nästan ångest för att någonting skulle afbryta detta lif med honom, som för henne redan blifvit en vana.

Engång hade hon med Karsten talat om de idéer om kärlek, hon haft som flicka. Hon hade icke sagt många ord, innan han skrattande tog henne om lifvet och kysste henne.

»Ja, du var allt bra dum, du! Jag var ibland riktigt rädd för att du aldrig skulle lära dig förstå. Men, ser du, just derföre var du så söt...»

Så hade modern kommit, och samtalet hade afbrutits. Men Anna återkom icke heller till det. Hon kände, att det icke så mycket intresserade honom,

ja, att han kanske icke riktigt förstod, hvad hon menade.

Det var egentligen icke just mycket de talade om. Små dagliga händelser, minnen från deras bröllopsresa, om bekanta... dessemellan — men ganska sällan — reflektioner öfver sällskapslifvet, som till hälften voro elaka qvickheter, till hälften pikanta historier, som Karsten var mycket intresserad utaf, och Anna icke förstod.

En afton i November voro de bjudna till Törners på en större tillställning. Först hade Anna vägrat att gå. Han frågade efter orsaken, och då kom det fram, att hon tyckte att sådana tillställningar voro gränslöst tråkiga. »De prata der om allt möjligt, som icke intresserar mig det minsta. Jag har alls icke trefligt och blir alltid så trött och sömnig. Jag har verkligen ingen lust att gå dit.»

Då hade Rode blifvit riktigt ledsen — för första gången. Hvad skulle det der nu vara för dumheter? — Dumma inbillningar... »Det kommer sig egentligen bara utaf egenkärlek. Du tycker dig vara bättre än de andra», slutade han.

De hade gått den aftonen. Men sedan hade Anna mycket grubblat på saken. Var det verkligen bara egenkärlek? Hon rådde ju icke för att sådant der icke roade henne — huru kunde nu Karsten komma och säga någonting sådant? Ja, huru kunde han...? Hon hade småningom kommit underfund med en hel hop saker, som hon förut icke haft ögo-

nen öppna för. Karsten gick ju nog sjelf ofta åt sällskapslifvet, men nu, när hon ville emancipera sig derifrån, kallade han det egenkärlek. Hon började få en känning utaf att hela hans väsen hade slagit rot just uti detta samma sällskapslif, och att han egentligen bäst trifdes der. Hon mindes mycket, som hon hade sagt, innan de blefvo förlofvade, och som han då hade varit förtjust uti. Nu blef han förargad, om hon kom fram dermed och kallade det öfverspända dumheter. Hvaraf kom det sig? —

Men alla sådana tankar behöll hon för sig sjelf. Och de växte och växte — sakta, utan att hon sjelf märkte utaf det, tills de hade dragit liksom en mur mellan honom och henne. Men ingen utaf dem såg muren. —

Karsten Rode var mycket nöjd med sin hustru. Och han hoppades, att han småningom skulle blifva ännu nöjdare med henne.

Under förlofningstiden hade fru Norman låtit många antydningar om Annas envishet, hennes sjelfrådighet o. s. v. undfalla sig. Han märkte det nog, men i sin blinda förtjusning brydde han sig icke om det. Det skulle nog allt utjemnas, blott hon engång var hans egen lilla hustru. Modern hade ju icke förstått henne, och just sådana qvinnonaturer som Annas, en smula trotsiga och viljestarka, de läto alldeles böja sig, när kärleken kom. Hon hade nu redan mycket förändrat sig, och småningom skulle det nog lyckas honom, att forma henne alldeles efter sitt sinne;

det dagliga lifvets små bekymmer och omsorger skulle lära henne, huru ljuft det är att gifva efter och försaka för den, man älskar. Han ville tålmodigt bida sin tid.

Efter återkomsten från bröllopsresan hade fru Norman lyckönskat honom till den stora förändring, som försiggått med Anna och tackat honom med tårar i ögonen. Det smickrade Rode icke så litet, att han hade lyckats uppnå det, som modern icke uppnått: att böja Annas vilja. Han tänkte med glädje på framtiden. Alla öfverspändheter och sjukliga öfverdrifter, som han ibland observerat hos henne, skulle nog småningom försvinna, hon var ännu så barnslig! — och han ville fortfara, att behandla henne med vänlig bestämdhet. Sist och slutligen gaf hon ändå efter för honom, som nu sist, när det gällde besöket hos Törners. Han närde till och med det hoppet, att hon med sin ovanliga begåfning och sitt skarpa hufvud skulle bli stjernan uti deras umgängeskrets. Kort och godt, han var nöjd med sitt val, och att det ännu fanns mångt och mycket hos henne, som behöfde slipas och omformas, det gjorde henne blott ännu intressantare och mera tilldragande i hans ögon. Hon skulle då liksom blifva hans verk.

Han hade redan några gånger lagt märke till, att hon ofta motsade fru Norman, och han hade föresatt sig, att engång förebrå henne det opassande uti ett sådant beteende. Anledningen till att utföra denna föresats kom snart.

De voro hos modern, och talet kom på Hilda Holst. Fru Norman yttrade sig förklenande om denna, och Anna motsade henne. Rode hade icke blandat sig i dispyten, men när de kommo hem, brast det löst hos honom. Huru hon kunde uppträda så vanvördigt emot modern? — I början försvarade Anna sig med att hon hade rätt, men han brydde sig icke om att svara derpå. Och så teg hon med ens och såg på honom, der han stod, uppretad genom hennes motsägelser, mörkröd i ansigtet.

»Att bemöta sin egen mor på det sättet! Det är ju — oqvinligt! Ja, det är ett hårdt ord, det hårdaste man kan säga en qvinna...» Han såg huru hennes ansigte förändrades, och han fortfor lugnare: »Jag måste engång säga det åt dig, Anna lilla. Det är hög tid, ty mig tyckes, att egentligen ingen någonsin har sagt dig sanningen. Den enda, som gjort det, var din mor, och på henne hörde du icke. Du må tro, att det djupt smärtar mig, att nödgas säga någonting sådant åt min egen hustru...» Han klappade hennes kind. Han hade sänkt rösten och såg helt vänlig ut. Han hade ju fått henne att vara tyst. »Kan du icke försöka, att bli annorlunda mot mamma? Gör det nu för min skull, min lilla hustru.»

Hon drog sitt hufvud icke undan hans smekning. »Hade jag då icke rätt?» frågade hon. »Du vet, att det, som mamma berättade om Hilda, icke är sannt.»

»Rätt... En ung qvinna bör icke jemt och ständigt pocka på sin rätt, som du gör, allraminst gent-

emot sin egen mor», sade han ånyo i en uppbrusande ton. »Det är ytterst opassande att bete sig så.»

Hennes ansigte fick ett hårdt, afvisande uttryck. Hon stod en stund tyst med ögonbrynen ihopdragna och sammanpressade läppar.

»För mitt beteende ansvarar jag nog sjelf», sade hon ändtligen, »du behöfver icke besvära dig med den saken.» Hon såg på honom med en underligt kall blick, och hennes läppar darrade en smula. »För resten tror jag knappt, att du riktigt känner mamma», sade hon. »Men det kan nu allt vara detsamma —»

Hon gick hastigt. Hon ville dölja för honom tårarne, som bröto fram. Hon kände sig mycket olycklig och ensam. Han stod liksom långt borta ifrån henne, han förstod henne icke.

Han stannade qvar med en obehaglig känsla utaf att han stött på någonting, som var hårdare än han trott. Kanske också annorlunda... Och för första gången sköt den tanken upp inom honom, att han kanske ändå begått ett misstag, och att det icke skulle falla sig så lätt, som han tänkt, att forma henne. Det var en märkvärdigt hård, oböjlig ton uti hennes röst...

Men när han satt på sitt rum och rökte, kom han åter på andra tankar. Det var nu engång hennes egendomlighet, utan fel var ingen, och deri just låg det sköna uti äktenskapet, att det var ett slags uppfostran. Det var kanske en mycket svår uppgift han öfvertagit, ty han märkte allt tydligare, att det just var det, som fullständigt fattades henne: uppfostran.

Men ingenting kan ske på en dag, han hade också kanske varit alltför häftig. Och att hon älskade honom, det visste han ju.

Men för Anna blef denne scen en ny källa till grubblerier. Hvad var det, som gjorde, att hon dag ifrån dag, alltefter som hennes egna tankar växte, kände sig mera främmande för honom? —

När Rode var sysselsatt, brukade Anna göra långa, ensamma promenader, för det mesta i stadsparken, der de så ofta varit tillsammans som förlofvade.

Hösten var lång och mild, med vackra, soliga dagar, den klarblåa himmeln mot horisonten förtonande i blekgrått. Långsmed vägarne låg det torra löfvet i stora hopar, träden stodo helt stilla, icke en fläkt rörde sig. Midt ibland björkarne, med sina i brunrödt skiftande blad, stod en ung lönn — den blänkte klargul, som en fläck solsken i skuggan, och öfver vägarne föllo trädens afsmalnade skuggor med klart, blekt höstsolsken emellan.

På den stora festplatsen i midten af parken lekte skolgossarne under fristunderna. Under skrik och stoj sprungo de af och an, medan bollen flög högt upp, for ner, studsade tillbaka från marken, och sköt förbi gossarne, in på vägen. De voro efter den, en hel hop, röda och svettiga, några utaf de modigaste i skjortärmar, under oafbrutet ropande med hesa strupar.

Dit gick Anna nästan dagligen, och hon kunde vandra der i timmar. Hon tänkte icke på den tid,

då hon som flicka gått här med Karsten. Det låg nu så långt tillbaka, och hon tyckte, att det alls icke varit hon, som då vandrat här; det, som hon då tänkt och talat, angick henne knappt nog mera. Lifvet var annorlunda än hon trott — och hon sjelf var också annorlunda.

Hon kunde länge sitta och se på gossarnes lekar. Hon blef intresserad utaf dem, kunde rentaf längta efter att sjelf få kasta sig in i detta yra hvimmel, ropa med dem, springa efter bollen genom den klara, lätta höstluften...

Hon kom alltid uppfriskad hem ifrån en sådan promenad, med röda kinder och glänsande ögon.

»Nå, hvar har du hållit hus i dag, barnet mitt?» frågade Rode och tog henne smekande under hakan. Han hade tagit för vana att behandla henne en smula faderligt. Det föll sig också helt naturligt.

»I parken.»

Rode såg smickrad ut. Dit gick hon naturligtvis för att uppfriska gamla, ljufva minnen.

»Jaså — derifrån får du då alltid dina röda kinder och strålande ögon... Det är väl en trolldryck du dricker der? — Ja, ja — du!»

Han kysste henne. Hon smålog blott till svar. Hon kände sig glad och lätt om hjertat. —

Så gick hösten. Men allt efter som det döda löfvet hopades på vägkanterna, och träden blefvo naknare, blef också stämningen en annan. Mera tung och trist — den drog henne med sig, och det fanns dagar

då skolpojkarnes jubel nästan smärtsamt skar henne i öronen.

I December föll den första snön. Några dagar senare gick Anna åter på sin vanliga promenad. Men det gaf henne ett stygn i hjertat, när hon såg denna hvita, tröstlösa ensamhet framför sig. Hon stannade vid porten och såg en stund in i parken. Blicken fördjupade sig mellan de smärta, hvita björkstammarne, som stodo med tjock snö på alla grenar, den följde vägarnes nät, som aftecknade sig en smula mörkare mot den hvita snön... Hon började frysa vid blotta tanken på att gå der, ensam i denna tystnad, denna döda, hvita köld — och hon vände om.

Sedan den dagen hade hon icke mera gått till stadsparken.

II.

På förmiddagen hade det sett ut, som om himmeln velat klarna. Men fram mot middagen började stora svarta moln stiga upp i vester, och folk, som förstodo sig på saken menade, att nu skulle det bli sjufaldt värre, än det hade varit. Ty vinden hade friskat upp, och det såg nästan ut, som ville det ställa till ett yrväder.

Tretiden började dansen. Molnen utbredde sig redan öfver hela himmeln — ett tungt, jemnt täcke — och så började det snöa. Först kommo enskilda stora flingor, som af vinden drefvos framåt gatorna, men för hvarje ögonblick blef snöfallet tätare, medan vinden växte till storm, som dref stora moln af snö framför sig. Mörkret föll på.

Det såg ut, som skulle snön komma från alla sidor. Ner från himmeln och från hustaken och upp-ifrån marken hvirflade snömolnen. Stormen förde dem ihop i skyhöga drifvor, medan den sida, som

låg i lä af husen, var blanksopad, så att gatstenarne stucko fram mellan den gråaktiga isen. Luften inhöljdes uti en tjock, hvit slöja, genom hvilken gaslyktorna lyste matt med ett oroligt fladdrande sken.

Genom den hopade snön, kämpande mot den hvassa stormen, arbetade Hjalmar Stern sig fram. Paltåkragen hade han slagit upp och stuckit händerna i fickorna. Med framåtböjd öfverkropp stretade han fram; men när emellanåt litet ljus ifrån någon lykta föll på hans ansigte, kunde man nästan tro, att verlden var upplyst af klart solsken. Han strålade af förnöjelse.

Hjalmar Stern hade allt skäl att vara belåten. Han kom just ifrån Törners, der han friat till Elma och fått ja. Middagen hade varit lifvad — det hade druckits champagne, och kandidaten hade hållit ett tal för sin tillkommande svåger. Ett improviseradt tal naturligtvis, till Sterns stora förvåning. Ty improviserade tal voro annars icke just Henrik Törners styrka. Men detta hade till och med på sina ställen varit qvickt, och den broderligt varma tonen, han anslagit, hade verkligen rört Stern ...

En stark stormil tog fatt i honom och tryckte honom tillbaka mot hörnet. Den hade så när kastat omkull honom i snödrifvan. Med en undertryckt svordom reste han på sig och stannade under skyddet af ett dörrtak, för att stampa snön ifrån fötterna och skaka sin paltå en smula. Så fick han en idé.

Ja, man kunde kanske titta in dit — helsa på

Karsten och Anna och berätta den stora nyheten, att han var förlofvad.

Han steg upp för trappan och ringde på.

Flickan som öppnade, bad honom stiga in i salongen, der frun var.

Det var varmt och trefligt derinne. I kakelugnen, borta i hörnet, brann eld. Det var det enda ljus, som upplyste rummet.

Anna satt i en låg, mjuk stol framför brasan. Hon räckte fram handen emot honom. Hon hade känt igen hans röst i tamburen.

»Du har då valt ett styggt väder till att göra visiter», helsade hon.

»Ja, jag har allt haft mina skäl dertill», genmälde han i munter ton. »Är Karsten hemma?»

»Nej. Söker du honom?»

»Nå, det kan vara detsamma —» Han satt och smålog för sig sjelf. »Nu skall du få höra!» sade han.

»Du ser ju riktigt strålande ut», sade hon och såg uppmärksamt på honom. »Hvad har då händt?»

Han tog hennes hand och klappade den. Hon drog den undan. »Nå?» frågade hon otåligt.

»Jo, du! — jag är förlofvad», sade han.

»Förlofvad!» utbrast hon. »Med hvem?»

»Ja, det måste du gissa.»

»Det kan jag verkligen icke. Du kan lika gerna säga det genast.»

»Med Elma Törner.»

»Elma! — jaså —» Hon såg in i elden, och ögo-

nen fingo ett frånvarande uttryck, som skulle hennes tankar ha fört henne långt bort.

»Nå, du är ju så likgiltig», sade han. »Är du alls icke glad?»

»När blir bröllopet?» sporde hon, utan att svara på hans fråga.

»Det är ännu icke bestämdt. Antagligen i höst, kanske också senare. Nå — men du har ju alls icke gratulerat mig!»

»Ja — naturligtvis. Jaså... Elma Törner...» Hon föll i tankar med hakan stödd mot handen.

Han satt framåtlutad och betraktade henne, medan han väntade på, att hon skulle fortsätta. Det såg ut, som hade hon ännu velat säga någonting. Men Anna fortfor att tiga. Och medan hon med ett uttryck af lugn tankfullhet stirrade in i elden, föll han på sitt håll i tankar, — angenäma tankar på en lycklig framtid. Så väcktes han genom hennes fråga.

»Huru gammal är Elma?»

»Tjugotre år.»

»Ja — hon är ju icke så alldeles ung. Men —» Hon såg icke på honom, medan blicken liksom skärptes, »— månntro hon riktigt noga vet hvad hon gör?»

»Vet hvad?» frågade han förvånad.

»Hvad hon gör, när hon gifter sig», sade hon och reste sig. »Vill du ha ljus? — Förlåt, att jag icke förr frågat derefter. Jag är så van vid denna belysning — och tycker om den!»

»Nej, tack! Jag tycker också om den... Huru

skulle hon icke veta hvad hon gör?... Hon älskar mig ju!» Han såg på henne med ett förnöjdt leende.

Hon smålog en smula tviflande. »Älskar —» upprepade hon. »Ja, det är nu ett så stort ord...» Hon satte sig åter på sin gamla plats framför brasan. »Jag tror knappt, att två menniskor förstå detsamma under ordet älska», sade hon.

»Hå — hvad du har blifvit filosofisk», skrattade han. »Sådana hårklyfverier! — Att älska det är... att älska, vet jag!... Och så gifter man sig på den saken!»

Hon såg snabbt och skarpt på honom. »Ja», sade hon med en ton, som hade hon kommit in i en ny tankegång. »Ja visst —» Hon ryckte stolen närmare hans. Hon såg liflig och intresserad ut. »Men tror du verkligen, Hjalmar, att alla älska så, att de skulle vilja gifta sig på sin kärlek?»

Han skrattade högt och slog med handen på sitt knä.

»Åh, Anna! — du är icke illa, du! — Det der var riktigt qvickt —» Han böjde sig allt ännu skrattande fram mot henne. »Jag undrar just, hvad du sjelf har gjort», sade han.

Men hon gjorde blott en afvärjande rörelse med handen.

»Nej, Hjalmar, nu måste du tala allvarsamt. Tror du, att alla menuiskor älska på samma sätt?»

»Nå — en liten skilnad lär det väl alltid vara... Men vet du, jag förstår mig nu alls icke på sådana

djupsinniga funderingar», sade han en smula otåligt. »Man kan icke förklara det. Det är alltför naturligt och enkelt för att kunna förklaras, ser du! —» tillade han i afgörande ton.

Hon svarade ingenting, och efter en paus fortfor han i allvarsam ton. »Det måste väl hvar och en afgöra med sin egen känsla, om det är den rätta kärleken, man känner. Den, som man kan gifta sig på...»

»Är det kännetecknet på den verkliga kärleken?» sporde hon.

Stern såg på henne. Så utbrast han: »Nej, men säg mig en sak! Bruka dina samtal med Karsten vara likadana?...» Och han tillade skrattande: »Då beklagar jag den stackars karlen. Att efter dagens bråk och göromål ännu vara tvungen, att syssla med sådana djupsinniga spekulationer.»

»Med Karsten? — Åh nej, —» Hon vände sig till honom med ett småleende: »Nej, med honom talar jag om annat... Men jag tänker ibland —» Hennes blick blef åter frånvarande.

»Det är just det dumma, att ni qvinnor icke ha något arbete. Då faller man naturligtvis på alla möjliga dumma tankar och osunda fantasier. Du ser för resten icke frisk ut, skall jag säga dig — och det kommer sig bara utaf onyttiga grubblerier.»

Hon reste sig. »Ja, det är mörkrets fel. I skymningen komma tankarne som objudna gäster. Nu tänder jag lampan och kör bort dem allihop —.» —

De sutto båda vid soffbordet. Hon hade tagit fram sitt arbete — en soffdyna. Han satt och såg på.

»Och det är det enda arbete du har?»

»Ja — det är åt mamma, en födelsedagsgåfva.»

De talade om förlofningen. Stern var glad, öppen och lycklig. Han berättade, huru han tänkte ställa allt uti deras nya hem. De skulle flytta in i det nya stenhus, som byggdes bredvid det, der Rodes bodde. Så talade han om Elma, huru hon sett ut, hvad hon sagt. Att hon led utaf bleksot och skulle fara för att bada i nästa sommar — till en badort i Norge. »Du. borde också ta dig en rekreationsresa, Anna.»

»Men jag är icke sjuk.»

»Åh, visst kunde du behöfva en liten uppfriskning. Isynnerhet då du sista hösten icke var på Nygård, som du ämnade, utan stannade i staden.»

»Jag hade icke lust.»

»Ja, det är ju helt naturligt, det förstår jag så väl, att du icke ville skiljas från Karsten. Men helsan är en vigtig sak, det vigtigaste utaf allt —» Han böjde sig fram och såg henne rakt in i ögonen: »Och du har nu bestämdt också bleksot», sade han.

Hon ryckte till, när han så der med ens kom henne så nära. Hon såg hastigt upp, och innan hon visste ordet af, stodo hennes ögon fulla af tårar. De hade visst småningom samlats medan han berättade, fastän hon icke sjelf märkt det. Och så, när hon såg hans bekymrade min —

Han låtsade, som skulle han icke märkt någon-

ting. Han tystnade och lutade sig tillbaka i stolen, men hon såg ett uttryck af orolig förvåning uti hans ögon.

Hon drog fram sin näsduk och torkade helt lugnt bort tårarne. »Ser du, huru nervös jag har blifvit», sade hon och smålog. »Det kunde nog hända, att du har rätt — med bleksoten. Fastän jag ju annars nog är frisk.»

»Kanske det vore bäst, att du nu genast fore till Nygård», föreslog han.

»Till Nygård? — Åh nej, hvad skulle jag göra der — helt ensam? Du vet bäst att jag lätt får onyttiga tankar — som till exempel i dag.»

»Jag skall tala derom med Karsten.»

»Det är alldeles onödigt. Hvartill skulle det tjena? — bara oroa honom!... Vet du, att jag så der halft om halft väntar mamma i qväll. Bara icke vädret afhåller henne. Fastän jag tycker, att stormen har aftagit...» Hon gick fram till fönstret och böjde undan gardinerna.

Han betraktade henne. Egentligen hade hon alls icke förändrat sig. Hennes gestalt var ännu lika späd och fin och flickaktig som förut, och hon hade allt ännu det der nervösa sättet, att med ens draga ihop axlarne och trycka armarne mot sidan, som om hon frös...

Han låg tillbakalutad och såg på henne. Han tänkte på Elma, på deras kärlek, deras framtid. Och han fick en stark känsla af välbehag öfver sig. Herre

Gud! — lifvet var ändå någonting så innerligt trefligt — när man var nog lycklig att vara född till karl. Det måste då vara riktigt försmädligt att vara qvinna...

Anna stod fortfarande orörlig uppe vid fönstret. Stämningen derute hade fått henne med sig — de täta molnen af förbijagande snöflingor, genom hvilka gaslågorna lyste matt och oroligt, hela denna i sitt evigt vexlande lif oföränderliga åsyn.

»Nå?» frågade Stern borta från fåtöljen. »Hurudant är vädret?»

Hon fällde gardinerna. »Som det var», sade hon. »Oförändradt. Jag tror knappt, att mamma vågar sig ut i dag.»

Hon satte sig åter i soffan och återtog sitt arbete

»När väntar du Karsten hem?» frågade han efter en paus.

»Han är på en herrmiddag. Han borde snart komma —»

I detsamma ringde det.

»Kan det vara han?» sade Stern.

Hon hade ryckt till en smula. »Ja, det är hans ringning», sade hon.

Han smålog ett litet leende — som försvann uti de skäggiga mungiporna.

»Ja—a», sade han skämtsamt. »Du känner väl bra till hans ringning, du!»

Hon gaf icke något svar. Hon fortfor att sy, böjd öfver sitt arbete.

Rode kom in. Han var mycket röd i ansigtet. Vinden hade piskat honom rakt emot ögonen, berättade han genast i munter ton. Han helsade på Stern och kysste sin hustru. Lätt, vänligt och en smula frånvarande — så som äkta män bruka kyssa sina hustrur.

Han satte sig och begynte muntert prata om det ena och det andra. Middagen hade varit riktigt lifvad — qvicka tal hade hållits. Anna deltog icke uti samtalet. Hon arbetade, utan att se upp.

Midt uti vände Rode sig till Stern:

»Ja, dig får man ju gratulera.»

»Huru vet du det?» frågade Stern förvånad.

Jo, han hade hört det af Elmas bror — kandidaten. Han hade för en stund sedan träffat denne på gatan.

»Nå — blef du mycket förvånad?»

»Nej, icke det ringaste. Du vet, att man redan länge har talat derom.»

»Naturligtvis», sade Stern litet förargad. »Det förstås. Fruntimren ha varit framme igen med sitt sqvaller.»

»Någonting måste de stackrarna väl roa sig med», smålog Rode.

»Månne icke andra också ha talat om förlofningen», sade Anna. Tonen var retad.

Stern vände sig till henne: »Kära — det är nu en allmänt erkänd sak, att fruntimren ha privilegium på sådant der.»

»Det finns bestämdt lika mycken sqvalleraktighet bland herrarne», sade hon häftigt. »Det har jag ofta märkt, att de mycket gerna prata om andra...»

Stern såg på Rode. Denne satt allt fortfarande med ett förnöjdt, slappt leende kring munnen. Han strök sin hustru öfver axeln, vänligt och öfverseende, som man behandlar ett nyckfullt, bortskämdt barn, när det skall lugnas.

»Nå, nå — Anna lilla! Naturligtvis finns det utaf den sorten också bland herrarne. Ja — visst...» Han blinkade åt Stern och klappade Anna ännu en gång på axeln. »Kära barn», sade han.

Hon svarade icke, utan grep åter uti med arbetet.

Efter en stund gingo herrarne in i Rodes rum.

Först talade de om Sterns förlofning. Stern hade återfallit i sin fordna, smått sentimentala stämning, och Rode dref en smula med honom. De halflågo hvar i sin fåtölj, med fötterna stödda mot kamingallret och rökte. Så sade Stern sist med sitt godmodiga skratt:

»Ja, drif du bara! Det är ändå sist och slutligen dit, vi alla hamna, huru mycket vi än i ungdomen ha rosat »friheten.» Trefnad är bättre än frihet, och kärlek bättre än ensamhet. En karl, som har råd att försörja hustru och barn, bör vara gift... och kärleken kommer, innan man vet ordet af. Hvem skulle nu för något år sedan trott om dig, att du nu skulle vara välbeställd äkta man — du, Karsten!»

Rode skakade bort askan från cigaretten. Han

smålog förnöjdt: »Ja, du har nog rätt. Först då, när man har grundat ett hem, känner man sig riktigt hemmastadd i lifvet... Apropos, vet du någonting om Gösta Kronfelt? Jag har på bra länge icke råkat honom.»

Stern reste sig upp i stolen. »Har du då icke hört?»

»Hört hvad?»

»Åh, det kommer nog att intressera dig. Han har gjort bekantskap med fröken Ek — sömmerskan...»

Rode for upp. »Sofi Ek! — Åh tusan, hvar har det händt?»

»På sista maskraden — för några veckor sedan.»

Rode satt och skrattade för sig sjelf: »Ja, ja — hon var inte illa — när jag tog henne med mig hit... Hon ser för resten allt ännu riktigt bra ut. Jag mötte henne härom dagen på gatan —»

»Du vet ju, att gubben Törner höll henne en tid —»

Rode skakade bort det med en rörelse på hufvudet. »Gamla historier, gamla historier... Nu är man gift karl och bergad undan sådant der — Gud ske lof!...

När Stern skulle gå, följde Rode honom: »Jag kommer med... ämnar mig till operakällaren — jag träffade Håkansson på väg dit, lofvade, att komma dit senare...»

»Men Anna?»

»Åh, jag blir icke länge borta — bara en liten stund. Jag känner mig så lifvad i afton... Kära

du, smekmånaden äro vi ju nu öfver — gamla äkta makar!»

Han öppnade dörren till salongen.

»Anna? — Ja, jag ville bara säga, att jag följer med Hjalmar. Kommer väl knappt hem före tio —» Han gick till henne och kysste henne: »Adjö nu, liten. Om jag skulle stanna borta ännu längre, så sitt icke upp och vänta på mig. Gå du bara och lägg dig, så är du riktigt snäll.» —

När de gingo ner för trappan berättade Stern att fru Mary Adlerstedt nyligen hade varit i sällskap med Håkansson. Hon hade varit *så* älskvärd...

»Ja-a — tusan till qvinna!»

De skrattade båda med full hals.

I matsalen slog klockan half nio. Pigan kom in och började duka. Hon stack hufvudet in genom dörren. »Kommer herrn hem till qvällsvarden, eller skall jag duka för en?»

»Det kan hända att han kommer. Duka i alla fall för två.»

Pigan gick åter. Hon hade lemnat dörren på glänt, och man hörde huru hon derinne slamrade med tallrikar och knifvar och sköt om stolarne. De skarpa, skrällande ljuden skuro nästan plågsamt genom tystnaden, som annars herskade.

Anna hade lutat sig tillbaka i stolen. Hon arbetade icke mera — arbetet låg i hennes knä. Så

fällde jungfrun i matsalen en knif, som klingade mot golfvet. Anna ryckte till. Hon reste sig, lade undan arbetet och kom fram till dörren.

»Är det snart färdigt?» frågade hon. »Jag är hungrig.»

»Ja — efter en qvart.»

Anna stängde dörren och började gå af och an.

Hon kände sig väl till mods. Den mjuka värmen i rummet, som upplystes af det milda lampljuset, kontrasterade på ett behagligt sätt emot stormens hvin derute. Obegripligt, att Karsten haft lust att ännu gå ut i dag!

Hon gick af och an. Ifrån hörnet, der Thorwaldsens Venus stod, öfver hela golfvet ner till tamburdörren, och så åter samma väg tillbaka. Hon funderade på, att hon nu väl endera dagen borde gå till Törners och gratulera.

Hon hade aldrig känt stor sympati för Elma, hon ansåg henne för tråkig, ytlig och litet dum. Men nu tänkte hon på henne med en plötsligt vaknad känsla af intresse. Månne Elma veta, hvad hon gick till mötes då hon gifte sig? Månne det icke vore rätt att förbereda henne? — Men huru skulle man kunna göra det? — När Elma nu ingenting visste — huru skulle hon också kunna veta? —

Stackars Elma! — Men det kunde icke hjelpas, det var väl så med alla... Hon gick allt fortare... Ingen skulle väl någonsin gifta sig, om alla riktigt noga visste, hvad de gingo till mötes. Det var väl

derföre nödvändigt, att de voro okunniga. Och det var ju annars nog trefligt att vara gift, och att ha sitt eget hem. Der var ingen, som hade att bestämma öfver en — man fick göra hvad man ville, vara sin egen herre...

Ja, hon var bra lycklig, och Karsten var mycket snäll emot henne...

Hon stod uppe vid soffbordet och ladè ihop arbetet, som hade fallit ner på golfvet.

Stackars Elma! — Hon kände, huru tårarne åter stego upp i hennes ögon. Med ett småleende, en smula förargad, torkade hon bort dem.

Så hon kunde vara nervös! Hjalmar hade visst rätt, hon var icke riktigt frisk. Hon kände också ofta en stark susning i öronen, led af hjertklappning och svindel och hade ett tungt hufvud. Kanske det verkligen vore bäst för henne, att fara ut till landet för att uppfriska sig. Någonstädes vid hafvet, der det var friskt och svalt. Hon såg den stora, vida ytan framför sig, svartblå under sommarhimmeln, med solskenet glittrande i skumkrönta böljor, som långsamt spolade upp öfver den mjuka gula sanden...

Hon andades djupt. Ja, det vore nog skönt — men till Nygård ville hon icke. Helst någonstädes, der hon ännu aldrig varit. Hon längtade så efter någonting alldeles nytt.

Hon satte sig åter, med händerna slappt liggande i famnen, och hennes tankar förlorade sig i minnen af det förflutna...

Hela första tiden af bröllopsresan stod inför henne egentligen blott som en oupphörlig följd af sinnesrörelser och själsskakningar, der alla enskilda händelser och tankar flöto ihop i ett oredigt virrvarr. Hon hade bara tyckt, att hon aldrig skulle kunna komma öfver det här, hon måste bli galen eller taga lifvet af sig...

Blott en enda morgon på resan ifrån Köpenhamn till Malmö mindes hon klart. Hon var ensam uppe på däck, Karsten var ännu nere i hytten. Till höger, borta vid horisonten, syntes Sveriges blånande kust, annars såg man blott Kattegats blyfärgade vågor i det dimmiga, gråa morgonljuset — ty det såg ut att vilja ställa till regn senare på dagen. Anna stod vid relingen och stirrade ner i det tunga, blygråa vattnet, der ångbåten lemnade en bred skumfåra efter sig. Hon hade svept sjalen tätt omkring sina axlar, ty luften, som strök öfver henne, var kall, med en underlig lukt af fuktighet, som bebådade regnet... Och medan hennes trötta sömnlösa ögon gledo öfver vattenytan, bort mot svenska kustens dimmiga konturer, stod med ens hela bilden framför henne som någonting främmande, och hon såg sig sjelf med en främmandes ögon — det var som hade hennes eget lif icke mera tillhört henne. Och en känsla af oändlig tomhet kom öfver henne — en stickande smärta, som skulle hon förlorat någonting för alltid, någonting, som hade varit henne dyrbart framför allt annat på jorden. Hon böjde sig djupt ner öfver relingen, hon fortfor att stirra ner i det rastlöst förbiilande vattnet,

som stänkte sitt skum högt upp mot fartygets sida, — tills hon kände svindel och slöt ögonen...

De stannade en vecka i Kristiania, så gjorde de en tur upp till bergstrakterna.

Dagarne gingo en för en. Lifvet omkring dem flöt fram som det brukade, menniskorna voro oförändrade, allt gick sin vanliga gång, — och Anna började småningom blifva van vid sitt nya lif. Hon hade kastats ut ifrån en verld, som hon trott sig ega, in i ett nytt lif, hvars existens hon icke vetat utaf — men verlden omkring henne tog ingen notis derom, den fortgick uti sina gamla spår, och hon följde med.

Hon började vakna ur sin bedöfning. Hon såg att allt var sig likt, och hon började inse, att lifvet var sådant, och att tusen andra hafva det på samma sätt. Förhänget hade fallit... Hon såg icke det, som hon hade väntat att få se, men hon kände med sig att det var verkligheten hon såg — och hon fogade sig. De vexlande omgifningarne, den storartade naturen, alla de nya intrycken hon erfor, allt gjorde sitt till, för att hjelpa henne öfver den första uppskakningen — och så kom vanan till och förslöade småningom hennes nerver. Hon började njuta utaf allt det vackra hon såg, hon kunde skratta med Karsten som ett ystert barn. Hon kom så väl ihåg en färd uppåt fjällen, der de hade blifvit öfverraskade utaf oväder och sökt tillflykt i en säterhydda, der de måste stanna öfver natten. Huru de hade skrattat och haft roligt! — åt säterjäntan, med sitt

breda bondmål, åt gossen, som hade skjutsat dem och som gjorde en så löjlig grimas, hvar gång när han skulle köra på hästen, ja, åt det lilla barnet, som sof i sin vagga och som började gråta, när de kommo in.

Karsten hade frågat jäntan efter hennes man och fått höra, att hon alls icke var gift.

Hon sade det utan blygsel och berättade helt enkelt, att hennes fästman hade rest öfver till Amerika och skulle skicka pengar så snart han förtjenat nog till öfverresan för henne och gossen.

Karsten talade ännu länge med flickan, som stod och rörde i grytan. Anna satt uppe vid fönstret och hörde på som i en dröm, trötthetен efter den ansträngande färden tog ut sin rätt. Hon såg de båda i det inre af stugan, glimtvis belysta af elden från spiseln — den stora, kraftiga flickan och Karsten bredvid henne, lång och smärt i sina ljusa reskläder... Och ute låg septembernatten öfver de höga, mörka fjällen, den klarnade himmeln beströdd med tusentals tindrande stjernor...

— »Bordet är serveradt», sade pigan öppnande dörren.

Anna for med ett djupt andedrag upp ur sina drömmar. »Ja, jag kommer», sade hon och gick in i matsalen.

III.

De nyförlofvade hade gjort sina visiter och hade öfverallt gjort lycka. Stern hade alltid varit omtyckt, men också Elma Törner hade — så lydde omdömet nästan enhälligt — betydligt vunnit genom den stora förändringen, som försiggått uti hennes lif. Det, att en man, omtyckt och uppburen som Hjalmar Stern, bland alla dem, som stodo honom till buds hade valt henne, gaf henne mera säkerhet och sjelfkänsla uti hennes uppträdande gent emot andra. Gent emot fästmannen var hon idel hängifvenhet och tacksamhet. Hon hade aldrig blifvit bortskämd genom att bli mycket uppmärksammad utaf herrar.

»Det är någonting så sannt qvinligt hos henne», sade fru Norman, som var förtjust öfver brorsonens val. Törners voro ansedda och saknade icke förmögenhet, och genom dem kom Stern i slägtskapsförhållande till många utaf landets mest ansedda familjer.

»Jag kan icke förstå, huru folk kan säga, att hon är dum. Hon är tvärtom så klok och förståndig.» —

Mellan makarne Adlerstedt rådde det bästa förhållandet. Protokollsekreteraren hade icke varit sig lik sedan den dagen, då han hört om Sterns förlofning. Han formligen sken utaf belåtenhet — och fru Mary icke mindre, uti sin nya pelsbrämade vinterkappa utaf sidensammet. Den klädde henne förträffligt, och ryktet påstod, att den kostat öfver 500 mark.

Holst ignorerade hon fullständigt. Han hade icke gifvit henne så mycket nöje, som hon väntat, och hon tyckte, att han var en smula tråkig. Hon kände sig för resten så innerligt tacksam emot Knut, som varit så snäll och tillmötesgående och uppfyllt hennes högsta redan länge närda önskan — den, att ega en vinterkappa af sidensammet. Dertill kom ännu, att hon på en fest för en litterär storhet, som gästade staden, ändtligen blifvit bekant med Håkansson. Han hade varit mycket förekommande och ännu vida öfverträffat hennes förväntningar.

Sedan någon tid hade Reinhold Holst börjat fundera på att resa ut. »Man ligger af sig här hemma», sade han, »man måste ibland andas en annan luft.» Han hade ansökt om stipendium i afsigt att sätta sig in i skolförhållandena utrikes; han ville lemna tidningen och blifva skolman. Hans vitzer hade blifvit torra, påstod man.

»Stackars karl!» sade Stern, »när man går och dras med en olycklig kärlek, är det icke godt att vara qvick! Han har ju blifvit som en annan menniska!»

Holst hade verkligen mycket förändrat sig på det senaste året. Han hade blifvit butter och misstänksam och var alls icke mera roande, tyckte fruntimren. I sällskap var han för det mesta tyst, eller han talade kort och snäsigt; kom så fru Mary till, tystnade han alldeles och satt bara och slukade henne med ögonen. Men hon brydde sig alls icke om honom.

Fram på vårvintern föll senatens utslag. Han fick stipendiet — det var Törner, som hufvudsakligast hade talat för honom.

Den dagen han reste, var han gladare, än han på lång tid varit. Det var, som skulle han nu kunna kasta det förflutna bakom sig och under nya intryck och nya sysselsättningar sjelf blifva en annan.

Endast modern följde honom. När de kommo in i II:dra klassens väntsal, såg Holst Kronfelt stå vid buffeten. Han gick upp till honom och helsade. Kronfelt var fåordig; det såg ut, som skulle han icke varit glad att råka Holst. Han var blek och såg orolig och betryckt ut.

»Ja, jag hörde, att du fått stipendium... Jaså, att det nu bär af för dig ut...» Han stod med ett glas portvin i handen — utan att dricka.

»Är du också på resande fot?» frågade Holst.

»N-ej, icke egentligen. Jag —» Han sökte efter ord. Derpå sade han med ett plötsligt beslut helt enkelt: »Jag följer en bekant. Förlåt, om jag nu måste lemna dig. Vinet är för hennes räkning.»

Han nickade åt honom och gick bort till ett fruntimmer, som satt uppe i ena hörnet af väntsalen, till hälften dold utaf ett bord.

Holst följde honom med blicken. Han var något närsynt och kände icke igen fruntimret. Han såg, huru hon drack vinet; de talade sakta några ord. Derpå tog hon Kronfelts arm, och de gingo ut på perrongen.

I detsamma kom fru Holst. »Det är ju sömmerskan Sofi Ek, hon, som sydde Adas utstyre... Hvem gick hon med? Månntro hon är förlofvad?»

»Var det Sofi Ek?» Han hade nog hört om Kronfelts förhållande till den illa beryktade sömmerskan. Men hvad skulle det betyda, att de här, på ett offentligt ställe, gingo arm i arm? — Nå, honom angick det ju lyckligtvis icke. Han var trött på allt hvad kärlek hette, hade haft nog deraf.

»Jag vet icke», svarade han kort. »Det är väl hennes fästman», tillade han i hånfull ton. »Seså, kom nu, det är tid — de ha redan ringt för första gången.»

De gingo ut. Fru Holst följde Reinhold in i kupén.

»Svep resfilten väl om dina ben, min gosse — det drar vanligtvis från fönstret. Tänk, om du skulle förkyla dig... Du måste lofva, att då genast telegrafera efter mig, lofvar du det? — Annars får jag ingen ro... Hvilken tid kommer tåget till Petersburg?... Bara du får nattqvarter så sent... Skrif nu genast ett kort från Petersburg, min gosse...»

Holst hörde med förströdd min på moderns prat. Han satt och såg på Kronfelt, som stod utanför en tredje klassens kupé, ifrigt samtalande med någon derinne. Holst lade märke till det allvarsamma, nästan ömma uttrycket uti hans ögon.

»Sådana förb—de dumheter!» mumlade han.

»Hvad sade du, Reinhold? Vill du icke skrifva? Tror du, att du icke har tid? Ett litet kort — bara några ord. Men glöm icke att berätta, huru du har det och huru resan har varit, och om du icke har frusit, och —»

Det ringde för tredje gången. Ännu ett hastigt afskedsord, en kyss — och tåget satte sig långsamt i rörelse, medan Reinhold vinkade med hatten, och fru Holst stod och torkade sina ögon.

När hon vände sig för att gå, strök hon tätt förbi den herre, som hade åtföljt Sofi Ek. De sågo på hvarandra; han drog af sig hatten och skyndade vidare.

»Herre Gud — det var ju unge Kronfelt!» utbrast fru Holst, »och jag, som alls icke kände igen honom! Månntro han är förlofvad med fröken Ek? Besynnerligt att jag ingenting har hört derom!» Hon följde honom nyfiket med ögonen, der han med sänkt hufvud och jemna, skyndsamma steg gick öfver torget utanför stationshuset.

Det var gjordt — han hade skickat bort henne. Men nu först, vid denna deras första skiljsmessa, kände han, huru hon vuxit fast uti hans tankar, och huru

svårt det skulle bli, att nödgas undvara henne. Han var fast besluten, att göra skiljsmessan så kort som möjligt.

Han hade träffat henne på maskeraden, förälskat sig uti henne, och som han visste, hvem och hvad hon var, föll det sig helt naturligt, att de trädde uti ett förhållande till hvarandra. I början hade han tagit alltihop på samma sätt som vid föregående liknande tillfällen, men småningom hade deras förhållande skiftat färg. När och huru detta skedde, visste han icke. Början var kanske, att hon nästan ständigt var så sorgsen och tung till sinnes.

Han hade engång varit svartsjuk och i sin häftighet gjort henne förebråelser, i det han påminte henne om det lif, hon fört. Hon hade ingenting svarat, hade blott suttit tyst med sänkt hufvud. Så steg hon upp och gick bort. När han, fattad af ånger, följde efter henne, stod hon framför skrifbordet inne i kammaren och grät.

Några dagar senare, när han kom till henne, fann han tamburdörren öppen och en karl, som stod och väntade i tamburen. Han gick in i salongen, men stannade der, när han hörde hennes och systerns röster i rummet bredvid.

»Det är verkligen ledsamt», sade systern, »vi ha det icke för tillfället.»

»Nej», svarade hon. »Hvad skall jag göra? Om han bara ville vänta — ännu litet!»

»Det är alls icke säkert, att han gör det. Han behöfver väl sjelf sina pengar. Och för resten har vexeln redan engång blifvit förlängd.»

»Ja — ja, jag vet! Hvad skall jag göra?»

Det blef en paus. Han hörde, huru ett papper veks ihop. Derpå sade systern med sänkt röst:

»Om kanske Kronfelt — —»

»Aldrig!» sade hon. »Hellre, tusen gånger hellre går jag ifrån hus och hem, dör på fattighuset... Aldrig!»

Det blef åter en paus. Derpå sade den andra i uppmuntrande ton:

»Då be vi om uppskof. Kanske han ännu en gång går in derpå. Och så äro vi dubbelt flitiga, Sofi. Du skall få se, att det nog blir bra.»

Han fortfor att stå orörlig, medan han hörde på. Men i detta ögonblick mognade ett beslut inom honom, som han redan länge omedvetet burit på.

När hon efter en stund kom ut och såg honom stå der, rodnade hon häftigt. Men han låtsade om ingenting. De talade om likgiltiga saker. Med ens sade han:

»Du ser så blek ut, Sofi, jag har redan länge märkt det. Vore det icke bäst för dig, att en tid vistas på landet?»

»Vill du då skicka bort mig?» sade hon med ett försök att skämta. Men hon hade blifvit mycket blek. Ville han nu redan bli af med henne? Ack, det hade hon redan länge väntat!

Han anade hennes tankar. Men han sade ingenting. Han steg upp och började gå af och an. »Ser du», sade han med lugn, öfvertalande röst. »Alma kan nog så länge leda arbetena, och du skulle så godt behöfva litet hvila... Jag är riktigt orolig för dig...» Han stannade framför henne och tog hennes hand i sina båda. »Vill du icke göra mig till viljes, Sofi? Har du icke så mycket förtroende till mig — du måste ju veta, att jag blott vill ditt bästa!» Han såg varmt på henne.

Hon måste hafva läst något ovanligt uti hans ögon, ty hon kände sig med ens glad och lugn.

»Om du vill det, Gösta», sade hon. »Så reser jag då i Guds namn!»

Han kysste henne. »Tack», sade han. »Det skall du aldrig behöfva ångra, Sofi!»

Han hade sin plan färdig. Medan hon var borta, ville han ordna sina affärer — och så, när det var gjordt, skrifva till henne och fråga, om hon ville bli hans hustru. Då skulle hon nog icke vägra honom rättigheten, att få betala hennes vexel.

Han blef varm om hjertat, när han tänkte derpå, och en känsla af lugn lycka fyllde honom. Han visste ju, att hon älskade honom varmt och innerligt, att han var hennes allt, — och medvetandet derom gjorde honom godt. Den kärlek, som gafs och togs uti den krets, han tillhörde, var han mätt på, nu ville han ha någonting annat, någonting djupt och verkligt, som han kunde bygga på. Hon hade liksom han

pröfvat lifvets stormar, liksom han längtade hon efter lugn, förstod att värdera det. Och att han var den förste, som egde hennes verkliga kärlek, det kände han, och han var henne tacksam derför.

Hans framtida lif låg framför honom i säkra, bestämda konturer. Han hade samma dag fått sin utnämning till bataljonsläkare uti en garnisonstad i landsorten. Der skulle han nog få tid, att i sina fristunder syssla med litterära arbeten. Och han visste, att hon trots sin brist på bildning, trots sin enkla härkomst, kanske bättre än mången annan kunde hjelpa honom till en sund, reell lifsuppfattning, der det fanns allvar nog, att utan bitterhet se lifvets mörka sidor och utan öfvermod dess ljusa. Och om också mången svår stund väntade dem, de hade båda pröfvat nog af lifvet för att veta, att det icke gick utan svårigheter, och för att, i trots utaf allt, taga vara på sin hemlycka.

Och menniskorna? Hvad skulle de säga? Åh, han visste det så bra, visste, hvad han sjelf skulle hafva sagt uti ett dylikt fall. Men det rörde honom icke. Bara han blef lycklig, så var det ju detsamma, hvad menniskorna sade. —

Han skref till henne. Två dager senare erhöll han hennes svar — ett långt, utförligt svar. Och när han hade läst det, då stodo, för första gången sedan lång tid, tårar uti hans ögon.

Hon besvor honom, att icke göra sig olycklig. Hon påminte honom om skilnaden uti lefnadsställning,

bildning, hon talade om hans slägtingar och vänner och hon talade om sig sjelf, om det, som hon varit. Skriften var på många ställen utplånad af de tårar, som fallit på pappret.

Han betänkte sig ännu en hel dag. Hon hade rätt uti mycket — det insåg han. Hans förnuft sade honom, att han kanske var i begrepp, att begå en stor dårskap... Han hade samma känsla, som när han skulle hoppa ner från simställningens högsta afsats. Det svindlade för honom, när han såg ner i djupet, der vattenytan låg, svartblå i solskenet... Fast med ögonen — och så dit ner!... Och sedan den herrliga känslan af kraft och välbefinnande, när han dök djupt ner i det kalla, friska vattnet... Nej framåt! Här gällde det hela hans lifs lycka — han fick icke rygga tillbaks för språnget.

Tidigt följande morgonen reste han sjelf ut till henne med första tåg. Ringen, som han dagen förut afhemtat hos guldsmeden, hade han med sig.

Men det var ändå svårare än han trott, att få hennes motstånd brutet. Och när han besegrat alla hennes tvifvel och betänkligheter, när han redan trodde henne vara öfvervunnen, — då reste hon sig med ens hastigt ifrån bänken, der de sutto.

»Nej, nej, nej!» sade hon med en röst, som var halfqväfd utaf sinnesrörelse. »Jag kan icke! Tänk på, hvad jag är för en, hvad du är skyldig din heder...» Hon gick några steg ifrån honom.

De sutto på en sluttning mot solsidan, der snön

redan hade smält och den fuktiga gråsvarta mullen låg fram, betäckt med fjolårets smutsbruna gräs; blott uti några fördjupningar låg snön ännu qvar. En grå, molntung himmel var öfver dem, en grå, fuktig, iskall luft omkring dem. Det såg ut att börja snöa, enskilda flingor föllo redan.

Han satt en stund tyst och såg på henne, der hon stod lutad mot ett träd, med näsduken tryckt mot ögonen. Så steg han upp och gick fram till henne. Ena armen lade han kring hennes axlar, med den andra handen tog han hennes.

»Är jag då bättre än du?» sporde han sakta. »Har jag icke gjort detsamma som du? — Vi två passa just för hvarandra...» Det kom ett sådant jubel öfver honom. »Vi älska ju hvarandra, Sofi — säg, hvad behöfs det mera? Hvad angår resten oss!» Och så efter en paus: »Det fordras mod till att vara lycklig, Sofi, hör du det? Har du icke detta mod, då är det icke den rätta kärleken, du känner — då älskar du mig icke så varmt, som jag älskar dig. Ty jag eger detta mod — jag vill trotsa verlden och vara lycklig!»

Ingenting vidare blef sagt. Men när han samma afton återvände till staden, då var allt på det klara. Och på sitt lillfinger bar han en ring, som han fått utaf henne. Det var hennes mors vigselring, som hon sjelf länge, länge icke burit, derför att hon icke ansett sig värdig att bära den. —

Snart derpå började det otroliga ryktet sprida sig, att Gösta Kronfelt tänkte på att gifta sig med

sömmerskan Sofi Ek. Det motsades, upprepades, motsades ånyo, bekräftades... Ingen af hans bekanta ville sätta tro dertill. Men ryktet höll i sig.

Stern hade redan två gånger varit uppe hos Kronfelt för att höra åt, huru det egentligen förhöll sig med den saken. Men han hade ingendera gången träffat honom hemma. Så råkades de en förmiddag helt oförmodadt på gatan. Kronfelt ville skynda förbi, utan att lägga märke till Stern, men denne hejdade honom.

»Hvad tusan är det man hör om dig, Gösta», började han. »Det kan väl aldrig i verlden vara sannt?»

»Hvilket då?

»Jo, att du vill gifta dig med Sofi Ek.»

»Jag har just varit och tagit ut lysningen», svarade han lugnt.

Stern förblef ett ögonblick stum utaf häpnad. »Men karl, är du galen? Vill du totalt förstöra din framtid?» utbrast han.

»Förstöra min framtid? — nej, visst icke!»

»Du, som hade kunnat göra ett godt parti... Det är ju rentaf vansinne — det der!»

Kronfelt skakade blott på hufvudet och skyndade vidare, som ville han undslippa att höra på någonting, som ändå icke gjorde intryck på honom. Men Stern höll jemna steg.

»Det är naturligtvis bara en sjukligt uppdrifven hederskänsla... Du anser det kanske för din pligt...

Käre Gösta, var nu icke galen... Tänk på, att du gör en dumhet, som icke kan repareras...»

»Jag förstår nog, att du ser saken sådan. Men det kan icke hjelpas — jag gör det ändå!»

»Men hvarföre? i Guds namn!»

»Derför att jag älskar henne», svarade han med sänkt röst.

Stern visste icke, hvad han skulle svara. Han kände sig rörd emot sin vilja. De gingo en stund tysta bredvid hvarandra. Slutligen sade Stern:

»Och hon?»

»Det har kostat mig mycken möda att öfvervinna hennes motstånd. Hon ansåg sig icke vara värdig... som om jag vore bättre än hon!»

När de togo afsked utaf hvarandra, tryckte Stern varmt hans hand. »Nå, lycka till, gamle gosse! Det här kommer att kosta dig en hel hop vänner. Det blir icke många, som se saken så som jag nu ser den —»

»Jag vet det. Man drar sig nu redan undan för mig, som vore jag en spetälsk... Men jag tröstar mig. Man kommer lätt öfver sådant der, när man är lycklig.»

»Ja, det är — ta mig f—n! — en usel verld vi lefva uti!» utbrast Stern med öfvertygelse. »Men hvad skall man göra? — Ser du», tillade han, »det är ju å andra sidan helt naturligt, att menniskorna taga saken på detta sätt... Ja, farväl nu med dig och lycka till.»

När han gick, tänkte han på sitt eget öde. Och han kunde icke underlåta, att känna sig förnöjd med sitt lif. Det var alltid litet vanskligt, att höra till undantagen, att ha en hel verld emot sig, samma verld, man har lefvat uti och der ens hela väsen har slagit rot... Stackars Gösta emellertid... Det var ändå hårdt, att måsta lida derför att man gjorde det, som var rätt. Men verlden var nu engång sådan — hvem kunde ändra den?

IV.

Det skulle bli stor bal hos Adlerstedts.

Det var den första större bal, Rodes voro med om som gifta. Efter jul hade Anna varit ganska sjuk, och när balen hos senator Ritter var i Februari, hade hon varit glad, att kunna förebära moderns sjukdom — fru Norman låg i lunginflammation — som orsak att icke kunna komma.

Karsten hade skrattande hotat med fingret. »Anna, Anna, jag fruktar, att mammas sjukdom denna gång kommer dig väl till pass.»

Hon nickade småleende. »Du vet ju nog, att jag icke gerna går på bal.»

»Men månne det icke vara bäst, att småningom börja vänja sig vid sådant? — Du måste ju engång sjelf gifva baler —»

»Jag! — Gifva en bal! — Åh nej, fy! — Hvarföre skulle det vara nödvändigt?»

Rode var på utomordentligt godt humör. Han

hade dagen förut haft ett samtal med senator Törner, som så godt som lofvat framställa honom som den lämpligaste för senatorsplatsen... Det var nu bestämdt, att Törner skulle taga afsked året derpå... Han svarade derför med en godmodig blinkning på ögonlocken:

»Men, kära, vi kunna väl icke alltid låta bjuda oss, utan att någonsin sjelf bjuda? — Tänk dig bara in i saken, liten; tycker du, att sådant der går an?» —

Hon hade verkligen tänkt på saken, och hon måste medgifva, att Karsten hade rätt. Men hon suckade vid tanken på alla dessa plikter. Att nu Karsten skulle intaga en sådan ställning! — som medförde så många tråkigheter och besvär för henne. —

Några veckor senare kom Adlerstedtska inbjudningen. De fingo den vid kaffebordet. Anna drog fram åtskilliga förevändningar att icke gå. Först sköt han dem ur vägen med skämt. Men så blef han allvarsam och sade i bestämd ton:

»Nej, Anna, denna gång gå vi. Du bör vänja dig vid sällskapslifvets fordringar. Det är absolut nödvändigt för framtiden.» —

När han sedan gått och hon blef ensam, förvånades hon sjelf öfver, att hon egentligen icke med motvilja tänkte på denna bal. Ja, hon nästan gladde sig, började fundera på sin toilette, hvilka blommor hon skulle bära... Det kom ett slags fröjdefull oro öfver henne, en stämning af glad förväntan, som hon icke på länge känt.

Hennes lif hade blifvit så förunderligt tomt och liksom ändamålslöst. Den ena dagen gick som den andra, aldrig kom någonting nytt, och ändå längtade hon just efter detta nya, det, som kunde afbryta enformigheten och sönderslita den jemngråa dager, som hon tyckte låg öfver lifvet. Hon hade ibland en känsla, som hade ett löfte, som gifvits henne, icke blifvit inlöst. Men nu denna bal — kanske, man kunde ju icke veta... Hon andades djupt, det var, som skulle hennes bröst sprängas af en otålig längtan. Huru skulle hon kunna uthärda dagarne före balen?!

...Hon hade blifvit mycket nervös. Ibland, när hon vid middagsbordet satt midtemot Karsten, och båda åto, medan han vanligtvis berättade det ena eller det andra ute ifrån staden, då kunde hon med ens få en sådan brännande lust öfver sig, att kasta ifrån sig knif och gaffel och skrika till riktigt högt, eller hugga handen i bordet, så mycket hon orkade. Hon längtade efter att göra någonting, som skulle skrämma eller förarga honom, bara någonting starkt, starkt, som hördes långt och som afbröt och nertystade hans lugna, jemna röst, som berättade, berättade — bara skräp, som hon alls icke brydde sig om att höra...

Hon hade fattat sitt beslut. Hon ville taga den hvita klädningen med atlaslifvet. Hvitt klädde henne, det hade Karsten så ofta sagt. Och så ljusblåa och hvita blommor vid bröstet och i håret — eller kanske någonting ljusrödt? —

Dagen före balen var fru Norman hos Rodes.

Karsten arbetade på sitt rum, och Anna satt med modern i salen. De talade om balen.

»Hvilken klädning har du tänkt taga?» frågade fru Norman.

»Den hvita.»

»Med hvilket lif?»

»Atlaslifvet naturligtvis.»

Fru Norman hade låtit sy två lif till klädningen, ett urringadt sidenlif och ett höghalsadt utaf atlas.

»Men just till denna tillställning skulle sidenlifvet passa», anmärkte modern.

»Du vet ju, att jag icke nyttjar urringade klädningar», sade Anna.

»Hvarföre tror du då, att jag lät fröken Ek göra ett sådant lif?» frågade fru Norman i retad ton. »Just för sådana tillfällen —»

»Jag sade det ju redan då», sade Anna kort. »Hvem bad dig låta sy det? — Jag kommer aldrig att begagna detta lif.»

»Jag tänkte, att du nu, sedan du är gift, hade lemnat alla de der dumma, barnsliga inbillningarne», sade fru Norman. »Har du redan talat derom med Karsten?» frågade hon.

»Jag har endast sagt, att jag tänker taga den hvita klädningen —»

I detsamma öppnade Rode dörren till salen.

»Hvad talar ni så högljudt om? Det gäller väl

Annas toilette? Jag tyckte mig höra någonting ditåt.»

»Hon vill icke taga det urringade hvita sidenlifvet», sade fru Norman. Hennes röst var återigen mjuk och mild.

»Hvarför icke?»

Fru Norman såg på Anna. »Ja, det får du fråga henne sjelf», sade hon.

Han kom fram till Anna och klappade henne på kinden. »Nå, Anna lilla, hvad är det nu återigen?»

»Du vet, att jag icke tål urringade lif.»

»Barnsligheter! — När mamma nu önskar det —»

»Och Karsten också», inföll fru Norman med en sidoblick på sin svärson.

»Åh, för mig kan det ju allt vara detsamma. Bara du ser riktigt nätt ut, Anna.» Han kysste henne.

Hennes ansigte ljusnade. »Vi ha ju också talat derom, Karsten, och du medgaf sjelf, att det är en ful sed.»

»Ja, gör naturligtvis som du vill», sade han och gick åter in till sig.

Fru Norman satt tyst och hörde på, men en mörk rodnad betäckte hennes panna. Så steg hon upp och följde Rode, medan Anna gick in i sängkammaren, för att söka fram de blommor, hon tänkte taga.

Fru Norman stannade mycket länge hos sin svärson. I början tog Rode, som gick af och an, alltihop halft skämtsamt.

»Hvarföre kunna vi icke låta henne uti sådant der få fram sin vilja», menade han. »Kära mamma!

— i toilettefrågor är väl hon sjelf den mest kompetenta domaren.»

»Nej, det är just det hon icke är. Hon har nu engång fått det uti sitt hufvud, att aldrig gå med urringad klädning. Och frånsedt allt annat, så är det dumt, ty Anna har vackra armar —»

»Men om hon nu icke vill det —» Men han började ändå se tveksam ut.

»Käre Karsten, antag nu, att ni blir bjudna på en tillställning, der man *måste* vara dekolleterad. Hvad vill du då ställa upp emot hennes: Jag vill icke!?» Han stannade och såg fundersamt på fru Norman. Denna fortfor: »Ja, du vet ju nog, att sådant der kan komma i fråga. Och du har väl icke heller gift dig för att gömma undan din fru? — Hvad skola menniskorna då säga?»

»Om Anna ser, att det är nödvändigt, kommer hon nog att foga sig —? —» sade han dröjande, medan han frågande såg på henne.

Fru Norman skakade på hufvudet. »Jag ser, att du ännu icke känner Anna. Hon — foga sig? — Nej, käre Karsten, det kommer hon icke att göra, allraminst om du nu börjar med att låta henne få sin egen vilja fram. På detta sätt får du henne *aldrig* till någonting. Tro mig, jag känner Anna.»

Han stod eftertänksamt, med rynkade ögonbryn. Fru Norman lade sin hand på hans arm. »Jag menar det väl med er båda, det vet du ju. Det är endast framtida svårigheter och obehagligheter, jag vill un-

danrödja för dig. Anna skall förestå ditt hus, representera ditt namn — då *måste* hon foga sig uti sällskapslifvets fordringar. Är det icke så?» Han nickade. »Men det är just det, som hon aldrig velat göra», fortfor fru Norman, »och det är denna egenskap hos henne, man mest bör bekämpa. Hon har alltid följt sitt eget hufvud, utan att det ringaste bry sig om hvad andra säga. Ja, man behöfver blott säga henne, att andra göra så eller så, för att väcka hennes motvilja och trots... Döm nu sjelf, hvart sådana anlag leda, om man icke i tid böjer dem. Och om det finnes en menniska, som kan böja henne, så är det du, Karsten, endast du! Om det lyckas dig, då blir hon dig en hustru, som du kan vara stolt öfver... Men i annat fall... Säg, vore det behagligt för dig, om hon jemt och ständigt bröte mot seder och bruk? — att se beklagande axelryckningar, medlidsamma blickar derför att du har ett original till hustru? —»

Hon talade långsamt, lugnt, betänkande sig vid hvarje ord. Men hvarje ord träffade, det såg hon nog.

»Och att hafva ett original till hustru», slutade hon, »det må passa sig för en privat person — men icke för en embetsman, som vill göra karrier. Det vet du nog.»

Han räckte henne handen. »Ja, du har rätt», sade han. »Tack mamma!»

»Jag visste det. Jag visste, att jag gifvit mitt barn i en klok, förnuftig mans vård, som vill hennes sanna bästa!» sade fru Norman, i det hon varmt

tryckte den erbjudna handen. »Jag har icke misstagit mig på dig, Karsten, och det gläder mig.»

Han följde henne ut i tamburen. När hon tog afsked, sade hon:

»Men du säger det ju vänligt, Karsten, icke sannt? Försök, att med godo öfvertala henne. Dig lyder hon nog.»

»Var icke rädd», sade han och smålog lugnande: »Jag skall nog sörja för den saken.» —

Efter middagen, när de sutto i salongen och drucko kaffe, företog han sig att tala om saken. Efter middagen går sådant der alltid lättare.

När jungfrun gått med kaffebrickan sade han:

»Nå, Anna, huru blef det med klädningen?»

»Jag tar den hvita —»

»Med hvilket lif?»

Hon såg förvånad på honom. »Med atlaslifvet — naturligtvis!»

»Men månne det nu icke ändå vara mera passande, att vid ett sådant tillfälle vara dekolleterad?»

»Men — Karsten! — du sade ju sjelf —»

»Ja, ja, kära du, det är naturligtvis din sak... Men —» Han steg upp och kom till henne. »Vill du icke för min skull taga det urringade lifvet?»

Hon reste sig halft i stolen, der hon låg tillbakalutad. Hon såg spändt på honom:

»För *din* skull, Karsten? — Önskar *du*, att jag skall göra det?»

»Ja, det gör jag visst —» Han strök smekande

öfver hennes arm. »Jag vill, att min lilla hustru skall vara riktigt vacker.»

»Tycker du då, att jag är vackrare uti en sådan kostym?»

»Ja visst — det är ju brukligt så... Du tar alltså sidenlifvet?» Han grep efter hennes hand.

Hon drog undan den. »Nej, det gör jag visst icke», sade hon.

Nu började han förlora tålamodet. »Men jag önskar det», sade han häftigt. »Du vet nog, att jag annars låter dig följa din egen smak hvad din toilette beträffar, men denna gång är det min bestämda önskan, att se dig uti det urringade lifvet.»

Hon såg en stund på honom utan att säga någonting. Derpå reste hon sig och gick fram till soffbordet. Hon ställde ner sin halffyllda kaffekopp, vände sig om och såg på honom.

»Till det här har naturligtvis mamma fått dig», sade hon kallt. Det var rentaf märkvärdigt, hvilket föraktfullt uttryck hennes ögon kunde få.

Han stirrade på henne. Så fick han det klart för sig hvilken förolämpande mening låg uti hennes ord. En mörk rodnad steg upp i hans ansigte.

»Ja, du har rätt, din mor har i dag gjort mig uppmärksam på, huru mycket ännu fattas i din uppfostran... Jag har lofvat henne att göra allt, för att godtgöra det, som hon, och framför allt din far genom sin efterlåtenhet, brutit emot dig... Jag är fast besluten att uppfylla detta löfte...»

Hon såg, huru häftigheten arbetade inom honom, huru ådrorna svällde uti hans panna, och orden kommo fram uti afbrutna meningar. Men hon blef blott allt kallare och lugnare, medan hon med en viss nyfikenhet såg på honom. Sådan hade hon ännu icke sett honom.

»Så svara då!» utbrast han, när hon ingenting sade. »Hvad skall det här nu igen vara för en en vishet?»

»Hvad skall jag svara?»

»Det borde du sjelf veta.»

»Du känner redan mitt svar.»

»Anna, jag önskar det på det bestämdaste.»

»Men jag gör det icke. Aldrig.»

Svar och gensvar föllo skarpa som svärdshugg på blankt stål. Hon var likblek, men hennes ögon blixtrade emot hans, och med ens föll känslan utaf att han icke kunde segra uti denna strid, att det icke fanns något medel att tvinga henne, med hela sin förkrossande tyngd öfver honom, och hela vigten af de ord, som nu fallit emellan dem, framstod klart för honom. Han tyckte, att hemmet liksom hade brustit itu. Hans vrede var som bortblåst, han kände blott en stor sorg. Ännu en gång såg han på henne, såg, att hennes ansigte var oförändradt — så gick han derifrån.

Anna stod ännu en stund orörlig. Hans sista sorgsna blick hade djupt träffat henne... Hon satte sig ner och gömde ansigtet i händerna.

Stackars Karsten! Hon hade en sådan lust, att gå efter honom, säga någonting vänligt... Men hon kunde ju icke gifva efter... Hon önskade nästan, att han fordrat någonting annat... Hvarföre just detta, som hon icke kunde? —

Hon satt helt tyst. Så reste hon sig beslutsamt och gick in till honom.

Rode satt framför skrifbordet. Han var nu lika blek, som han förut varit röd. När han såg henne komma in, sträckte han tigande handen emot henne. Han visste, att hon icke kom för att säga att hon gifvit efter. Men ändå kände han sig tacksam emot henne, att hon kommit.

»Du har väl mycket arbete i dag, stackars Karsten», sade hon.

»Åh, icke mera än vanligt... Endast några blad...» Han bläddrade i pappren.

»Ja — jag vill heller icke störa dig. Seså, nu går jag redan, skrif du bara på. Jag skickar Lina med ditt kaffe...» Hon strök med handen genom hans hår, när hon gick förbi honom.

Hon tyckte, att hon måste be honom om tillgift för någonting... Och ändå var hon tillika så omättligt glad, som man är efter ett lyckadt kraftprof...

Ja, hon gladdes verkligen vid tanken på balen... Hon stod och sökte bland sina blommor. Det hade fallit henne in, att köttröda azaléer kanske vore vackrast.

Några minuter senare tittade hon åter in till honom. Hon var i hatt och kappa.

»Jag går ut, Karsten. Jag vill söka någon riktigt vacker blomma till i morgon... Kanske azaléer... Du skall nog vara nöjd med min toilette. Adjö så länge.» Hon nickade åt honom och försvann.

Han lade pennan ifrån sig och lutade sig tillbaka i stolen. Han kände sig helt lätt om hjertat. Det var ändå hon, som hade kommit till honom...

Men den der scenen emellan dem hade varit bra obehaglig, och vid tanken derpå kände han en häftig vrede emot modern. Det var i grunden alltihop hennes fel — hvarföre hade hon framställt saken i en sådan dager för honom? Sjelf hade han ju i början sett den med Annas ögon. Men nu ville han icke längre tåla detta. Modern behöfde alls icke blanda sig uti deras samlif, hon ställde bara till scener och obehagligheter.

Han skref åter... Hon hade nu i alla fall ändå först kommit till honom...

När de gingo till qvällsvarden hittade Anna under sin serviette ett etui med en vacker broche i matt guld.

»Nej, men Karsten...!

»Tycker du om den?» sporde han helt likgiltigt, men hans ögon smålogo. »Ja, Stenroos sade, att det är det nyaste — från Paris... Får jag bjuda?»

Hon räckte honom sin hand öfver bordet. »Ja,

den är vacker, och du är mycket snäll. När köpte du den?»

»I dag på eftermiddagen, när jag gick ut. Här är litet stek... Får jag kanske hälla i öl?» —

Alltsedan sin bröllopsresa hade han icke känt sig så lycklig som denna afton.

V.

Hon hade kastat allt på måfå ifrån sig, då hon natten förut klädde af sig. Nu låg hon fram på förmiddagen och stirrade med trötta ögon på förödelsen, som låg utbredd öfver stolar och bord. Klädningen på chäslongen, blommor och smycken på toiletten — solfjädern hade fallit på golfvet — och der bredvid lågo ett par kottiljongschleifer...

Den hvita hade hon fått utaf Hjalmar Stern, och den röda utaf den svenska löjtnanten. I andra francäsen hade han varit hennes vis à vis, — han och Elma Törner. Anna hade tyckt, att de pratat alltför högljudt och att Elma skrattat för mycket. Ibland sågo de på henne, och Anna hade en obehaglig förnimmelse utaf att de talade om henne.

Efter fransäsen, när hon råkade Elma i toiletterummet, hade denna med en hemlighetsfull min dragit henne åt sidan.

»Du, Anna, löjtnant Palmsköld svärmar för dig... Ja, det är alldeles säkert... Du borde för resten också sjelf ha märkt det... Han tycker, att du ser så pikant ut...»

Hon hade en obestämd känsla utaf att Elma icke sade henne någonting nytt. En utaf de andra flickorna hade hört hvad Elma sade, och nu blef det vidt och bredt tal om den saken.

Jo, Naima Ritter hade han frågat efter huru länge Anna hade varit gift, — om hon mycket höll af sin man...

»Märkte du icke, när han tog upp din näsduk, Anna?» frågade en annan med en menande blinkning på ögonlocken. »Jo, du, jag såg det nog! Han förde den till sina läppar innan han gaf den åt dig —»

En tredje berättade, att han bland sina kamrater förde namnet: regementets Don Juan... Hon suckade. Han hade så vackra, sorgsna ögon...

Ja, han var bra intressant, det kommo de alla öfverens om.

»Hvad du är lycklig, du Anna!» sade Naima och slog henne på axeln, men Anna skakade otåligt bort hennes hand.

»Dumheter!» sade hon kort och gick.

I förmaket mötte hon löjtnant Palmsköld. Han tilltalade henne, och hon måste naturligtvis stanna och besvara hans frågor, så obehagligt hon än tyckte att det var.

Han hade frågat efter de intryck hon fått af den

norska naturen. Han hade sjelf varit i Norge — i September sista året —

Hon började bli intresserad.

»Men det var ju just samma tid vi voro der —»

»Verkligen? —» Han såg skarpt på henne. Så ljusnade hans ansigte. »Jo, nu vet jag det. Det var er, jag såg på ångbåten — på resan till Malmö — i September. Ni stod lutad mot relingen, och jag stod borta vid styret och betraktade er... Det gjorde mig så ondt, när ni gick ner så snart... Kaptenèn berättade mig litet om er efter det ni hade landstigit med er man i Malmö... ett ungt nygift par... men jag glömde sedan namnet... Det här kan man sannerligen kalla ett lyckträff! Jag är då en riktig lyckans guldgosse...» Han såg med en talande blick på henne. »Aldrig har jag känt en så liflig tacksamhet mot ödet som i dag... Tänk, att jag skulle träffa *er* här...»

Anna visste icke hvad hon skulle svara, och det var med en suck af lättnad, hon såg sin man komma in. Palmsköld bad om att få bli presenterad, och snart voro de båda herrarne inbegripna uti ett lifligt samtal. Anna var glad, att tredje fransäsen i detsamma började, så att hon slapp honom.

Det var en rentaf obegriplig känsla utaf obehag, som småningom bemäktigade sig henne och som blef allt starkare, ju längre aftonen led. Hon kände sig dessutom mycket trött och bad derför Hjalmar Stern, som hade engagerat henne till fjerde fransäsen, att

ursäkta henne. Hon ville hvila sig i toiletterummet — han skulle nog finna en annan dam.

»Ja, du ser medtagen ut», sade han. »Du borde sannerligen göra någonting för din helsa, Anna», tillade han godmodigt. »Jag tror, att jag ändå måste tala med Karsten.»

»Åh — det behöfs icke. Jag är bara litet trött.» —

Hon gick af och an i toiletterummet och grubblade. Hvarföre hade hon egentligen gladt sig åt denna bal, och hvad hade hon hoppats på? I alla fall icke detta! Det här var allt så tomt och trivialt och färglöst.

Hon stannade framför spegeln. Den stora mångarmade silfverljusstaken på bordet kastade sitt sken bjert öfver henne. Hon såg upphettad ut, med röda fläckar på kinderna och en osäker, feberaktigt glänsande blick i sina ögon. Håret hade råkat i oordning, och en af blommorna vid bröstet hade fallit bort. Hon mindes nog, när det hade skedt — i andra fransäsens sluttur. Palmsköld hade tagit upp och behållit den.

Det var egentligen en smula oförskämdt utaf honom. Men hvad kunde hon göra deråt? Hon kände sig förlägen gentemot honom, och det var ju dessutom ingenting illa, han gjort.

Hon började åter gå af och an, men hennes ansigte, sådant, som hon sett det i spegeln, förföljde henne, medan hon lyssnade till bullret från danssalongen.

Det låg ett förmak emellan toilettrummet och salongen, hvars dörr var stängd. Hon kunde icke urskilja bestämda ljud, allt flöt tillsammans uti ett oredigt virrvarr af röster och stampande fotsteg, genom hvilka den spelade dansmelodin skar, skrällande och med skarpt markerad rytm. Genom luften gick oupphörligt en sakta dallring, och alla föremålen omkring henne voro uti en beständig, knappt märkbar rörelse, som vid en aflägsen jordbäfning. Men allt detta ackompagnerades utaf ännu ett annat ljud. Hon blef icke genast medveten om hvad det var, men det verkade disharmoniskt, det liksom sväfvade öfver detta larm, utan att tillhöra det. Det var stundom svagare, hon hörde det knappt, fast det liksom var uti henne, men genast derpå blef det så skärande starkt, att hon tyckte sig nästan kunna gripa det med handen.

Hon stannade uppe vid fönstret. På ett litet bord tätt bredvid stod en bordstudsare, och med ett slag klarnade det för henne, att det var klockans entoniga tick-tack, som hade gjort detta intryck på hennes nerver.

Hon lade sig på chäslongen — kanske oron då ginge bort. Men det blef bara värre...

Genast efter kottiljongen sökte hon upp Rode, som satt och spelade skruf med de äldre herrarne uti värdens kabinett. Hon var mycket trött och ville gå hem. Men han visade alls ingen lust att sluta med sitt spel.

»Redan trött? Men, kära Anna, det är ju alls

icke sent... Du orkar verkligen icke? Ja, då måste du naturligtvis fara hem. Jag skall be Hjalmar följa dig...» Han lade korten ifrån sig och steg upp. Han såg litet missnöjd ut.

»Jag kan nog fara ensam», sade Anna. Men i detsamma sade Palmsköld, som hela tiden stått i deras närhet:

»Får jag kanske den äran att följa fru Rode hem?»

Rode antog hans förslag med förtjusning. »Om det icke är alltför besvärligt för er, herr löjtnant... Jag hade för resten ogerna bedt Stern göra det... Ni vet, herr löjtnant, fästmän äro alltid en smula opålitliga. Men om ni vill ha den godheten...»

Löjtnanten bugade sig leende. »Med största nöje! Om er fru blott är nöjd med mig — som kavaljer...» Han bjöd armen åt Anna.

Det hade allt kommit så plötsligt, att Anna först kom till besinning, när de redan sutto i släden och han omsorgsfullt täckte öfver hennes knän.

Det var en vacker, månljus natt — blott några graders köld med klingande slädföre. Snön glänste bländhvit, hvart man såg — det hade snöat på eftermiddagen.

Han sade halfhögt några ord åt karlen, och de åkte bort.

Hon satt med sänkt hufvud. Hon kände sig trött och slö till sinnes. Han såg forskande på henne. Derpå började han tala med låg röst.

»Denna natt påminner mig om en natt i Venedig.

Jag var der för två år sedan... Åh, fru Rode, ni skulle hafva upplefvat en månskensnatt i dogernas stad!»

Hon svarade icke. Han tycktes icke heller ha väntat något svar. Han fortfor med en ännu mera smältande röst:

»Vi foro genom Canale grande — under suckarnes bro. Månskenet låg öfver dogepalatsets tak, medan vattnet, gondolen skar igenom, var svart som tjära... Känner ni till en sådan stämning, fru Rode? En stämning, som väcker till lifs hvarje inom oss slumrande längtan! Det är liksom ett löfte om en gyllene framtid, der det, som vi ständigt gått och väntat på, har kommit... det »vidunderliga» uti lifvet...»

Hon såg hastigt på honom. Hvem var han, som gaf uttryck åt hennes innersta tankar? —

»En lycka, stor och strålande, en förnimmelse af sällhet, så stor, att den stannar hjertats slag uti ett hänryckningens rus...»

Hon var som förtrollad, medan hon fortfor att stirra på honom. I detsamma kom månan, som varit dold bakom ett moln, åter fram; den sken honom rakt in i de fuktigt glänsande ögonen.

Hon ryckte till, som väckt ur en dröm. Och åter kom känslan af obehag öfver henne, nu starkare än någonsin förut. Hon drog sig undan honom. Han såg huru hennes ansigte, som glänste hvitt i månskenet, förstenades uti ett hårdt, afvisande uttryck.

»Vi fara ju en omväg, herr löjtnant. Var god och säg till åt karlen —»

Hela återstoden af vägen sutto de tigande bredvid hvarandra. Anna längtade blott efter att komma hem och slippa hans närhet; löjtnanten funderade öfver orsaken till den hastiga omkastningen uti hennes stämning. Hon måste ändå icke vara så oskyldig, som han trott. Hon var helt enkelt kokett — åh, han kände till qvinnornas nycker! Men hon skulle uti honom finna sin öfverman. Han hade nog sett, att hans ord gjort intryck, och på denna grund ville han bygga vidare. Bara tålamod... Just besegringen af dylika svårigheter var hans force. Han kände sig som en jagthund på spåret...

När de stannade utanför hennes dörr, hjelpte han henne ut med så mycken hänsynsfullhet, att hon nästan skämdes för den antipati, hon kände. Hon tog mycket vänligt afsked utaf honom, rädd för att han möjligtvis skulle ha märkt hennes styfhet.

Han gick vägen tillbaka, hvisslande, med ett småleende på sina läppar. Han hade riktigt nog genomskådat henne. Skada, att han måste resa bort så snart! —

Trots sin trötthet kunde Anna icke somna. Hon låg och tänkte och tänkte och blef blott alltmera tung till sinnes. Det låg någonting bakom allt det här, någonting, som plågade henne och som hon icke förstod. Hon visste med sig, att Elma icke hade sagt någonting nytt åt henne, när hon berättat, att löjtnant

Palmsköld var förtjust i henne... Och när hon sedan talat med Karsten om hemfärden, hade hon rentaf väntat, att löjtnanten skulle erbjuda sig att följa henne...

Hon satte sig upp i sängen och stirrade med vidöppna ögon och sammantryckta läppar in i mörkret. Hvad betydde allt det der? Hvarföre hade hon gjort så — fast löjtnanten var henne obehaglig? Och hvad ville han med det, som han sagt henne under färden? Huru kunde han tala så vackert och tillika se så obehaglig ut?...

— En lycka, stor och strålande... en sällhet, så stor, att den stannar hjertats slag —

Hon betäckte ansigtet med båda händerna och en våldsam gråt skakade hennes kropp.

Midt uti hörde hon Karsten komma. Hon lade sig ner och drog täcket öfver hufvudet. Och medan hon låtsade sofva, lyssnande till honom, som sakta klädde af sig, fick trötttheten makt öfver henne, och hon somnade verkligen.

När hon temligen sent på förmiddagen vaknade ifrån sin tunga sömn, hade Karsten redan gått. Rummet såg så otrefligt ut i den dämpade dager, som kom in genom de mörkgröna gardinerna, och hon kände sig sorgsen och tung till sinnes. Hon låg länge halfvaken och vred sig under en förnimmelse af gränslös tomhet...

Men ett lofvade hon sig sjelf fullt och fast: Att

aldrig, aldrig mera gå på bal. Stämningen efteråt var alltför förfärlig.

Fram på förmiddagen blef det bättre. Hon gick ut i butikerna och träffade på vägen Hilda Holst, som berättade, att Ada hade en gosse. Fru Holst var ditrest.

De talade om barnauppfostran, d. v. s. det var för det mesta Hilda, som talade. Anna hade aldrig intresserat sig för den saken. Hon tyckte, att det låg henne så fjerran, och moderns deklamationer i detta ämne hade alltid tråkat ut henne.

Men Hilda hade ett annat sätt att se saken, och Anna blef snart intresserad. Det här var ju någonting helt annat, sådant borde ju angå hvarje tänkande menniska — det var riktigt intressant. Underligt, att hon aldrig förut kommit att tänka derpå, fastän ämnet ändå låg så nära till hands.

Hon kom hem helt uppfriskad. Hon tyckte, att lifvet ändå hade mera innehåll än hon tänkt. Hilda hade icke med ett ord nämnt om balen.

Vid middagsbordet sade Karsten:

»Nå — du har ju i går fått en tillbedjare. Vet du hvem?»

Hon kunde icke förhindra, att bloden steg upp i hennes kinder. »Nå?» frågade hon med sväfvande röst.

»Jo, Palmsköld... Jag mötte honom i dag. Han var riktigt betagen i dig.»

»Jaså — bara han! Behagar du ännu soppa?»

»Jo, tack, den är god och arbetet gör hungrig.

Jaså, du tycker, att det är »bara», det?» Han såg på henne.

Hon mötte icke hans blick, som var litet spanande. Hon såg ner på hans tallrik, medan hon fyllde den.

»Jag tyckte, att han icke var behaglig», sade hon efter en paus.

»Icke? — Kära Anna, du har då en underlig smak! Alla fruntimmer äro ju förtjusta i honom...» Han såg lättad ut. »Tack. — Hvarföre tycker du icke om honom?»

»Jag vet nu icke så noga...» Hon var åter fullkomligt lugn. Ja, nu, när isen engång var bruten, gjorde det henne godt, att få tala om honom. »Han har sådana obehagliga ögon», sade hon.

»Men just hans ögon anses för så vackra... och det vet den strunten nog», tillade han skrattande.

Flickan tog bort de tömda sopptallrikarna, och de tego båda. Men medan han skar steken, började han åter i en smått raljerande ton:

»Tror du icke att jag märkte, huru han var efter dig hela tiden —» Han hotade henne skämtsamt med fingret. »Anna, Anna, du blir ännu med tiden en riktig casse-coeur.»

Hon såg småleende på honom. »Åh, så du pratar, Karsten!...»

De började tala om annat. Men Anna kände sig helt lätt och behaglig till mods, liksom skulle hans sätt att tala om balen, hafva tagit en börda ifrån henne.

Ja, nu hade hon en känsla, som skulle hon i går på balen försummat ett tillfälle att gripa tag i glädje och lycka. Nästa gång skulle hon nog veta bättre... nästa bal...

Medan de väntade på desserten, satt hon med hakan stödd mot handen. En stark lifslust, en trängtan efter att göra någonting — hade kommit öfver henne. Hon gnolade på en versstump från aftonen förut, medan hon slog takten med foten. Han hade på sitt håll fallit i tankar. Han såg missnöjd ut.

»Det är verkligen underligt, att du alls icke har roligt på baler», sade han, och tonen var äfven missnöjd.

Hon såg förvånad på honom. Uti hennes nuvarande stämning berörde det henne nästan som en orättvis beskyllning.

»Jo, att du alls icke hade roligt i går. Du såg så olustig ut hela tiden.»

»Åh — jag var —» Hon ville säga: Jag var dum, men hon sade i stället: »Jag var så trött — — och så fick jag hufvudvärk. Du skall få se, att det nog blir bättre nästa gång.»

Han betraktade henne uppmärksamt. »Anna, du har din beau-jour i dag. Så dina ögon lysa!»

»Tycker du?»

Han tog hennes hand och kysste den. »Jag är riktigt stolt öfver min lilla hustru», sade han. Och efter en paus: »Vet du, Hjalmar tyckte i går att du embellerat.»

»Verkligen?» Hon smålog och rodnade.

Efter middagen gick Rode ut. En stund funderade Anna på att taga sig en promenad — vädret var så vackert. Men hon kände ingen riktig håg därför. Hon tog sitt arbete och satte sig vid fönstret.

Hennes tankar flögo hit och dit, medan arbetet för det mesta hvilade i famnen. Men alla hade de samma underton af stark, sprittande lifslust. Den gjöt sitt skimmer öfver hela lifvet, som hon tyckte låg framför henne uti rosor och solglans, och gjorde, att det obetydligaste föreföll stort och skönt.

Oron dref henne snart åter bort från arbetet. Hon gick till pianot och började spela, medan hon med halfhög röst gnolade dertill. Hon valde lätta, lekande bitar — för det mesta ur operetter. Men den inre oron växte alltjemnt. Tänk, om hon ändå ginge ut? — Karsten skulle i afton på kortparti, då finge hon ju länge nog vara ensam.

Hon hade just beslutit sig för att gå, då det ringde.

Hon spratt till och tog uti pianot. Tänk om... En förvirrad tanke på Palmsköld flög genom hennes hjerna, hennes hjerta bultade hårdt. Nu kom det...

I detsamma hörde hon Elma Törners röst, som frågade om frun var hemma.

Hon blef helt lugn, medan hon tillika kände sig litet skamsen. Hon gick ut i tamburen.

Elma hade kommit med sitt arbete för att sitta en stund. Hon hade varit ensam hemma, och så hade

hon fått den idén, att komma och helsa på Anna för att fråga, huru hon mådde efter balen.

De sutto på den lilla runda hörnsoffan i Annas rum. Eftermiddagssolen sken in genom de höga bladväxterna vid fönstren och öfver de mörka schaggmöblerna, som i det starka skenet blefvo klarröda som blod. Den bländande ljusfloden, uti hvilken färgerna bjert framträdde, aftecknade sig skarpt mot de mjuka färgtonerna, som rådde der, hvarest solen icke nådde till.

Elma började genast tala om Palmsköld. Hvad Anna hade tyckt om honom? —

»Åh — ja —»

»Han var så förtjust i dig», sade Elma. Hon kom ett stycke närmare Anna. »Han följde ju hem dig... Kära, berätta, hvad ni talade om! Jag är så grufligt nyfiken.»

»Det var just om ingenting.»

»Det är icke möjligt. Han, som konverserar så bra, är så intressant —»

»Han berättade om sina resor.»

»Ingenting vidare?» Hon hotade henne med fingret. »Bekänn du bara, Anna! Hvad sade han vidare?»

»Ingenting», sade Anna kort. Det kom åter en obehaglig känsla öfver henne. Kunde icke Elma tala om någonting annat? Hon borde ju nog se, att detta ämne var obehagligt för Anna.

Men Elma pratade muntert vidare. När hon icke fick något svar utaf Anna, åtnöjde hon sig med att sjelf om Palmsköld berätta allt hvad hon visste..

»Han skall hafva fört ett muntert lif, vara skuldsatt upp öfver öronen...»

»Skuldsatt? Fy, det är icke vackert.»

»Kära, det är någonting så vanligt. Ungdomen måste väl få njuta en smula...» Hennes ansigte antog ett uttryck af hemlighetsfull förtjusning: »Han skall hafva lefvat *så* lättsinnigt — säges det...» sade hon i halft hviskande ton. Så kom hon öfver på en ny tanke. »Apropos, du känner ju Kronfelt?»

»Han är en utaf Karstens vänner.»

»Tänk, att han ämnar gifta sig med en dålig qvinna. Han, som var så hygglig och treflig...»

»Han får väl älska hvem han vill.»

»Icke kan man älska sådana qvinnor.»

»Hvad har hon då gjort?»

Elma skrattade. »Kära Anna, hvad du är dum. Hon är fallen, förstås.»

»Fallen?»

»Hon har lefvat med en hel hop — förstår du icke?» sade Elma med sänkt röst.

Anna såg ett ögonblick på henne. Så utbrast hon: »Huru kan man gifta sig med en sådan? Nej, det tror jag icke.» Hon steg upp och började gå af och an. »Det är ju helt enkelt omöjligt!» sade hon bestämdt och afgörande.

»Du känner henne visst också», sade Elma. »Det är Sofi Ek — sömmerskan.»

Anna stannade. »Hvad», utbrast hon, »Ek? — Hon, som sydde mitt utstyre!»

»Ja.»

»Och hon är en sådan? En, som lefver med många? Det är ju afskyvärdt! Men huru tåls hon här? Vet man icke utaf det? Hon borde köras ut ifrån staden —»

»Nå, nu gifter hon sig ju.»

»Det *måste* vara ett misstag, det der. Han kan ju icke taga en, som förut har lefvat med andra? Sådana dumheter!»

»Nå, Kronfelts egen moral lär icke ha varit alltför god. Annars skulle han ju icke heller ha kunnat sänka sig så djupt... Vet du, hon har redan länge varit hans älskarinna!...»

»Det är icke sannt... Det tror jag aldrig...»

Det blef en paus. Anna gick af och an utan att tala, men tankarne arbetade inom henne. Aldrig hade hon med någon menniska talat om sådant der, hon hade knappt vetat, att sådant der öfverhufvud existerade. Men hon ville veta mera, det var någonting oklart uti alltihop. Hon började igen efter en stund:

»Tror du icke, att han skulle afstå ifrån detta giftermål, om en god vän — till exempel Karsten — skulle tala med honom?»

»Hvad du är barnslig, Anna. Hvad angå hans affärer din man?»

»Men Karsten är hans vän. Han har ofta talat om Kronfelt, berömt honom. I alla fall måste han få reda på detta.»

Elma började skratta. »Och du tror, att din man

icke vet utaf det?» Kära Anna, hvad du är okunnig. Herrar äro icke så noga med dylika saker...»

»Naturligtvis vet han det icke...» Hon stod och tänkte. Så utbrast hon: »När jag tänker på, huru ofta jag har talat med fröken Ek — gifvit handen åt henne...»

Elma skakade småleende på hufvudet. Anna var barnsligare än hon hade trott. Huru kunde hon så låta uppröra sig utaf detta?

En tanke slog ner i henne. Tänk, om Anna i hemlighet sjelf varit intresserad utaf Kronfelt? Det var visst sannt, att Elma aldrig hört talas derom, att hon aldrig hört någonting dåligt om Anna... men kanske ändå, man kunde ju icke veta... Och för resten var detta den enda förklaring, som kunde göra Annas sinnesrörelse fullt begriplig för henne. Hon var naturligtvis svartsjuk. Det här måste hon tala om med Mary... Det var *för* intressant...

»Ännu i dag vill jag tala med Karsten», sade Anna. »Han skall veta allt om honom, som han kallar sin vän.»

»Och du tror verkligen, att icke herrarne sinsemellan ha reda på hvarandra!» utbrast Elma. »Du är då ibland alltför naiv, Anna!»

»Karsten skulle icke kunna vara Kronfelts vän om han visste detta!» sade Anna med högburet hufvud. »Du vet lika bra som jag, att det vore omöjligt.»

Elma lade ihop sitt arbete. Hennes stora upp-

täckt brände henne. Om någon visste närmare derom, så var det Mary, och dit ville hon genast.

»Går du redan?» sade Anna. »Och jag skulle ännu vilja fråga dig så mycket...»

»Jag hinner icke längre, Mary väntar mig... Adjö, och tack för i dag!» —

När Elma hade gått, gick Anna en stund fram och åter. Hon var orolig, tusen nya tankar rörde sig inom henne. Och Karsten kom knappt nog hem före sju... Hvem skulle hon fråga?

Hon tänkte på Hilda Holst. Hon visste nog säkert reda på mycket... Jo, hon måste gå och tala med någon om allt det här.

VI.

Hilda Holst hade först längre fram på eftermiddagen återvändt ifrån sin promenad. Hon fann ett bref från modern liggande på sitt skrifbord. Hon grep förnöjdt efter det.

Men knappt hade hon ögnat igenom de första raderna, förrän ett tungt, oroligt uttryck lade sig öfver hennes ansigte. Moderns bref andades en sällsam oro. Ada mådde nog bra och den lille med, men Carls tillstånd ingaf henne bekymmer —

»... Han har återigen blifvit så underlig, tankspridd och fåordig, och det synes mig nästan, som skulle det isynnerhet vara Göstas anblick, som upprör honom, ja, som undveke han så mycket som möjligt att se barnet. Bara icke oron för Ada, den spänning han hela tiden varit uti, verkat skadligt på honom... Jag är i stor oro för honom. Gud ske lof, ännu har Ada icke märkt någonting. Hon är endast upptagen utaf tanken på Gösta. Han är förtjusande, vår

lille gosse. Han har ett fint, utbildadt ansigte med mörka, uttrycksfulla ögon, som ofta kunna se så kloka ut...»

Hilda smålog. Det hade varit fru Holsts högsta önskan att det skulle bli en son, åt hvilken hon kunde gifva sin makes namn. »Lilla Gösta» hade hon redan länge talat om. Dottern läste ännu engång de sista raderna. Ja, det var ju helt naturligt, att ett några veckors gammalt barn skulle ha kloka, uttrycksfulla ögon...

Men Carl, hvad var det med Carl? — En isande ångest betog henne, medan hon långsamt ännu engång läste igenom allt det, som modern skrifvit om honom. Hon visste, att det varit så, anfallet sista gången började, och hon visste äfven, att han icke skulle kunna öfverstå ett anfall till, utan att det då var slut med hans lif eller — ännu förfärligare — med hans förstånd.

Hon vred sina händer. Förfärligt! förfärligt! Hvarföre skulle det just vara hennes familj, hennes bror, som hemsöktes, medan andra, som ju voro lika skyldiga, sluppo fria?

Hon hade alltid hållit af Carl, och nu, när detta förfärliga öde hotade honom, glömde hon all den vrede och bitterhet, som så länge hade dolt de ömmare känslor, hon hade för honom. Han var nu blott och bart hennes älsklingsbror, som med uppoffrandet utaf sina egna nöjen hjelpt modern efter faderns död, som alltid varit öm och snäll emot de yngre syskonen, och till hvilken hon som ung flicka hade sett

upp som till ett slags högre väsen — tills hon sedan fått reda på detta förfärliga.

Hon tryckte händerna emot ansigtet och snyftade högt. Ingen kunde ju nu höra henne, och hon fick gifva fritt lopp åt sina känslor.

När hon en smula hemtat sig, försökte hon att med lugn tänka öfver saken. Den verkliga orsaken till Carls sjukdom måste till hvarje pris undanhållas både modern och Ada, det var hennes första tanke. Modern skulle nog finna tröst i religionen, och dessutom hade hon ju sin sonson att lefva för, och Ada, som hade sitt barn, skulle deruti finna ersättning för det, som hon förlorat.

Men lille Gösta... Skulle det gå med honom som med fadern? Hvem skulle rädda honom ifrån att gå samma väg, som alla de andra gingo? — Kanske sluta som hans far hade slutat? Kunde hans mor rädda honom derifrån? Hon, som sjelf var okunnig som ett barn om alla de frestelser, sonen kunde vara utsatt för! Var det icke hennes — Hildas — plikt att upplysa Ada om allt, på det att denna sedan kunde hjelpa sin son? —

Hon stod vid bordet, blek och tyst, med hufvudet sänkt och händerna ihoptryckta... Hvad skulle hon göra? Hvilken väg var här den rätta? Den, som plikt och samvete bjöd henne gå! —

Nej, här fanns ingen utväg. Och efter en hård kamp var hennes beslut fattadt. Ada måste upplysas om allt — på det att hon skulle kunna i fullt mått

uppfylla sina plikter emot sonen, som icke hade någon fader att vända sig till. Här fanns ingen annan utväg. Kanske hade Carl icke slutat så, om hans mor vetat bättre.

»Stackars, stackars Ada!» Hon genomströmmades af ett oändligt medlidande, ett medlidande, uti hvilket all hennes sinneshårdhet upplöstes. Hvarföre var lifvet sådant? Hvarföre var allt så sorgligt och så fult? Var det verkligen en omöjlighet att någonsin få det annorlunda? Hon kände sig som fången uti en evig kretsgång... Nej, här fanns ingen utgång. Hon hade redan så ofta förgäfves sökt derefter — och sorg och en tung, nästan hatfull bitterhet fyllde hennes sinne. Bitterhet icke emot menniskorna, som syndade — det var ändå de, som mest måste lida under sina gerningars följder — men emot lifvet sjelf, emot de lagar, som, likgiltiga och känslolösa, i omutlig hårdhet styra menniskornas öden och krossa tusendes lycka.

Fördjupad i sina tankar hade hon icke hört ringningen. Nu spratt hon till, när flickan kom in. Det var fru Rode, som ville träffa fröken.

»Bed henne stiga in.» Hon gömde hastigt brefvet i fickan, slätade sitt hår framför spegeln — hon såg nog, att ögonen ännu voro litet röda, men det kunde icke hjelpas — och gick emot Anna.

»Goddag», helsade hon. Men hon studsade, när hennes ögon föllo på Annas upprörda, oroliga ansigte. »Hvad har händt?» utbrast hon.

»Jag ville bara tala med dig —»

De satte sig, Hilda i förväntansfull tystnad. Men Anna sade ingenting. Hon satt bara och vred nervöst sina händer. Slutligen sade Hilda, när tystnaden blef alltför tryckande:

»Jag har helsningar till dig ifrån Ada. Jag hade bref i dag.»

»Tack... Ja, det var det, jag ville säga... Elma var i dag hos mig — just nu...»

»Jaså?»

»Hon berättade att Kronfelt — du har ju hört talas om honom? — skall gifta sig —»

»Ja, jag har äfven hört derom.»

»Med sömmerskan — Sofi Ek. Och hon skall vara en dålig qvinna, du vet...» Det var som skulle hennes egna ord ha förskräckt henne. »Säg, kan någonting sådant vara sannt? Är det icke sqvaller och förtal?»

»Nej, det är visst sannt.»

»Men huru kan han då gifta sig med henne? Huru *kan* han älska en sådan menniska!» utbrast Anna.

»Kronfelt gör rätt», sade Hilda allvarsamt. »Han är en hederlig karl.»

»Men —» Anna såg på henne utan att säga något. Hilda besvarade hennes förfärade blick. Så grep hon Annas båda händer.

»Stackars liten», sade hon. »Det der förstår du ju alls icke. Ja, det är som du säger. Sofi Ek är en

fallen qvinna, och ändå gör Gösta Kronfelt rätt uti att gifta sig med henne.»

»Säg mig allt som du vet», bad Anna. »Jag känner, att der ligger någonting, som jag icke vet utaf bakom allt detta, jag kände det redan då Elma berättade... Derför kom jag hit till dig. Jag måste tala med någon, som förstår sig på allt det der. Vill du upplysa mig derom?»

»Men det är mycket, Anna, och tungt att höra.»

»Är det? Ja, det kan väl icke hjelpas. Men jag vill höra det.»

Hilda teg en stund. Hon visste icke hvarmed hon skulle börja, visste framför allt icke, hvad och huru mycket Anna kände till dylika förhållanden.

»Säg fort», bad Anna.

»Kära Anna, tror du, att Gösta Kronfelt varit bättre än Sofi Ek?»

»Hon har varit hans älskarinna — sade Elma... Men tänk, hon har lefvat med andra.»

»Det har han också gjort —»

»Kronfelt? Är det sannt? Kan det vara möjligt?»

»Ja, det är sannt.»

»Huru har då Karsten icke vetat utaf det?» frågade Anna efter en paus.

»Han har nog vetat utaf det, Anna.»

Anna ryckte häftigt undan sina händer. »Det är icke sannt!» utbrast hon. »Detsamma sade Elma också, men det är icke sannt. Tror du, att Karsten skulle kunna umgås med en sådan menniska? Aldrig!»

Hilda sväljde någonting, som låg henne på tungan. Derpå sade hon: »Tror du, att der finns många, han skulle kunna umgås med, om han brydde sig om slikt?»

»Jag förstår icke, hvad du menar», sade Anna otåligt. »Tala tydligare», bad hon och grep åter efter Hildas hand.

»De flesta, nästan alla, lefva så som Kronfelt har lefvat, Anna. Alla de herrar du känner och helsar på, som du talar med, äro alls icke bättre än Gösta Kronfelt.»

Anna såg på henne utan att svara. Hennes ögon blefvo större och hennes blick stelare, medan hon försökte mäta det, som låg uti Hildas ord.

»Förstår du?» sporde Hilda halfsakta.

»Icke riktigt.»

Hilda fortsatte. Långsamt, vägande hvarje ord, med en fin instinkt om hvilka punkter som voro mörka, hvilka uttryck svåra att förstå för en, som aldrig haft sina tankar fästade på sådant. Hon skonade henne så mycket som möjligt, valde i början försigtiga ord och oklara vändningar — men ju längre det led, ju mera hennes ämne grep henne, dess öppnare och klarare blef hon. Det var en gammal sorg uti henne, en gammal, under åratal undertryckt förbittring, som här fick ord; det var första gången, hon öppet kunde tala om allt det, som låg och tärde inom henne. Och det var någonting uti Annas uttryck, uti de vidöppna ögonens nästan förstelnade blick, som

fordrade full klarhet, fullt vetande. Och hon gaf denna klarhet — fullt tydlig, i skarpa, nästan krassa ord.

Hon hade slutat. De sutto en stund tysta. Så böjde Anna sig fram, lade hufvudet på sina ihopknäppta händer och förblef orörlig.

Hilda reste sig. Tårarne stego upp i hennes ögon, förbittringen var försvunnen, hon kände bara medlidande med en menniska, som måste smaka vetandets bittra frukt. Men hon sade ingenting; hon började stilla gå af och an i rummet. Så stannade hon framför Anna, och strök sakta öfver hennes hår.

Anna upplyfte sitt hufvud. »Hvarföre har man icke sagt mig det förut? Hvarföre har icke Karsten talat med mig om det? Är det möjligt, att han ingenting vet derom?»

Stackars liten — hon hade ännu icke förstått allt, det svåraste återstod. Hilda sade ingenting, hon skakade blott på hufvudet.

»Naturligtvis vet han ingenting», fortfor Anna. »Annars skulle han nog talat om det för mig.»

»Det är icke så lätt heller.»

»Åh, man frågar icke efter om sådant der är lätt eller svårt, man talar om det, derför att man icke kan låta bli. Det är upprörande — nedrigt! Och sådant der får existera, och alla veta utaf det, och ingen gör någonting... Nej, jag kan icke tro, att Karsten vet utaf det — *han* skulle nog uppträda. En sådan orättvisa måste ju uppröra en in i innersta själen... Och för resten kan jag icke tro, att Karsten

skulle kunna umgås med sådana... sådana...» Hon sökte efter ord: »odjur!» utbrast hon. Hon hade blifvit röd och ögonen blixtrade.

»Tror du icke, att mången har försökt ändra det? Men det går icke så hastigt... och på hvilken väg skulle det sedan lyckas? Jag talade som du först... men nu har jag lärt mig tänka annorlunda.»

»Det förstår jag icke. Huru kan man tänka på någonting så bottenlöst fult, så upprörande förfärligt, utan att afsky och förakta... Och du säger verkligen, att alla äro sådana, *alla?*»

»Ja, nästan alla.»

»Men det finns ju undantag?»

»Ja, det finns... kanske... jag vet icke. Det är svårt att veta. Men det finns några, som kämpa deremot, som göra allt för att utplåna denna skamfläck.»

Anna hade begynt gå af och an. Hon var i djupa tankar. Så stannade hon.

»Jag känner, att der ännu finns mycket, som jag icke förstår... Men jag vill ta reda på allt...» Hon gick åter några steg. »Och sådant der kallas kärlek!» utbrast hon med ens.

»Kärlek... nej, Anna, icke det. Det är deras fysik som fordrar det, och som de säga sig icke kunna emotstå. Deras personliga känslor ha ingenting att göra dermed.»

»Men äro då männen så helt olika oss qvinnor? De äro ju ändå menniskor liksom vi.»

»Du skall icke tro, Anna, att alla qvinnor äro

som du. Det finns dem, som lika litet som männen kunna emotstå sina drifter . . .»

Hon tryckte handen emot ögonen. »Nej, nej, det kan jag icke tro —»

Hilda grep hennes hand, när hon gick förbi henne, och fasthöll den.

»När du engång vet mera, kommer du att döma rättvisare och mildare, Anna. Du kommer kanske att bättre förstå sådana olyckliga, bara du först bättre lär känna dig sjelf.»

»Aldrig kommer jag att förstå det. Huru kan du ens tro det?» Hon drog häftigt undan sin hand.

Hilda smålog sorgset. »Man lär sig förstå så mycket, när man blir äldre och får riktig syn på lifvet —» Hon drog henne ner i soffan bredvid sig. »Har icke du nu redan lärt dig en hel hop, som du förut icke vetat utaf? — Tänk på, hvad du var, tänkte och trodde för ett år sedan — och tänk sedan på det du nu är.»

Anna såg på henne och innan hon visste ordet af, kommo tårarne fram. Det var just för ett år, då hon egentligen först började älska Karsten. Då och nu!

Hon grät länge och tyst. Hilda afbröt henne icke. Hon strök blott tid efter annan sakta öfver hennes hår. Så reste Anna sig.

»Tack för allt det, du sagt mig i dag. Det är, som skulle jag efter detta vunnit ett nytt innehåll för mitt lif.» Hennes ögon lyste och hon tryckte ihop munnen i en känsla af energi och kraft. »Tänk,

att ha någonting att tänka på, att strida emot, någonting stort! Och Karsten skall med...» Hon teg en stund. »Tror du, att det blir mycket tungt för honom att höra allt det der?» sporde hon och såg på Hilda.

Om det än gällt hennes lif, hade Hilda icke fått ett ord öfver sina läppar. Hon besvarade Annas blick, men hon sade ingenting.

»Nå, hvarföre säger du ingenting? Du bör ju ändå känna Karsten så mycket...»

Hilda skakade blott på hufvudet.

»Fråga mig icke, Anna, jag vet icke. Det finns blott en, som kan säga dig det — det är din man sjelf.»

»Jag skall fråga honom — jag vill ha allt klart för mig. Farväl och tack för allt, du sagt mig.» —

VII.

Skymningen hade redan inbrutit, när Anna kom hem. Pigan var sysselsatt med att tända lampan i tamburen.

»Referendariesekreteraren har väntat på frun», sade hon.

»Är han hemma?»

»Han kom för en stund sedan».

I detsamma kom Karsten ut ifrån sitt rum.

»Nå, hvar har du strukit omkring, Anna lilla? Jag har länge väntat på dig.»

Hon tog tigande af sig hatt och kappa. Flickan hjelpte. Hon tyckte, att hon gick som i en dröm. Det såg allt så hemtrefligt, så gammalvant ut här, och ändå så underligt främmande.

När de gingo in, ville han lägga armen kring hennes lif, men genom en halft ofrivillig rörelse vände hon sig ifrån honom. Hon var nu icke stämd för sådant.

Han såg snabbt och förvånadt på henne. De stodo just under lampan, och skenet föll fullt på hennes ansigte. Han såg ögonblickligen att någonting särskildt hade händt, och hans drag blefvo styfva och spända.

»Hvar har du varit?» frågade han.

»Hos Hilda Holst.»

»Har hon haft goda underrättelser ifrån Carl?»

»Ja —»

De hade kommit in i salen, der skymningen låg som ett grått flor, med mörka skuggor i alla vrår. Blott genom den öppna tamburdörren föll en bred ljusflod in i rummet.

Anna satt i fåtöljen vid fönstret. Karsten stod vid pianot. Han pratade lifligt. Han hade en känsla utaf, att någonting obehagligt skulle komma att hända, om han icke förmådde hålla konversationen uppe, hindra henne ifrån att komma till ordet. Men medan han talade, spejade han oafbrutet öfver till henne. Skymningen hindrade honom att noga urskilja uttrycket uti hennes drag; han såg blott den orörliga ljusa silhouetten utaf hennes ansigte, hakan stödd emot handen, afteckna sig emot den mörka bakgrunden af bladväxter.

Hon gaf knappt något svar, och han kände tydligt, att hon hela tiden var upptagen utaf en helt annan tanke. Hvad kunde hafva händt? Hade hon hört någonting hos Hilda? Det frånvarande uttrycket i hennes ansigte med det hårda, spända draget kring

munnen, sådant, som han sett det i tamburlampans sken, förföljde honom, och medan han talade, hvälfde han oupphörligt den enda tanken uti sin hjerna: Hvad har händt henne?

»... Hjalmar var uppe på premieren... Nya dekorationer, skall du veta. Direktionen tycks verkligen öfver måttan ha ansträngt sina krafter... Håkansson skall vara så rolig i titelrollen...»

Han gjorde en paus. Men hon svarade icke, hon fortfor att tiga.

»... Men du tycker ju icke om operetter... Visst har du ju rätt uti att påstå, att de oftast äro en smula lättfärdiga och ytliga... Men melodierna äro nog nätta ibland. Du tyckte ju också om några bitar ur »Tiggarstudenten»...» Han talade allt hastigare. Han hade gifvit mycket för att få ett enda ord ur henne. Men hon fortfor att tiga. Hon hade ju någonting att fråga honom — men hvad det egentligen var, det visste hon sjelf icke. — Det, som Hilda icke hade velat tala om.

»Det blir väl småningom tid att gå», sade Karsten efter en paus. Han drog fram sin klocka och gick ner till tamburdörren. Han andades lättare.

»Ja, den är redan öfver sju; jag måste gå», sade han.

Han tog några steg öfver golfvet åt dörren till sängkammaren. Men han hejdades genom hennes röst.

»Gå icke ännu, Karsten.»

Nu kom det dock. Han stannade.

»Ja?»

»Karsten, vet du, att Gösta Kronfelt ämnar gifta sig?»

»Ja?»

»Med sömmerskan Ek —»

»Ja?»

»Vet du, hvad hon har varit?»

Hade hon kanske fått reda på hans eget förhållande till henne i fordna tider? Det vore tusan så obehagligt!

»Hvad hon har varit?» upprepade han. Han måste vinna tid, noga få reda på, huru mycket hon visste, innan han sade någonting, som kunde kompromettera honom.

»Hon är en dålig qvinna, har lefvat med många — före honom . . .»

Han gaf intet svar. Han visste icke, hvad han skulle säga, framför allt icke hvad hon väntade att han skulle säga. Derför teg han.

Men Anna utlade hans tystnad på sitt sätt.

»Säg, huru kan han, din vän, göra så. Ty han är ju din vän?»

»Jag vet det först sedan några dagar. Ja, han begår en stor dårskap . . .» Det förvånade honom, att hon tog saken precis som alla andra. Han hade ändå trott, att hon äfven uti detta fall skulle visa mera sjelfständighet i sin uppfattning. Men det var i alla fall bra, att hon icke tycktes veta någonting om hans eget förhållande till Sofi Ek.

»Jag mötte Hjalmar i går», fortfor han, »och vi talade derom. Han har gjort Kronfelt uppmärksam på hvilken dumhet han begår, men den galne pojken ville ingenting höra. Tänk dig, han påstod på fullt allvar att han älskar henne —» Han hade kommit ett stycke upp mot henne och stod nu midt i ljusstrimman ifrån tamburen. »Det är verkligen skada på den präktige gossen», slutade han. Det gjorde honom ondt, att hon så hårdt dömde Kronfelt, och han talade i förhoppningen att stämma henne mildare.

Anna betraktade honom. Hela hans ställning, en smula bredbent, med handen i fickan, gjorde ett obehagligt intryck på henne. Hon hade dessutom en förnimmelse utaf att de icke rätt förstodo hvarandra.

»Du vet naturligtvis icke att han har lefvat lika illa som hon?»

»Lika illa som hon?» upprepade han förvånad. »Hvad menar du?»

»Det är ju klart. Han har också lefvat med många — som hon. De ha redan lefvat med hvarandra före sitt giftermål... Är det icke förfärligt, Karsten?... Förstår du då icke?» sade hon otåligt, när han ingenting svarade.

Saken var, att han kämpade emot en nästan obetvinglig skrattlust. Hela den högtidliga, spända stämningen hade försvunnit. Hon föreföll honom så barnslig och okunnig och tillika så retande och söt uti denna sin okunnighet. Han hade velat brista ut i gapskratt.

»Förstår du icke?» upprepade hon ännu en gång, när han alltjemnt teg. Hennes röst hade en mild klang. Hon tyckte, att han i detta ögonblick måste lida gränslöst utaf att höra någonting sådant.

»Nå?» sade han.

Hon ryckte till. Det var en helt annan ton än den hon hade väntat. En ton, en smula sväfvande, liksom fylld med undertryckt skrattlust. Hans ansigte var rakt uti ljusskenet, och han såg på henne med ögon, fulla af skratt och med en tillika förtjust blick.

Så kom han upp till henne. »Det der förstår du alls icke, liten. Hvem har satt dylika funderingar uti ditt lilla hufvud?» Han ville lägga armen kring hennes lif, men hon stötte honom ifrån sig.

»Karsten, hvad betyder detta?»

Han stannade, med armen sväfvande i luften. Tonen utaf hennes röst retade honom.

»Det är min sak att fråga så», sade han. »Anna, hvad skall det här betyda?»

»Du har vetat allt om Kronfelt — och ändå har han fortfarit att vara din vän... Du har vetat mera, du har vetat, att han icke är ett undantag, att alla dina vänner äro som han — och ändå ha de fortfarit att vara dina vänner...» Hon talade afbrutet och hastigt.

»Du är ett komplett barn!» sade han i högdragen ton. »Du kan för resten lugna dig beträffande mina vänner. Jag vet nog hvad de gå och gälla för. Du

kan utan vidare öfverlemna det åt mitt eget godtfinnande, hvem jag vill umgås med.»

Hon grep med handen mot pannan. »Jag förstår icke», stötte hon fram. »Karsten! Karsten! — huru kan du?... Det här har jag aldrig vetat...» En plötslig tanke slog henne — hon tog hårdt uti hans arm. »Har du kanske lefvat som de andra? Är du likadan som Kronfelt?»

Han skakade otåligt bort hennes hand. »Blanda dig icke uti det, du icke kan förstå. Det är naturligtvis Hilda Holst, som har satt allt det der i ditt hufvud ...» Han såg huru hon blef blek, med förstelnade drag, och han fortsatte i mildare ton: »Kära Anna, bry dig icke om sådant der. Du begriper det verkligen icke och ställer bara till olycka... Jag måste för resten redan gå, det är sent... Seså, godnatt nu, barn, och se till att du sofver godt, när jag kommer hem...» Han ville kyssa henne, men hon stötte honom ifrån sig. »Rör mig icke!» sade hon, och när han frågande såg på henne, upprepade hon ännu en gång med högre röst: »Rör mig icke! Gå!»

Han ryckte på axlarne och gick ner till dörren. Det här var då verkligen litet för mycket. Hade hon då förut varit så absolut okunnig? — Vid tröskeln stannade han ett ögonblick. Kanske ropade hon honom tillbaka? — Men icke ett ljud hördes, och med en annan axelryckning gick han ut i tamburen, tog på sig och gick.

Anna satt en stund orörlig, stirrande in i ljus-

skenet från tamburen, samma ljussken, som hade lyst till deras samtal, blott att det nu skarpare aftecknade sig mot mörkret, som hade tilltagit. En känsla af inre köld och tomhet hade bemäktigat sig hela hennes varelse. Hon såg med ett slag honom bland alla de andra, han hörde till det, som hade väckt hennes vämjelse och förbittring, och nu, när hon visste det, föreföll det henne så naturligt, så sjelffallet, att det endast förvånade henne, att hon icke genast vetat, att han icke var ett undantag.

Hon kände hvarken sorg eller smärta. Hon var som bedöfvad; föraktet och vämjelsen hade dödat alla andra känslor. För resten tyckte hon, att det här endast var som ett slags efterspel, det svåraste slaget hade redan fallit då, när Hilda först sagt henne allt. Men då hade hon ändå skymtat en utgång derifrån. Hon hade glömt, att han var man som alla andra, hon hade blott tänkt på att de tillhörde hvarandra, och det hade varit en skön, tröstrik känsla. De voro ju två, som förenade kunde strida emot detta förfärliga. Nu var allt annorlunda. Han var man, hon qvinna — de voro just derigenom vidt skilda från hvarandra. Han hörde till dem, som hon föraktade och afskydde.

Hon grubblade icke öfver hvad hon nu skulle företaga sig — det var henne fullt klart. Hon ville helt enkelt gå hem, med honom hade hon ingenting mera att skaffa. Hvad modern skulle säga, tänkte hon icke på; det var ju helt naturligt, att hon lemnade honom.

När hon stod i tamburen och tog på sin kappa, kom flickan in.

»Kommer referendariesekreterskan hem till qvällsvarden?» frågade hon.

»Nej», sade Anna. »Jag kommer icke hem.»

Flickan hjelpte på henne kappan. »Tack», sade hon.

Hon satte mössan på sig och tog muffen. Flickan stod och såg på henne. Hon tyckte, att frun såg så underlig ut.

»Skall jag sitta upp och vänta, eller tar referendariesekreterskan nyckeln med sig?»

Anna öppnade dörren. »Nej», sade hon, »Lina behöfver icke vänta, jag kommer icke hem.»

Hon gick.

VIII.

Medan Rode spelade, blef hans humör småningom bättre. Förargelsen lemnade rum för en känsla af mildt öfverseende. Herre Gud! hon var ju så barnslig och oerfaren — hon förstod icke bättre. I alla fall var det bra, att hon icke fått reda på att han sjelf stått i ett förhållande till Sofi Ek — så mycket vett att icke komma fram dermed, hade Hilda Holst ändå haft. För resten skulle hon nog sjelf dagen derpå se hela saken uti ett annat ljus än nu om aftonen, när hennes nerver voro spända och hennes fantasi uppjagad. I morgon ville han sjelf tala med henne — lugnt och faderligt — åh, han visste nog huru man måste gripa saken an, för att vara henne i lag.

Han spelade med tur, som han annars icke brukade, och han hade en förnimmelse utaf, att det var ett godt tecken. Allt efter som aftonen led, föreföll hela saken honom allt obetydligare — kanske det

till och med vore bäst att helt och hållet ignorera den? —

När han sedan gick hem med Hjalmar Stern, hade han god lust att berätta honom alltsammans. Men han kom sig icke till det, och dessutom gaf Stern en utmärkt rolig historia till bästa — så att han glömde alltihop.

Men när han gick uppför de mörka trapporna med en brinnande tändsticka i handen, stod hela scenen åter framför honom, och känslan utaf obehag och förargelse återvände. Han satte nyckeln i låset. Han hade velat göra det så sakta som möjligt, för att icke väcka henne, ty han kände en stor obenägenhet för att ännu samma afton möta henne, men hans hand var litet osäker, och efter några misslyckade försök for nyckeln skramlande in i nyckelhålet.

Han smög sig på tå in i förmaket. Dörren till sängkammaren var öppen. Han stannade på tröskeln och lyssnade: hade hon vaknat? — men han hörde icke ett ljud. Hon sof bestämdt lugnt. Men det gjorde ändå ett obehagligt intryck på honom, att han icke hörde hennes andedrag. Det var som hade en oemotståndlig makt drifvit honom fram mot hennes säng. Han böjde sig ner öfver henne, allt djupare — allt ännu ingenting. En plötslig ångest grep honom — Var hon död? Han hade gifvit allt för det minsta ljud... Så sträckte han ut sin hand och vidrörde täcket. Sängen var tom.

Han stod ett ögonblick orörlig i samma ställning,

uti ett tillstånd af förvirring böjd öfver sängen. Så drog han eld på en tändsticka. Han hade en förnimmelse utaf att rummet måste se annorlunda ut, att någonting hade händt, som tryckte sin prägel äfven på de yttre föremålen. Men uti den osäkert flammande belysningen tedde sig rummet alldeles som vanligt.

Han tände eld på ljuset, som stod på nattduksbordet. Hans hand darrade en smula. Derpå lyfte han det högt upp och såg sig omkring. Någonting måste ju finnas, som kunde ge honom upplysning.

Men alla möbler stodo så som flickan lemnat dem efter bäddningen. Inga byrålådor voro utdragna, inga oordentligt omkringkastade kläder voro synliga, ingenting i rummet tydde på att någonting ovanligt hade händt — endast sängen grinade emot honom i sin ohyggliga tomhet, och klockan i matsalen slog långsamt tre slag. De skuro genom tystnaden; han tyckte, att ljudet med ett starkt dån studsade tillbaka från väggarne, trängde in på honom som en pinsam fråga: Hvar är hon?

Han gick med ljuset i handen fram till toiletten. Der låg ännu en bok uppslagen, som han påminte sig ha sett dagen förut, när han efter middagen kommit hit in. Han tog den och läste tanklöst några ord. När han lade undan den, föll hans blick på broschen, som han köpt åt henne för några dagar sedan. Bredvid broschen lågo två ringar — tvenne tjocka, släta guldringar, som voro ihoplödda.

Bloden stelnade uti hans ådror. Han satte ljuset på toiletten och sjönk ner i fåtöljen; hans knän buro honom icke längre. Så for han åter upp. Hvad skulle detta betyda? Hvart hade hon gått? Hon *måste* ju finnas någonstädes.

Kanske hon bara velat skrämma honom, hade gömt sig uti något af rummen? — Han tog ljuset för att gå och söka henne, men han stannade, fängslad utaf sitt eget ansigte, som uti spegeln stirrade emot honom, spöklikt blekt, med stora, förfärade ögon.

Så begaf han sig på sin färd genom rummen. Ljudet utaf hans steg dämpades genom de tjocka golfmattorna, och skuggorna, uppjagade utaf ljusets fladdrande sken, drefvos framför honom i oroligt böljande flykt. Men bakom honom slöto de sig åter tillsammans i en kompakt massa, som, svart och tät, kröp efter honom, tätt i hälarne...

Han kom ut i tamburen och började leta efter hennes ytterplagg. De voro försvunna, och pelsmössan var äfven borta.

Ja, hon hade gått bort — men hvart? — Han satte sig, stödde hakan mot handen och började tänka.

Det var ett ord, som ständigt återkom och hvarje gång med fördubblad styrka — ordet: skandal. Hon hade flytt ifrån honom — huru skulle detta kunna döljas? Hela verlden skulle få reda derpå, och om också alla skulle stå på hans sida — skandal var det ändå.

Så kom han att tänka på ringarne, som han

lemnat på toiletten. De måste åtminstone bort. Han skyndade tillbaka i sängkammaren, tog dem, utan att se på dem, och läste in dem uti sin skrifbordslåda. Det var en lättnad att veta dem vara ur vägen, så att ingen kunde se dem — icke ens han sjelf.

Han kastade sig i fåtöljen. Ljuset brann med klar, stadig låga på toiletten, och nattens tystnad låg öfver rummet, der allt påminte honom om otaliga andra nätter. En stor sorg kom öfver honom. Hvarföre hade hon gjort så? Hade han icke burit henne på sina händer, gjort allt för att hon skulle känna sig lycklig hos honom? Och så lönade hon hans kärlek!

Och sedan skandalen... Den måste till hvad pris som helst undvikas. Bara hon icke hade varit oförsigtig — låtit pigan märka någonting.

Ångesten dref honom åter upp, och han mätte rummet med hastiga, ojemna steg. Så slog en tanke honom — tänk, om hon gått till modern! Då kunde allt ännu bli bra. Ja, naturligtvis hade hon gått dit, hon kunde ju icke göra annat. Han blef lugnare. Fru Norman stod framför honom med sitt mjuka, kloka ansigte, sin lugna, öfvertalande röst. Hon skulle nog ställa allt till rätta... Bara icke pigan hade märkt någonting! Bäst var i alla fall, att icke låtsa om någonting, att göra som om allt vore i sin ordning. —

När han följande morgon drack sitt kaffe, sade pigan, som just kom ut ifrån sängkammaren:

»Referendariesekreterskan stannade väl hos fru Norman i natt?»

»Ja —» Kaffekoppen stannade på väg upp till hans läppar. »Sade hon något om när hon ville återvända?» frågade han i likgiltig ton.

»Nej, hon sade bara att hon icke kommer hem —»

Gud ske lof — så hade hon då ingenting sagt!

»Hon kommer väl hem i dag?» sade pigan, som alltjemt, med damviskan i handen, stod vid dörren. Han svarade icke genast, och flickan upprepade sin fråga. Han uppfångade en nyfiket spanande blick ur hennes små, ljusa ögon, och han kände i samma ögonblick, att hon anade någonting. Han måste svara.

»Nej», sade han. »Det kan hända att — hon reser till Nygård —» Han talade mycket långsamt, medan han tände en cigarett. Han spelade ett förtvifladt spel. Men han kunde icke annat.

»Men frun tog inga kläder med sig», sade pigan.

»Det var — icke säkert, om hon skulle resa... kläderna kunna ju skickas efter...» Han kände en ursinnig förbittring på pigan, som icke rörde sig ur fläcken, utan bara stod och såg på honom.

Han tömde kaffekoppen i ett drag. Så reste han sig hastigt och sade med skarp röst: »Det är väl nu tid att städa, förmodar jag.»

Han hade en obehaglig känsla utaf att han hade förrådt sig, att pigan märkt, att han sjelf icke visste, hvart Anna hade gått. Ordet: skandal, ringde åter uti hans öron och isade hans blod, så att han tyckte

att det formligen kröp genom hans ådror; ett ögonblick kände han en ursinnig förbittring på Anna, som bar skulden till allt detta...

Han beslöt att genast gå till fru Norman. I trappan mötte han dennas piga med en biljett.

Han nästan slet den ifrån henne.

»Behöfs det svar?»

»Nej», sade pigan.

Han gick tillbaka upp för trappan. Han ville icke läsa biljetten i pigans åsyn. Hon stannade der nere och såg efter honom. Hon såg ut, som hade hon haft lust att följa efter.

När han satte nyckeln i låset, vände han sig om och såg henne alltjemt stå der nere med samma uttryck i sina ögon, som hans piga haft när hon frågat: Hon kommer väl hem i dag? —

»Du kan gå hem», sade han kort.

Han väntade, tills han hörde pigan dernere slå till dörren till trappan. Derpå slet han upp kuvertet.

Det var så, som han hade tänkt. Anna hade gått hem till modern. Fru Norman bad honom genast komma dit. Anna hade med morgontåget afrest till Nygård »... vi måste vara lugna och icke förlora besinningen, — kære Karsten, då kan allt ännu bli bra. Jag har talat med Anna, jag hoppas bestämt att hon kommer tillbaka till dig. Jag känner henne — bara den första uppbrusningen är öfver, återvänder nog hennes besinning. Det är bara barnsligheter... Framför allt måste skandal undvikas...»

Han vek ihop pappret och stoppade det uti sin ficka. Han andades lättare. Saken började se ljusare ut — Gud ske lof, att han hade modern att rådfråga.

När han kom ner på gatan, slank Normanska pigan, som hade väntat i portgången, in på gården. Han stannade nog borta en god stund — hon kunde lugnt sticka sig in i köket och höra, hvad Rodes piga hade att berätta. —

I tamburen hos Normans klädde Axel just på sig för att gå ut.

»Nå», helsade han. »Det gick ju oväntadt hastigt med Annas afresa.»

Innan Rode hann svara, kom fru Norman ut.

»Goddag, Karsten!» Hon vexlade en hastig blick med honom. »Du är ju icke ledsen för att det skedde så hastigt? Det var verkligen nödvändigt... Anna har sett skral ut under den sista tiden. Stig in — det var snällt utaf dig att genast komma...» Hon vände sig till Axel. »Kommer du hem till frukosten?»

»Knappt nog. Jag går till Hjalmar.»

De gingo in. Ifrån salen ropade fru Norman ännu tillbaka: »Glöm icke att berätta åt Hjalmar, att Anna ändtligen har rest till Nygård. Han talade ännu nyligen med mig om hennes klena utseende... Helsa honom så mycket.» —

Det hade varit en häftig scen mellan mor och dotter qvällen förut, och af denna scen berättade nu fru Norman åt Rode hvad hon ansåg för nödvändigt för denne att veta. —

När fru Norman hade hemtat sig ifrån sin första förskräckelse, hade hon utbrutit i hejdlösa förebråelser. Anna hade först satt en orubblig köld emot alla moderns vredesutbrott.

»Det kan icke hjelpas. Det måste ske», hade hon svarat.

Men när modern fortfor att utösa sina förebråelser öfver henne, hade hon sagt: »Jag ser, att du icke vet utaf någonting... Vet du, huru Karsten har lefvat? Vet du, huru hans vänner lefva? Hans vänner, som jag tar emot hos mig, talar med! Vet du det?»

»Hvad skall det här vara för dumheter?»

»Det är sannt. Du tror det kanske icke, men jag vet det. Karsten har sjelf varit tvungen att medgifva det.»

»Sådant der förstår du alls icke.»

Anna såg skarpt på henne. Detsamma hade Karsten svarat.

»Det är i högsta grad opassande utaf dig att vidröra dylika saker», fortfor modern. »En qvinna får icke veta utaf sådant der, det är männens ensak. Du skadar bara din egen qvinlighet genom att röra i smutsen.»

Anna var ett ögonblick förstummad. Så brast det lös hos henne.

»Jaså, det kallar du oqvinligt att taga reda på sanningen? Oqvinligt, när jag *talar* om saker, som

Karsten, som min man, med hvilken jag skall dela *allt*, har *gjort?* Och det som förbinder oss, skall sedan kallas kärlek!» Hon kom henne mycket nära med blixtrande ögon och högburen panna: »Jag ser nu — du visste, innan jag gifte mig, hvad Karsten, hvad alla de andra voro... Och du lät mig gifta mig med honom. Du är icke bättre än de — allsicke... Jag skäms för att du är min mor... Åh, det här är förfärligt! Huru kan man veta utaf allt det här och lugnt lefva vidare som förut. Huru *kan* man?»

Fru Norman hade blifvit blek, medan hon vek tillbaka. Hon ville säga något, men hon fann icke ord. Inför dotterns, utaf harm och smärta blixtrande ögon, kände hon en fullkomlig magtlöshet, en oförmåga att uträtta någonting... Och en stor ångest sammansnörde hennes hjerta. Huru skulle detta sluta? Det blefve ju en komplett skandal, som för evigt förstörde Annas lycka. Vreden försvann, det kom ett sorgset uttryck i hennes ögon.

»Vill du verkligen göra mig den stora sorgen, Anna? Huru kan du tala så hårdt till mig, så hjertlöst...»

Det var någonting, ett uttryck utaf verklig sorg uti moderns röst, som gjorde, att Annas vrede försvann. »Kan du då icke inse, att jag icke kan handla annorlunda, mamma?» sade hon. »Kanske du ändå icke vet lika mycket som jag. Visste du det, skulle du också handla som jag.»

»Ja, naturligtvis måste du ju få göra som du anser för rätt, min flicka... Men har du då alls icke tänkt på den sorg, du derigenom bereder Karsten?»

»Sorg — han?» Det blixtrade åter till i hennes ögon. »Åh, det är väl icke så farligt med den saken... Han skall hastigt nog finna ersättning —»

»Vill du då söka skiljsmessa?» frågade fru Norman förskräckt.

»Söka skiljsmessa? Hvarföre det? Jag går helt enkelt bort ifrån honom. Mina privataffärer angå ju ingen domstol.»

Fru Norman funderade en stund. Utsigterna började ljusna. Ännu kunde det blifva bra, om man uppträdde med försigtighet och lugn, och lät henne ostördt komma till besinning. I alla fall kunde skandal undvikas.

»Du har rätt», sade hon efter en paus, »det är verkligen det enklaste och bästa att göra så. Skulle du icke kunna resa bort härifrån till Nygård — nu genast? Jag skall nog arrangera allt med Karsten. Jag kan godt förstå, att det måste vara obehagligt för dig, att nu möta honom. Du har ju dessutom ingenting mera otaldt med honom. Och derigenom kan man också bäst undvika, att menniskorna prata om er. Du kan ju ha rest för din helsas skull...»

»Jag fruktar icke menniskornas prat.»

»Nej, naturligtvis icke. Det behöfver ju ingen, som har rent samvete... Men, ser du, jag tycker, att dina privataffärer alls icke angå dem —»

Anna stod med sänkt hufvud. Det var någonting uti moderns planer, som tilltalade henne. Derigenom sluppe hon sjelf allt besvär med saken och fick ändå göra som hon ville. För resten rörde henne moderns eftergifvenhet, och hon kände behof af att nu också i sin tur visa sig tillmötesgående.

»Det är kanske bäst så», sade hon ändtligen. »På detta sätt komma också menniskorna att småningom vänja sig vid vår skiljsmessa.» —

Allt detta berättade nu fru Norman åt Rode, med utelemnandet utaf några Annas starkaste uttryck. Halft omedvetet färgade hon sin framställning med sina egna förhoppningar på en lycklig lösning.

»Vi måste ha tålamod med henne», slutade hon. »Anna är ännu ung och oerfaren. Bara hon vänjer sig vid tanken på allt det som hon hört, kommer hon nog att se det i en annan, mera förnuftig dager. Jag känner henne så bra, Karsten. Hon är envis, häftig och sjelfrådig — men i grunden har hon ett godt, oförderfvadt hjerta. Låt henne nu en tid i lugn tänka öfver saken.»

»Skall jag skrifva till henne?»

»Kanske det är bäst att du icke ännu gör det. Lofva mig blott ett, Karsten, att blindt lita på mig i denna sak och att icke företaga något, utan att först fråga mig om råd.»

Rode tryckte häftigt hennes hand. »Allt lofvar jag — allt, bara saken åter ställs till rätta, och hon

återvänder till mig... Tror du, att vi kunna undvika skandal?» sporde han efter en paus.

»Du behöfver icke frukta, att det blir skandal. Anna har rest till Nygård för sin helsas skull — hvem kan bevisa att det icke är så? Nej, Karsten, låt du mig blott sörja för allt — skandal blir det icke.»

IX.

Det blef emellertid icke alldeles så lätt att undvika skandal, som fru Norman hade trott. Naturligtvis visste ingen menniska säkert, hvad som egentligen hade händt, men det behöfdes ju heller icke. Också utan att veta någonting bestämdt om sjelfva saken, kunde man sätta historier i omlopp. Och det gjorde man. Men det, att ingen byggde på säkert botten, gjorde, att de mest motsägande rykten korsade hvarandra.

Elma Törner hade, som hon föresatt sig, genast gått till systern med sin stora upptäckt: Att Anna Rode var förtjust i Gösta Kronfelt, att hon var rysligt svartsjuk på fröken Ek...

Fru Mary fattade genast eld. Ja, någonting sådant hade hon alltid misstänkt alltsedan den gången, då hon såg Anna kokettera för Rode — långt innan de voro förlofvade. Hon och magister Holst hade båda varit förvånade öfver en sådan fräckhet hos en så ung flicka.

Elma berättade alla enskildheter ifrån sitt samtal med Anna. Ingenting hade undgått henne, allt hade hon lagt märke till, och allt mindes hon.

Fru Mary satt i djupa tankar, hennes ögon vidgade sig och hennes blick skärptes — som en katts, när den får syn på ett rof.

»Det har då bestämdt varit ett — ett ömmare förhållande dem emellan!» utbrast hon triumferande, när Elma slutat.

Elma begrep först icke riktigt. Men när hon hade förstått, rodnade hon ända upp till örsnibbarne och slog ner sina ögon.

»Stackars Rode», sade fru Mary. »En så hygglig karl som han, att råka ut för en sådan hustru! Men det är modern, som ställde till hela partiet, jag vet det *alldeles* säkert... Ja, ja, männen förstå icke, att rätt bedöma oss qvinnor, att inse, hvem som är värdig deras kärlek...» Hon suckade.

Men Elmas fantasi hade fått riklig mäld att arbeta med, och den var i verksamhet hela aftonen och natten, som följde derpå. Med en blandning af fasa och förtjusning vände hennes tankar sig ständigt kring samma medelpunkt, Marys ord: ett ömmare förhållande...

Dagen derpå fick hon af sin fästman höra, att Anna rest till Nygård.

Nu var saken klar i hennes ögon. Och hon meddelade honom genast sin förmodan, att Anna rest bort derför att hon var kär i Gösta Kronfelt.

Han skrattade. »Sådana dumheter! Hvarifrån har lilla fröken fått sådana idéer? Anna kände ju knappast Gösta Kronfelt.»

»Men jag vet det alldeles säkert», sade hon ifrigt, medan hon rodnade vid tanken på det, som hon dessutom ännu visste. »Mary trodde det också —»

»Jaså, har det gått den vägen», sade han litet försmädligt. »Kära Elma, du kan tro mig att alltihop bara är renaste sqvaller och löst prat, ingenting vidare. Anna reste, derför att hon är sjuk. Det har redan länge varit tal om denna resa... Hon är lika litet kär i Gösta Kronfelt, som jag är det», tillade han afslutande.

»Men du skulle bara ha sett huru upprörd hon var, när jag berättade, att han skall gifta sig. Hvarföre skulle hon då annars ha rest så plötsligt? Ännu i går eftermiddag visste hon ingenting om hela resan», sade hon och såg triumferande på honom.

»Inte?» Han såg villrådig ut. Det der var verkligen litet märkvärdigt. Och nu kom han ihåg, att också Axel i dag hade tyckt, att beslutet fattades bra hastigt. Rode sjelf hade icke ens vetat utaf det, hade icke följt henne till stationen. Men så kom han att tänka på Annas enkla, naturliga sätt emot herrar i allmänhet — och han kände sig förargad.

»Nej, det är icke sannt!» utbrast han. »Jag har sett dem tillsammans, och jag vet, att ingenting dylikt kan komma i fråga.»

Elma smålog öfverlägset. »Ja, för sådant der ha

ni män icke ögon. Der ser en qvinna skarpare... Du kan tro mig, Hjalmar.»

Han svarade icke. Det kunde ju ändå hända att hon hade rätt, och att han icke hade ögon att se... Den der hastiga afresan kunde verkligen uppväcka misstankar, och när nu Elma sjelf talat med Anna... Stackars barn emellertid, om det var så som Elma sade...

Elma såg på hans ansigtsuttryck, att han icke mera var så säker på sin sak. Den tanke, som hela tiden legat i bakgrunden utaf hennes ord, trängde sig nu fram, brände på hennes tunga. Hon öppnade munnen, rodnade förtvifladt, slog ner ögonen och sade derpå med litet osäker röst:

»Mary sade, att de till och med stått i... i ett närmare förhållande till hvarandra», fortfor hon bestämdare och såg förstulet på honom. Och när hon märkte, att hans ansigte mörknade, tillade hon hastigt: »Så sade Mary.»

»Hva' f—n är det för skräpprat!» brusade han upp. »Sådant der får du allt låta bli, Elma, om vi två skola vara goda vänner. Du förstår nog huru jag menar det», fortfor han i vänligare ton. »Jag vet också, att du icke skulle ha kommit på dylika tankar, om icke Mary hade satt det i ditt hufvud. Men nu skola vi icke mera tala derom, min flicka», slöt han och kysste henne.

Elma återkom icke mera till detta ämne, men

sina tankar behöll hon för sig sjelf, och vid första lägliga tillfälle meddelade hon detta samtal åt Mary.

Mary trodde alldeles som hon, att herrar i allmänhet icke förstodo sig på sådant, och Hjalmar kanske mindre än andra.

»Deras egen moral är mycket fri», sade hon, »så att de ha förlorat den sanna måttstocken för moralen. Det vill säga, när det gäller deras egen hustru eller deras egen dotter, då är det naturligtvis en helt annan sak. Gud nåde de stackrarna, om blott skuggan af en misstanke faller på dem!» Hennes röst hade en djup klang af vemod.

Knut hade nemligen dagen förut gjort henne förebråelser, derför att han sett henne tillsammans med Håkansson på en aflägsen gata. Och ändå var hela saken så oskyldig. De hade mötts, och han följde med henne. Att de för sin promenad valde en mera afsides belägen gata, var helt naturligt. Man var mera i fred der. Att de skulle ha den oturen att möta Knut, kunde hon ju omöjligt ana!

Det hade först efter många svårigheter lyckats henne att öfvertyga Knut om att deras samtal hade rört sig endast kring den sceniska konsten. Det var så obegripligt intressant för henne, att ur en konstnärs egen mun få höra huru det var... Ty en konstnärssjäl var Håkansson verkligen, det *kunde* icke Knut neka till.

Nej, Herre Gud, det gjorde han heller icke. Men han var illa känd i staden, förde ett dåligt lif...

Han blef helt häftig. »Jag vill icke att menniskorna skola ha grundade skäl att tala illa om dig», slutade han.

Nu började hon gråta. Huru kunde han tro, att hon kunde göra någonting, som kastade ens den *minsta* skugga på hennes rykte... Han älskade henne icke mera, det var hela saken...

Han blef helt olycklig och bestört. »Så menade jag det icke, Mary. Jag ville bara varna dig, säga dig, hvad för en karl han är. Jag fruktar, att du har alltför stort förtroende till honom.»

»Ja, sådan är du alltid — förtalar bakom ryggen. Jag tror icke, att han är dålig — han är blott olycklig och misskänd. Allt det der är renaste förtal. Men aldrig unnar du mig ett nöje.» Och hon snyftade.

Nå ja — han hade ju ingenting emot att de talade med hvarandra... »Du kan ju bjuda honom till oss, om du önskar!» utbrast han slutligen, när hon fortfor att snyfta.

Så slutade det med en fullständig försoning, och fru Mary försäkrade honom med tårar i ögonen, att han var den bästa, snällaste man, som fanns. Och han lofvade henne deremot, att sjelf gå till Håkansson och be honom besöka dem.

Derigenom fick fru Mary andra tankar och glömde Anna och Gösta Kronfelt. Men från andra håll kommo andra förklaringar öfver Annas hastiga bortresa, och de läto helt annorlunda.

Fru Rode hade helt enkelt efter en förfärlig scen med mannen sprungit bort ifrån hus och hem. Hvem har berättat det? Jo, senatorskan Törner har hört det utaf sin sömmerska, hvars piga är bekant med Normans husa. Och denna hade sjelf, efter det unga frun afrest till Nygård, fört ett bref från fru Norman till referendariesekreteraren, och der hade hon hört alltsammans utaf Rodes piga.

Hvad som egentligen förefallit uti Rodeska huset visste ingen, men att det icke stod rätt till med fruns plötsliga afresa, det var säkert. Och så tuggades den saken och tuggades om igen på tusen olika sätt — men alltid utan säkra resultat. Ingenting hördes af ifrån Rodes, som skulle kunnat bekräfta misstankarne. Rode var alldeles, som han brukade vara och berättade för hvar och en, som bara ville höra, att Anna redan började repa sig på landet, att hon kanske skulle stanna der en längre tid, för att riktigt grundligt återställa sin något svaga helsa — och så stannade sqvallret slutligen af, dog en naturlig och stilla död i följd af brist på näring. Tiden rullade fram, och under dess slitning utplånades småningom allt och glömdes. Nya händelser inträffade, nya namn uppdöko, som togo det allmänna intresset i anspråk och sysselsatte de onda tungorna. Doktor Holst hade blifvit vansinnig.

Sjukdomen hade utbrutit helt plötsligt. Fru Holst hade genast telegraferat efter sin dotter. Saken väckte stor uppståndelse, och deltagandet var allmänt.

Samma dag, då hon fått höra att Anna lemnat sin man, fick Hilda telegrammet, som bad henne skynda till moderns hjelp. Hon hade trott sig vara väl förberedd på allt, men nu, när hon säkert visste, att det förfärliga hade kommit, nu grep det henne ändå med hela den förkrossande tyngden utaf någonting oväntadt. All den styrka, som hon samlat under afvaktan på slaget, föll tillsammans som ett korthus i stormen, och hon insåg nu, huru dåraktigt starkt hennes hopp på en lycklig utgång varit — i trots utaf allt hvad hon visste.

Genast följande morgonen for hon. Och under den långa, enformiga jernvägsresan, der ögat öfverallt blott mötte de vidsträckta, halfsmultna snöfälten i sin hjertebetungande ödslighet, kommo tankarne, enformiga och sorgsna, som omgifningen. Hon läste och åter läste telegrammet hundra gånger: Carl mycket sjuk. Kom genast — och småningom, utan att hon sjelf var fullt medveten derom, steg mellan orden ett oklart hopp fram...

Kanske hon ännu en gång fick återse brodern, kännas igen utaf honom. Slöheten, som hvilat öfver henne under den första delen af resan, gaf vika för en stund efter stund växande otålighet. Hon tyckte, att tåget kröp framåt — här berodde det ju på minuten...

På bangården var ingen emot henne, fastän hon hade telegraferat. Hon måste ensam åka till Carls våning.

Ändtligen var hon der. Flickan öppnade. Hon såg blek och allvarsam ut, och ett uttryck af skrämsel hade gräft sig in i hennes ansigte, djupt, som om det ständigt hade funnits der.

»Jag är doktor Holsts syster», sade Hilda, som svar på pigans frågande blick. Hon hade velat tillägga en fråga om, huru det stod till med doktorn, men hon vågade icke.

Hon tog tigande af sig hatt och kappa. Pigan hjelpte henne. Fru Holst, som hade hört ringningen och anade hvem det var, kom ut i tamburen.

Hon omfamnade dottern gråtande. »Gud ske lof att du kom. Jag har så väntat dig», sade hon.

De gingo in i salen. I ett hörn utaf soffan satt Ada ihopkrupen. Hon rörde sig icke.

»Så har hon varit alltsedan det skedde», sade fru Holst hviskande. »Gud hjelpe henne. Gud hjelpe oss alla!»

Hilda knäböjde framför Ada och tog hennes hand i sin. Hon kände sig lugn och stark. Hon hade en känsla, som om de andra båda skulle vänta mod och råd utaf henne.

Ada höjde på hufvudet och såg på henne. Det var, som skulle Hildas anblick ha påmint henne om fordna lyckliga dagar. Småningom förvredos hennes drag, hon brast ut i häftig gråt och kastade båda armarne kring Hildas hals.

»Gud ske lof — hon kan gråta», sade fru Holst. »Hittills har hon varit som förstenad —» Tårarne

strömmade utför hennes egna kinder medan hon talade, och hon torkade icke bort dem.

Hilda sade icke ett ord. Hon lät Ada gråta ut, strök bara sakta och lugnande öfver hennes hår.

Efter en stund frågade hon efter lilla Gösta. Carls namn vågade hon icke nämna.

»Han sofver derinne», sade fru Holst. Hon böjde sig ner öfver Ada. »Kom Ada, Hilda vill se vårt lilla barn», sade hon.

Det var, som skulle en liten ljusning ha gått öfver den unga moderns förgråtna ansigte. De gingo alla in i sängkammaren.

Gossen sof. Hans röda, skrynkliga ansigte låg djupt inbäddadt uti de hvita spetsprydda kuddarne. Han smålog i sömnen. Hilda böjde sig ner och betraktade honom. Utan att hon sjelf visste utaf det, fylldes hennes ögon med tårar, som droppade ner, innan hon kunde hindra det.

Gossen började bli orolig. Det ryckte uti hans ögonlock, alla ansigtsmuskler, med sina otaliga små rynkor vid ögonen och öfver pannan, kommo i en darrande rörelse, munnen förvred sig — och så började han gråta.

Ada tog honom i sina armar och började gå af och an, i det hon halfsjöng en vaggvisa. Men äfven under sången bibehöll hennes ansigte sitt förtviflade uttryck, och hennes tårar fortforo att flyta.

Gossen lugnade sig och lades tillbaka i vaggan. De tre qvinnorna stodo bredvid, tätt tryckta mot hvar-

andra, som skulle den ena sökt hjelp och tröst hos den andra. Ingen talade. Adas hufvud låg mot Hildas axel. Hon hade blifvit stillare, blott tid efter annan skakades hon ännu af en snyftning.

Det var först sent på natten, när Ada ändtligen hade somnat, med Hildas hand fast sluten i sin, som denna frågade efter brodern.

»Han fördes bort i går afton», sade fru Holst. »Han fick återigen ett anfall.»

»Huru kom det allt?»

»Jag skref ju redan derom uti mitt sista bref. Det, att han var så dyster och sluten och icke ville se lilla Gösta... Det var just det förfärliga...» Hon snyftade.

»Plågar det dig att tala om det, mamma?»

»Nej, nej, jag måste ju ändå jemt och ständigt tänka derpå... Och det är så skönt att ha dig här, Hilda. Du förstår att lugna Ada, jag visste icke, hvad jag skulle göra med henne, hon var som förlamad utaf olyckan... O, min Gud, min Gud, att du skulle straffa mig så hårdt!»

»Men du var ju redan förberedd sedan sista vår.»

»Ja, och Ada visste ingenting. Tror du, att det var orätt gjordt utaf mig, att icke förbereda henne?» sporde hon hastigt, och man hörde på tonfallet uti hennes röst, att tanken på denna hennes försumlighet icke nu först kom, att den redan länge hade oroat och plågat henne.

»Jag vet icke, mamma. Det är så svårt, att alltid veta, hvad som är rätt.»

»Ja, ja... och så kom det så oväntadt. Vi sutto inne hos gossen, då Carl kom inrusande med revolvern... Han ville skjuta Gösta... lilla Gösta... Ada kämpade emot honom... Jag kunde icke röra mig ur fläcken, jag var som förlamad... Men hon gaf icke vika — tills pigan kom in och gårdskarlen... Så fingo de honom bunden...» Hon talade långsamt och afbrutet, medan hela ansigtet stelnade uti ett uttryck af ytterlig fasa. Man såg, att hon uti sitt sinne ständigt sysslade med samma bilder, och att hvarje fas utaf den gräsliga kampen med förfärande tydlighet stod framför hennes inre blick.

Hilda hade betäckt ansigtet med båda händerna. Hon tyckte, att hon såg allt framför sig.

»Vi skickade genast efter läkaren», fortfor modern i samma ton. »Han ville ha Carl bort hemifrån, men Ada ville icke gå in på det... Carl var helt lugn... Men så fick han i går afton ett nytt anfall, och så fördes han bort...»

»Hvad sade läkaren om hans tillstånd?» frågade Hilda efter en paus sakta.

»Att det är hopplöst, att han aldrig återfår sitt förnuft... Aldrig... Det är ännu värre än döden, Hilda!»

Dottern lade sin arm omkring moderns axlar. Hon tyckte, att hennes hjerta måste brista utaf medlidande.

»Mamma, du har ju lille Gösta, och Ada, och mig... Och Reinhold. Har du telegraferat till Reinhold?» tillade hon.

»Jag känner icke hans adress. Han har lemnat Berlin och lofvade genast skrifva, så snart han anländt till sin nya bestämmelseort. Han visste icke ännu säkert, om han skulle välja Dresden eller Leipzig... Stackars Reinhold! — Han höll så varmt af Carl.»

»Det gjorde alla menniskor, mamma. Hjalmar Stern var uppe hos mig i går afton.... Han grät...» Hennes egna tårar började droppa, när hon tänkte derpå.

De greto länge tillsammans, och uti tårarne upplöste sig all bitterhet och allt knot. Känslan af gemensam sorg bragte dem närmare hvarandra och tröstade dem.

»Vi måste göra allt, mamma, för att underlätta Adas sorg. Hon måste tänka på barnet — tänk, om hon icke hade haft lille Gösta... Gud har varit barmhertig, mamma. Han tog Carl ifrån oss, men han gaf oss i stället vår gosse...»

Af gammal vana kommo orden uti hennes mun. Hon var sjelf icke klart medveten om hvad hon sagt, men ordens klang lugnade henne sjelf lika mycket som modern. Det blef ännu aftaldt, att Hilda skulle stanna hos dem några veckor. När det blef varmt, skulle alla flytta till hufvudstaden, Hilda litet tidigare än de andra, för att ställa allt i ordning.

De skiljdes först mot morgonen, fru Holst styrkt

och lugnad. Hilda visste icke, ingen visste utom hon sjelf, hvad som hade varit den bittraste droppen i denna kalk. Det var för att straffa henne, som Gud hade tagit Carl ifrån dem. Hon hade älskat honom högst af alla sina barn, ja, han hade varit hennes afgud, som hon i bitter sjelfförebråelse sade. Och derför hade detta förfärliga händt.

»För min syndiga kärleks skull —» De orden lågo jemt och ständigt uti hennes tankar, hon upprepade dem mekaniskt för sig sjelf, hvad hon än gjorde, och det var, som skulle de förskaffat henne en viss lättnad. Men det värsta var, att se Adas lidanden och att nödgas säga sig sjelf, att allt var hennes fel, straffet för hennes synd, som nu också träffade de oskyldiga.

Men nu, efter detta samtal med Hilda, hade hon fått ögonen öppna för den nåd, som Gud visat henne uti sitt straff. Det var icke ett straff till döden, men till upprättelse. Han hade lemnat henne så mycket, gifvit henne tillfälle, att godtgöra sin skuld. Och genom denna sorg ville han kanske draga Adas hjerta till sig...

»Gud har varit barmhertig», hviskade hon med Hildas ord. »Den han älskar, den agar han —» Och hon somnade, lugn och tröstad.

X.

Under den första tiden efter Annas afresa, hade Rode haft det mycket svårt. För hans känsliga sinne var det en tortyr, att höra alla små antydningar, svara på frågorna... Han kände sig trött på denna kamp, denna oupphörliga spänning, han gick uti, denna ständiga fruktan för att förråda sig sjelf. I stunder af ensamhet och förstämning, kommo mörka tankar på möjligheten utaf att fru Norman icke skulle lyckas uti sina bemödanden, att återföra Anna till pligtens väg, att det ändå slutligen inför alla skulle bli uppenbart, hvad som förefallit dem emellan. Denna föreställning plågade honom mest, ty som alla äregiriga personer var Rode mycket mån om sin familjs heder.

Hans anseende, hela hans karrier, skulle komma att lida derunder. Det var ju visst sannt, att ingen skulle kasta skulden på honom, men i alla fall skulle hans privata angelägenheter omtalas offentligt, hans

namn trampas i smutsen. Och han sjelf, som ändtligen hade funnit ro, hade grundat ett hem — skulle det nu allt tagas ifrån honom? Och det alldeles utan hans eget förvållande — han hade aldrig förbrutit sig emot henne — blott genom hennes rentaf obegripliga barnslighet och okunnighet. Andra, som i sjelfva verket voro skyldiga gentemot sina hustrur, de gingo fria, och han, som var oskyldig, han fick lida.

Ibland kände han sig förbittrad på fru Norman. Det var i grunden alltsammans hennes fel, hvarföre hade hon uppfostrat Anna så illa, hade lemnat henne uti en sådan absolut okunnighet om allt, äfven det enklaste och naturligaste!

Om han hade varit ärlig emot sig sjelf, så hade han nödgats tillstå, att det just varit denna okunnighet, som gjort henne så tilldragande i hans ögon. Men han var icke van vid att ransaka sitt inre och hålla reda på sina motiver. Och så tyckte han bara, att alla andra buro skulden för det, som hade inträffat, och att han sjelf var martyren.

Men det fanns äfven stunder, då han längtade efter henne, längtade med den gamla ömheten ifrån förlofningstiden. Och med denna längtan följde en dunkel förnimmelse utaf att han icke var den, som hon kunde älska, att han kanske aldrig rätt hade förstått henne, och han kände med bitter ångest, att hon stod långt ifrån honom, så långt, att han aldrig kunde nå henne. I sådana stunder beklagade han djupt sitt förflutna lif; utan att egentligen ångra

det, önskade han, att han varit en annan. Och då förlorade han hvarje hopp om att någonsin bli återförenad med henne.

Men så gingo hans tankar vidare. Han tänkte på sitt offentliga lif, sitt anseende, han kom ihåg sina briljanta examina, sin ställning uti societeten, det hopp han hade att få bli senator Törners efterträdare — och under vandringen mellan alla dessa ståtliga byggnader, som hans begåfning, hans duglighet, hans konnektioner uppbyggt, återvann han sin förlorade sjelfkänsla. Han kände sig åter som den förorättade maken, och hon förekom honom dåraktig och otacksam.

»Det är bara barnslighet», upprepade fru Norman oupphörligt, hvarje gång de träffades. »Hon kommer nog att inse det sjelf.»

Dag efter dag sade hon detsamma med samma ord, och sist blef han trött derpå.

»Jag börjar frukta, att det sitter djupare», sade han en dag fram på våren. De sutto båda efter middagen i kabinettet.

Men fru Norman svarade åter som vanligt: »Jag känner henne så bra — du kan tro mig, Karsten! — det går nog om.»

Saken var, att fru Norman sjelf började misströsta, men icke ville låta honom märka det. Ty hon fruktade, att han kanske då skulle förlora tålamodet och fordra hennes ögonblickliga återkomst eller skiljsmessa, — och hon fasade för följderna utaf ett sådant steg. Derför visste hon intet annat råd, än att jemt

och ständigt upprepa detsamma: »Det är allt bara barnslighet.»

»Men jag är trött på denna barnslighet», sade Rode med mörk blick. Han var retlig och efter en sömnlös natt på dåligt humör, och han tyckte, att han som menniska och embetsman var värd någonting bättre, än att bli behandlad på ett sådant sätt.

»Käre Karsten», sade fru Norman med tårar i ögonen. »Kan du icke ha tålamod med henne? — Du måste vara ett stöd för hennes ungdom... Om du nu öfverger Anna — hvad skall det då blifva utaf henne?»

Rode kände sig rörd. Han tryckte tigande hennes hand. Han hade kommit dit, fast besluten att säga modern sanningen. Att det var hennes fel alltihop, att hon illa hade uppfostrat dottern, framför allt att hon för honom hade skildrat dennas karaktär helt annorlunda, än den i sjelfva verket var. Men inför moderns ångest hade han icke hjerta att framkomma med allt detta.

Fastän veckor redan förflutit efter Annas flykt, hade utsigterna för en lycklig utgång icke förbättrats. Anna tycktes tvärtom allt mera lefva sig in i tanken på en fullständig, oåterkallelig skiljsmessa, ja, uti sitt sista bref hade hon till och med talat om att hon sjelf ville skrifva derom till Rode. Fru Norman insåg klart, att detta till hvarje pris måste förhindras.

Hon beslöt att vända sig till Hilda Holst. Hon hade utaf Rode fått veta, att Anna samma afton, hon

lemnat hemmet, varit hos Holsts, och att hon sannolikt der fått höra allt utaf Hilda. Hon hade känt en liflig förbittring på denna; hvem gaf henne rätt att blanda sig uti andras affärer, reta upp hustrun emot sin man? Men nu hade alla andra känslor vikit för fruktan att Anna skulle utföra sitt företag. Kanske Hilda Holst kunde afhålla henne derifrån. Hon måste i alla fall försöka. Hon visste, att Hilda några dagar förut hade återvändt till staden, och hon beslöt att genast, samma dag hon haft detta samtal med Rode, vända sig till henne. —

Hilda Holst hade tillbragt en orolig afton, efter det Anna lemnat henne. Det var egentligen första gången, hon så uppriktigt och öppet hade talat om det, som redan i åratal tyngde henne, och hon erfor en viss lättnad. Hon hade nu redan så länge liksom gått bredvid lifvet, likgiltig och intresselös, så att det kändes helt skönt, att engång bli indragen deri.

Dagen derpå fick hon höra hvad som passerat hos Rodes.

Hon blef obehagligt berörd deraf. Det var hon som hade åtskiljt makarne — kunde hon taga på sig detta ansvar? De hade ju ändå varit lyckliga, och Anna hade varit helt nöjd med sin lott; nu hade denna svåra konflikt uppstått genom hennes skuld. Det var hon, som hade upplyst Anna om det förflutna, som var oåterkalleligt... Det som ännu i går hade förefallit Hilda som det vigtigaste i lifvet: att känna till hela, fulla sanningen — det syntes henne nu

så ovigtigt och af underordnad betydelse. Hvad hade det tjenat till? — Jo, att göra två menniskor — kanske mera, hon tänkte på deras slägtingar och vänner — olyckliga. Men huru hon än tänkte och funderade, hon hade icke kunnat handla annorlunda. Anna hade kommit till henne som en frågande, hon måste svara fullt sanningsenligt. Det hade varit grymt att visa henne tillbaka; för resten skulle det icke ens ha tjenat till någonting. Anna hade nog på annat håll skaffat sig upplysningar...

Midt uti dessa tankar kom telegrammet om Carls sjukdom, som kom henne att fullständigt glömma allt annat... Det var först efter återkomsten till hufvudstaden, som hennes tankar åter leddes på Rodes, och hennes samvete slog henne, att hon hade kunnat glömma bort dem, fastän hon ändå haft en så stor andel i saken. När pigan kom och sade att fru Norman ville tala med fröken, kände hon ett stygn i hjertat. Modern kom naturligtvis för att anklaga henne. Men så tänkte hon på, att hon endast sagt sanningen, en sanning, som det egentligen varit moderns pligt att upplysa dottern om före giftermålet, och hon gick emot fru Norman med högburet hufvud och ett allvarsamt uttryck i ögonen.

Men hon hade misstagit sig. Fru Norman kom icke för att anklaga. Hennes utseende var betryckt. och hon hade tårar i ögonen, när hon vände sig mot den inträdande Hilda.

»Fröken Holst — ni har naturligtvis hört —?»

»Hört?»

»Att Anna har lemnat sin man», sade fru Norman rakt fram. Den andra visste ju ändå allt, kanske till och med mera än hon sjelf.

Hilda böjde tigande på hufvudet.

»Gud ske lof, skandal har kunnat undvikas — åtminstone för det första. Min svärson är beredd till allt, om hon blott återvänder till honom — men hon vill icke. Jag vet icke, hvad jag skall taga mig till —» Hon gjorde en paus, medan hon torkade bort tårarne. »Ni måste hjelpa mig, fröken Holst. Anna hör icke på mig, men för er hyser hon fullt förtroende —» Hon såg på Hilda, och hennes läppar darrade. »Vill ni hjelpa en olycklig mor, fröken Hilda?» Hon sträckte sin hand emot henne.

Hilda lade tigande sin hand uti hennes. Hon hade icke väntat detta, och det ångestfulla uttrycket uti fru Normans ansigte grep henne. Vid åsynen deraf, glömde hon allt annat hon tänkt, hon kände blott, att allt var hennes fel, och att hon var villig att försöka allt, för att godtgöra denna skuld.

»Anna frågade mig...» sade hon i halft urskuldande ton. »Hon hade genom en tillfällighet fått höra det... Jag kunde icke annat än säga sanningen.» Hon såg nästan ödmjukt på fru Norman.

»Det var ju angående Gösta Kronfelts giftermål med fröken Ek? — Berättade ni det åt henne?»

»Nej, det var fröken Törner — Elma. Anna kom till mig för att begära förklaring...»

Fru Norman teg. Hon började få saken klar för sig. Hon utbrast:

»Men jag begriper icke Annas uppförande! Om hon skulle ha någonting att förebrå Karsten!... Men han har icke varit otrogen mot henne, har i allo uppfört sig som en god äkta man... Hvarför då denna rentaf besinningslösa vrede och förbittring?»

»Ni måste besinna, fru Norman, att hon aldrig haft en aning om sådana förhållanden, att hon ingick uti äktenskapet fullkomligt okunnig...»

Fru Normans ögon antogo ett uttryck af tillfredställelse.

»Ja, jag har bemödat mig om att bevara henne ren och oskyldig, såsom hvarje ung flicka borde bevaras.»

»Och ni tror verkligen att ni handlat rätt, fru Norman?»

»Rätt?» upprepade hon förvånad.

»Ja, hade det icke varit bättre för Anna sjelf, om hon vetat, hvad hon gick till mötes?»

»Men — fröken Holst! — huru kan ni säga någonting sådant!» utbrast fru Norman. »Denna skära oskuldsfulla okunnighet är just en ung flickas största behag... Sådant der må duga för en — älskarinna, men aldrig för en hustru!» Fru Norman hade rodnat medan hon talade. Det var henne motbjudande, att höra detta ämne beröras på ett så öppet sätt, och ännu mera motbjudande, att sjelf nödgas vidröra det. Men sådana åsigter kunde hon som hustru och mor icke

lemna obesvarade, huru djupt det också sårade hennes qvinliga finkänslighet.

De tego en stund. Hilda Holst satt med ett bittert småleende. Hon kände så väl till alla dessa argument, hon hade så ofta hört och läst dem. Hon skulle ha haft så mycket att säga deremot, men en obetvinglig känsla af skam band hennes tunga. Hvad skulle fru Norman tänka om henne? — Hon förargades öfver sin egen feghet, men den gamla vanan att tiga var starkare än allt annat. Och hon teg.

Efter en paus sade fru Norman:

»Vill ni hjelpa mig, fröken Holst, att återställa det goda förhållandet emellan Anna och hennes man?»

»Huru kan jag det?»

»Åh, det måste ni nog veta, ni känner ju Anna så bra. Hon måste inse att hon är på väg, att genom sitt barnsliga oförnuft göra oss alla olyckliga, sig sjelf framför allt. Kan ni icke få detta klart för henne?»

Hon hade rest sig medan hon talade och räckte Hilda sin hand till afsked. »Vill ni lofva mig att göra det, fröken Holst?»

»Jag skall göra hvad jag kan», svarade Hilda sakta.

När de stodo i tamburen, talade fru Norman om Carl. Hon hade en känsla utaf att hon egentligen genast i början bort göra det, och sökte nu godtgöra denna försummelse genom att inlägga en hjertlig värme uti sina ord. Men det räckte icke länge, förrän hon åter talade om Anna.

»Hon har en hård, sluten karaktär. Det är just derför så svårt för mig, att nu inverka på henne. Hon har alltid varit mitt sorgebarn... Åh, fröken Holst, den tungaste sorg här i lifvet göra en ens egna barn!» —

Fru Norman var mycket nöjd med resultatet utaf sitt besök. Hilda Holst var ändå icke så otillgänglig, som hon hade trott. Men någonting egendomligt oqvinligt hade hon ändå. Huru kunde hon börja tala om sådant der — om äktenskap — hon, en ung flicka! Fru Norman skakade på hufvudet, när hon tänkte derpå — obegripligt! Tänk, huru en menniska ändå kan förändra sig. Hon mindes så väl Hilda Holst på balerna, i fordna tider... Det var då, Hjalmar Stern friat till henne... Särskildt kom fru Norman ihåg, att hon engång på en soirée observerat henne och Rode... Hilda, smärt och lång, med framåtböjdt hufvud och en varm blick i sina mörka ögon lyssnande till Rode, som stod bredvid henne med sin eleganta, något nonchalanta ställning. Han talade och såg dervid på henne med ett småleende...

Rode och fröken Holst! Fru Norman kom med ens ihåg, att hon den tiden hört talas om att fröken Holst var förtjust i Rode, och att hon derför så konsekvent afslog alla anbud... Om det var sannt, då spelade fru Norman ett vågadt spel, när hon anförtrodde försoningen mellan Anna och Karsten i Hilda Holsts händer.

Men det kunde nu i alla fall icke hjelpas. Det enda, hon kunde göra, var, att sjelf först fara till Nygård och förbereda Anna på fröken Holsts besök.

Hon hade i början hoppats, att Anna också hos sin far skulle finna motstånd. Men hon hade icke tagit Oskar Normans eftergifvenhet och osjelfständighet med i beräkningen. Om hans hustru först fått tala med honom, då hade hans dom kanske utfallit annorlunda, men nu tog Anna honom genast med storm. Den första känslan, som Annas meddelande väckte hos honom, var visserligen obehag och en obestämd fruktan för alla möjliga obeqväma följder, detta hans dotters steg kunde ha för henne sjelf och för dem alla, men snart nog ryckte Anna honom med sig och gjorde sin uppfattning utaf saken till hans. Dessutom var det en sida hos honom, som hennes sjelfständiga handlingssätt sympatiskt berörde...

Far och dotter sutto uti förmaket framför brasan, aftonen på den dag, hon kommit. Anna hade slutat tala, och fadern lade smekande sin hand på hennes hår.

»Ja, min flicka, du har gjort rätt», sade han.

Hon tog den mellan sina båda och lutade kinden emot den. »Jag kunde icke göra annat, pappa... Att tänka, att han redan tillhört så många, har älskat så många på samma sätt som mig... Han...» De frambrytande tårarne qväfde hennes röst.

Hon tänkte på allt det, hon känt på förlofningsdagen, på allt det, som hon då trott sig ega, och som nu spårlöst hade försvunnit ur hennes lif, liksom vat-

ten rinner bort mellan fingrarne. Ingenting — ingenting var qvar. Hvarför hade hon icke fått behålla det, hvarför var lifvet så grymt, bara tog, tog — utan att ge? O Gud, hvarför... Hon kröp tillsamman under bördan af dessa tankar, och våldsamma snyftningar skakade hennes kropp. Den smärta, som vrede och förakt hittills dolt för hennes medvetande, bröt nu fram. Sålänge hon hade varit tvungen att kämpa, hade hon kunnat beherska den, nu, vid faderns gillande ord, vid hans smekning, flödade den hejdlöst öfver sina bräddar.

Oskar Norman hade aldrig sett sin dotter sådan. Han blef skrämd och tappade alldeles hufvudet.

»Anna, hvad är det... För Guds skull, lugna dig. Hvad vill du, att jag skall göra? —»

Han stod handfallen och såg på henne, medan han kände, huru hennes tårar sköljde öfver hans hand. Så kom han ihåg, att sockervatten brukar användas som lugnande medel, och han sprang efter det.

När han kom tillbaka, satt hon allt ännu uti samma ställning, men snyftningarna voro nu mindre våldsamma. Han satte glaset till hennes läppar. Hon ville först icke dricka, men han tvang henne dertill. I sin känsla blandade han ihop detta med en svår sjukdom, hon som barn hade haft, och der hon endast utaf faderns hand tog emot medicinen. Han tyckte, att det nu var precis detsamma.

De sutto ännu länge uppe. Hon satt bredvid honom på en pall, med hufvudet lutadt mot hans

knän, och de talade om hvad som nu borde göras. De voro båda fullkomligt ense.

»Du återvänder aldrig mera till staden, Anna, du stannar hos mig för alltid — här ute på Nygård. Du skall få se, huru trefligt det blir!»

»Ja», sade hon. Hon kände sig trött och maktlös efter den häftiga sinnesrörelsen. Hon slöt ögonen och lyssnade i en half dröm till faderns röst, som berättade, hvad de allt skulle företaga sig... Hon såg de ensamma skogarne kring Nygård. Hon såg dem, inhöljda uti vinterns jemna, hvita snötäcke, och i sommarens gröna drägt, med den blanka sjön nedanför. Men alltid voro de tysta och ensamma, och hon och fadern de enda lefvande väsen uti denna stora, ljudlösa ensamhet — och en känsla af obeskrifligt välbehag smög sig öfver henne. Åh, huru hon längtade efter lugn och hvila! — Huru hon skulle njuta utaf denna ensamhet!... Faderns röst blef allt otydligare, hans ord blefvo till drömbilder... Hon låg i en liten båt, midt på en oändlig, stålblå sjö, som sakta gungade under henne...

Fadern böjde sig ner öfver henne och såg, att hon hade somnat. Han tog henne varsamt i sina armar och bar henne till hennes eget lilla sofrum, som redan på hösten iordningställts för hennes räkning.

XI.

Efter de häftiga själsskakningarna kommo dagar, enformiga och regelbundna, som de blott kunna vara det vintertiden på landet. Den ena gick som den andra, och allt var ordnadt efter klockslag. I sin långa ensamhet hade Oskar Norman vant sig vid en enstörings regelbundna lif. Hvarje förmiddag efter frukosten begaf han sig ut på egorna, der vårarbetena som bäst pågingo, och kom först hem till middagen. Efter det han tagit sin middagslur, satt han framför brasan, rökte och läste. Han höll flere landtbrukstidningar och egde ett helt bibliothek utaf böcker, som handlade om samma sak. Genast efter qvällsvarden gick han till sängs, ty tidigt påföljande morgon måste han upp igen.

Den första veckan trifdes Anna bra. På förmiddagen var hon ensam och läste någon gammaldags roman, som det fanns nog utaf uti det stora bokskåpet i kabinettet, och på eftermiddagarna brukade hon

sitta vid faderns sida framför brasan i hans arbetsrum, för det mesta tigande som han, och njutande utaf lugnet och stillheten.

När hon var trött på att sitta och låta blicken vandra ifrån elden till faderns lugna, en smula trötta ansigte, brukade hon ibland dra boken ifrån honom.

Han såg upp med förströdd min. »Nå, hvad skall det vara? Hvad vill du, min flicka?»

»Nu måste du prata litet med mig, pappa.»

Han strök småleende öfver hennes hufvud. »Hvad skall jag då säga, min pulla?»

»Berätta någonting.»

Men det enda han visste att tala om, var hans kära landtbruk och allt som hörde dit, och det var hon snart trött på.

»Berätta någonting annat — om menniskor», bad hon.

Han berättade allt hvad han visste om sina torpare och tjenstefolket på Nygård. Med andra menniskor kom han knappt i beröring. Den hade varit sjuk, och torparen nere vid vattenfallet hade köpt sig en ko till, och hans äldsta son ville gifta sig nu till sommaren...

Men då drog ett moln öfver hennes panna, som ett smärtsamt minne. Han såg det och gick genast öfver på någonting annat. Men snart märkte han, att hon alls icke mera lyssnade till honom, utan bara satt i sina egna tankar med ett vredgadt uttryck i sina ögon.

Det var på en sådan qväll, då hon med ens afbröt honom med en fråga.

»Var farmor lycklig, pappa?»

Oskar Norman hade så när fällt pipan i golfvet, så förvånad blef han. Han svarade ingenting.

»Jag betraktade i dag hennes porträtt i salongen», fortfor Anna. »Jag har aldrig förut fäst mig vid att hennes ögon äro så sorgsna... Hurudan var farfar, pappa? Var han som alla andra män?»

Fadern svarade allt ännu icke. Frågan kom så oväntad, och som han sjelf aldrig hade tänkt på den saken, visste han icke, hvad han skulle säga.

»Ser du, jag tänker ofta, att egentligen alla äktenskap måste vara olyckliga. De unga flickorna veta ju icke hvad de göra, när de gifta sig... Och så upptäcka de det, och så bli de olyckliga... Minns du ännu farfar, pappa?»

»Helt litet», sade han. Han letade uti sitt minne. »Jag var fyra eller fem år, när han dog. Jo, jag mins honom nog.»

»Hurudan var han?»

»Åh, han var nog som andra...» Han rökte åter. Man såg på hans ansigte, att han försökte samla gamla, halfförgätna minnen.

»Han var mycket lång och stark», sade han. »Jag mins, att jag brukade kunna stå på hans utsträckta hand. Först var jag rädd och grät, men så lärde jag mig det ändtligen ändå. Hvar gång jag hade gjort det, skänkte han mig sötsaker... Plommon...»

Ur det oredigt böljande haf, som lifvet lagt öfver hans barndom, uppdöko allt flere och flere minnen... Han rökte allt ifrigare, medan han såg in i elden... Småningom kröp ett godt småleende fram på det godmodiga, tankfulla ansigtet.

»Han tyckte aldrig om när jag grät... Och jag mins, att jag ofta grät, när jag var liten. Jag var allt ifrån födelsen mycket sjuklig, berättade mamma. Då blef han häftig och grälade, och engång gaf han mig en örfil.»

»Hvad gjorde din mamma då?»

Fadern upphörde att röka och såg på henne. Småleendet försvann, han strök med handen öfver pannan. »Mamma», upprepade han. »Jo, mamma grät... Hon grät ofta...»

»Hvad sade då din pappa?»

»Hon grät aldrig, när pappa såg det», sade Oskar Norman hastigt och afgörande, som skulle det nu fullkomligt ha klarnat för honom. Han rökte åter och såg in i elden, medan Anna satt och i tankarne sammanställde allt, som hon hört. Men efter en stund började fadern igen:

»Jag var mest med mamma. Pappa var mycket borta. Mamma sjöng för mig och berättade sagor De slutade alltid sorgligt, men jag tyckte just derför så mycket om dem.»

»Vet du», sade Anna bestämdt. »Jag tror icke, att din mamma var lycklig.»

Han såg bestört på henne. »Huru kan du säga någonting sådant? Hvarför skulle hon icke ha varit lycklig?»

»Nej, jag tror det icke —» Hon såg, huru faderns drag fingo ett smärtsamt uttryck, och hon gick hastigt öfver på någonting annat.

Men sedan den qvällen grubblade Anna mycket öfver farmodern. Hon hade naturligtvis varit mycket olycklig, lika olycklig som hon sjelf... Men hvarför hade hon då icke gått ifrån sin man? — Hon fann intet svar på denna fråga, ty med fadern talade hon aldrig mera derom. Hon fruktade att det skulle bedröfva honom.

Men hon misstog sig. Fadern tänkte icke mera derpå. Det hade visst smärtat honom, när hon framkastade sin förmodan, men han glömde snart alltihop. Han hade så mycket annat att tänka på, nu uti vårbrådskan.

Småningom började Anna tröttna vid detta enformiga lif. Hon förlorade lusten att jemt och ständigt grubbla på samma sak, isynnerhet, som hon icke hade någon att tala med om allt det, som hon tänkt och funderat. Fadern ansåg hela saken för afgjord, och förstod icke, hvarför hennes tankar allt ännu sysslade dermed. Hon var ju nu hos honom, hon hade lemnat sin man, med hvilken hon icke kunde lefva längre — hvad ville hon då ännu? —

Men Annas otålighet och retlighet växte med

hvarje dag. Hon kände sig nervös, orolig, missnöjd med sig sjelf och med hela verlden. Man hade förgått sig emot henne, hon hade förlorat så mycket, nu måste tomheten, som uppstått inom henne, fyllas med något annat, något nytt. Hon ville uträtta någonting, deltaga uti lifvet, icke glömmas bort här i ensamheten. Ty att samlifvet med fadern icke förmådde tillfredsställa henne, det blef hon för hvarje dag allt mera medveten om.

Oskar Norman märkte med bekymmer, att någonting fattades dottern, men han visste icke, hvad han skulle göra deråt. Han kunde icke begripa hvarför hon icke var nöjd med ett lif, som fullkomligt tillfredsställde honom. Att det just var ensamheten, som plågade henne, att hon längtade efter andra menniskor, efter strid och lif, det förstod han icke. Hon hade ju förut, som ung flicka, alltid gerna varit hos honom, i ensamheten på Nygård.

Han föreslog henne att åtfölja honom på hans ridter kring egorna. Det hade hon förut som flicka alltid gjort med förtjusning.

Anna grep begärligt efter denna utväg, och i bästa humör redo far och dotter en vårmorgon ut. Hon såg glad och lifvad ut, så glad, som han icke sett henne under hela hennes vistelse på Nygård.

Men snart bytte hennes stämning färg. Anblicken af de ödsliga fälten, skogen, som stod långsåt horisonten med snön ännu tjock öfver mossan, och sorlet af de många bäckarne, som runno ner för

sluttningarne, gjorde henne tung till sinnes. Och den skarpa kontrasten mellan denna gråa färglöshet och den klargröna brodden, gjorde henne ondt i ögonen. Det som fadern intresserade sig för, det fanns icke till för henne. Hon såg icke, huru fet jorden var, huru omsorgsfullt dikena voro dragna, huru jemnt flödvattnet aflopp, utan att skada brodden — hon såg endast jemna, svartbruna slätter, afbrutna af mörka löfskogsdungar, som med sina nakna, våta grenar sågo ut som benrangel, och längre bort den saftigt gröna brodden. Att liksom förr finna njutning endast uti den hastiga ridten, den skarpa, men tillika friska och efter fuktig jord luktande vårluften, det förstod hon icke mera. Hon tyckte, att allt var tomt och ledsamt, hela lifvet ödsligt som fälten framför henne. Den gröna brodden var i hennes ögon blott en bild utaf förhoppningar, som aldrig blifva uppfyllda, den påminte henne om allt, som hon sjelf i gamla tider trott och hoppats på — och följaktligen om allt, som hon förlorat.

De redo tigande bredvid hvarandra. Oskar Norman var aldrig så fåordig, som när han var ute på egorna, och Anna kände heller ingen lust att tala, upptagen, som hon var, af sina sorgsna tankar.

Fadern stannade bredvid en äng, der några arbetare voro i färd med att draga ett dike. Han talade några ord med dem, medan Anna red vidare. Efter en stund kom han helt upprymd efter henne; han hade fått goda underrättelser.

»Det blir en ståtlig äng», sade han. »Jag tänker så thimothei... Läget är bra... Bara sommaren blir vacker!»

»Men om den nu icke skulle bli vacker», sade Anna. »Den blir bestämdt regnig, det brukar alltid gå illa, när man hoppas någonting.» Hon talade i kort, retad ton. Faderns ljusa, glada ansigte sårade henne. Huru kunde han vara så förnöjd, när hon kände sig så djupt olycklig? Nej, han förstod henne icke, ingen förstod henne.

Fadern såg på henne och skakade på hufvudet. Hvad var detta nu igen? Hvarför var hon icke nöjd? Han kunde icke begripa hvad som fattades henne. Om ändå hustrun vore der! Hon skulle bestämdt hitta på någonting, som kunde förströ Anna, sjelf kände han sig hjelplös. Han beslöt att utan Annas vetskap skrifva till hustrun och be henne komma ut till Nygård. Han hade lagt märke till att Anna med längtan väntade på moderns bref, och att hennes humör alltid var bättre de dagar, då hon fått underrättelser ifrån henne.

Fru Norman skref mycket regelbundet två gånger i veckan. Hon förebrådde Anna aldrig hennes handlingssätt, men hon skref mycket om sin oro för hennes framtid och sina bekymmer för hennes helsa. Rodes namn nämnde hon nästan aldrig. Och i de svar som Anna skickade från Nygård — mycket långa, utförliga svar — brukade hon jemnt och ständigt vid den ringaste anledning, ånyo för modern förklara orsakerna

till sitt handlingssätt, försvara det, utan att fru Norman hade angripit henne, och utlägga sina åsigter. Småningom blefvo dessa bref ljuspunkterna i hennes enformiga tillvaro, de gåfvo henne anledning att gifva luft åt alla de tankar och känslor, som rörde sig inom henne. Och utan att hon sjelf var medveten derom, smög sig hennes längtan efter ett rikare, rörligare lif in i hennes bref, och denna längtan tog närmast formen af en omedvetet mildare stämning mot Rode.

Fru Norman märkte det och beslöt, att engång försöka gå rakt på saken. Hon skref utförligt om Rode, skildrade i varma färger hans sorg, hans nedslagenhet, hans längtan efter henne och berättade om hans lif och hans sysselsättningar. Det var icke utan en viss oro, som hon afvaktade resultatet utaf detta bref.

När Anna kom till det, som modern skrifvit om Rode, stannade hon ett ögonblick. Hon blef med ens medveten om att hon kanske i hemlighet redan länge väntat derpå, och det retade henne. Och när hon läst igenom allt, slängde hon brefvet ifrån sig och upprepade sitt föraktliga: »Åh, han skall nog snart finna ersättning», som hon redan engång svarat modern. Allt som hon lidit stod åter klart för henne, och en bitter vrede emot honom fyllde hennes hjerta. Åh nej, hon hade aldrig älskat honom, hon hade ju alls icke känt honom, icke vetat, hurudan han var! Och han hade begagnat sig utaf hennes okunnighet,

för att röfva ifrån henne hennes kärlek. Hvarför hade man icke i tid öppnat hennes ögon?

Uti denna stämning besvarade hon moderns bref. Hon anklagade henne jemte Rode för sin olycka, vältrade på dem skulden för sitt spillda lif. Hvarför hade de båda bedragit henne?

Samma dag, fru Norman erhöll detta bref, hade hon äfven fått mannens, som bad henne komma ut till Nygård, för att hjelpa honom hitta på någonting, som kunde förströ Anna. Hon beslöt sig genast för att fara. Tonen uti Annas bref oroade henne allvarsamt, och hon ville sjelf se och döma.

Anna blef mycket glad, när modern kom, gladare, än hon sjelf tänkt att hon skulle blifva. Det var, som skulle hennes olycka ha fört henne närmare hennes egna och lärt henne, att bättre sätta värde på deras kärlek. Ännu aldrig hade mor och dotter varit så hjertliga mot hvarandra. Fadern sken utaf belåtenhet. Han kände sig alltid nöjd, bara han såg vänliga ansigten omkring sig. Och på den första aftonen, som fru Norman tillbragte på Nygård, var allt bara solsken och harmoni.

Fru Norman beslöt att först tala med Anna. Resultatet utaf hennes samtal med denna, skulle bestämma tonen, hon ville anslå gentemot mannen.

Följande förmiddag, när Norman var ute, började hon. Hon talade om Annas bref, huru ondt tonen deruti hade gjort henne, och huru orättvisa Annas beskyllningar voro.

»Hvad menade du egentligen dermed? Hvad fordrar du utaf mig?»

»Hvarför öppnade du icke i tid mina ögon? Hvarför lät du mig förbli okunnig?»

»Okunnig om hvad?» frågade fru Norman förvånad.

»Tror du, att jag någonsin skulle ha älskat Karsten, om jag hade vetat hurudan han var? Hvarför sade du mig icke allt?»

»Hvad skulle jag då egentligen säga dig? — Jag förstår dig icke, Anna. Har jag någonsin bedt dig älska honom, har jag på något sätt tvungit dig till detta giftermål? Har du icke älskat Karsten af din egen fria vilja?»

»Jag kände honom icke.»

»Jag tror, Anna, att du *nu* misskänner honom. Hvad har du egentligen att förebrå Karsten? — Han har icke varit dig otrogen, har ständigt visat sig öm och kärleksfull emot dig. Det är icke många, som ha haft det så bra som du... Hvad har du att klaga öfver?»

Anna teg. Hon måste inom sig medge att modern hade rätt, och hon fann intet svar. Det var ju verkligen allt sannt hvad hon sade, och ändå... Just i detta ögonblick, när hon stod svarslös, kom stark och öfverväldigande känslan öfver henne, att någon någonstädes hade bedragit henne... Hon började åter vid utgångspunkten:

»Hvarför visste jag ingenting? Hade jag vetat allt, så hade jag aldrig gifvit mig in uti det.»

»Jag vet verkligen icke, hvad du egentligen menar, Anna», sade fru Norman med ett uttryck af otålighet i rösten. »Du hade ju nog tillfälle att lära känna Karsten, jag har aldrig lagt någonting i vägen för dig. Du fick ju ostördt vara tillsammans med honom så mycket du bara ville... Kanske för mycket...» Hon gjorde en paus, men Anna svarade icke, ty hon hade ingenting att svara. Fru Norman kände sitt öfvertag, och hon fortfor med en röst, som blef allt hårdare och skarpare: »Vill du nu verkligen göra dig sjelf, Karsten, oss alla, olyckliga genom denna barnsliga envishet, som du icke ens sjelf kan försvara? Inser du icke, huru dåraktigt du har handlat? Tänk, om Karsten, förr än du tror, skulle förlora tålamodet!»

Men nu var det slut med Annas osäkerhet. »Aldrig!» sade hon uppbrusande. »Aldrig återvänder jag till Karsten, det kan du vara öfvertygad om, mamma. Han har ljugit för mig och bedragit mig. Jag trodde, att jag var hans första kärlek, att han älskade mig liksom jag älskade honom och han lät mig stanna uti den tron... Aldrig kan jag förlåta honom det!»

Hon talade häftigt. I detta ögonblick var hon fullt och fast öfvertygad om att hon ändå handlat fullkomligt rätt. Osäkerheten, som moderns ord uppväckt, hade försvunnit, men den hade ändå varit der, och henne sjelf ovetande qvarlemnat spår. Det var, som hade hon under ett ögonblick af lugn besinning

sett hela saken uti en ny belysning ifrån en annan sida, en sida, hvilken hon aldrig förut kommit att tänka på. Men nu visste hon att den fanns, och det förvärrade ännu mera hennes inre oro.

Efter detta samtal med Anna beslöt sig fru Norman för att uppträda mycket bestämdt mot mannen. Hon tviflade icke på att det skulle lyckas henne, att omstämma honom. Hon kände honom så väl och visste, ifrån hvilken sida han borde tagas.

Det var på qvällen, när de voro ostörda, som hon började. Hon beskref Rodes sorg, hans längtan efter Anna, hans oro för att denna i sin obetänksamhet kunde göra något, som hon sedan måste ångra...

Norman hade alltsedan hustruns ankomst med en viss oro väntat detta samtal. Medan hustrun talade, gick han af och an, nervöst gnidande sina händer.

Hon såg, att hennes ord träffade, och hon grep efter ännu starkare färger, ännu djupare skuggor.

»Jag är öfvertygad om att Anna sjelf skulle ångra sitt förhastade beslut, om hon såge honom», slutade fru Norman. »Isynnerhet, som hon egentligen ingenting har att förebrå honom. Han har gentemot henne i allo uppfört sig som en god äkta man. Det kommer sig allt endast utaf hennes sjukliga öfverspändhet och hennes sjelfrådighet... Jag har så ofta varnat henne för dessa hennes egenskaper...»

Han svarade icke. Han fortfor att gå af och an och gnida sina händer, men uttrycket uti hans ansigte blef oroligt och bekymradt.

Han hade ur Annas förvirrade berättelse fått en helt annan uppfattning af saken än den, som nu ur hustruns ord framställde sig för honom. Han hade fått det intryck, att Rode bedragit henne, att hon hade upptäckt någon kärleksförbindelse, som han haft — kanske under deras förlofningstid... Han hade tagit detta för gifvet och hade icke vidare frågat henne. Men nu var ju detta alls icke sannt, Karsten älskade henne... Hvarför hade hon då gått ifrån honom?

»Anna är så obetänksam», fortfor fru Norman. »Hon tänker icke på att hon genom att framhärda i sin envishet, lätt kan förstöra sin lycka. Säg sjelf, hvad skall det väl blifva utaf henne här? Huru har hon sjelf tänkt sig sin framtid? Hon kan väl inte för evigt stanna på Nygård heller. Ett sådant lif vore ju i längden omöjligt för henne. Att hon icke kan inse det, förändrar icke saken...» Hon talade långsamt, med tungt betonande utaf hvarje ord. »Det är vår, hennes föräldrars sak, att då visa henne tillrätta, hjelpa henne finna den rätta vägen. Ty det är vi, som äro ansvariga för henne...»

Han kände med förfärande tydlighet, att hustrun hade rätt. Jo, han hade icke gjort sin pligt gentemot Anna. Bara det icke var för sent att godtgöra sin försummelse!

Han stannade framför hustrun. Ångesten gjorde honom brännande het öfver hela kroppen.

»Kan det verkligen vara för sent att ställa saken till rätta?» frågade han hastigt.

Fru Norman märkte, att hon hade vunnit spelet. »Jag tror icke», sade hon. »För det första har brytningen kunnat hemlighållas. Karsten har gjort allt för att rädda Annas rykte...»

Han grep tag uti det ena ordet. »Ja, ja — Annas rykte. Det måste framför allt räddas», sade han mekaniskt, som upprepade han en inlärd lexa.

»Anna har handlat mycket orätt», sade fru Norman allvarsamt. »Hon har åsidosatt det, som hon framför allt borde hålla heligt — sin qvinlighet.»

Han ryckte smärtsamt till. »Alma, huru kan du säga så! Anna är obetänksam och häftig — men oqvinlig?»

»Döm sjelf, min vän, är det qvinligt, att befatta sig med dylikt? — Hvilken aktning kan en man ha för sin hustru, hvars fantasi sysslar med dylika orena bilder? Och kan hon hängifva sig åt sådana tankar, utan att skada sin finkänslighet, sin renhet som qvinna? Tror du, att din mor någonsin skulle ha tillåtit sig tänka på, än mindre tala om sådana saker?»

Oskar Norman teg. Han tänkte på sin mor. Nej, det hade hustrun rätt uti, med dylikt skulle hans mor aldrig ha sysselsatt sig.

»För resten känner Anna sjelf, att hon handlat orätt», tillade fru Norman, »och deraf kommer sig hennes retlighet, hennes oro, som drifver henne ifrån

en sysselsättning till den andra, utan att hon finner lugn... Hon har ondt samvete, Oskar...»

Uti allt hade hustrun rätt, uti allt... Och uti medvetandet om den skuld, han hade uti olyckan, sänkte han sitt hufvud ännu djupare.

Hustrun sof redan lugnt, när han ännu sömnlös vandrade af och an i sitt rum. Hvarför hade han ej, när det gällde, varit stark, återfört henne till den rätta vägen, i stället för att hålla med henne? Om hon nu blef olycklig, var det hans fel, och aldrig skulle han kunna förlåta sig sjelf. Hans enda hopp stod till hustrun — hon skulle godtgöra det, som han försummat.

Ifrån denna dag öfverlemnade han mest åt hustrun att sällskapa med Anna; sjelf undvek han henne så mycket som möjligt.

Under de dagar, fru Norman ännu vistades på Nygård, trädde mor och dotter hvarandra närmare och lärde sig derunder att bättre förstå hvarandra. Det fanns hos den förra någonting böjligt och klokt undvikande, som gentemot Anna antog formen utaf kärleksfull eftergifvenhet. Hon kunde tala så lugnt och förnuftigt, framställa saker och ting uti ett ljus, som gjorde ögat godt, med sin klara och tillika mjuka ton, som utplånade allt skarpt och fult. De hade småningom vant sig vid, att helt lugnt resonnera om saken, betrakta den ifrån alla sidor, och nästan omärkligt utplånades derunder mången skarp kant. Och modern hade derunder lärt känna och draga fördel

utaf en egenskap hos Anna, som hon förut icke fäst sig vid: Annas tacksamhet för hvarje, äfven den ringaste eftergift. Satte man hårdt mot hårdt, då var hon oböjlig, försökte modern deremot att gå in på hennes åsigter, ge henne rätt, då visade hon sig i sin tur eftergifvande.

Men allt hvad fru Norman faktiskt uppnådde derigenom var blott, att Anna med mera mildhet bedömde andras ståndpunkt. Hvad henne sjelf beträffade, vidhöll hon oböjligt sitt beslut, att icke återvända till Rode. Kanske desto oböjligare, som hon ibland, uti vissa melankoliska stämningar kände tvifvel uppstå, om hon icke kanske ändå hade handlat förhastadt... Men detta tvifvel visste modern icke utaf.

Innan hon reste, förberedde hon Anna på Hilda Holsts besök.

Anna blef mycket glad. »Kommer hon hit till mig? Är det riktigt sannt?»

»Jag har sjelf bedt henne komma», sade modern, »Jag vet att du håller af henne. Och jag har sjelf lärt mig sätta värde på henne — —» tillade hon långsamt, betänkande sig. Hon var icke riktigt säker på, hvilket intryck det skulle göra.

Men Anna tänkte blott på, att hon snart skulle få tala med någon, som var utaf samma mening som hon sjelf.

»När kommer hon?» frågade hon otåligt.

»Hon måste först invänta fru Holsts återkomst. Du vet ju, att Ada skall flytta till Holsts... Jag

tänker, att hon genast derpå kommer hit... Hon lofvade det bestämdt...»

Hon öfvervägde med sig sjelf, om hon ännu skulle tillägga, att Hilda i sin ungdom varit kär i Rode. Men hon var icke alldeles säker på den verkan, detta skulle ha på Anna. Kanske det endast ånyo retade upp henne emot Rode.

Och så teg hon hellre dermed.

XII.

I slutet af Maj anlände fru Holst och Ada med gossen till hufvudstaden, och några dagar senare for Hilda ut till Nygård. Till hennes förvåning var Anna sjelf icke emot henne vid jernvägsstationen, utan hade endast skickat drängen med hästen. På sin fråga efter fru Rode fick Hilda till svar, att denna varit sjuk, och att doktorn varit hos henne.

Hon ville fråga ännu mera, men hon märkte snart, att hon icke skulle få några vidare upplysningar utaf drängen, som sjelf ingenting visste. Hon tystnade och öfverlemnade sig åt sina tankar.

Vägen gick genom åkrar, som stodo med tät alnshög, grågrön råg. »Huru frodigt allt ser ut», tänkte hon. »Det blir bestämdt ett godt år. Hvad det är skönt på landet nu...» Och hon dröjde med välbehag vid tanken på huru hon skulle njuta utaf sin vistelse på Nygård. Skada, att inte Ada nu redan kunde komma ut på landet. Hon och gossen.

Ada hade hastigare än man kunnat tro, repat sig ifrån det svåra slag, som träffat henne. Det var i grund och botten gossens förtjenst. Man kan tåla mycket, bara man har någonting att lefva för. »Och hon har sitt barn», tänkte Hilda. »Det är ändå någonting förunderligt med moderskärleken. I grund och botten är det ju en rent egoistisk känsla, egentligen endast en djurisk instinkt, och ändå ligger någonting heligt uti den. Hvad allt ändå är kompliceradt, och huru nära högt och lågt ligga till hvarandra!»

De kommo in i barrskogen. Granarnas höga, kyliga skuggor föllo öfver vägen, och hon fällde ner sitt parasoll. Hon tänkte på det samtal, hon nyligen haft med Ada.

De hade talat om barn, om skilnaden mellan gossars och flickors uppfostran. Småningom hade samtalet fördjupats och flyttats öfver på ett annat område — sedlighetsfrågan.

De blefvo båda mycket ifriga och intresserade. Ada hade under det sista året läst och hört mycket, Carl hade äfven sagt henne ett och annat, men att det stod så illa till, att renheten var undantag, det ville hon icke tro. Menniskorna skulle annars icke vara så goda, som de voro. Hon hade sjelf uti sin olycka rönt så mycket kärlek och hjertlighet utaf alla Carls vänner. Carl sjelf hade alltid talat godt om menniskorna — han, som man, måste ju i grund och botten känna till alla sådana förhållanden, bättre än Hilda...

»Ja, naturligtvis», sade Hilda. »Du skall heller icke tro, att jag anklagar någon enskildt. Och ändå är det så, som jag säger, ändå gå hundrade förlorade genom sjukdomar, som de ådragit sig genom ett oordentligt lif. Värre än det, många dra äfven hustru och barn med in i eländet... Det är ett tungt ansvar, att ha en son att uppfostra, Ada.»

Ada skakade på hufvudet. »Jag kan icke tro det», sade hon. »Med Gösta blir det i alla fall icke svårt. Redan minnet utaf hans far skall skydda honom för allt sådant der...»

Det ena ordet gaf det andra, och innan Hilda riktigt hunnit besinna sig, hade Ada fått reda på hvad det var för en sjukdom, som Carl dukat under för. Hilda berättade allt, hans långa strid emot sin kärlek till Ada, hans förtviflan, när han kände sjukdomen återuppvakna inom sig. Hon påminte Ada om mången mörk stund, då Carl gifvit luft åt en hopplös förtviflan, som då förefallit Ada endast som sjuklig öfverdrift utaf en genom studier öfveransträngd hjerna. Nu framstod allt uti ett annat ljus, nu förstod hon hans ständiga dysterhet, hans retlighet, när hon frågat efter hans befinnande...

»Stackars Carl!» Hon grät länge och tyst, lutad emot Hildas axel, med armarne kring hennes hals. »Hvarför sade han icke allt åt mig? Stackars, stackars Carl, hvad han måste ha lidit!»

»Han vågade icke tala, Ada. Han fruktade, att du skulle förakta honom.»

»Jag? —» Hon stannade i gråten. »Åh nej, aldrig! Huru skulle jag kunna det? Jag älskar honom ju.»

Hilda strök tigande hennes kind och panna. Huru olika voro icke menniskorna! Hon kände ett ögonblick ett slags förakt för en sådan uppfattning, men så mötte hon Adas ögon med deras uttryck af gränslös kärlek och medlidande, och föraktet försvann och lemnade rum för någonting, som nästan liknade ödmjuk beundran. Hon kysste tigande Adas panna. Kanske det just var den rätta kärleken, den kärlek, som bär allt och förlåter allt, som aldrig tänker på sig sjelf och sina berättigade fordringar, utan endast på den andra...

Vägen gick i slingringar, skuggor vexlade med ljusglimtar. Det började gå uppåt, och skogen glesnade. De veko in i Nygårds park...

Ada hade tackat henne för allt, hvad hon sagt henne... Det var ändå underligt — hade det då alls icke smärtat henne att höra någonting sådant om den man, hon skänkt sin kärlek? Kanske ändå... Det hade kommit ett nytt uttryck uti hennes ögon, och hennes sätt att vara hade sedan dess blifvit annorlunda, liksom äldre... Det fanns kanske ändå mera djup i Ada, än Hilda hittills hade trott. Hvem kan någonsin lära känna en menniska helt och hållet? —

Vagnen stannade framför trappan, och Hilda vaknade ur sina tankar. Någon skyndade genom verandan

emot henne. Men det var icke Anna, utan hushållerskan på Nygård.

»Är fru Rode åter sämre?» frågade Hilda. Hon tänkte nu endast på Anna.

»Nej. Referendariesekreterskan bad, att fröken skulle vara god och komma upp till henne.» Hon såg ut, som skulle hon vetat mera, än hon sade.

Hilda blef orolig. »Det är väl ingenting farligt?» frågade hon.

»Åh nej... Vill fröken kanske först stiga in till sig?... Jag skall nog taga vård om sakerna... Fröken vet ju, hvar fruns rum är?...»

Hilda gick hastigt genom de stora, menniskotomma rummen, der sommarsolen låg in genom fönstren. Ingen enda gardin var nerfälld.

Hon hade träffat fru Norman några dagar före sin afresa ifrån hufvudstaden, men denna hade ingenting nämnt om Annas sjukdom. Hilda hade frågat, om hon icke skulle komma med till Nygård.

»Nej, jag tror, det är bättre, att ni är ensam med Anna, fröken Hilda — åtminstone för en tid. Jag kommer senare.»

Hon hade sett lugn och förnöjd ut... Nej, hon kunde icke ha vetat att Anna var sjuk. Och ändå måste det vara någonting allvarsamt, ty hushållerskan hade sett så högtidlig ut. —

Anna låg i sitt rum på chäslongen. Vid Hildas inträde spratt hon till och blef brännande röd öfver hela ansigtet.

Hon reste sig halft och räckte fram sin hand. Hilda böjde sig ner och kysste henne.

»Jag hörde, att du är sjuk. Det är väl ingenting farligt, hoppas jag?»

Anna skakade blott på hufvudet utan att svara. Så vände hon sig bort, betäckte ansigtet med händerna och brast ut i gråt.

Hilda stod stum bredvid henne. Hvad var detta? Hvad skulle det betyda? Hvad fattades Anna? —

Hon försökte med mildt våld befria hennes ansigte ifrån händerna.

»Är det kanske någonting farligt med din sjukdom? Du ser så medtagen ut... Hvad sade doktorn?»

Anna försökte svara, men hon fick icke fram orden. Hon blott grät ännu våldsammare.

En aning slog som en blixt ner i Hilda, och växte i ett ögonblick till visshet. Hon sade icke ett ord, hon släppte Annas händer, reste sig sakta och gick bort till fönstret, der hon stannade, med ryggen vänd inåt rummet.

Det här kom då alldeles oväntadt, på denna möjlighet hade hon alls icke tänkt... Det måste ju helt och hållet förändra sakernas läge... Hvad skulle det nu bli utaf Anna? — Ja, hvad! — Huru skulle hon komma att ställa sig gentemot detta nya? — Stackars Anna! Stackars barn! Hon kände tårar uti sina ögon, och uti ett utbrott af plötsligt medlidande vände hon sig åter till henne.

Anna grät icke mera. Hon låg med slutna ögon, och Hilda lade nu först märke till det förändrade uttrycket uti hennes ansigte: hon såg tio år äldre ut, afmagrad och med det tärda draget kring munnen.

Hon satte sig bredvid Anna och tog hennes hand i sina båda. De talade icke, men det behöfdes icke heller. Det var, som skulle Hilda bättre kunna säga allt det hon tänkte uti en handtryckning, än uti ord. Och Anna såg upp till henne och smålog svagt.

»Det är så skönt att ha dig här», sade hon. Och efter en paus tillade hon liksom halft för sig sjelf: »Och ändå var jag nästan rädd för dig, innan du kom. Men det är öfver nu.» —

Det hade slagit ner i Annas framtidsplaner, hennes tankar och känslor, som en allt förstörande blixt. Hon hade redan sedan någon tid icke känt sig riktigt frisk, vaknade hvarje morgon mycket tidigt, med en stark känsla af illamående och ett tungt hufvud. Fadern blef orolig.

»Det är kanske någon svår sjukdom i antågande», sade han. »Vi måste skicka efter doktorn.»

Men det ville Anna icke. Det var bestämdt blott någonting öfvergående... För resten kände hon sig just den dagen så genomtrött och olustig vid allt, att redan blotta tanken på att nödgas taga emot doktorn, svara på hans frågor, var henne motbjudande.

Men det blef icke bättre; sjukdomen höll sig dag efter dag hårdnackadt på samma ståndpunkt. Ändt-

ligen, när fadern en morgon kom upp till henne och fann henne oförmögen att stiga upp, for han sjelf till sockneläkaren, utan att dock tala om det för Anna.

På vägen beskref han symptomerna för läkaren. Denne ställde några fråger och hans ansigte ljusnade.

»Ah —!» sade han i långdragen ton. Och efter en paus frågade han:

»Huru länge har fru Rode varit gift?»

»Alltsedan sista somras — i Augusti.»

Läkaren nickade. »Ja, ja — det är väl så som jag tänkte.» Han började tala om annat.

När doktorn skulle gå in till Anna, ville fadern följa med.

»Kanske det är bättre, om jag först en stund är allena med patienten», sade läkaren.

»Ensam? — Hvarför det?»

»Det är kanske — behagligare för henne.» Han såg på fadern. Kunde denne då icke gissa sig till sanningen? Det låg ju ändå så nära till hands!

Oskar Norman mötte läkarens blick. Han ryckte till.

»Huru? — Kan det vara —?»

»Ja, jag är öfvertygad derom.» Han knackade på Annas dörr och steg in.

Oskar Norman stannade uti förmaket. Han kände sig helt förvirrad till mods. Han kunde icke riktigt fatta det. Huru — Anna skulle —? Och minnen

utaf fall, der det gått olyckligt, der modern med lifvet eller med helsan fått plikta för barnets lif, flögo genom hans hjerna. Om det denna gång äfven ginge olyckligt? Det var ju mycket möjligt, Anna hade alltid varit mera klen.

Han började gå af och an, drifven af en stark inre oro. Och tillika genombäfvades han af en obegriplig hemlighetsfull fröjd. Ett nytt väsen skulle komma till verlden, ett väsen, som stod honom så nära, som han skulle få älska och omhulda, som skulle kunna bli någonting alldeles utomordentligt... Oskar Norman var mycket barnkär, och det hade räckt länge, innan han funnit sig uti att han sjelf icke mera skulle få några barn.

Tänk, om det blefve en flicka, och om hon liknade hans mor! Hon skulle ofta, mycket ofta, vara på Nygård. Stadsluften är alls icke helsosam, och flickan måste bli stark och dugtig. De skulle bli så goda vänner. »Tråkigt skall hon nog icke ha här», tänkte han. »Här finns ännu så många utaf Axels och Annas leksaker uppe på vinden och så många bilderböcker. Den der stora boken på tygpapper, med alla jordens djur på, som Anna så mycket tyckte om som barn... Hvart kan den ha tagit vägen? Jag har nog satt undan den...» —

När läkaren efter en stund kom ut, fann han Norman nerhukad framför bokskåpet, sökande på nedersta hyllan, med en hop böcker uppstaplade omkring sig på golfvet. Han blef en smula förlägen, när han

såg doktorns förvånade min, och reste sig, dammig och röd i ansigtet.

»Jag sökte blott en bok», förklarade han. Så kom han ihåg Anna och frågade ängsligt: »Det är väl ingenting farligt med henne?»

»Det är allt normalt», sade läkaren. »Hvad de fysiska symptomerna beträffar», tillade han. »Patientens sinnesstämning är det enda, som kunde inge farhågor. Här behöfs framför allt lugn.»

Han hade ofta haft dylika fall uti sin praktik, men ännu aldrig hade någon upptagit hans meddelande på ett sådant sätt som Anna.

Han hade först sagt det antydningsvis, men hon förstod det icke. Så hade han blifvit otålig och sagt rent ut, huru det stod till med henne.

Hon bara stirrade på honom. Hon hade blifvit likblek i ansigtet.

»Nej, nej», stötte hon fram. »Det är icke sannt. Det kan icke vara sannt. Huru skulle det kunna vara möjligt?»

Han blef skrämd öfver hennes utseende, till och med läpparne voro blåhvita, och ögonen hade ett obeskrifligt uttryck utaf skrämsel och ångest.

»Lugna er, fru Rode... Åh, det är verkligen icke värdt att bli så uppskrämd. Tro mig, saken är alls icke så farlig, som ni tror. Med en smula försigtighet och omtanke kan jag garantera er, att allt kommer att gå bra. Bara lugn — det är hufvudsaken härvidlag...»

Men hennes ögon bibehöllo allt ännu samma uttryck.

»Är det verkligen sannt?» upprepade hon ännu en gång.

»Ni kan ju tillkalla en läkare ifrån hufvudstaden, ifall mitt ord icke är nog för er», sade han en smula förargad. En sådan rädsla hade han ännu icke sett hos någon. Det måtte då vara en öfvermåttan hysterisk och ängslig natur!

Anna svarade icke. Hon vände hufvudet mot väggen och låg helt stilla.

Läkaren kände med sig, att hon nu ville vara ensam. Han reste sig.

»Ifall någonting nytt skulle tillstöta, så låt genast tillkalla mig. Men jag tror icke, att det kommer att vara nödvändigt.»

Hon rörde sig icke. Hon hade alls icke hört, hvad han sade. Hon hade blott en tanke: »Om han ändå skulle gå, lemna mig ensam!»

»Om ni önskar någonting, känner särskild längtan efter något slags mat eller dryck, så måste det, om möjligt, skaffas...» Han afbröt sig, ty hon låg allt ännu orörlig, och han märkte, att hans ord ohörda halkade förbi hennes öra.

Han ryckte på axlarne. Det var icke värdt att vidare säga någonting. Han ville ge sina ordres åt fadern — eller ännu hellre åt hushållerskan. Fadern tycktes också vara en smula opålitlig.

Han bugade sig och gick. —

När Oskar Norman, efter att ha följt ut läkaren, trädde in till sin dotter, låg denna allt ännu i samma ställning, som då läkaren lemnade henne. Han stod en stund och väntade, att hon skulle vända sig till honom. Men när hon icke rörde sig, kom han upp till henne.

Hon låg med bortvändt hufvud och slutna ögon, ansigtet halft begrafvet under sjalen, som hon dragit ända upp öfver öronen. Hennes ena hand hängde ner långsmed chäslongens sida. Han tog den varsamt och kysste den. Hon hade uti hans ögon fått någonting heligt, som höjde henne öfver hela omgifningen.

Derpå gick han åter sakta ut. Han trodde att hon sof.

Men Anna sof icke. Hon hade blott låtsat göra det, för att derigenom slippa se fadern, kanske nödgas tala med honom. Och hon ville vara ensam, för att kämpa sig igenom allt det nya, som stormade in på henne.

Hon visste, att läkaren icke misstog sig, hon kände det. Nu återstod henne endast att försöka komma öfver det här, så godt hon kunde.

Hon hade stängt dörren för att vara alldeles säker för, att ingen kunde störa henne. Ingen finge någonsin veta, hvad detta kostade henne. Hon hade som ett såradt djur velat gömma sig undan för alla menniskor, för att dölja sin skam.

Hon satte sig upprätt och försökte med lugn tänka på saken. Det var ju någonting naturligt, som hände många, och hon var bra barnslig, att icke ha varit förberedd derpå. Men ändå — ändå — — Hon gömde ansigtet i sina händer. Det var, som hade ett helt berg af nya tankar och känslor vältrat sig ner öfver henne, och genom allt detta oordnade gick som en djup underton en klagan öfver någonting, som hon för alltid förlorat och som icke mera kunde göras om. Hon hade en känsla, som skulle man ha bundit för hennes ögon och ledt henne blind in på en väg. Och nu rycktes bindeln bort, och hon såg, hvart hon kommit. Men nu var det för sent att vända om.

För första gången stod hela hennes lif klart framför henne. Hon mindes det första mötet med Rode, deras bekantskap, deras samtal — och så förlofningsdagen. Hon genomgick i tankarne allt det han sagt henne, hon kom ihåg sina egna tankar, känslor och ord ifrån den tiden, och känslan utaf att vara bedragen växte inom henne och blef allt starkare. Men hvarför skulle hennes ögon nu först öppnas, i samma stund, då hon kände sig ohjelpligt bunden? Och hvem var det egentligen, som hade bedragit henne?

Hon mönstrade i tankarne dem alla, modern, fadern, Rode. Hon kunde egentligen icke förebrå föräldrarne något, de hade trott sig handla till hennes bästa, och dessutom var det ju hennes egen vilja, som hade bestämt sig för Rode. Vilja! Kunde hon då

vilja någonting, när hon ingenting visste, hvarken om lifvets verklighet, sig sjelf, eller andra?

Och Rode? — Nej, han hade heller ingen skuld, han hade verkligen älskat henne så godt han kunde, det visste hon. Och ändå — ändå hade hon blifvit bedragen! Härunder måste någon förfärlig hemlighet ligga.

Hennes tanke stannade på Hilda Holst. Hon skulle hjelpa henne. Hon hade redan engång upplyst henne om verkligheten, hon skulle äfven denna gång göra det, så att hon såg sanningen. Hon måste genast komma till henne.

Hon kände sig helt tröstad vid tanken på henne. Men när hon gick fram till skrifbordet, kom hon igen att tänka på detta nya, som kommit till. Nej, derom kunde hon icke skrifva till Hilda. Och åter vaknade den gamla förtviflan, och åter började hennes tankar sitt gamla kretslopp.

Hon gick af och an med sänkt hufvud, händerna krampaktigt ihoppressade, och utan att hon sjelf visste utaf det, droppade en tår efter den andra ur hennes ögon. Det föddes någonting nytt uti hennes lif, och hon kände smärtan genom alla nerver. Och det fanns ingen, som kunde hjelpa henne öfver det här, hon måste sjelf arbeta sig igenom. Men ett stod allt klarare framför henne, det, att nu någonting hade händt, som för alltid band hennes lif vid ett annat. Känslan af personlig frihet, som ser hela lifvet med alla dess möjligheter öppet framför sig, den känsla, som hennes

äktenskap icke hade tagit ifrån henne, existerade icke längre för henne. Och hon sörjde deröfver.

Fadern hade redan åtskilliga gånger knackat på hennes dörr, men hon hade icke hört det, och i den tron att hon allt ännu sof, hade han åter sakta gått bort. Men nu var middagstimman redan förliden, och han blef orolig för att någonting kunde hafva händt henne. Han knackade åter på, denna gång hårdare, och ropade hennes namn.

Hon dröjde ett ögonblick, innan hon svarade. Men engång måste hon ju ändå gå ut till honom. Det tjenade heller till ingenting, att nu grubbla på saken, det blef icke bättre för det. Tiden måste göra allt klart och visa henne, hvilken väg hon hade att gå. Hon öppnade.

»Du har sofvit väl länge», sade fadern. Han undvek att se på henne, och hon var honom tacksam derför.

»Ja.»

»Jag störde dig väl icke? Var du redan vaken? Det är middagstid», tillade han förklarande.

»Redan?»

»Ja — och så har du ett bref.»

Hon kände igen Hilda Holsts stil och hade en ögonblicklig känsla af obehag. Kommer hon nu redan? Huru skulle hon någonsin kunna meddela henne det? Kanske det ändå hade varit lättare att skrifva!

Medan de gingo ner, slet hon upp brefvet och flög igenom de få raderna. Så vek hon åter ihop det.

»Hilda kommer i morgon», sade hon. —

Det var först på aftonen, då Anna redan hade lagt sig, som hon för första gången med Hilda talade om sin framtid. Det var Anna, som började. Hon tog Hildas hand, som låg på sängkanten, och lutade sin kind deremot.

»Hvad skall det nu blifva utaf mig?» sporde hon sakta.

Hilda svarade icke.

»Det är allt ännu så förvirradt inom mig», fortfor Anna. »Jag vet endast ett: att allt har förändrats sedan i går... Ser du, jag har hittills alltid så säkert vetat hvad jag vill, och derför är det här så ovant... Jag vet icke, hvad som är rätt...» Hon teg en stund och stirrade framför sig. Hilda störde henne icke. Så sade hon med ett djupt andetag: »Jag tror ändå, att jag vet, hvad som är rätt... I alla fall vet jag, hvad jag kommer att göra. Jag kan helt enkelt icke handla annorlunda, nu, när jag är bunden...» Hon tystnade och vände sig bort, ty tårarne stego åter upp i hennes ögon, och hon ville icke att Hilda skulle se, huru litet hon kunde beherska sig.

Hilda trodde, att hon ville sofva. Hon kysste henne på pannan och gick.

Men Anna ville icke sofva. Hon låg ännu länge vaken och tänkte på framtiden. Mycket var ännu

oklart, men ett visste hon, att detta barn, som tillhörde dem båda, band dem vid hvarandra, och att hon icke mera kunde skilja sitt lif ifrån hans. Hon måste återvända till honom, till hennes barns fader

XIII.

Det var vår i luften, en doft af smältande snö och Marssol. Men undertill låg ännu fjolårets is, hård och fast som sten. Det hade varit en ovanligt tidig, kall vinter.

Solen sken in genom fönstren i Annas rum, der hon låg på chäslongen, en smula blek, en smula afmagrad, med ett lugnt, tankfullt uttryck uti de allvarliga ögonen. Hon såg mycket äldre ut, det flickaktiga uti hennes hållning och uttryck var borta och linierna kring munnen hade fördjupat sig.

Solen fyllde rummet med sitt bländande ljus, bladväxterna framför fönstren voro genomskinligt smaragdgröna, och bredvid Anna på bordet stod en kruka med liljekonvaljer, som Karsten hemtat. Det var vår i rummet, allt talade der om den kommande sommaren.

Sköterskan kom in ifrån sängkammaren. »Skall jag fälla ner gardinen?» frågade hon.

»Nej, låt den vara uppe. Solen gör så godt.»

Sköterskan gick åter, och med händerna trött knäppta i famnen, omgifven af det blanka solskenet, som förde ljus och sommar in till henne, föll Anna i tankar, medan tid efter annan, hvar gång hon rörde på hufvudet, en svag doft trängde fram till henne, som påminte om svällande knoppar och svala, doftande vårskogar...

Hon hade tillbragt hela sommaren till sent in på hösten på Nygård. Under sina feriemånader hade också Karsten kommit dit ut. Ingendera utaf dem talade om det förflutna. Han var glad att icke behöfva vidröra det, särskildt nu, under dessa omständigheter, då hon framför allt måste skonas. Hela hans förargelse, känslan af kränkt värdighet hade spårlöst försvunnit, när han genom fru Norman fått höra den stora nyheten, han kände bara ömhet och tacksamhet emot henne. För resten var det ju också mycket uti hans förflutna lif, som måste såra henne och göra henne ondt, häftig och oerfaren som hon var — Åh, han förstod det så bra, isynnerhet nu, när han kände en sådan ömhet för henne. Det förflutna skulle vara glömdt, nu skulle de ha det så godt tillsammans.

Hon förstod nog huru han menade det, och hans ömhet, som han visade henne genom tusen små uppmärksamheter, rörde henne och gjorde henne godt. Det var ändå en tid af lugn efter konflikterna. Hon såg äfven på dem med en annan blick, de lågo nu så långt bakom henne!

Hon hade också haft många samtal med Hilda om den saken.

»Du skall icke tro», hade denna sagt, »att allt här i lifvet är som det borde vara. Mannen lider under de rådande missförhållandena lika mycket som qvinnan .. Det är framför allt mödrarna, som genom uppfostran böra söka ändra dem... En olycka att vara bunden? — Nej, Anna, det skall du icke säga. Olycka är endast, när menniskan ingenting har att lefva för. Och en mor har mycket att lefva för, det kommande slägtets väl eller ve ligger uti hennes händer. Hennes lif tillhör icke mera henne sjelf.»

Hon hade så väl förstått allt det der, och hon kände med sig, att Hilda hade rätt. Hon tänkte på de ord, Karsten engång hade sagt, när de ännu voro förlofvade: »Lycka är icke det man drömmer om, när man är ung, men någonting annat, kanske någonting bättre...» Lifvet var för henne icke mera någon stor, obestämbar lycka, som skulle komma någongång, hon visste icke när, utan ett ansvarsfullt arbete, som måste utföras, om det nu var lätt eller icke, och hon tog utan att tveka uti med det. Men en djup känsla af sorg hade legat öfver henne under dessa varma, soliga junidagar, då hon kämpade sig igenom till klarhet, den sorg, som alltid medföljer en stor omhvälfning, der man förlorar någonting, man länge har egt och älskat, utan att ännu veta, hvad man fått i stället. —

I slutet af Oktober återvände hon till staden.

Hon låg med slutna ögon, medan hon tänkte på vintern, som låg bakom henne. Det hade allt varit mycket svårt.

Åter trängde en svag doft fram till henne... Karsten var verkligen rörande uti sina ömma omsorger, han höll ändå varmt utaf henne, och hon kände sig tacksam för det. Och nu, när det var öfverståndet, var ju allt bra.

Han hade hellre sett, att det varit en gosse, men Anna var glad, att det var en flicka. Hon skulle uppfostra henne annorlunda, än hon sjelf blifvit uppfostrad. Med öppna ögon skulle hennes barn gå in i lifvet. Ty det var der, som felet uti hennes eget lif låg: att hon icke med öppna ögon hade valt sin väg.

Hon hade talat derom med Karsten — för några dagar sedan. Först hade han skrattat och menat, att det sannerligen var litet tidigt, att nu redan börja med slikt. Men när han såg huru allvarsamt hon tog det, och huru mycket det låg henne på hjertat, att han dervidlag skulle förstå henne, hade han också blifvit allvarsam.

»Naturligtvis får du göra, som du anser för rätt», sade han. »Och att du bättre än jag måste förstå dig på flickors uppfostran, är ju helt naturligt.»

Hon var nöjd med resultatet utaf deras samtal. Hon kände, att de genom barnet hade kommit uti ett nytt förhållande till hvarandra, och att han hade förtroende till henne. Hon tänkte på det, som Hilda engång sagt: »Det finns ännu ett annat slags kärlek,

som kanske till hälften är vana... Och så en viss öfverensstämmelse i böjelser och smak och det gemensamma arbetet för barnen... det är den, som råder uti de flesta äktenskap...» Kanske var det verkligen nog att lefva på — lefva lyckligt...

Hon afbröts uti sina tankar genom Elma Stern, som kom för att helsa på.

De hade gift sig på hösten och voro grannar till Rodes, med hvilka de dock icke mycket umgingos, ty Anna tyckte nu lika litet som förut om Elma, och denna kände utaf det.

»Jag kommer blott på en helt liten stund, för att höra åt huru det är med dig. Jag går sedan upp till Mary, der Hjalmar väntar på mig», berättade hon. Hon hade kommit in med hatt och kappa. »Nå, huru står det till med dig i dag?... Och lillan då?»

Elma hade embellerat. Hon såg ståtlig ut, der hon satt i sin nya, vackra skinnkappa och sin eleganta vinterhatt. Hon hade äfven nu, sedan hon var fru, fått denna säkerhet och frihet uti sitt uppträdande, som alltid kommer, när man känner sig sadelfast. Och det gjorde hon, ty det var hon, som uti hemmet förde spiran.

Hon stannade icke länge, beundrade liljekonvaljerna och barnet, och tyckte, att det senare på ett rentaf frapperande sätt liknade Anna, isynnerhet ögonen.

Hon var redan på väg att gå, när hon med ens kom ihåg någonting.

»Apropos, Anna... Palmsköld, du minns honom ju? Jo, han är förlofvad, Hjalmar berättade det i går. Med en rik grosshandlardotter.»

»Palmsköld», upprepade Anna. »Jo, nu minns jag...»

Hvad det var länge sedan dess! Och huru ung och oerfaren hon då varit!

»Det passar ju bra för honom», sade hon. »Så kan han betala sina skulder.»

»Ja, han lär nog ha stora... Minns du, huru han slog för dig på balen hos Mary?... Adjö nu, jag har brådtom...» Hon gick.

Elmas prat hade ansträngt Anna. Men det var en behaglig matthet, som bemäktigade sig henne. Hon låg och kisade med halföppna ögon in i solskenet, utan att tänka på någonting. Ifrån sängkammaren hörde hon sköterskans röst, som småpratade med barnet, medan hon klädde det, och dessemellan tyckte hon sig höra sin egen röst: Så kan han betala sina skulder... betala sina skulder... Hon ville ropa på sköterskan, be henne hemta barnet till henne, men hon orkade icke, hon kände sig så sömnig... Hon måste nu bara tänka på att... betala sina skulder... sina skulder...

Efter några minuter var hon djupt insomnad. —

Uppe hos fru Mary var ett litet sällskap samladt. Först hade unga doktorinnan Holst kommit, snart derpå Hjalmar Stern, och sist Henrik Törner och unge doktor Adolf Ringhoff, fru Marys »nyaste.»

Doktor Ringhoff hade tillbragt de sista åren i Paris, der han fulländat sina studier, och hade först för några månader sedan återvändt till hemlandet. Han var mycket förtjust uti Paris och allt, som var parisiskt, och hörde det gerna, när man sade, att han såg ut som en fullblodsparisare. Han tyckte mycket om att berätta huru kyparena på hotellen alltid tagit honom för en fransman, »un vrai parisien...»

För resten såg han också ut som en fransman, var af medellängd, smärt, men tillika kraftigt byggd, med mörkt hår, mörka, spelande ögon, och mörka, glänsande mustascher, hvilka han var mycket stolt öfver, och gerna strök på ett oefterhärmligt parisiskt sätt, medan hans ögon logo ett litet parisiskt smålöje — tout à fait parisien...

Det väckte en icke liten förvåning bland hans vänner och bekanta, när han, den slipade parisaren, lät spänna sig för fru Marys triumfvagn. Men Ringhoff bara log och strök sina mustascher. Han tyckte, att hon var pikant, en smula »parisienne.»

Fru Mary hade börjat svärma för Paris, »konstens och intelligensens medelpunkt», och talade mycket om en resa dit i sällskap med sin man, och med doktor Ringhoff som cicerone. —

Vid soffbordet talade Hjalmar Stern med doktorinnan Holst. Han berättade från Carls studenttid. Han och Ada Holst voro goda vänner, de tröttnade aldrig att tala om Carl, han att berätta, och hon att höra på.

Hjalmar Stern trifdes alldeles utomordentligt bra uti det heliga äkta ståndet. Han hade till och med börjat lägga sig till en liten embonpoint, men Elma påstod, att det klädde honom, och Elma hade alltid rätt. Han hade börjat besöka fru Mary flitigt, ty som Elma beundrade systern, var det ju helt naturligt, att han också skulle göra det. Han hade nyligen på en herrmiddag förklarat, att det var det roligaste han visste, att låta regera sig af en förståndig hustru.

Fru Mary hade dragit Ringhoff med sig i kabinettet. Hon ville visa honom en Venus af Milo, som hon köpt, om han tyckte, att det var en god kopia...? Nu hade de varit derinne redan en god qvart timma, och kandidaten, som hade en nyhet att berätta, började förlora tålamodet.

»Mary», ropade han inåt kabinettet. »Har du hört? Det kommer nog att intressera dig... Jag mötte Kronfelt i går...»

De båda kommo ut i salongen. Fru Mary såg upphettad och frånvarande ut, Ringhoff strök småleende sina mustascher.

»Hvem, sade du?» frågade hon.

»Gösta Kronfelt. Han skall till våren gifva ut en ny roman...»

»Jaså?»

»Nå, du som var så intresserad utaf hans författareskap...»

»Ja, han har en stor begåfning. Det är verkligen skada på honom.» Hon vände sig med en småktande

blick till Ringhoff. »Har ni läst någonting utaf honom, doktor Ringhoff?»

»Kronfelt? Jo, berättelser.»

»Han lofvade så mycket... Men hvad kan det numera bli utaf honom? Han, som har sänkt sig så djupt! Ni känner väl till...?»

»Han lär ju ha ingått en mésalliance.»

»Om man kan gifva saken ett så mildt namn! Det var en moralisk förnedring...»

Doktor Ringhoff fortfor att se på henne och småleende vrida sina mustascher. Hon började stappla på orden, rodnade och sänkte hufvudet som en ung flicka.

»Han såg frisk ut och berättade, att han var lycklig», sade kandidaten i oskyldig ton, han hade ingenting märkt utaf detta lilla intermezzo. Han var allt ännu en lika stor idealist som fordom dags, trodde bara godt om folk och påstod, att menniskorna på långt när icke voro så dåliga som det sades, han åtminstone kunde icke se det (Ett qvickhufvud hade engång framkastat den förmodan att denna hans orubbliga tro kom sig utaf hans stora närsynthet).

I detsamma kom Elma.

»Här träffar man ju ett stort sällskap... Se goddag, Ada!»

Hon helsade med ett vänligt leende på doktor Ringhoff, som hon var mycket förtjust i, slog sig ner i soffan bredvid Ada, och började berätta om Anna, medan hon drog af sig handskarna.

»Jaså, kommer du derifrån?» Fru Mary fyllde kaffekopparne. »Jag har icke varit der på hela vintern, Anna var ju så dålig... Jag har för resten ifrån flera håll hört, att förhållandet dem emellan icke skall vara godt... Var så god, Ada!... Och det, alltsedan hon for ifrån honom för ett år sedan. Ja, det var en ruskig historia», sade hon och skakade på hufvudet.

»Det är icke sannt», sade Ada varmt. »Förhållandet emellan dem är tvärtom utmärkt godt. Jag brukar ofta gå hos dem och vet, huru öm och kärleksfull han är emot henne...»

Fru Mary sände henne en hastig, skarp blick: »Jag vet icke, jag säger bara hvad jag hört sägas af folk, som nog borde känna till saken... Roligt emellertid, att engång höra någonting godt om henne... Doktor Ringhoff, får jag bjuda?»

6000211384
Göteborgs universitetsbibliotek